

T. Lobsang Rampa

(Titlul original al cărții Peștera înțelepților)

Indice

Conținut

Cuvânt Înainte.....	3
Capitol I.....	4
Capitol II.....	18
Capitol III.....	31
Capitol IV.....	47
Capitol V.....	63
Capitol VI.....	79
Capitol VII.....	98
Capitol VIII.....	116
Capitol IX.....	136
Capitol X.....	151
Capitol XI.....	167
Capitol XII.....	175

Cuvânt Înainte

Aceasta lucrare se referă în principal la esoterism și la puterile omului. Este o carte simplă, în sensul că nu vor putea fi întâlnite cuvinte străine sau expresii în sanscrită sau în vreo altă limba moarta. Omul obișnuit dorește pur și simplu să cunoască lucrurile, el nu vrea să fie forțat să deslușească sensul unor termeni pe care nici autorul nu-i înțelege ! Un autor care fli cunoaște ci, adevărat meșteșugul poate să scrie în limba engleza, de pildă, fard să fie nevoit să-și ascundă ignoranța apelând la un limbaj străin. Prea mulți oameni se pierd într-un limbaj pompos. Legile Vieții sunt simple și este Inutil să fie prezentate ca niște culte mistice sau pseudo-religii. Este de asemenea inutil să fie ir, înfățișate drept « revelații divine ». Nu are nici o importanță cine are capacitatea de a accede la aceste “revelații”: demnă de laudă este însă strădania de a le face cunoscute.

Nici o religie nu deține în mod exclusiv cheile Raiului și nimeni nu va fi osândit la ispășire veșnică pentru că a intrat cu pălăria pe cap într-o biserică sau că a uitat să-și scoată încălțările la intrarea într-o moschee. În Tibet, pe porțile lamaseriilor stă scris : « O mie de călugări, o mie de religii ». Puteți îmbrățișa orice fel de credință doriți : din moment ce religia voastră vă spune « să vă purtați față de altul așa cum ați dori ca acesta să se poarte față de voi », veți fi un ales atunci cândva răsuna Chemarea de pe urmă.

Dacă ar fi sa dam crezare unora. Știința, interioara poate fi dobândita numai practicând un anumit cult și, în plus, contribuind cu generozitate, la susținerea aceluia cult. Legile Vieții spun doar : „Cautați și veți găsi”.

Aceasta carte este rodul unei existente îndelungate, al unor practici la care a fost supus autorul în cele mai mari lamerii din Tibet și al puterilor pe care le-a căpătat grație respectării riguroase a Legilor. Este știința pe care ne-au transmis-o strămoșii timpurilor de mult apuse, păstrată în piramidele din Egipt în marile temple ale Anzilor și în cel mai important tezaur al cunoștințelor oculte din lume : înaltele platouri tibetane.

T. Lobsang Rampa

Capitol I

Seara care se lăsa era nespus de plăcută, neobișnuit de caldă pentru această perioadă a anului. Înălțându-se ușor în văzduhul pe care nici o adiere de vânt nu-l tulbura, mirosul delicat de tămâie făcea ca peste noi să se aștearnă liniștea. În depărtare, soarele apunea într-o măreție de culori în spatele vârfulor înalte ale Himalaiei, împurpurând piscurile înzăpezite, ca și cum ar fi prevestit baia de sânge în care urma să fie cufundat Tibetul nu peste mult timp.

Pornite din vârfurile gemene ale Potalei și Chakpori-ului, umbrele se întindeau ușor către orașul Lhasa. La dreapta la picioarele noastre, o caravană întârziată de negustori indieni se îndrepta spre Pargo Kaling, sau Intrarea de Vest. Ultimul dintre cucernicii pelerini străbătea, cu o grabă puțin protocolară, curba drumului ce duce spre Lingkor, ca și cum s-ar fi temut să nu fie cuprins de întunericul catifelat al nopții care se lăsa.

Kyi Chu, sau Fluviul Fericit, își urma sprinten călătoria firă de sfârșit către mare aruncând sclipiri de aur în semn de omagiu pentru ziua care se stingea. Lămpile revărsau lumini de aur asupra orașului Lhasa. Din Potala aflată aproape de noi, o trompetă anunța inserarea, iar ecoul stârnit de sunetele ei se răsfrângea pe suprafețele stâncoase ale văilor pentru a se întoarce din nou la noi cu o altă sonoritate.

Contemplam această scenă atât de familiară, contemplam Potala cu sutele ei de ferestre sclipitoare îndărătul cărora călugării se îndeletniceau cu treburile obișnuite de fiecare seară. În vârful imensei clădiri din apropierea Mormintelor Aurite, veghea, în picioare, o siluetă solitară, îndepărtată. În clipa în care ultimele raze de soare dispăreau în spatele lanțului de munți, se auzi din nou sunetul de trompetă care intona un imn solemn ce se ridica de undeva din templul aflat puțin mai jos. Ultimele urme de lumină se stingeau cu repeziciune ca niște bijuterii pe fondul violet al firmamentului. Un meteorit trasă pe cer o dâră luminoasă și aruncă un ultim foc de artificii înainte de a cădea pe pământ, sub forma unei pulberi fumegânde.

— Ce noapte frumoasă, Lobsang ! se auzi o voce dragă.

— Da, într-adevăr, este o noapte frumoasă, am răspuns eu,

ridicându-mă repede pentru a-l saluta pe lama Mingyar Dondup. El se așeza în apropierea unui zid și îmi făcu semn să fac și eu la fel. Arătând cu degetul spre firmament, spuse :

— Te-ai gândit că oamenii – ca mine și ca tine – pot fi asemuiți cu bolta cerească ?

L-am privit îndelung fără să-l înțeleg. Cum oare m-aș putea asemăna cu stelele de pe cerul nopții ? Lama era un om frumos, înalt și puternic, cu o înfățișare nobilă, dar nici el nu semăna deloc cu vreo constelație. Râse ușor când pe față mea văzu atâta uimire.

— Tu iei cuvintele mele în sensul lor literal, așa cum faci de obicei, Lobsang, îmi spuse el surâzând. Voiam să spun că lucrurile nu sunt întotdeauna ceea ce par a fi. Dacă ai scrie « Om mani pad me Hum » cu litere atât de mari încât să umple toată valea de aici din Lhasa, oamenii nu ar putea să citească aceste cuvinte și nici să le înțeleagă sensul. (Tăcu o vreme, mă privi apoi ca să fie sigur că îl urmăream, și după aceea spuse) : Tot astfel stau lucrurile și cu stelele ; ele sunt atât de “mari” încât nu putem ști de fapt ce reprezintă, ce constituie ele.

L-am privit cu atenție, întrebându-mă dacă nu cumva și-a pierdut mințile. Stelele să constituie ceva ? Ce să fie stelele...

bineînțeles stele ! M-am gândit apoi la o inscripție tot atât de mare încât să umple întreaga vale, și care nu ar fi putut fi citită din cauza dimensiunii ei uriașe.

— Imaginează-ți că începi să te micșorezi într-atât încât devii un fir de nisip. Cum îți voi apărea eu ? Presupune acum că te micșorezi și mai mult, în așa fel încât un fir de nisip să se înfățișeze privirii tale ca o întreagă lume. Cum mă vei vedea atunci ? (Aici se întrerupse și mă privi insistent.) Ei bine, ce vei vedea ?

Am rămas nemișcat, cu creierul blocat la gândul acesta, cu gura căscată ca un pește scos din apă.

— Lobsang, spuse lama, vei vedea o mulțime de lumi răspândite larg, plutind în întuneric. Din cauza dimensiunilor tale atât de mici, îmi vei vedea moleculele trupului ca tot atâtea lumi separate de spații imense. Vei vedea lumi rotindu-se în jurul altor lumi, vei vedea “sori” care ar fi moleculele anumitor centri psihici, vei vedea un univers !

Îmi simțeam creierul copleșit de povara gândurilor ; aș fi putut să jur că “mecanismul” de deasupra sprâncenelor mele fremăta convulsiv din cauza efortului pe care-l făceam pentru a putea înțelege toate aceste revelații ciudate și pasionante.

Învățătorul meu, lama Mingyar Dondup, întinse mâna spre mine și îmi ridică ușor bărbia.

— Lobsang, spuse el surâzând, tu te chinuiești atât de mult ca să înțelegi încât începi să vezi lucrurile strâmbi (Se dădu puțin înapoi râzând și îmi lăsă câteva clipe de răgaz. După aceea continuă) : Privește atent la țesătura îmbrăcăminții tale. Pipăie-o !

L-am ascultat și, simțindu-mă complet ridicol, mi-am examinat vechea îmbrăcămintă peticită.

— Este o țesătura, destul de moale la pipăit. Tu ou poți să vezi prin ea. Închipuie-ți că privești țesătura printr-o lupă care mărește de zece ori. Gândește-te la firele groase de lână ale unui iac așa cum îți apar acum mărite de zece ori, străbătute de lumină. Mărește de un milion de ori această țesătura și vei vedea că ai putea să treci prin ea călare cu toate că acum fiecare fir ar fi prea înalt pentru a putea sări peste ci !

Datorită explicațiilor date de maestrul meu, toate acestea începură să devină mai limpezi în mintea mea. Mă gândeam la cele auzite, clătînând din cap ; În cele din urmă, lama îmi spuse :

— Ai aerul unei bătrâne ramolite !

— Maestre, i-am spus, așadar viata este un spațiu presărat cu lumi ?

— Lucrurile nu sunt chiar atât de simple cum ni se par : dar mai bine așează-te cât mat comod căci vreau să-ți vorbesc despre ceea ce am descoperit în Grota înțelepților.

— Grota înțelepților ! am exclamat arzând de curiozitate.

Îmi veți vorbi de ea și despre expediție ?

— Da, da, spuse el blând, dar să ne ocupăm mai întâi de Om și de Viață, așa cum erau ele înțelese în îndepărtatele timpuri ale Atlantidei.

Mă interesa mai ales Grota înțelepților, pe care o expediție de venerabili călugări o descoperise și în care se afla o extraordinară comoară de cunoaștere și de obiecte făcute încă din epoca în care pământul era foarte tânăr. Cunoscându-l destul de bine pe învățătorul meu, știam că în zadar aș fi sperat să-mi povestească despre toate acestea înainte de a fi gata să o facă, iar el nu era încă pregătit.

Deasupra noastră, stelele străluceau în toată splendoarea lor, puțin atenuată de aerul rarefiat dar pur al Tibetului în temple și lamaserii, luminile se stingeau una după alta. De foarte departe, purtate de aerul nopții, răzbăteau până la noi urlate jalnice cărora le răspundeau lătrăturile câinilor din satul Shö, aflat la picioarele noastre. Noaptea era liniștită, senină și nici un nor nu trecea prin fața lunii care începuse să urce pe bolta cerului. Prapurii de rugăciune atârnav nemișcați pe prăjinile lor. Se auzea de undeva, din necunoscut, clămpănitul surd al unei moriști de rugăciune pe care un călugăr pios, dar superstițios și necunoscător al realității, o făcea să se încrederea pe care mi-o acorda. De îndată ce începea să-mi vorbească, găseam că subiectul era pasionant și îl ascultam cu mult interes.

— Lumea întreagă e alcătuită din vibrații, spuse maestrul meu. Tot ce este viață, ca și tot ce este neînsuflețit, nu este altceva decât vibrație. Însuși impunătorul masiv himalaian nu este altceva decât o masă de particule suspendate, care nu se ating între ele. Lumea, Universul, este formată din particule minuscule de materie, în jurul cărora se rotesc alte particule de materie. După cum lumile se rotesc în jurul soarelui nostru, mereu la aceleași distanțe și fără să se atingă între ele, tot astfel tot ceea ce există este format din asemenea lumi aflate în permanentă mișcare de rotație.

Se întrerupse și mă privi, întrebându-se poate dacă tot ce spusese nu depășea puterea mea de înțelegere, cu nu simțeam însă nici un fel de dificultate în a-l urmări. Își reluă apoi și mi expunerii :

— Fantomele pe care noi, clarvăzătorii, le distingem în Templu sunt de fapt oameni, oameni vii care au părăsit această lume și au intrat într-o stare în care moleculele lor sunt atât de împrăștiate încât aceste “fantome” pot trece cu ușurință prin zidul cel mai gros fără ca să atingă o singură moleculă a zidului.

— Maestre, am întrebat, de ce simțim un fior atunci când o “fantomă” trece foarte aproape de noi ?

— Fiecare moleculă, fiecare mic sistem solar și planetar posedă o sarcină electrică, nu de felul celei pe care omul o produce în mod obișnuit cu ajutorul aparatelor, ci o sarcină electrică mult mai fină, de felul celei pe care o putem vedea în unele nopți strălucind pe bolta cerului. După cum pământul are Luminele Nordului, sau Aurora Boreală, la cei doi poli, tot astfel cea mai mică particulă de materie își are propriile « Lumini ale Nordului ». O “fantomă”, atunci când se apropie de noi, provoacă în aura noastră un mic șoc pe care îl simțim ca pe un fior.

În jurul nostru, noaptea era liniștită., nici o adiere cât de slabă nu-i tulbura pacea ; domnea peste tot o tăcere cum nu se află decât în țări ca Tibetul.

— Aura pe care o vedem este de fapt o sarcină electrică ?

— Da, răspunse lama Mingyar Dondup. În unele țări, altele

decât Tibetul, în care liniile electrice de înaltă tensiune străbat întregul teritoriu, inginerii observă și studiază «efectul de coroană». Acest efect face ca firele conductoare să fie înconjurată de un fel de coroană sau aură de culoare albăstruiie. Fenomenul poate fi observat mai ales în nopțile întunecoase, dar clarvăzătorii îl pot vedea oricând doresc. (Se uită la mine gânditor) : Când va veni timpul să mergi la Tchoung-king ca să studiezi medicina, vei folosi un aparat care înregistrează undele electrice ale creierului. Tot ce este viață, tot ce există, este electricitate și vibrație.

— Acum nu pot să înțeleg, am răspuns. Cum poate viața să fie vibrație, și electricitate ? Nu pot vedea legătura dintre ele.

— Dar, dragul meu Lobsang, spuse lama zâmbind, nu poate exista electricitate fără vibrație., fără mișcare ! Mișcarea este cea care dă naștere electricității și de aceea sunt atât de strâns legate între ele. (A observat că eram destul de încurcat și mi-a citit gândurile grație puterii sale telepatice.) Nu, zise el, nu este indiferent ce vibrație, corespunde unui anumit lucru ! Am să-ți dau un exemplu ; imaginează-ți o claviatură imensă care se întinde până la infinit, și ale cărei clape corespund, fiecare, unei anumite vibratu. Vibrația care va corespunde unui solid va fi reprezentată de o notă a claviaturii. A doua notă va emite vibrația care corespunde sunetului, iar a treia va da naștere vibrației corespunzătoare văzului. Celelalte note vor corespunde simțurilor, sentimentelor, rațiunii de a fi pe care nu o putem înțelege atâta timp cât ne aflăm pe acest pământ.

Un câine poate percepe sunete mult mai înalte decât cele pe care le poate auzi omul, iar acesta, la rândul lui poate percepe sunete mai grave decât cele percepute de un câine. Îi putem comunica unui câine, într-un spectru mai înalt de vibrații, informații pe care un om nu le poate sesiza. În același fel, ființe din Lumea Spirituală comunică, grație claraudiției, cu cei ce se află încă pe pământ și care posedă această facultate. (Lama tăcu, apoi râse ușor.) Eu nu te las să te duci la culcare, Lobsang, în schimb ți se va permite să te scoli mai târziu. (Arătă cu degetul stelele care sclipeau în atmosfera clară a nopții.) De când am vizitat Grota înțelepților, unde am putut să încerc minunatele aparate care s-au păstrat intacte din epoca Atlantidei, m-am amuzat adesea cu gândul la o închipuire.

Mi-a plăcut să-mi imaginez două mici făpturi sensibile, mai mici decât cel mai mic virus. Nu are nici o importanță cum arată, ele trebuie să fie inteligente și înzestrate cu niște instrumente extrem de sensibile. Să ne închipuim că ele stau în picioare într-un spațiu deschis al propriei lor lumi infinitezimale, exact ca noi acum. « Ce noapte frumoasă ! » exclamă A privind cerul. « Da, răspunde B., ne întrebăm care este sensul vieții, ce suntem de fapt, unde mergem ». A se gândește cu ochii ațintiți spre stelele care traversează bolta cerului. « Lumi nenumărate, milioane, miliarde de lumi ! Mă întreb care dintre ele sunt locuite ». « E absurd ! Sacrilegiu ! Ridicol ! » spuse B, abia articulând cuvintele. « Tu știi că nu există viață decât în lumea noastră ! Nu ne-au spus preoții că noi suntem făcuți după chipul lui Dumnezeu ? Cum ar putea exista o altă viață care să fie asemănătoare cu a noastră ? Nu, este imposibil, ți-ai pierdut mințile ! » Dar A se îndepărtează mormăind :

« S-ar putea ca ei să se înșele ! »

Lama Mingyar Dondup surâse și continuă :

— Există o urmare la povestea mea, lat-o : într-un laborator oarecare, departe de noi, care se ocupă de o știință necunoscută nouă și care dispune de microscop de o putere fantastică, doi savanți experimentează ceva. Unul dintre ei, aplecat asupra unui microscop, cu ochiul aproape lipit de ocularul acestuia, tresare și se scoală brusc de pe scaun. « Privește, Chan ! » spuse el, adresându-se asistentului. « Vino să vezi ceva ! » Chan se ridică de la locul lui, se apropie de cel care-l chemase și care părea foarte emoționat, și privi prin microscop. « Privește, » spuse superiorul asistentului său, pe plăcuta microscopului se află o milionime dintr-un grăunte de sulfat de plumb ! » Chan reglă microscopul și fluieră surprins de ceea ce putu să vadă. « Dumnezeule mare ! exclamă el, ai crede că privești Universul prin telescop. Un soare orbitor, planete pe orbite !... » Superiorul lui, pe un ton din care reieșea că ceea ce văzuse îl pusese pe gânduri, spuse : « Mă întreb dacă într-o bună zi vom avea telescoape suficient de puternice pentru a distinge o anumită lume. Mă întreb dacă există viață pe ea ! » « De unde până unde ! » răspunse Chan, nu poate exista viață inteligentă în afară de a noastră. Nu este posibil așa ceva. Nu ne învață preoții că suntem făcuți după chipul lui Dumnezeu ? Atunci cum ar putea să existe acolo o viață inteligentă ? »

Deasupra noastră, stelele își urmau drumul lor nesfârșit, etern. Surâzător, lama Mingyar Dondup se scotoci prin buzunarele veșmintelor până când scoase o cutie de chibrituri, o comoară adusă tocmai din îndepărtata Indie. Ușor, scoase un băț de chibrit, pe care îl ridică la înălțimea capului.

— Vreau să-ți arăt Creația, Lobsang, spuse el voios. (Frecă bățul de chibrit de cutie și după ce acesta se aprinse, îl ridică din nou. Suflă apoi și bățul de chibrit se stinse...) Creație, descompunere, zise învățătorul meu. Capătul aprins al bățului de chibrit a făcut să țâșnească mii de particule și fiecare a explodat separându-se de celelalte. Fiecare din ele reprezenta o lume, iar toate la un loc un Univers. Universul moare când flacăra se stinge. Poți să afirmi că aceste lumi erau Lipsite de viață ? (L-am privit uluit, fără a ști ce să-i răspund.) Dacă aceste particule ar fi lumi, Lobsang, și dacă ele ar fi avut viață, grație acestei vieți lumile ar fi durat milioane de ani, Nu suntem noi asemenea unui băț de chibrit aprins ? Trăim noi aici, cu bucuriile și cu necazurile noastre – mai ales cu necazurile noastre ! – cu gândul că această lume va avea un sfârșit ? Gândește-te profund la toate acestea și mâine vom vorbi din nou.

El se ridică și apoi se îndepărtă de mine. Am traversat acoperișul cu pași șovăitori, pipăind în jur pentru a găsi capătul scării pe care trebuia să cobor. La noi, scările se deosebesc de cele din Occident : ele sunt de fapt niște stâlpi în care au fost scobite, din loc în loc, niște creștături de forma unor trepte. Am găsit prima treaptă, a doua și a treia, dar piciorul mi-a alunecat pe locul unde cineva vărsase niște grăsime de lampă. Am văzut mai multe “stele” decât cele de pe cer și am stârnit protestele călugărilor pe care i-am trezit. Din întuneric m-am pomenit cu un pumn atât de

puternic încât am simțit cum îmi sună clopotele în cap. M-am sculat cât am putut de repede și m-am adăpostit într-un loc mai întunecat. Căutând să fac cât mai puțin zgomot, mi-am găsit un colțișor unde să dorm : m-am acoperit cu ce aveam pe mine și m-am lăsat pradă somnului Nici târșâitul pâșilor repezi, nici clopotele de argint nu au reușit să-mi tulbure somnul și visele. Se făcuse de mult dimineață când am fost trezit de cineva care dădea cu piciorul în mine. Am deschis ușor, ochii și am văzut fața unui chela uriaș.

— Scoală-te ! Scoală-tel Leneșule ce ești !

Zicând aceasta mi-a mai repezit o lovitură de picior. Am întins mâna și, apucându-i glezna, i-am răsucit-o. S-a auzit un pârâit înfundat după care cel ce mă lovisese se prăbuși la pământ urlând :

— Părintele abate ! Părintele abate ! El vrea să te vadă, idiotule !

Dându-i, la rândul meu, câteva picioare ca să-i plătesc pentru ce căpătasem de la el, mi-am luat veșmântul pe care mă culcasem și m-am îndepărtat în grabă : « S-a dus micul dejun ! am mormăit. Pentru ce toată lumea vrea să mă vadă tocmai atunci când se servește masa ? »

Am luat-o la fugă de-a lungul coridoarelor care nu se mai sfârșeau, am dat colțul și puțin a rămas să nu provoc o criză de inimă unor bătrâni călugări care treceau pe acolo cu pași mici și repezi.

În cele din urmă am ajuns în timp record în dreptul camerei Părintelui abate. Am dat buzna în cameră, am căzut în genunchi și m-am înclinat cu respect.

Părintele abate se uita în dosarul meu și l-am auzit apoi cum își înăbușă râsul.

— Ah, zise, iată băiatul care se aruncă de) a înălțimea stâncilor, care unge cu grăsime treptele picioaroangelor și care provoacă mai multă dezordine decât oricare elev de aici. (Apoi s-a întrerupt și m-a privit cu severitate.) Dar tu înveți bine, remarcabil de bine, adăugă el. Facultățile tale metafizice sunt de un asemenea nivel și ai făcut atâtea progrese la învățatură, încât vreau să-l însărcinez pe marele lama Mingyar Dondup să-ți dea lecții și în particular. Trebuie să profiți de o șansă rară precedent, la ordinul expres al Sfinției Sale. Acum mergi să te prezinți învățătorului tău.

Părintele abate dădu din mână în semn că pot pleca, după care se cufundă în dosarele sale. Răsuflând ușurat că nici unul din păcatele mele nu fusese descoperit, m-am grăbit să dispar cât mai iute de acolo. Învățătorul meu, lama Mingyar Dondup, mă aștepta. Aruncându-mi o privire pătrunzătoare, mă întrebă :

— Ai luat masa de dimineață ?

— Nu, invertorule, i-am zis, părintele abate m-a chemat la

el pe când încă dormeam... și mi-e foame !

— Ah, mi se părea mie că arăți ca un câine bătut. Fugi, du-te să mănânci și după aceea să te întorci repede.

Nu a fost nevoie să îmi spună a doua oară. Îmi era foame și mă simțeam prost din cauza aceasta. Nu mă îndoiam defel că, așa cum de altfel mi se prezisese, foamea mă va urmări pretutindeni în timpul numeroșilor ani ai vieții mele.

După ce am mâncat bine și m-am simțit întărit, dar puțin neliniștit la gândul că aveam de muncit din greu, m-am întors la lama Mingyar Dondup. De cum m-a văzut intrând, s-a ridicat în picioare și mi-a spus :

— Vino, vom petrece împreună o săptămână la Petala, Luând-o înaintea mea, ieși din hol pentru a se întâlni cu călugărul de la grajduri care ne aștepta, deja cu doi cai pregătiți. M-am uitat neîncrezător la calul pe care trebuia să-l încălec. Acesta mi-a aruncat o privire și mai îndoielnică, căci părea că are o părere mai proastă, despre mine decât cea pe care o aveam eu despre el. Am sărit în șa convins fiind că alerg spre dezastru. Pentru mine, caii sunt niște creaturi groaznice, capricioase, nervoase, care nu pot fi ținute în frâu. Călăria nu era punctul meu forte.

Am coborât poteca de munte plecând de la Chakpori. Am traversat drumul de la Mani Lakhang și, lăsând Pargo Kaling în dreapta noastră, am ajuns de îndată în satul Shö, unde învățătorul meu a făcut un mic popas, după care am urcat treptele povârnite ale Potalei. Să urci trepte călare pe un cal nu este deloc plăcut și marea mea grijă a fost aceea de a nu fi aruncat din șa. O mulțime nesfârșită de călugări și de vizitatori urcau sau coborau scara ; unii dintre ei se opreau ca să admire locurile, alții care veniseră ca să fie primiți de însuși Dalai Lama nu se gândeau decât la clipa întâlnirii. Am făcut popasul în partea de sus a treptelor, am descălecat cu grijă și am atins pământul ușurat, dar fără grația unui adevărat călăreț. Sărmanul cal scoase un nechezat dezgustat și apoi îmi întoarse spatele.

Ne-am continuat drumul urcând scările una după alta până când am atins nivelul cel mai de sus al Potalei, unde lama Mingyar Dondup avea o reședință permanentă, aproape de Sala Științelor. În această sală se aflau mașini ciudate din toate țările lumii, dar cele mai ciudate dintre ele erau din timpuri foarte îndepărtate. Am ajuns, în cele din urmă, la destinație și m-am instalat pentru un timp în ceea ce era acum camera mea.

De la fereastra mea de la 'înălțimea Potalei, puțin mai jos de locul unde se afla Dalai Lama, puteam să admir orașul Lhasa și întreaga vale. Vedeam în depărtare marea catedrală (Jo Kang) cu acoperișul său aurit strălucind în soare. Drumul

Circular, sau Lingkor, se întindea la orizont și închidea tot circuitul orașului Lhasa. Pelerinii evlavioși se înghesuiau pentru a se prosterna înaintea locului în care este păstrat cel mai mare tezaur de cunoaștere ocultă din întreaga lume. Mă felicitam în gând că am un învățător atât de remarcabil ca lama Mingyar Dondup : fără el aş fi rămas un chela, un învățăcel ca atâția alții, locuind într-un dormitor întunecos în loc de a fi instalat ca acum aproape de acoperișul lumii. Deodată, m-am simțit cuprins de două brațe vânjoase, atât de brusc încât am strigat, neștiind ce mi se întâmplă ; am simțit cum cineva mă ridică, după care am auzit o voce gravă :

— Așadar asta gândești că trebuie să faci învățătorul tău, adică doar să te faci să trăiești cât mai bine la înălțimile Petalei și să te hrănești cu grețosele alea de dulciuri indiene ?

A început să râdă când am protestat, iar eu am rămas înmărmurit când mi-am dat seama că știa tot ce gândisem despre el ! Lama continuă :

— Noi suntem legați unul de celălalt, ne cunoaștem bine dintr-o viață anterioară. Tu posezi toate cunoștințele pe care le-ai acumulat în acea viață, tu ai nevoie numai ca memoria să-ți fie înmărmurită. Și acum să trecem la treabă. Vino la mine în cameră !

Mi-am netezit îmbrăcămintea, am pus castronașul la locul de unde căzuse atunci când lama m-a ridicat în brațe, și am pornit în grabă spre camera învățătorului meu. Mi-a făcut semn să iau loc și, după ce m-am așezat, mi-a spus :

— Te-ai gândit la problema Vieții, la discuția noastră din noaptea trecută ?

Rușinat, cu privirile în pământ, i-am răspuns :

— Onorabile lama, am dormit, apoi Părintele Abate m-a chemat la el, după aceea ați vrut să mă vedeți dumneavoastră, a trebuit apoi să iau masa de dimineață și, în sfârșit, iar a vrut să mă vedeți. Așa că nu am avut câtuși de puțin timp să mă gândesc !

A răspuns zâmbind ..

— Ne vom ocupa mai târziu de efectele hranei, dar mai întâi să reluăm discuția noastră despre Viață.

S-a oprit, a întins mâna și a luat o carte scrisă într-o limbă străină. Acum știu că era scrisă în limba engleză. A început să întoarcă paginile și, în cele din urmă, a găsit ceea, ce căuta. Apoi, dindu-mi cartea deschisă la o pagină ilustrată, mă întrebă dacă știam ce reprezintă imaginea aceea. Am privit ilustrația care mi s-a părut destul de banală, după care am încercat să citesc cuvintele ciudate de dedesubtul ei. Acestea nu

aveau nici o semnificație pentru mine, l-am înapoiat cartea și i-am spus pe un ton în care se simțea o urmă de reproș :

— Știți că nu pot să citesc asta, onorabile lama !

— Dar recunoști imaginea ? insistă el.

— Da, este doar un Spirit al Naturii care nu se deosebește de cei de aici.

Eram din ce în ce mai contrariat. Oare unde voia să ajungă ? Lama deschise din nou cartea.

— În țările îndepărtate, de dincolo de mări, spuse el, s-a pierdut în general facultatea de a vedea Spiritele Naturii.

Dacă cineva vede vreunul, ceilalți își bat joc de el și îl acuză, pur și simplu, că « a avut o halucinație ». Occidentalii nu cred decât în lucrurile care pot fi desfăcute în bucăți, ținute în mână sau închise într-o cușcă. În Occident, un elemental este numit “zână” și aproape rumeni nu mai crede în poveștile cu zâne.

Am rămas uimit. Puteam să văd Spirite oricând și pentru mine asta era ceva normal. Mi-am scuturat capul ca să-mi limpezesc creierul. Lama Mingyar Dondup continuă :

— Tot ce este Viață., așa cum am spus ieri seară, constă dintr-o materie animată de vibrații rapide care dau naștere unor sarcini electrice ; electricitatea este viața materiei. Ca și în muzică, există mai multe octave. Imaginează-ți că omul de pe stradă vibrează pe o anumită octavă ; un Spirit al Naturii ca și o fantomă vor vibra pe o octavă mai înaltă. Din pricina faptului că viața, gândirea și credința omului obișnuit se manifestă pe o singură octavă, ființele care vibrează pe alte octave sunt invizibile pentru el.

Îmi mângâiam ușor veșmântul cu mâna, gândind la cele ce auzisem. Mi se părea că toate acestea nu aveau nici un sens. Eu puteam să văd fantome și elementali și, în consecință, gândeam că orice om este în stare să le vadă. Citindu-mi gândurile, lama spuse :

— Tu, Lobsang, ai capacitatea de a vedea aura omenească.

Ea este invizibilă pentru cei mai mulți oameni. Tu poți să vezi Spiritele Naturii și fantomele. Ele sunt invizibile pentru cea mai mare parte a oamenilor, Copiii mici le observă fiindcă flintele foarte tinere sunt mult mai receptive. Apoi, pe măsură ce copilul crește, grijile vieții îi slăbesc sensibilitatea. În Occident, atunci când un copil povestește părinților că s-a jucat cu Spirite-Prieteni, acesta este pedepsit pentru că se

consideră că minte sau este luat în răs din cauza « imaginației sale bogate ». Supus unui asemenea tratament, copilul sfârșește prin a fi convins că, într-adevăr, și-a imaginat totul. Tu, Lobsang, grație educației speciale pe care ai primit-o, poți vedea fantomele și elementalii și le vei vedea întotdeauna... după cum vei vedea întotdeauna aura omenească.

— Așadar, chiar și Spiritele care au grijă de fiori seamănă cu noi ?

— Da, îmi răspunse, numai că ele vibrează mai repede iar particulele lor de materie sunt mai dispersate. De aceea poți trece cu mâna prin ele, exact cum poți trece cu mâna printr-o rază de soare.

— Ați atins vreodată o fantomă ? am întrebat.

— Desigur, nu-a răspuns. Acest lucru este posibil dacă îți mărești frecvența vibrațiilor proprii.

Învățătorul meu a sunat din clopoțelul de argint pe care i-l dăruise abatele unei importante lamaserii clin Tibet. Călugărul servitor, care ne cunoștea bine obiceiurile, nu ne-a mai adus tsampa, mâncarea specifică Tibetului, ci ceai indian și acele prăjituri aduse special de dincolo de munți pentru Sfinția Sa Dalai Lama și pe care eu, sărman învățacel, le apreciam atât de mult. « Aceasta este răsplata pentru silința pe care ți-o dai la învățătura », așa cum a spus Sfinția Sa. Lama Mingyar Dondup străbătuse lumea atât pe plan fizic, material cât și pe plan astral. Una din puținele sale slăbiciuni era și plăcerea de a bea ceai indian. O slăbiciune pe care o aprobam din toată inima ! Ne-am instalat cât mai confortabil și, de îndată ce mi-am mâncat prăjiturile, învățătorul meu zise :

— Într-o zi, sunt mulți ani de atunci, pe când eram încă tânăr, dădeam colțul unui culoar din Petala, în mare grabă... exact ea tine, Lobsang. Întârziaseam la serviciul pe care-l aveam de făcut și, spre groaza mea, am văzut un abate solid care-mi bloca trecerea. Și el era tot atât de grăbit ca și mine ! Nu am mai avut cum să-l evit. Tocmai mă pregăteam să-i cer scuze când mi-am dat seama că trecusem brusc prin el. El a fost tot atât de speriat ca și mine. Totuși am continuat să alerg și am reușit să ajung aproape la timp.

Începui să râd imaginându-mi-! pe lama Mingyar Dondup galopând ! El surâse și povesti mai departe :

— Târziu, în acea seară, m-am gândit mult la acea întâmplare. Și mi-am zis : « De ce să nu ating și eu o fantomă ? » Cu cât mă gândeam mai mult la acest lucru cu atât eram mai hotărât să-l înfăptuiesc. În acest scop mi-am făcut un plan și am citit toate vechile manuscrise care tratau acest subiect. Am consultat apoi un bătrân foarte învățat care trăia într-o grotă din vârful muntelui. El mi-a explicat multe lucruri, m-a

îndrumat pe drumul cel bun și eu vreau acum să-ți repet ce mi-a spus, căci învățăturile lui au legătură directă cu problema noastră : contactul cu fantomele. (Și-a mai turnat puțin ceai în ceașcă, a băut o înghițitura și apoi a continuat) : Viața, așa cum ți-am mai spus, constă dintr-o masă de particule, de mici lumi, care se rotesc în jurul unor sori. Mișcarea dă naștere unei substanțe care, în lipsa unui termen mai potrivit o vom numi “electricitate”. Dacă ne vom alege un regim alimentar bine gândit, vom putea să accelerăm ritmul vibrațiilor noastre. Un regim alimentar sănătos – nu de felul celui recomandat de unele culte de dezechilibrați – ameliorează sănătatea și mărește ritmul vibrațiilor fundamentale. Vom

reuși atunci să atingem ritmul vibrațiilor unei fantome.

Tăcu și aprinse un bețișor de tămâie. Își aruncă privirea spre bețișor până când se asigură că acesta arde bine și apoi începu să se ocupe de mine.

— Singurul scop al tămâiei este acela de a crește ritmul vibrațiilor din zona în care arde și a vibrațiilor celor care se află în acea zonă. Folosind tămâia potrivită – căci fiecare tip de tămâie corespunde unei anumite vibrații – putem fi siguri că vom obține rezultatul dorit. Timp de o săptămână, am respectat cu strictețe un regim care mi-a mărit frecvența vibrațiilor. În tot acest timp, am ars continuu în cameră un anumit fel de tămâie, potrivită scopului pe care mi-l propusesem. La sfârșitul acelei săptămâni, simțeam că aproape “ieșisem” din mine. Aveam impresia că mai degrabă plutesc în loc să merg și cu greu reușeam să-mi păstrez forma astrală în interiorul formei mele fizice. (Lama mă fixă pentru o clipă și surise.) Tu nu ai aprecia însemnătatea unui regim alimentar atât de aspru.

« Nu, am gândit, prefer o mâncare bună decât să ating o fantomă bună ! »

— La sfârșitul acelei săptămâni, continuă lama, am coborât în Sanctuarul Interior și am aprins din nou tămâie, rugându-mă stăruitor ca o fantomă să vină și să mă atingă. Deodată, am simțit căldura unei mâini prietenoase pe umărul meu. M-am întors să văd cine îmi tulbura meditația și era cât pe ce să sar în tavan când am văzut spiritul unui om “mort” de mai bine de un an.

Lama Mingyar Dondup tăcu brusc și începu să râdă amintindu-și acea întâmplare de demult.

— Lobsang, continuă el, bătrânul lama “mort” mi-a râs în nas și m-a întrebat de ce a trebuit să mă chinuiesc atât de mult, căci tot ce trebuia să fac era să mă deplasez în planul astral ! Mărturisesc că am rămas stupefiat la gândul că o soluție atât de simplă nu îmi trecuse prin cap. Așa cum știi și tu, noi ne deplasăm efectiv în astral ca să stăm de vorbă cu fantomele și cu Spiritele Naturii.

— Bineînțeles că ați comunicat cu el telepativ, i-am spus, iar eu nu cunosc nici un fel de explicație a telepatiei. Eu o practic, dar în ce fel ?

— Tu îmi pui niște întrebări foarte grele. Lobsang, zise învățătorul meu surâzând. Fenomenele cele mai simple sunt cel mai greu de explicat. Ia spune-mi, cum îți explici procesul respirației ? Și tu respiri ca toată lumea, dar cum îți explici acest proces ?

Mi-am lăsat capul în jos, rușinat. Știam că puneam tot timpul întrebări, dar numai așa puteam să învăț. Cei mai mulți chela, învățăcei ca și mine, nu se interesau de astfel de probleme ; pentru ei era mai important să aibă ce să mănânce și să lucreze cât mai puțin. Eu voiam mai mult, voiam să știu.

— Creierul, reluă lama explicația, se aseamănă cu un post de radio de tipul celui folosit de Marconi pentru a transmite mesaje peste oceane. Ansamblul particulelor și sarcinilor electrice care constituie o ființă umană primește informațiile sistemului electric, sau radio, de la creier. Când cineva vrea să-și miște membrele, are loc o propagare a unor curenți electrici de-a lungul nervilor corespunzători acestor membre, curenți care imprimă mușchilor respectivi impulsurile necesare mișcărilor dorite. Tot astfel, când o persoană gândește creierul ei radiază unde radio sau electrice cu frecvențe plasate în spectrul superior al acestor unde. Anumite aparate pot detecta și înregistra aceste radiații pe care medicii din Occident le numesc, în funcție de spectrul lor de frecvențe, radiații sau unde alfa., beta, delta și gama.

Am dat aprobator din cap. Călugării-medici îmi vorbiseră deja despre ele.

— Ei bine, spuse mai departe învățătorul meu, ființele, sensibile pot detecta și interpreta aceste radiații. Eu îți pot citi gândurile și, dacă te vei strădui, vei reuși să le citești și tu pe ale mele. Cu cât între două persoane există legături mai strânse de simpatie, de armonie, cu atât mai ușor le va fi să-și citească radiațiile cerebrale, adică gândurile. În acest caz avem de-a face cu un fenomen telepativ. Gemenii păstrează adeseori legături telepatice între ei. Gemenii homozigoți, ale căror creiere se aseamănă perfect, se află într-o legătură telepativă atât de strânsă încât adesea este greu de stabilit în creierul căruia dintre cei doi s-a născut ideea transmisă.

— Stimate maestre, după cum știți, eu pot să citesc gândurile multor oameni. De ce oare ? Există multe persoane dotate cu această facultate ?

— Tu, Lobsang, îmi răspunse învățătorul meu, ești înzestrat cu această facultate deosebită pe care continui să o dezvolți. Toate metodele pe care le cunoaștem vor contribui la creșterea acestor capacități pe care le posezi, căci tu vei avea de îndeplinit, în cursul existenței tale, o misiune foarte dificilă. (A dat din cap afișând un aer solemn) : Da, într-adevăr, o sarcină deosebit de grea, în timpurile de demult,

Lobsang, omenirea putea să comunice telepatic cu Lumea animalelor. În anii care vor urma, atunci când omenirea va deveni conștientă de nebunia războaielor, ea își va recăpăta această capacitate pierdută ; din nou omul și animalul vor putea păși, în pace, unul alături de celălalt și nu își vor mai pricinui nici un rău.

Deasupra noastră, se auziră de două ori bătăile unui gong, apoi răsunară trompetele. Lama Mingyar Dondup se ridică dintr-o săritură spunând :

— E timpul să ne grăbim, Lobsang, trebuie să înceapă slujba la templu și la ea va asista și Sfinția Sa.

M-am ridicat, la rândul meu, și mi-am aranjat roba ; apoi, am început să alerg ca să-mi ajung din urmă învățătorul pe care ; odată ajuns la capătul coridorului, l-am pierdut din vedere.

Capitol II

Marele Templu părea un lucru însuflețit. Cățarat pe partea superioară a acoperișului, puteam să cuprind cu privirea toată priveliștea din jur. Dimineată, împreună cu învățătorul meu, am venit aici cu niște treburi. Acum lama era ocupat, undeva într-o încăpere a mănăstirii, cu un înalt demnitar și, liber să fac ce-mi place, mi-am găsit acest post de observație în mijlocul grinzilor care susțineau acoperișul. Plimbându-mă pe pasarela acoperișului, am descoperit o ușă pe care am deschis-o hotărât. Mă așteptam să aud un zgomot, un strigăt din spatele ei. Nu s-a auzit nimic și atunci mi-am aruncat privirea în încăperea pe care o descoperisem. Mă aflam într-o mică sală de piatră asemănătoare unei celule încastrate în zidul Templului. În spatele meu, era o ușă mică de lemn iar de fiecare parte a zidurilor de piatră, și în fața mea, se afla o cornișă de piatră înaltă de un metru.

Încet, fără zgomot, am înaintat și am îngenunchiat în așa fel încât numai capul să depășească marginea de piatră. Mă simțeam ca un zeu care îi privește pe muritori de la înălțimea lăcașurilor cerești și încercam să străpung cu privi : rea întunericul din adâncurile templului, cât mai jos, foarte departe de mine. Afară, amurgul purpuriu făcea loc întunericului Ultimele raze ale soarelui care apunea dispăreau în spatele

vârfurilor înzăpezite, trimițând rașii de lumină irizată prin pulberea de zăpadă spulberată de pe crestele cele mai înalte ale munților.

Întunericul Templului era alungat, nu peste tot la fel, de licărire tremurătoare a lămpilor cu grăsime. Ele străluceau ca niște puncte aurii, difuzând în jur o lumină plăpândă. Aveam impresia că stelele se aflau la picioarele mele și nu deasupra capului meu. Umbre ciudate lunecau tăcute deasupra stâlpilor masivi ai Templului ; umbre când subțiri și lungi, când scurte și groase dar mereu ciudate și grotești. Lumina căzând lateral pe stâlpi, le dădea o înfățișare supranaturală, stranie.

Privind atent în jos, aveam impresia că mă aflu undeva între două lumi, neștiind prea bine să deosebesc ceea ce vedeam de ceea ce îmi imaginam, între sol și mine pluteau nurași de tămâie albăstrui care se înălțau unul după altul, întărindu-mi senzația că sunt un zeu care privește pământul printre nori. Fumul gros de tămâie din cădelnițele legănate ritmic de tinerii și cucernicii discipoli urca ușor, în spirală, spre înalțuri. Călugării se duceau și se întorceau, cu pași ușori, cu figuri austere, pătrunși de solemnitatea ritualului. De fiecare dată când se întorceau, cădelnițele de aur reflectau mii de puncte luminoase și răspândeau în jur mii de raze de lumină strălucitoare. Din locul unde eram cocoțat, puteam să văd tămâia din cădelnițe arzând mocnit, cu reflexe purpurii, și care, la fiecare adiere de vânt, se aprindea răspândind în jur o ploaie de scânteii ce se stingeau în clipa următoare. Fumul se ridica în straturi din ce în ce mai groase, formând adevărați nori ce pluteau deasupra și în spatele discipolilor. Răsucindu-se și alungindu-se din pricina slabilor curenți de aer pe care călugării îi

stârneau în mersul lor de du-te-vino, fumul îmi părea o ființă vie, fabuloasă, o creatură abia deslușită care doarme respirând profund. Pentru o clipă, m-am uitat la ea aproape hipnotizat de senzația de a mă afla în sânul acestei ființe, observându-i mișcările, ascultându-i sunetele trupului, sunetele vieții sale.

Prin penumbrele și norii de tămâie, puteam să deslușesc șirurile de lama, de discipoli și de călugări aflați în apropiere.

Așezați pe jos, în costumele lor specifice, ei se întindeau în șiruri nesfârșite ce se pierdeau în colțurile cele mai retrase ale templului. Îmbrăcați cu toții m robele Ordinului, formau im fel de covor multicolor, viu și schimbător. Culoarele aurii, șofran, roșii, cafenii, presărate pe ici-colo cu urme de gri – toate aceste nuanțe păreau că se însuflețesc topindu-se una într-alta atunci când călugării se mișcau. În partea de sus a Templului, stătea Sfinția Sa Prea înțeleptul, cea de-a Treisprezecea încarnare a tui Dalai Lama, personalitatea cea mai respectată clin întreaga lume budistă.

Destul de mult timp am privit și am ascultat cum cântau călugării cu vocile lor grave, susținuți de vocile de soprane ale tinerilor discipoli-chela. Priveam norii de tămâie vibrând în armonie cu vibrațiile cele mai grave ale sunetelor din templu. Se înlocuiau lămpile care se stingeau după ce mai aruncau un ultim licăr de lumină, se adăuga tămâie în cădelnițele aproape goale de unde țâșnea a ploaie de scânteii. Slujba continua iar eu, îngenuncheat, priveam de acolo, de sus, acel spectacol măreț. Mă uitam, cum dansau și cum mureau umbrele pe pereți, priveam cu atâta atenție punctele acelea luminoase încât nici nu mai știam unde mă aflam.

Un lama bătrân, încovoiat de povara anilor, trecu încet prin fața Fraților aceluiași Ordin. În jurul lui se adunară câțiva călugări ținând în mâini bastonașe de tămâie și o lumânare. Înclinându-se în fața Prea înțeleptului și întorcându-se ușor pentru a saluta către cele Patru Colțuri ale pământului, se întoarse cu fața spre adunarea călugărilor. Cu o voce neobișnuit de puternică pentru un om de vârsta lui, începu să le vorbească ;

— Ascultați Vocea Sufletelor noastre. Această lume este o lume a iluziei. Viața, aici pe pământ, nu este decât un vis care, comparat cu eternitatea, nu durează mai mult decât atât cât ai clipi din ochi. Ascultați Vocile Sufletelor noastre, voi toți cei deprimați. Această viață de umbră și durere se va sfârși, iar gloria vieții eterne va străluci peste cei drepti. Primul bastonaș de tămâie a fost aprins pentru ca un suflet aflat la strâmtoare să poată fi călăuzit.

Un călugăr înaintă și îl salută pe Prea înțeleptul înainte de a se întoarce încet pentru a se înclina înaintea fiecăruia din cele Patru Colțuri ale pământului. Aprinzând un bastonaș de tămâie, el se întoarse din nou îndreptând bastonașul către cele Patru Colțuri.

Cântecul vocilor grave se ridică spre înălțimi și apoi se stinse, după care se auziră vocile ascuțite, ca de soprană, ale tinerilor discipoli. Un lama impunător recită câteva

texte sacre pe care le marca cu ajutorul unui clopoțel de argint pe care-l agita cu o vigoare neobișnuită, explicabilă doar prin prezență Prea înțeleptului la serviciul divin. Tăcu apoi, aruncând pe furiș privirea în jur spre a vedea în ce măsură performanța sa fusese încununată de succes.

Bătrânul lama înaintă din nou și se înclină în fața Prea înțeleptului și a celor Patru Colțuri. Un alt călugăr trappa îl supraveghea de aproape, foarte emoționat de prezență șefului temporal și spiritual. Bătrânul lama începu din nou să le vorbească psalmodiind cuvintele :

— Ascultați Vocile Sufletelor noastre. Această lume este o lume a iluziei. Viața pe acest pământ este încercarea care ce permite să ne spălăm de necurățeniile noastre și să ne înălțăm fără încetare. Ascultați Vocile Sufletelor noastre, voi cei care vă îndoșiți. În curând amintirea vieții pe pământ se va șterge și Pacea va domni ; vă veți elibera de toată suferința. Al doilea bastonaș de tămâie a fost aprins pentru ca un suflet rătăcit să poată fi călăuzit.

Cântecul de sub uime răsună iarăși cu putere în clipa în care călugărul aprinse cel de-al doilea bastonaș și, potrivit ritualului, se înclină în fața Prea înțeleptului, îndreptându-și apoi bastonașul către fiecare colț. Zidurile Templului păreau că respiră și vibrează la unison cu cântecele psalmodiate. În jurul bătrânului lama se adunară câteva forme fantomatice ; erau formele celor care părăsiseră de curând această viață fără să fi fost pregătiți și care rătăceau acum singuri și fără călăuză.

Umbrele tremurânde păreau că saltă și se răsucesc ca niște suflete chinuite ; propriami conștiință, posibilitățile mele de înțelegere, însăși sentimentele mele, totul oscila între cele două lumi, În una din ele urmăream pasionat, cu mare atenție, desfășurarea serviciului divin, În cealaltă, vedeam « lumile intermediare » în care sufletele celor plecați de curând tremurau de frică în fața marelui Necunoscut. Suflete singuratice înveșmântate în întunericul umed și lipicios, gemeau de spaimă și singurătate. Despărțite unele de altele din cauza necredinței lor, stăteau tot atât de împietrite precum un iac înțepenit într-o mlaștină. În întunericul lipicios al « lumilor intermediare », împlânzit doar de plâpânda lumină a fantomelor, se înaltă cântecul, chemarea bătrânului lama :

— Ascultați Vocea Sufletelor noastre. Această lume este o lume a iluziei. După cum omul moare pentru Realitatea Superioară pentru a se naște aici ‘pe pământ, tot așa el trebuie să moară pe pământ pentru a se naște din nou în Realitatea Superioară. Nu există moarte ci numai Naștere. Spaimile morții sunt cele ale nașterii. Al treilea bastonaș de tămâie fu aprins pentru ca un suflet chinuit să poată fi călăuzit.

Am simțit cum o chemare telepatică pătrunde în conștiința mea. « Lobsang ! Unde ești ? Vino la mine imediat ! »

Revenind din acea lume cu prețul unui mare efort, m-am ridicat clătînându-mă pe picioarele amorțite și am ieșit pe ușa pasarelei. « Vin, respectabile maestre », i-am răspuns mental învățătorului meu. Frecându-mi ochii care îmi lăcrimau în aerul rece al nopții după ce stătusem în fumul de tămâie din templu, am căutat drumul pe care venisem, la distanță destul de mare de sol și am reușit să ajung la locul unde învățătorul meu mă aștepta : o cameră situată exact deasupra intrării principale. Când m-a văzut a zâmbit și apoi a exclamat :

— Pe toți sfinții, Lobsang ! Arăți de parcă tocmai ai văzut o fantomă !

— Onorabile Lama, am văzut chiar mai multe ! am răspuns.

— În seara aceasta, vom rămâne aici, spuse lama. Mâine

vom merge să consultăm Oracolul de Stat. Cred că întâlnirea o să ți se pară foarte interesantă. Dar acum este timpul să mănânci și să te culci...

Mâncam, dar gândurile îmi zburau la tot ce văzusem în templu și mă întrebam cum se poate ca această lume să fie « o lume a iluziei ». Mi-am terminat repede masa de seară și am intrat în camera ce îmi fusese repartizată. M-am înfășurat în robă, m-am întins și am adormit aproape imediat. Toată noaptea am fost chinuit de vise, coșmaruri și de tot felul de apariții ciudate.

Am visat că stăteam în picioare, complet treaz, și că niște globuri mari veneau spre mine ca niște nori de praf stârniți de furtună. Globurile apăreau de undeva de foarte departe, la început ca niște puncte care apoi se măreau din ce în ce mai mult și am mai observat că erau de toate culorile. Globurile atingeau mărimea unui corp omenesc, se năpusteau spre mine și apoi dispăreau. În visul meu – dacă era vis ! – nu puteam să întorc capul ca să văd încotro se duceau : nu existau decât aceste globuri care, fără încetare, apăreau de nu știu unde, se repezeau spre mine, pentru a se duce... nicăieri ! Eram uluit că nici unul dintre ele nu se izbea de mine. Păreau, în același timp, solide și imateriale. O voce, izbucnită pe neașteptate de undeva din spatele meu, mă făcu să tresar speriat, trezindu mă de-a binelea.

— Și tu vezi zidurile solide ale Templului în felul în care le vede o fantomă !

Tremuram de frică ; eram oare mort ? Murisem în timpul nopții ? Dar de ce îmi era frică de “moarte” ? Știam că moartea nu este decât o re-naștere. M-am culcat din nou și am adormit la loc.

Lumea întregă se zbuciuma, scrâșnea și se prăbușea cuprinsă de un vârtej demential. M-am ridicat înspăimântat, crezând că Templul se prăbușea peste mine. Noaptea era întunecată numai strălucirea palidă a stelelor arunca o lumină ce abia putea fi percepută. Privind drept înaintea mea, am simțit cum mi se ridică părul în cap. Eram paralizat ; nu puteam să mișc nici măcar un deget și, ce mi se părea și mai înspăimântător, era faptul că întreg pământul își mărea neconținut volumul. Piatra

netedă a zidurilor se transforma în roci poroase ca acelea ale vulcanilor stinși. Găurile din piatră deveneau din ce în ce mai mari și am văzut că erau populate de creaturi ca de coșmar de felul celor pe care le văzusem la microscopul german al învățătorului meu.

Lumea continua să se mărească, creaturile înspăimântătoare se măreau și ele neconținut și ajunseseră așa de mari încât le puteam distinge porii ! Lumea îmi apărea imensă și continua să se mărească ; atunci mi-am dat seama că de fapt eu mă micșoram din ce în ce mai mult Am observat că se stârnise o furtună de praf. De undeva din spatele meu, firele de praf treceau vuind și totuși nici unul din ele nu mă atingea. Ele creșteau cu repeziciune. Unele erau mari cât un cap de om, altele imens de mari, ca Himalaia, tu toate acestea nici unul nu mă atingea. Creșteau fără încetare. În cele din urmă am pierdut simțul proporțiilor și al timpului. În visul meu, mi se păreau că stăteam întins, rece și nemișcat, printre stele în timp ce galaxiile treceau aproape de mine, una după alta, dispărând undeva departe. Apoi, o întreagă galaxie, un întreg univers se prăbuși peste mine !

« Acesta este sfârșitul ! », mi-am spus buimăcit, în timp ce mulțimea de lumi se năpustea spre mine.

— Lobsang Lobsang ! Ai pornit spre Câmpiile Cerești ? Vocea răsuna prin univers, lumile îi amplificau ecoul... de fapt zidurile de piatră ale camerei în care mă aflam făceau ca sunetele să se reverbereze atât de intens. Cu greutate, am deschis ochii și am încercat să văd cât mai clar. Deasupra strălucea un buchet de stele care îmi păreau cunoscute. Ele dispărură ușor pentru a face loc figurii atât de prietenoase a învățătorului meu, lama Mingyar Dondup. M-a zgâlțâit cu blândețe. Lumina minunată a soarelui se revărsa valuri în odaie. Firele de praf reflectau lumina primită în toate culorile curcubeului.

— Lobsang ! De mult s-a făcut ziuă. Te-am lăsat să dormi, dar acum este timpul să te duci la masă, căci trebuie să pornim la drum.

M-am ridicat în picioare cu destulă greutate. Nu eram « în apele mele » În dimineața aceea ; mi se părea că am un cap mai mare decât tot corpul, iar gândurile îmi erau încă la visul pe care-l avusesem în acea noapte. Am îndesat puținele lucruri personale într-un buzunar al robei și am părăsit în grabă camera ca să mai pot apuca ceva tsampa, mâncarea noastră națională. Am coborât cu grijă scara ca nu cumva să cad. Am ajuns la bucătărie unde călugării-bucătari se foiau încoace și încolo.

— Am venit să-mi iau masa de dimineață, am spus cu glasul tremurat.

— Să mănânci, hai ? La ora asta ? Piei din fața ochilor mei ! urlă la mine șeful bucătarilor.

Tocmai se pregătea să-mi tragă – o palmă când un alt călugăr i-a șoptit cu o voce răgușită :

— Vezi că este elevul lui lama Mingyar Dondup !

Șeful bucătarilor tresări ca și cum l-ar fi mușcat o viespe,
după care urlă la unul din ajutoarele sale :

— Ei bine ? Ce mai aștepți ? Dă-i să mănânce acestui băiat !

În mod normal ar fi trebuit să am o rație suficientă de orz în tolba de piele, dar cum noi eram plecați în călătorie, provizia mi se terminase. Toți călugării, fie ei chela, trappa sau lama poartă cu ei un fel de săculeț de piele în care se află orz, precum și un castronel, un bol, din care mănâncă. În Tibet, tsampa amestecată cu ceai sau unt constituie alimentul de bază. Dacă lamaseriile tibetane ar tipări liste de bucate, pe ele nu ar figura decât un singur fel de mâncare : tsampa !

După ce am mâncat, m-am reîntâlnit cu maestrul meu, lama Mingyar Dondup, și împreună am plecat călare spre lamaseria Oracolului de Stat. Am păstrat tăcerea tot timpul drumului ; calul meu avea un mers mai neobișnuit și din această cauză trebuia să fiu foarte atent cu el dacă voiam să rămân în șa. În timp ce urmam drumul Lingkorului, pelerinii pe care îi întâlneam, văzând vesmintele învățătorului meu care-i arătau rangul înalt, îl rugau să-i binecuvânteze. După ce primeau binecuvântarea, își continuau Circuitul Sacru, veseli ca și cum ar fi străbătut deja cel puțin jumătate din drumul care ducea la mântuire. Nu mult după aceea am traversat crângul de sălcii și am apucat-o pe poteca pietroasă care duce la locul Oracolului. În curtea acestuia ne-au întâmpinat călugării-servitori ca să ne ia caii, iar eu am răsuflat ușurat când am pus picioarele pe pământ.

Casa era ticsită de pelerini. Lama importanți veniseră din cele patru colțuri ale țării. Oracolul – prin oracol, în Tibet, se înțelege călugărul care face prorocirea – tocmai urma să intre în legătură cu Puterile care îndrumă lumea. Iar eu, printr-o mare favoare care mi se făcea, la ordinul Prea înțeleptului, puteam să asist la ceremonie. Ni s-au repartizat camerele în care urma să locuim. Eram găzduit într-o cameră vecină cu cea a maestrului meu, într-un dormitor comun împreună cu alți discipoli-chela. Cum tocmai treceam pe dinaintea unui templu mai mic situat în interiorul clădirii principale, am auzit aceste cuvinte : « Ascultați Vocile Sufletelor noastre. Această lume este o lume a iluziei »

— Onorabile lama, i-am spus învățătorului meu când am rămas singuri, cum poate fi această lume « cea a Iluziei » ?

S-a uitat la mine surâzând.

— Ei bine, mi-a răspuns, ce înseamnă, de fapt, real ? Tu atingi acest zid și vezi că el îți împiedică mâna să treacă mai departe. De aici tragi concluzia că zidul este un solid prin care nu se poate trece. Dincolo de aceste ferestre se înalță lanțurile muntoase ale Himalaiei, puternica coloană vertebrală a Pământului. Cu toate acestea, o fantomă, sau

tu însuți, în plan astral, v-ați putea deplasa în roca acestor munți tot așa de ușor cum vă deplasați în aer.

— Dar cum ar putea fi aceasta o iluzie ? am insistat. Am avut un vis noaptea trecută care era într-adevăr o iluzie. Doar gândindu-mă la acel vis simt cum pălesc de spaimă !

Învățătorul meu mă ascultă cu răbdare în timp ce-i povesteam visul și după ce am terminat, mi-a spus :

— Va trebui să-ți vorbesc despre Lumea Iluziei. Dar nu acum, căci trebuie mai întâi să salutăm Oracolul.

Oracolul de Stat, cel care făcea prorocirea, era un om uluitor de tânăr, plâpând, bolnăvicios. I-am fost prezentat și el m-a fixat cu privirea atât de intens încât am simțit fiori de spaimă de-a lungul șirei spinării :

— Dai Tu ești, te recunosc, mi-a zis. Tu ai puterea interioară ; vei căpăta, de asemenea, și cunoașterea. Am să te văd mai târziu.

Lama Mingyar Dondup, bunul meu prieten, părea foarte mulțumit de mine.

— Văd că treci toate probele cu succes, Lobsang, îmi spuse el. Acum vino să ne retragem în sanctuarul zeilor și să stăm de vorbă. (Surâse din nou în timp ce ne îndreptam spre sanctuar.) Vom vorbi despre Lumea Iluziei.

În sanctuar nu era nimeni, așa cum prevăzuse învățătorul meu. Flăcările tremurătoare ale lămpilor care ardeau în fața Imaginilor Sfinte făceau ca umbrele să 'se agite ca într-un dans ritual. Fumul de tămâie urca în spirală formând deasupra noastră un nor jos. Ne-am așezat amândoi aproape de strana de unde un călugăr, Cititorul, citea pasaje din Textele Sfinte. Ne-am luat poziția de contemplare cu picioarele încrucișate și degetele mâinilor întrepătrunse.

— Aici, pe acest pământ, este Lumea Iluziei, spuse în continuare învățătorul meu. Iată de ce cerem să ne ascultăm, să ne înțelegem sufletele căci numai ele trăiesc în Lumea Realității. Noi spunem, după cum știi, « Ascultați Vocile Sufletelor noastre » și nu « Ascultați Vocile noastre Fizice ».

Urmărește-mă cu atenție și nu mă întrerupe, căci aceasta este baza Credinței Interioare. Așa cum îți voi explica mai târziu, oamenii care nu sunt îndeajuns de evoluți au nevoie de o credință care să-i ajute, care să-i facă să simtă că un tată bun sau o mamă iubitoare veghează asupra lor. Trebuie să fi atins stadiul corespunzător pentru a accepta ceea ce îți spun acum.

Mă uitam cu admirație la învățătorul meu și mă gândeam că el reprezenta pentru mine lumea întregă ; îmi doream să rămânem pentru totdeauna împreună.

— Noi suntem creații ale Spiritului, suntem ca niște sarcini electrice înzestrate cu inteligentă. Această lume, această viață reprezintă pentru noi Infernul, locul încercărilor prin care Spiritul nostru se purifică învățând prin suferință să fie stăpân pe corpul fizic, carnal. După cum o marionetă este pusă în mișcare cu ajutorul sforilor trase de păpușar, tot așa și corpul nostru fizic este acționat de curenții electrici care își au sursa în Eul nostru Superior, în Spiritul nostru. Un bun manipulator de marionete poate să ne facă aproape să credem că păpușile de lemn sunt vii, că se mișcă din proprie voință. Tot astfel, înainte de a ne fi inițiat, noi considerăm că singurul lucru care prezintă importanță este trupul nostru fizic, corpul nostru de carne, în atmosfera noastră terestră, atât de înăbușitoare pentru Spirit, noi uităm că cel care într-adevăr ne comandă este Sufletul și continuăm să credem că acționăm după bunul nostru plac, că nu dăm socoteală decât “conștiinței” noastre. Așadar, Lobsang, prima noastră iluzie este aceea de a crede că marioneta, corpul nostru de carne, este primordială. (S-a întrerupt când a citit pe fața mea nedumerirea.) Ei bine, m-a întrebat, ce te frământă ?

— Onorabile lama, i-am spus, dar unde se află firele mele electrice ? Eu nu văd nimic care să mă lege de Eul meu Superior

A râs și mi-a răspuns :

— Poți să vezi acrul, Lobsang ? Nu atât timp cât ai acest corp carnal (S-a aplecat spre mine apucându-mă de robă și m-a privit atât de pătrunzător în ochi încât am simțit cum mă trece un fior de spaimă.) Lobsang, mi-a spus cu o voce aspră, – a dispărut creierul ? Ești făcut într-adevăr din oase de la gât până în vârful capului ? Ai uitat Cordonul, de Argint, acel mănunchi de linii de forță electrice care te leagă de sufletul tău ? Într-adevăr, Lobsang, tu trăiești în Lumea Iluziei !

Am simțit că roșesc. Bineînțeles că știam ce este Cordonul de Argint, acel cordon de lumină albăstruie care leagă corpul fizic de corpu] spiritual. Destul de des, în călătoriile mele astrale, am văzut cordonul vibrând, am observat pulsațiile sale de viață i lumină. El seamănă cu cordonul ombilical ce leagă fătul de mama sa, și fără de care copilul nu ar putea supraviețui nici măcar o clipă.

Am ridicat privirea spre învățătorul meu care se pregătea să continue :

— Când trăim într-o lume fizică,, suntem înclinați să credem că ea singură este cea care contează. Aceasta este una din măsurile de siguranță luate de Eul Superior ; dacă am avea mereu prezentă în fața noastră Lumea Spirituală, în deplina ei stare de fericire, noi nu am putea rămâne aici, pe pământ, decât printr-un mare efort de voință. Dacă ne-am aminti de viețile anterioare în care, poate, am avut o situație mai bună decât avem în actuala noastră existență, atunci am fi lipsiți de sentimentul de supunere absolut necesar evoluției. Acum vreau să cer să ni se aducă ceai și după aceea am să-ți vorbesc despre viața unui chinez, din clipa morții lui și până la renașterea și intrarea sa în Lumea Cealaltă.(Lama tocmai își întinsese mâna după clopoțelul de argint, când,

deodată, sa oprit văzând expresia perplexă de pe fața mea.) Ei bine, ce voiai să mă întrebi ?

— Onorabile lama,, i-am răspuns, de ce un chinez ? De ce nu un tibetan ?

— Pentru că dacă am să-ți vorbesc despre un tibetan, s-ar putea să asociezi numele lui cu cineva pe care îl cunoști... și s-ar putea să tragi concluzii greșite.

A agitat clopoțelul și un călugăr-servitor ne-a adus ceai.

Învățătorul meu mă privi îngândurat.

— Te-ai gândit că bând acest ceai, de fapt, înghițim milioane de lumi ? m-a întrebat. Moleculele din lichide sunt mult mai dispersate decât cele din alte substanțe.

Dacă ai putea să le mărești pe acestea din ceai ai observa că ele se rostogolesc ca nisipul dintr-un lac agitat. Chiar și un gaz, cum este aerul, de exemplu, este format tot din molecule, din particule infinit de mici. Dar văd că mă îndepărtez de subiect, trebuia să vorbim despre moartea și viața unui chinez.(Își bău ceaiul și așteptă să-mi golesc și eu castronașul.)

— Sena era un bătrân mandarin, începu el să povestească.

Dusese o viață fericită și, la apusul acestei vieți, încerca o satisfacție adâncă. Avea o familie numeroasă, mulți sclavi și multe femei cu care trăise fericit. Însuși împăratul Chinei îl copleșise cu favoruri. Ochii lui miopi și obosiți priveau prin fereastra camerei sale și vedeau, ca prin ceată, grădinile frumoase în care se plimbau țănoși păunii. La urechile lui îmbătrânite abia mai ajungea cântecul păsărilor care se întorceau pe înserat în cuiburile din copacii grădinii. Sena se rezemă de pernele sale ca să se așeze cât mai bine. Simțea cum înlăuntrul lui degetele morții desfăceau toate firele care îl țineau legat de viață. Încet, soarele de culoare sângerie dispăru în spatele unei pagode. Seng tresăltă în pernele pe care se odihnea. Un horcăit se auzi ieșindu-i din gură. Lumina soarelui se stingea, servitorii aprindeau micile lămpi de interior, dar bătrânul Sena plecase odată cu ultimele raze ale soarelui.

Învățătorul meu se asigură că îl urmăream atent și apoi continuă :

— Bătrânul Sena zăcea, nemișcat, pe pernele sale, iar sunetele scoase până atunci de trupul lui încetaseră cu desăvârșire. Sângele nu mai circula prin arterele și venele sale, lichidele din organism încetaseră să se mai agite. Corpul bătrânului Sena murise, nu mai putea servi la nimic. Dacă însă un clarvăzător ar fi fost de față, el ar fi văzut o ușoară ceată albăstruie condensându-se în jurul cadavrului, apoi ridicându-se și plutind orizontal deasupra lui, legată de corpul inert prin Cordonul de Argint care se subția și care, încetul cu încetul, dispăru » Sufletul celui care fusese bătrânul Sena pluti, se lăsă luat de curenții de aer ca un nor de fum de tămâie și dispăru fără nici o greutate trecând prin pereții camerei.

Lama își mai turnă un ceai, văzu că eu mai aveam în bolul meu, și continuă să povestească :

— Sufletul rătăci prin planuri și dimensiuni pe care gândirea materialistă nu le-ar putea concepe. În cele din urmă, ajunse într-un parc minunat în care se aflau niște clădiri imense. Sufletul bătrânului Sena se opri în fața uneia dintre ele, intră și văzu că pășește pe un sol scânteietor. Un suflet care se află în mediul corespunzător planului său, Lobsang, este tot atât de solid ca și tine pe acest pământ. El poate merge pe o pardoseală și nu poate trece prin pereți. Acolo, sufletul posedă facultăți și calități diferite de cele pe care le cunoaștem aici, pe pământ. Sufletul lui Sena și-a continuat drumul și a intrat în cele din urmă într-o cămăruță. S-a așezat și a privit peretele din fața lui. Deodată, perete dispăru și în locul lui putu să vadă scene din existența sa trecută. El văzu ceea ce noi numim Cronica Akașă, în care sunt consemnate toate evenimentele din trecut.

Cronica poate fi citită ușor și de unii oameni aflați în viață aici, pe pământ, care posedă această facultate și care au fost supuși unor practici corespunzătoare. Toți cei care trec din această viață în cealaltă pot citi cu ușurință, acolo, această cronică, căci omul vede “înregistrarea” succeselor și eșecurilor sale. El își revede trecutul și se judecă pe sine însuși ! Nu este judecată mai aspră decât judecata pe care și-o face lui însuși ! Noi nu ne prezentăm temurând în fața unui Dumnezeu ; noi revedem tot ceea ce am făcut și tot ceea ce intenționăm să facem.

Am rămas tăcut ; găseam foarte interesant tot ceea ce îmi spusese și aș fi putut sta ore întregi ca să-l ascult. Pentru mine, toate acestea valorau mult mai mult decât lecțiile obișnuite care mi se păreau atât de monotone.

— Sufletul care fusese bătrânul Sena, mandarinul chinez, își revedea existența pe care, aici pe pământ, o considerase trăită din plin, continuă învățătorul meu. El înțelegea acum și regreta numeroasele greșeli pe care le săvârșise. Apoi se ridică, părăsi cămăruța și se îndreptă grăbit spre o cameră mai mare unde îl așteptau bărbați și femei din Lumea Sufletelor. Tăcuți, surzând cu înțelegere și afecțiune, ei așteptau ca el să se apropie și să le ceară ajutorul. După ce a fost primit în mijlocul lor, el le-a vorbit îndelung despre greșelile sale, despre lucrurile pe care încercase să le înfăptuiască, și, despre tot ceea ce intenționase să facă dar nu reușise să împlinească.

— Dar mi-ați spus că acolo nu este judecat, că se judecă el însuși, l-am întrerupt.

— Așa este, Lobsang, mi-a răspuns el. După ce Sena și-a văzut trecutul și greșelile pe care le săvârșise, el s-a dus la acești Sfătuitori pentru a le afla părerea. Dar nu mă mai întrerupe, ascultă-mă și păstrează întrebările pentru mai târziu. Așa cum îți spuneam, Sufletul a rămas printre acești Consilieri, le-a vorbit despre nereușitele sale ca și despre însușirile pe care ar fi trebuit să și le dezvolte pentru a putea evolua mai mult. Pentru aceasta, el va trebui, mai întâi, să se întoarcă în lumea din care a venit ca să-și

vadă corpul neînsuflețit, apoi se va bucura de o perioadă de odihnă – ani sau secole – după care va fi ajutat să găsească mediul și condițiile cele mai potrivite evoluției sale. Sufletul bătrânului Sena s-a întors pe Pământ ca să-și vadă pentru ultima oară trupul neînsuflețit, pregătit pentru înmormântare. Apoi, încetând să mai fie Sufletul bătrânului Sena, pentru a deveni an Suflet pregătit pentru odihnă, el se întoarse în Lumea de Dincolo. S-a odihnit un timp oarecare, a tras învățămintele din viețile clin trecut și a început să se pregătească pentru existența următoare. Acolo, în acea viață de după moarte toate lucrurile erau tot atât de solide la atingere ca și pe pământ. Sufletul s-a odihnit până când momentul și condițiile întoarcerii sale pe Pământ au fost stabilite.

— Găsesc toate acestea foarte interesante ! am exclamat. Învățătorul meu îmi surâse și spuse mai departe :

— La un moment bine stabilit, Sufletul care aștepta a fost chemat și dus în Lumea Oamenilor de cineva care avea această menire. Împreună s-au oprit, nevăzuți de ochii nici unui om de pe pământ, ca să-și vadă viitorii părinți și casa în care urma să locuiască, pentru a fi siguri că acestea erau potrivite condițiilor în care Sufletul urma să învețe lecțiile vieții pe care urma să o înceapă. Mulțumiți de cele văzute, sau întors de unde veniseră. La câteva luni după aceea, viitoarea mamă a simțit cum în ea se mișcă fătul atunci când Sufletul a intrat în el începând să-l anime. La timpul potrivit, copilul s-a născut în Lumea Oamenilor. Sufletul, care altădată locuise în corpul bătrânului Sena, începea acum, din nou, lupta cu creierul și nervii îndărătnici ai copilășului Wong, născut într-o familie umilă dintr-un sat de pescari din China. Încă o dată, vibrațiile înalte ale Sufletului au trebuit să coboare cu o octavă mai jos, corespunzătoare vibrațiilor unui corp carnal.

M-am gândit îndelung. După aceea am spus :

— Onorabile lama, dacă așa stau lucrurile, de ce oamenii se tem de moarte, care nu este decât o eliberare de necazurile de pe acest pământ ?

— Este o întrebare bună. Lobsang, îmi răspunse. Dacă am putea să ne amintim de bucuriile din Lumea Cealaltă, mulți dintre noi nu ar mai fi în stare să suporte greutatea vieții de aici și, din această cauză, a fost sădită teama de moarte în noi. (Aruncându-mi o privire piezișă, ironică, făcu o remarcă) : Unii dintre noi nu iubesc școala, nu iubesc disciplina care este atât de necesară aici. Totuși, atunci când aceștia cresc și ajung adulți, înțeleg avantajele școlii. Ar fi o greșeală să o părăsești prea devreme și să speri, cu toate acestea, să-ți completezi învățătura, cum tot atât de greșit ar fi pentru cineva să-și pună capăt zilelor înainte de ceasul hărăzit de soartă.

Am meditat asupra acestor cuvinte, căci, cu câteva zile în urmă, un călugăr bătrân, neștiutor de carte și bolnav, se aruncase de pe acoperișul locașului în care trăise ; fusese veșnic posomorât și refuzase orice încercare de ajutor. Da, bătrânul Jigme era

mai fericit mort decât viu, mi-am zis. Aceasta a fost o eliberare pentru el Și pentru ceilalți.

— Onorabile lama, am întrebat, înseamnă că bătrânul călugăr Jigme nu a făcut bine că s-a sinucis ?

— Da, Lobsang, nu a făcut deloc bine, a răspuns învățătorul meu. Un bărbat, sau o femeie, trebuie să-și ducă viața un anumit timp pe acest Pământ Dacă cineva își pune capăt zilelor mai devreme, el trebuie să se reîntoarcă imediat pe pământ. Acesta este motivul pentru care unii nou-născuți mor la câteva luni de la naștere. Aceștia sunt sufletele celor care s-au sinucis și care se reîncarnează pentru a-și completa timpul pe care ar fi trebuit să-l trăiască mai înainte. Sinuciderea nu se justifică niciodată ; este o gravă ofensă adusă însăși ființei noastre, o ofensă la adresa Eului Superior.

— Onorabile lama, i-am spus, dar acei japonezi de rang înalt care se sinucid în cadrul unui ceremonial special în numele onoarei ? Desigur că e nevoie de mult curaj pentru a face așa ceva.

— Nu, Lobsang, spuse învățătorul meu apăsând cuvintele.

Nu ! Adevăratul curaj nu este acela de ați lua viața ci acela de a trăi în ciuda tuturor greutăților, în ciuda suferințelor cărora trebuie să le faci față. Să mori e ușor, să trăiești... iată ce înseamnă să fii curajos I în ciuda ritualului teatral de sfidare a morții care însoțește « Sinuciderea Ceremonială », nu trebuie să uităm că acesta este un act condamnat. Trăim în această lume, pe acest pământ, pentru a învăța și nu putem învăța decât trăind atât timp cât ne-a fost dat. Sinuciderea nu se justifică niciodată !

M-am gândit din nou la bătrânul Jigme. El își luase viața la o vârstă foarte înaintată, așa că atunci când se va reîncarna, va rămâne, fără îndoială, puțin timp în lumea noastră de pe pământ.

— Învățătorule, l-am întrebat, la ce servește frica ? Pentru ce ne face ea să suferim atât de mult ? Am băgat de seamă că nenorocirile de care m-am temut cel mai mult nu s-au întâmplat, și cu toate astea nu încetez să mă tem în continuare de ele !

Lama începu să râdă.

— Toți suntem la fel. Nouă ne este teamă de necunoscut. Și cu toate acestea teama își are rostul ei. Ea ne face mai activi atunci când am fi înclinați să cedăm în fața greutăților. Ea ne dă forțe noi, mai puternice, grație cărora putem să evităm accidentele. Este un stimulent care ne întărește și ne ajută să depășim înclinația spre lenevie. Tu nu te-ai ține de școala dacă nu te-ai teme de profesori sau dacă nu i-ar fi frică că ai putea să pari caraghios în fața colegilor tăi.

Călugării începuseră să intre în sanctuar ; discipolii-chela se duceau și veneau, unii aprinzând lămpile, alții cădelnițele. Ne-am ridicat și am ieșit în răcoarea nopții ce se

lăsa în timp ce o briză ușoară tăcea să freacă frunzele de salcie. Au răsunat apoi sunetele trompetelor din îndepărtata Potală pe care zidurile Lamaseriei Oracolului le trimiseră îndărăt ca pe niște slabe ecouri.

Capitol III

Lamaseria Oracolului de Stat era mică și foarte retrasă. Rari erau tinerii discipoli care să se joace, lipsiți de griji, în acest loc. Nu se puteau vedea, în curtea însorită, grupuri de călugări-trappa așezați comod, stând la taclale pentru a-și, omorî timpul în ora liberă pe care o aveau. Bătrânii – și de asemenea bătrânii lama – erau aici cei mai mulți ; cu părul alb, înconvoiați sub povara anilor, ei se duceau înapoi și încolo, pe la treburile lor. Aceasta era Locuința Profeților. Misiunea de a face profeții, de a afla viitorul, era încredințată bătrânilor lama, în general, și Oracolului, în special. Nici un vizitator nu putea să intre aici fără să fi fost invitat, nici un călător rătăcit nu venea să ceară adăpost aici. Era un loc de care se temeau mulți și cu desăvârșire interzis tuturor celor care nu fuseseră invitați special. Învățătorul meu, lama Mingyar Dondup, făcea excepție de la această regulă ; el putea veni aici oricând, fiind întotdeauna bine primit.

Un frumos pălc de arbori ferea lamaseria de privirile indiscrete ale curioșilor. Ziduri solide de piatră protejau clădirile împotriva celor care ar fi vrut să intre, dispuși să-și asume riscul de a dezlănțui mânia puternicului Oracol, în dorința de a-și satisface curiozitatea. Camere întreținute cu grijă erau pregătite pentru Sfinția Sa. Prea înțeleptul, care venea, deseori, în aceste templu al cunoașterii. Atmosfera era liniștită. Era atâtă pace în jur ; oamenii își vedeau calm de treburile lor atât de importante.

Nu se ivea aici niciodată prilej de sfadă : poarta era închisă pentru intrușii zgomotoși. Puternicii oameni de Kham – giganți a căror statură depășea destul de des doi metri și care cântăreau pe puțin o sută douăzeci și cinci de kilograme – supravegheau lamaseria. Ei îndeplineau în tot Tibetul funcția de polițiști, având misiunea de a păstra ordinea în comunitățile în care se aflau unori mii de călugări. Călugării-polițiști străbăteau țara fără încetare, atenți la tot ce se petrecea în jur. Înarmați cu ciomege solide, ei reprezentau pentru cei care nu aveau conștiința curată o apariție neliniștitoare. Îmbrăcămintea de călugăr nu te face neapărat sfânt. Existau răufăcători și leneși în toate comunitățile cu care oamenii de Kham aveau de furcă.

Clădirile lamaseriei erau perfect adaptate scopurilor ei.

Aici nu se găseau nici clădiri înalte, nici scări abrupte cu trepte scobite în piatră ; lamaseria era tăcută pentru oameni în vârstă care își pierduseră agilitatea tinereții și ale căror oase erau fragile. La coridoare se putea ajunge ușor, iar călugării cei mai în vârstă locuiau la parter. Oracolul de Stat locuia și el aici, în apropiere de Templul Prezicerii, în jurul lui locuiau cei mai bătrâni și mai învățați dintre călugări, precum și șefii oamenilor din Kham.

— Trebuie să mergem la Oracol, Lobsang, spuse învățătorul meu. El se interesează de tine foarte mult și este gata să-ți acorde mare parte din timpul său.

Această invitație, sau ordin, m-a făcut să simt o mare îngrijorare : toți astrologii sau “profeții” pe care îi consultasem nu-mi făcuseră decât prevestiri rele despre viitoarele mele încercări, și îmi confirmaseră că mai aveam încă de pățimit.

În plus, eram obligat să mă prezint îmbrăcat cu cea mai bună robă a mea și să stau țepăn ca un rățoi, ascultând un bătrân înșirând confuz o sumedenie de platitudini de care m-aș fi lipsit bucuros. Am aruncat o privire bănuitoare. Lama a observat și a încercat să-și ascundă surâsul. « De bună seamă, mi-am zis posomorât, mi-a citit gândurile ! » Începu să râdă și spuse :

— Du-te așa cum ești, Oracolului nu-i pasă deloc de costumele tale. El știe despre tine mai mult chiar decât știi tu însuți.

Am simțit că mi se lungește fața. Oare ce urma încă să mai aflu ?

Am luat-o pe culoarul ce ducea la curtea interioară. Mi-am aruncat privirea spre lanțurile munților a căror apropiere simțeam că mă zdrobește ; aveam senzația că sunt dus la propria-mi execuție. Un călugăr-polițist se apropie de noi, cu sprâncenele încruntate ; când l-am văzut am avut senzația că mă aflu în fața unui munte care merge. Recunoscându-l pe învățătorul meu, schiță un surâs de bun venit și se înclină adânc :

— Mă înclin la picioarele tale de lotus, onorabile lama, spuse el. Faceți-mi onoarea de a vă conduce la Sfinția sa Oracolul de Stat.

El mergea foarte aproape în urma noastră, făcând să tremure pământul sub pașii săi. Doi lama se aflau de o parte și de alta a ușii, precum și un paznic. La apropierea noastră, s-au dat la o parte pentru a ne lăsa să trecem.

— Reverendul vă așteaptă, spuse unul dintre ei zâmbind spre învățătorul meu.

— El se bucură nespus de vizita dumneavoastră, onorabile Mingyar, adăugă celălalt.

Am intrat într-o încăpere slab luminată. Timp de câteva secunde, n-am putut să disting mare lucru ; ochii mei erau încă orbiți de lumina soarelui de afară. Încetul cu încetul, pe măsură ce vederea îmi revenea la normal, am observat o cameră aproape goală în care se aflau numai două tapiserii pe pereți și, într-un colț, un mic vas în care ardea tămâie. În mijlocul camerei, pe o pernă simplă, fără ornamente, era așezat un om foarte tânăr. Părea subțirel și plăpând, și am rămas uluit la gândul că acesta era Oracolul oficial al Tibetului. Privirea ochilor săi puțin ieși din orbite, părea că mă străpunge. Am avut impresia că el îmi vedea nu numai corpul tizic, ci și sufletul.

Învățătorul meu și cu mine ne-am prosternat potrivit ritualului tradițional, apoi ne-am ridicat și am așteptat, în cele din urmă, atunci când tăcerea începuse să devină stânjenitoare, Oracolul începu să vorbească :

— Fii binevenit, onorabile Mingyar, fii binevenit Lobsang, spuse el.

Vocea îi era ascuțită, pițigăiata ; s-ar fi putut spune că venea de undeva, de foarte departe. Timp de câteva minute, învățătorul meu și Oracolul vorbiră ceva, după care lama s-a înclinat, s-a întors și a ieșit din cameră. Oracolul, după ce mă privi în tăcere, îmi spuse :

— Adu o pernă și așează-te lângă mine, Lobsang.

Am luat una din pernele pătrate, umplute cu lână, ce se aflau rezemate pe peretele din fund și m-am așezat înaintea Oracolului. Câtva timp s-a uitat la mine fără să spună un cuvânt, co un aer meditativ, apoi, cum tocmai începusem să mă simt stânjenit sub privirea-i ce mă scruta nemilos, începu :

— Așadar, tu ești Lobsang Rampa. Noi ne-am cunoscut bine într-o altă etapă a existenței. Acum, din ordinul Prea înțeleptului, trebuie să te pun la curent cu încercările care te așteaptă și cu greutățile ce le vei întâmpina, pentru a le putea depăși mai ușor.

— Oh ! Onorabile lama ! am exclamat, trebuie să fi făcut lucruri înspăimântătoare într-o existență anterioară dacă trebuie să sufăr atât de mult în această viață. Karma, soarta mea, pare mult mai aspră decât a altora.

— Nu, răspunse el. Mulți oameni fac greșeala să creadă că dacă ei suferă în această viață, acest lucru se întâmplă doar pentru a-și ispăși păcatele pe care le-au săvârșit într-o existență din trecut. Dacă încălzești un metal în cuptor, faci asta pentru că metalul a păcătuit și că trebuie pedepsit sau pentru că vrei să-i îmbunătățești calitățile ?(Mi-a aruncat o privire pătrunzătoare și a adăugat) : Oricum, învățătorul tău, lama Mingyar Dondup, îți va vorbi despre toate acestea. Eu am să discut cu tine numai despre viitorul tău.

Oracolul agită un clopoțel de argint și un asistent intră tăcut în cameră. Apropiindu-se fără zgomot, el așază între Oracol și mine o măsuță foarte joasă, pe care puse un bol de argint cizelat. Jăratecul din bol începu să strălucească viu după ce călugărul-asistent agită bolul în aer de câteva ori înainte de a-l fi așezat dinaintea Oracolului. Murmurând cuvinte al căror înțeles nu-l puteam desluși, el puse o cutie din lemn bogat sculptată în dreapta bolului și părăsi camera tot atât de tăcut precum intrase. Am rămas nemișcat, simțindu-mă destul de prost, întrebându-mă de ce toate astea trebuiau să mi se întâmple mie. Toată lumea îmi spunea cât de grea îmi va fi viața și se părea că le tăcea plăcere să-mi facă asemenea preziceri. Încet, Oracolul se aplecă și deschise cutia. Cu ajutorul unei lingurițe de aur, scoase din cutie un praf fin pe care-l presăra pe jăratecul încins.

Camera se umplu de un fum subțire, albastru : mă simțeam amețit, vederea mi se înceteșoșă. Mi se părea că aud, venind de ta o foarte mare depărtare, sunetul unui clopot mare. Sunetul se apropie și deveni atât de puternic încât am avut impresia că-mi plesnește capul. Mi s-a limpezit vederea și am privit atent coloana de fum care se ridica fără încetare din bol. În mijlocul acestei coloane de fum am văzut o formă mișcătoare care s-a apropiat de mine și m-a învăluit. Dintr-un loc pe care nu-l puteam preciza, ajungea până la mine glasul monoton al Oracolului, pe care însă nu-l înțelegeam. Nici nu era nevoie să-l înțeleg : eu vedeam viitorul, îl vedeam tot atât de clar ca și Oracolul. Fixat într-un punct al timpului, urmăream atent evenimente din viața mea care mi se derulau sub ochi ca într-un film. Frageda mea copilărie, întâmplările din viața mea, asprimea tatălui meu, – toate acestea se perindau înaintea mea. Mă aflu înaintea lamaseriei Chakpori. Simțeam pe aproape stâncile aspre ale Muntelui de Fier în timp ce vântul mă biciuia gata să mă arunce de pe acoperișul lamaseriei până jos, la poalele muntelui. Fumul se rotea neîntrerupt iar imaginile continuau să se părindă prin fața ochilor mei. Mi-am revăzut inițierea ; ceremoniile secrete erau învăluite într-un nor de fum căci atunci încă nu eram inițiat. M-am văzut gata de plecare pe drumul pustiu ce duce la Tchoung-king, în China.

O mașină ciudată se rotea și se legăna în aer, săltând și coborând pe deasupra colinelor povârnite de la Tchoung-king. Iar eu... ei bine, eu o pilotam ! Mai târziu, am văzut escadrile de astfel de aparate, având pe aripi însemnele Japoniei – Soarele care răsare. Pornite de sus ca niște pete negre, bombele aruncate din aceste aparate se năpusteau spre pământ unde se zdrobeau aruncând în jur flăcări și fum. Trupuri sfârtecate erau azvârlite spre cer de unde cădeau ca o ploaie de sânge și bucăți de carne.

Cu inima stânsă, cu mintea tulbure, priveam aceste imagini în care eu eram angajat în serviciul japonezilor. Mi-am văzut viața, mi-am văzut încercările prin care urmam să trec și am încercat un sentiment de adâncă amărăciune. Dar cea mai mare durere se datora trădării și răutății unor oameni din lumea occidentală care – îmi dau bine seama cc spun – se străduiau să distrugă opera tăcută pentru binele tuturor, pentru simplul motiv că erau invidioși. “Filmul” continua să ruleze și am văzut cum urma să se desfășoare viața mea înainte de a fi trăit-o.

Așa cum știam deja, poate fi prevăzută probabilitatea realizării unui lucru cu o destul de mare precizie. Numai detaliile ne semnificative sunt uneori diferite. Configurațiile astrologice ale ființei umane determină limita a ceea ce poate fi ea și a ceea ce poate suporta, exact cum sunt determinate vitezele maxime și minime ale unui motor.

« Da, viața care mă așteaptă este o viață grea ! » am spus. Apoi, am tresărit brusc și atât de violent încât eram gata să sar de pe pernă ; am simțit o mână pe umăr. M-am întors și am văzut fața Oracolului care acum se afla așezat în spatele meu. Pe fața lui se putea citi o milă și o tristețe adâncă.

— Tu ești un mare medium, Lobsang Rampa, mi-a spus. În general, eu trebuie să comentez aceste imagini celor care le privesc. Așa cum era de așteptat, Prea înțeleptul a avut dreptate în ceea ce te privește !

— Tot ce-mi doresc, am răspuns, este să rămân aici, liniștit. Pentru ce aș dori să merg în lumea occidentală, acolo unde ei propovăduiesc religia cu atâta înflăcărare... și, în același timp, încearcă fiecare să vâre cât mai adânc cuțitul în spatele celuilalt ?

— Este o însărcinare care trebuie dusă la bun sfârșit, prietene, spuse Oracolul. Tu, tu poți s-o îndeplinești în ciuda tuturor greutăților. Iată de ce ești supus unei pregătiri speciale atât de dificile.

Toate probele la care urma să fiu supus și misiunile pe care urma să le îndeplinesc m-au înmărmurit. Tot ceea ce îmi doream era pacea, liniștea și, din când în când, niște distracții inofensive.

— Acum, zise Oracolul, e timpul să te întorci la învățătorul tău, căci are multe multe lucruri să-ți spună și te așteaptă.

M-am ridicat în picioare și m-am înclinat înainte de a părăsi încăperea. Afară, un călugăr-polițist uriaș aștepta pentru a mă conduce la învățătorul meu, lama Mingyar Dondup. Am mers alături unul de celălalt și m-am gândit la o carte cu imagini în care un elefant și o furnică mergeau alături pe o cărare în junglă...

— Ei bine, Lobsang, spuse lama atunci când am intrat în camera lui, sper că ceea ce ai văzut nu te-a descurajat prea tare. (Mi-a zâmbit și mi-a făcut semn să mă așez) Să ne hrănim mai întâi corpul, Lobsang, și după aceea va veni și rândul sufletului, adăugă el râzând și sună din clopoțelul de argint pentru ca să ni se servească ceaiul.

După cât se pare, sosisem tocmai la momentul potrivit !

Conform regulilor din lamaserii, nu trebuie să te uiți în altă parte atunci când mănânci, trebuie să acorzi toată atenția la tot ce spune Cititorul textelor sacre. Aici, însă, În camera lui lama Mingyar Dondup, nu exista nici un Cititor cățarat pe undeva pe sus de unde, cu voce tare, să citească Textele Sacre, pentru a abate gândurile noastre de la lucruri atât de vulgare ca hrana. Aici nu existau nici supraveghetori, cenzori severi, gata să te înhațe la cea mai mică abatere. Priveam prin fereastră lanțul munților Himalaia care se întindea în fața mea cât puteam să cuprind cu privirea, și mă gândeam că, în curând, n-am să-i mai văd. Întrezărisem viitorul – viitorul meu –

și mă temeam de lucrurile pe care nu reușisem să le văd prea clar, din cauza fumului care le acoperise în parte.

— Lobsang ! spuse învățătorule meu, tu ai văzut multe lucruri, dar altele încă mai numeroase au rămas ascunse pentru tine. Dacă simți că nu ai destulă tărie să faci față viitorului care îți este rezervat, ne vom înclina în fata refuzului tău – deși cu regret – și vei putea rămâne în Tibet.

— Onorabile lama ! i-am răspuns, mi-ați spus cândva că omul care pornește pe una din Cărrile Vieții, și apoi, de teamă, se întoarce, nu este un om adevărat. Eu voi continua, deși cunosc toate greutățile pe care le voi întâmpina.

El zâmbi și își înclină capul în semn de aprobare.

— M-am îndoit. Dar să știi că în cele din urmă, vei izbândi.

— Maestre, am întrebat, de ce oamenii, atunci când vin pe

lume, nu știu ce anume au fost în viețile anterioare și ce le este dat să facă în această viață ? Pentru ce trebuie să existe ceea ce dumneavoastră numiți « Știința secretă » ? De ce nu putem ști totul ?

Lama și-a ridicat sprâncenele și a început să râdă :

— Tu ești, într-adevăr, pretențios ! Și pe deasupra mai uiți și cu ușurință. De curând ți-am spus că, În general, nu ne amintim de viețile trecute pentru că aceasta n-ar face decât să ne mărească povara în viața de acum. Cum se spune, Roata Vieții se învâртеște, aducând bogăție unuia, sărăcie altuia. Cerșetorul de acum, este printul de mâine. Întrucât nu știm cum au fost viețile din trecut, noi plecăm din nou de la zero fără a putea să tragem foloase din existența ultimei incarnări. – Bine, dar Știința secretă ? am întrebat. Dacă toată lumea ar poseda aceste cunoștințe, omenirea ar fi mai fericită, ar evolua mai repede.

Învățătorul meu surâse :

— Nu e chiar atât de simplu cum spui ! îmi răspunse. (A rămas un moment pe gânduri și apoi a continuat) : Există, În fiecare din noi, puteri controlate de Eul nostru Superior, infinit mai mari decât tot ce a fost în stare omul să realizeze în lumea noastră, materială, fizică. Omul din Occident, în special, ar abuza de aceste puteri, căci ceea ce îl interesează este banul. De aceea pentru el numai două întrebări sunt importante : Cu ce îmi puteți dovedi ? Ce venit îmi aduce ? (Râse ca un copil și apoi continuă) : Totdeauna mă amuz gândindu-mă cât de complicat este sistemul « fără fir » pe care ii folosește omul pentru a transmite mesaje peste oceane. Termenul de « fără fir » legat de noțiunea de mesaj ar trebui să fie folosit mai atent, căci de obicei foarte multe sunt trimise la distanță printr-un sistem de comunicație care folosește mii

de kilometri de fire. Dar aici, în Tibet, călugării noștri, după ce au făcut o instruire corespunzătoare, trimit mesaje telepatice fără să aibă nevoie de vreun aparat oarecare. Noi mergem în planul astral, călătorim în spațiu și în timp, vizităm alte continente și alte lumi. Putem să practicăm levitația, să ridicăm greutatea imensă de mari grație unor puteri, în general, necunoscute. Nu toți oamenii sunt puri, Lobsang, și roba unui călugăr nu îmbracă întotdeauna un sfânt. Poate, foarte bine, să existe un om rău într-o lamaserie, cum foarte bine, poate să existe un sfânt într-o închisoare.

L-am privit cu oarecare nedumerire.

— Dar dacă toți oamenii ar ști aceste lucruri, ar face ei binele ? Lama s-a uitat la mine cu o undă de tistețe în priviri.

— Dacă noi păstrăm secretul acestei Științe, o facem tocmai pentru a proteja omenirea. Cei mai mulți oameni nu se gândesc decât cum să câștige cât mai mulți bani și cum să-i domine pe alții. Așa cum a profetizat Oracolul și alți prezicători, țara noastră va fi invadată și cucerită de cei care servesc unui cult străni, cult cărui nu-i pasă de nevoile oamenilor și care nu are alt scop decât acela de acaparare a puterii de către dictatori care vor aduce în stare de sclavie jumătate din omenire. Rușii au torturat până la moarte pe unii din marii lama pentru că aceștia refuzaseră să le dezvăluie anumite cunoștințe secrete. Dacă omul mediu, obișnuit, ar avea dintr-o dată acces la aceste cunoștințe, iată ce s-ar întâmpla : mai întâi s-ar speria de puterea pe care a căpătat-o, apoi și-ar spune că dispune de asemenea mijloace de îmbogățire încât și-ar crea o situație materială cum nici în cele mai nebunești vise nu și-a putut-o imagina. El și-ar pune cunoștințele în valoare numai ca să se umple de bani. Cu cât va fi mai bogat și mai puternic, cu atât va dori să aibă mai, multă bogăție și mai multă putere. Un milionar n-ar fi mulțumit niciodată cu un singur milion, el va dori să aibă mult mai mult. Se spune că pe oamenii neevoluați puterea absolută îi corupe, iar Știința secretă le-ar putea da această putere absolută.

Deodată s-a făcut lumină în mine și mi-a venit o idee ; știam cum ar putea fi salvat Tibetul ! Foarte emoționat, am sărit în sus și aproape am strigat :

— Atunci Tibetul este salvat ! Știința secretă ne va apăra de invazie.

Învățătorul meu se uită la mine cu milă.

— Nu, Lobsang, spuse el trist, noi nu vom folosi aceste puteri în asemenea scopuri. Tibetul va cunoaște persecuția, va fi aproape nimicit, dar în anii care vor urma el se va ridica din nou și va fi mai mare, mai curat. Această țară se va curăța de toate relele sale în flăcările războiului, tot așa cum se va întâmpla mai târziu cu lumea întreagă. (Mi-a aruncat o privire piezișă) Trebuie să fie războaie, Lobsang, îmi spuse el calm. Altfel populația planetei va deveni prea numeroasă.

Dacă nu ar fi războaie, atunci ar fi epidemii. Războaiele și epidemiile echilibrează numărul oamenilor și oferă locuitorilor acestui pământ – ca și ai altor lumi – posibilitatea de a se ajuta între ei. Vor exista întotdeauna războaie, atâta timp cât nu va fi găsit un mijloc de limitare a numărului de oameni de pe planetă.

Se auziră sunetele unor gonguri care ne aduseră aminte că trebuie să mergem la slujba de seară. Învățătorul meu se ridică.

— Vino, Lobsang, îmi spuse, suntem oaspeți aici și trebuie să le arătăm respect gazdelor noastre participând la acest serviciu religios.

Am ieșit din cameră și ne-am dus în curte. Gongurile răsunau insistent : aici le băteau mai lung decât la lamaseria Chakpori. Ne-am îndreptat spre templu și am observat, cu surprindere, că înaintam foarte încet. De îndată ce am privit în jur, am înțeles cauza ; călugării de aici erau oameni foarte bătrâni ; infirmi care șchiopătau și care se mișcau cu multă greutate.

— Ai da dovadă de politețe. Lobsang, dacă te-ai așeza alături de acești discipoli ! Am dat din cap ‘afirmativ, am ocolit pereții interiori ai templului și am reușit să ajung la locul unde se așezau, de obicei, discipolii-chela ai lamaseriei Oracolului. Ei m-au măsurat cu privirea foarte curioși. Ușor, pe nesimțite, atunci când supraveghetorii nu se uitau la ei, au înaintat spre mine, înconjurându-mă.

— Tu de unde vii ? m-a întrebat un băiat care părea că este șeful lor.

— De la Chakpori, am răspuns cu jumătate de glas.

— Tu ești cel pe care l-a trimis Prea înțeleptul ? întrebă, în șoaptă, un altul.

— Da, am răspuns pe același ton. L-am vizitat pe Oracol și acesta mi-a spus...

— Liniște ! răcni o voce morocănoasă, exact în spatele meu.

Să nu mai aud nici o vorbă, băieți !

Am văzut îndepărtându-se un om înalt și solid.

— Aș ! spuse unul dintre chela, nu-ți face griji, câinele care latră nu mușcă !

Exact în aceeași clipă, Oracolul și un abate intrară pe o mică ușă laterală, după care slujba începu.

Nu după mult timp, am ieșit din templu. Împreună cu alți călugări, m-am dus la bucătărie ca să-mi umplu traista cu orz și să-mi beau ceaiul. Nu mi s-a mai ivit prilejul de a sta de vorbă cu cineva ; călugări din toate ordinele se aflau acolo și discutau înainte de a se duce la culcare. M-am întors în camera în care eram cazat, m-am înfășurat în robă și m-am pregătit de culcare.

Somnul se lăsa, însă, așteptat. Contemplam întunericul violet, presărat cu flăcările aurii ale lămpilor cu grăsime. În depărtare, Himalaia eternă își înălța spre cer degetele-ide piatră ca într-o rugă adresată zeilor acestei lumi. Raze albe de lună făceau să țâșnească din colțurile de stâncă ale munților sclipiri de lumină care dispăreau și scânteiau din nou pe măsură ce luna urca pe cer. Nu se simțea nici o adiere în seara aceea, prapurii de rugăciune atârnav de-a lungul prăjinilor. O urmă de nor plutea alene pe deasupra orașului Lhasa. M-am întors pe o parte și m-am adâncit într-un somn fără vise.

La revărsatul zorilor, m-am trezit brusc. Am dormit prea mult, mi-am zis, și probabil că am întârziat la slujba de dimineață. Am sărit în picioare cât am putut de repede, mi-am aranjat roba și m-am năpustit spre ușă. Am alergat de-a lungul culoarului pustiu, am ieșit în mare viteză în curte și m-am trezit în brațele unui om din Kham.

— Unde te duci ? m-a întrebat în șoaptă cu o voce aspră, strângându-mă cu pumnul său de fier.

— La slujba de dimineață, i-am răspuns. Trebuie că am dormit prea mult.

A început să râdă și mi-a dat drumul.

— Ah, spuse el, tu ești un vizitator. Aici nu se face slujbă dimineața. Du-te și te culcă mai departe.

— Cum ? Nu se face slujbă dimineața ? am strigat. Dar ea se face în toate lamaseriile.

Călagărul-polițist era destul de bine dispus așa că mi-a răspuns politicos :

— Aici sunt multi călugări bătrâni, și unii dintre ea sunt neputincioși. Din această cauză s-a renunțat la slujba de dimineață. Du-te și mai dormi puțin.

M-a lovit ușor peste cap, ușor pentru el, căci pentru mine a fost o lovitură formidabilă, și m-a împins spre culoar. Apoi s-a întors și a început să se plimbe prin curte, În lung și-n lat ; pașii săi grei făceau să tremure locul, iar cu ciomagul gros pe care-l purta, lovea cu nădejde în pamânt. Am ajuns alergând în camera mea și am adormit imediat ce am pus capul jos.

În cursul zilei am fost prezentat Abatelui și unor lama de rang înalt. Ei ma-au pus multe întrebări despre viața mea de familie, despre amintirile mele din existențele anterioare și despre relațiile cu învățătorul meu, lama Mingyar Dondup. În cele din urmă, s-au ridicat cu greutate în picioare și s-au îndreptat spre ușă.

— Vino, spuse ultimul care tocmai ieșea, făcându-nu semn cu degetul.

Înmărmurit, mergând ca în transă, i-am urmat supus. Am pășit încet pragul ușii și am apucat-o, cu pași târșâiți, pe culoar. Mergeam ca niște broaște țestoase, trecând prin fata camerelor cu ușile deschise din care călugării-trappa și discipolii-chela urmăreau cu ochi mirați această procesiune lentă. Mă simțeam prost și eram roșu de rușine la ideea că mă aflu la coada acestei procesiuni ; În fruntea ei, Abatele mergea cu pași mici, sprijinindu-se în două bastoane Apoi veneau cei doi lama atât de bătrâni și de uscați încât abia puteau să se țină după Abate Mie, care formam ariergarda, îmi venea foarte greu să merg cu o asemenea încetineală

În cele din urmă, după un timp care mi s-a părut o veșnicie, am ajuns în dreptul unei uși mici, încastrată în piatră. Ne-am oprit ; Abatele s-a chinuit cu cheia pe care o purta la el să descuie ușa, mormăind în tot acest timp. Unul dintre Lama se apropie să-l ajute și, În sfârșit, ușa se deschise scârțâind, în semn de protest. Abatele intră, urmat rând pe rând de cei doi lama. Fiindcă nimeni nu mi-a spus ceva, am intrat și eu. Am văzut o masă destul de lungă, cu obiecte vechi pline de praf ; robe, moriști de rugăciune, castronașe și șiraguri de mătăni. Mai erau, de asemenea, câteva cutii cu amulete și diferite alte obiecte pe care nu le-am putut identifica imediat.

— Mda... Vino aici, fiule ! uni spuse Abatele.

M-am apropiat încet și fără prea multă tragere de inimă, iar el mi-a prins brațul stâng cu mâna sa osoasă. Am avut impresia că mă strânge un schelet.

— Mda ! Fiule... mda... spune-mi care dintre aceste obiecte fi-au aparținut în timpul vreuniei din existențele tale anterioare ! (Mi-a spus să merg de-a lungul mesei și apoi s-a întors spre mine.) Mda... Dacă tu crezi că unul din aceste obiecte sau mai multe ți-au aparținut... mda... ia-l sau ia-le și adu-l sau adu-le la mine.

Se așeză apoi cu destulă greutate și păru că nu-l interesa ce tăceam acolo. Cei doi lama se așezară lângă el și nimeni nu mai scoase o vorbă.

« Ei bine, mi-am zis, dacă acești trei bătrâni au de gând să se joace așa cu mine... fie, voi juca așa cum le place ! »

Psihometria nu prezenta, bineînțeles, nici o dificultate pentru mine. Am mers încet de-a lungul mesei trecându-mi mâna stângă, cu palma îndreptă în jos, pe deasupra obiectelor de acolo. Unele dintre ele m-au făcut să sunt un fel de mâncărime în mijlocul palmei și un fior ușor de-a lungul brațului. Am luat de pe masă o morișcă de rugăciuni, un vechi bol ciobit și un șirag de mătăni. M-am întors apoi de unde plecasem. Un alt obiect mă făcu să simt, din nou, mâncărimea și fiorul, ca mai înainte ; era o robă veche, ruptă, prăpădiră Era o robă de culoarea șofranului ce aparținuse, cândva, unui înalt demnitar ; anii aproape că o înălbiseră, iar țesătura putrezită se fărâmița cu ușurință atunci când era frecată între degete. Am luat-o cu

mare grijă, de teamă să nu se destrame în mâinile melc. Am dus-o apoi ușor, cu multă băgare de seamă bătrânului Abate, am așezat-o la picioarele lui și m-am întors după morișca de rugăciuni, bolul ciobit și șiragul de mătănie. Fără să scoată o vorbă, Abatele și cei doi lama s-au uitat cu atenție la aceste obiecte și au comparat unele semne sau inscripții secrete ale acestora cu cele dintr-o carte neagră, veche, pe care o aveau cu ei. Câteva clipe, s-au uitat îndelung unul la celălalt, legănându-și capetele pe gâturile lor uscate, gata să le plesnească creierii sub presiunea gândurilor.

— Mda ! mormăi Abatele, răsufând ca un iac obosit. Mela.

El este. Mda. Am aflat ceva foarte important. Mda. Întoarce te la învățătorul tău, lama Mingyar Dondup, băiete și... mda... spune-i că vom fi onorați de prezență sa alături de noi. Tu, fiule, nu trebuie să te mai întorci. Mda !

M-am întors brusc și am ieșit fugind din cameră, fericit că scăpasem de acele mumii în viață a căror indiferență senilă era atât de departe de omenia caldă a învățătorului meu. Tocmai dădeam colțul culoarului când, în față, ml-a apărut maestrul. A început să râdă.

— Nu te mai mira atâta, mi-a spus. Să știi că și eu am primit mesajul lor. Mă bătu prietenește pe spate și plecă mai departe, grăbit să-l întâlnească pe Abate și pe cei doi bătrâni lama. Am ieșit în curte și am simțit nevoia să dau cu piciorul în pietrele întâlnite în cale.

— Tu ești acela căruia i se va găsi încarnarea ? am auzit o voce în spatele meu.

M-am întors și am văzut un discipol-chela care se uita insistent la mine.

— Nu știu ce fac ei acolo, am răspuns. Tot ce știu este că m-au târât de-a lungul culoarelor ca să mă pună să recunosc obiecte care mi-au aparținut cândva. Oricine ar putea să facă lucrul acesta !

El mă privi prietenos și râse.

— Voi, cei de la Chakpori, sunteți deosebiți, căci altfel nu v-ați putea afla în această lamaserie. Am auzit spunându-se că tu ai fost o persoană importantă într-o existență anterioară. Cred că e adevărat, pentru că altfel Oracolul nu s-ar fi ocupat de tine o jumătate de zi. (Puțin speriat, adăugă pe un ton confidențial.) Vezi, fii atent. Înainte chiar de a-ți da seama ce se întâmplă cu tine, vei fi “recunoscut” și te vor numi Abate. Și atunci, gata, n-ai să te mai poți juca niciodată cu ceilalți chela din Chakpori.

Silueta învățătorului meu apăru în dreptul unei porți aflată undeva în fundul curții. El se îndreptă cu pași grăbiți spre noi. Discipolul cu care stăteam de vorbă făcu o plecăciune adâncă, plină de respect, în fata maestrului meu. Lama îi surâse și vorbi cu blândețe așa cum îi era obiceiul :

— Trebuie să pornim la drum, Lobsang ! spuse el. În curând se va face noapte și nu e bine să ne prindă întunericul călărind.

Ne-am îndreptat spre grajd unde un călugăr-rândaș ne aștepta cu caii pregătiți de drum. M-am săltat în șa fără tragere de inimă și am pornit-o după maestrul meu pe cărarea care trecea prin crângul de sălcii. Am tăcut tot timpul drumului ; nu se auzea decât mersul la trap al cailor. Nu puteam să vorbesc în timp ce eram călare căci trebuia să-mi concentrez toată energia pentru a mă putea ține în șa. Am rămas surprins când mi-am dat seama că nu ne întorceam la Chakpori ci că o luasem pe drumul spre Potala. Încet, cu grijă, caii urcau drumul abrupt al Treptelor. La picioarele noastre, valea se pierdea în umbrele nopții care se lăsa. După ce am ajuns, am răsuflat ușurat simțind pământul din nou sub picioare. Am intrat grăbit în Potala, care acum mi se părea atât de familiară, pentru a-mi reface puterile. După ce am luat masa de scară, m-am întors în camera unde învățătorul meu mă aștepta.

— Vino cu mine, Lobsang, îmi spuse.

L-am urmat și, la un semn al lui, m-am așezat.

— Ei bine, zise, bănuiesc că vrei să știi pentru ce a fost nevoie de toate acestea ?

— Oh, mă aștept să fiu recunoscut în calitate de încarnare, am răspuns foarte degajat. Tocmai despre asta discutam cu un chela din lamaseria Oracolului atunci când mi-ai spus să mă pregătesc de înapoiere.

— Ei bine, e perfect, spuse lama. Acum putem sta de vorbă liniștiți despre unele lucruri. Nu mai este nevoie să asști la slujba de seară. Așează-te ca să te simți cât mai bine, ia aminte la tot ce-ți spun și încetează de a mă mai întrerupe tot timpul. Cea mai mare parte a oamenilor vin pe pământ ca să învețe, încep cu învățătorul meu. Alții vin pentru a-i ajuta pe cei care au necazuri, sau pentru a îndeplini o misiune de cea mai mare importanță. (M-a scrutat cu privirea ca să se convingă că îl ascultam cu toată atenția și apoi a continuat) : Multe religii vorbesc despre un infern, despre un loc de pedeapsă, sau de ispășire, din pricina păcatelor noastre. Infernul, să știi, este aici pe acest pământ. Adevărata noastră viață este cea din Lumea Cealaltă. Aici venim numai ca să învățăm, să plătim pentru greșelile făcute de-a lungul existențelor anterioare, sau – așa cum ți-am mai spus – să încercăm să ducem la bun sfârșit o misiune esențială. Tu ai venit în această lume ca să ți-o îndeplinești pe a ta, care privește aura omenească. “Instrumentele” tale vor consta dintr-o percepție psihică de o sensibilitate excepțională. Facultatea ta, mult intensificată, de a vedea aura omenească, ne va ajuta să te putem învăța despre toate artele oculte. Prea înțeleptul a hotărât ca toate mijloacele să fie folosite pentru ca facultățile și talentele tale să devină mai puternice. Învățătura directă, experiențele practice, hipnotismul, le vom folosi din plin pentru a te iniția cât mai mult posibil într-un timp cât mai scurt.

— Bine, dar o să fie un adevărat infern ! am exclamat eu plin de amărăciune.

— Dar acest infern nu este decât o etapă spre o viață mai bună, Îmi răspunse lama. Aici, avem posibilitatea să scăpăm de unele dintre cele mai degradante defecte ale noastre. În câțiva ani de ședere pe acest pământ, noi avem posibilitatea să ne îndreptăm greșeli care ar putea să ne chinuiască la nesfârșit în Lumea Cealaltă. Viața, aici pe pământ, durează doar atât cât ai clipi din ochi în comparată cu cea din Lumea Cealaltă. În Occident, continuă el, cei mai mulți oameni cred că după “moarte”, te așezi frumos pe un nor și începi să cânti la harpă. Alții își închipuie că după ce vor fi părăsit această lume pentru cealaltă vor trăi într-un fel de neant mistic unde vor cunoaște bucuria. (Începu să râdă și continuă) : Dacă am putea să-i convingem că viața de după moarte este mai reală decât aceasta de aici de pe pământ ! Totul, în această lume, constă din vibrații. Acestea – și tot ce conține lumea – pot fi comparate cu octavă pe claviatura unui pian. Atunci când trecem de cealaltă parte a morții, “octava” este transpusă în spectrul mai înalt al claviaturii. (Învățătorul meu s-a întrerupt, mi-a luat mâna și m-a făcut să lovesc cu degetele lespeda de piatră a pardoselii.) Asta, Lobsang, este piatră ; de fapt, este vorba despre niște vibrații pe care le numim piatră. (M-a luat din nou de mână și mi-a frecat degetele de robă) : Aici, este vibrația care arată lâna. Dacă ridicăm totul pe scara vibrațiilor, noi păstrăm permanent gradele relative de asprime sau moliciune ale lucrurilor. Așadar, în viața de după moarte, în adevărata viață, vom putea poseda obiecte, exact ca în această lume. Ai înțeles bine ceea ce ți-am spus ?

Bineînțeles, toate acestea îmi erau clare căci de mult timp eram la curent cu ele. Lama întrerupse șirul gândurilor mele.

— Da, știu că ce ți-am spus este ceva cunoscut, în general, de toți : enunțând însă aceste « gânduri neexprimate », noi le facem să fie mai clare în mintea ta. Mai târziu, vei merge în țările din lumea occidentală. Din pricina religiei de acolo, vei avea destule neplăceri. (Pe chipul lui a apărut un surâs amar și a continuat) Creștinii ne consideră păgâni. În Biblia lor stă scris că Cristos a rătăcit prin pustiu. În documentele noastre se spune că Cristos a străbătut India, a studiat religiile indiene și că, după aceea, a venit la Lhasa, primind la templul Jo Kang învățătură celor mai înțelepți preoți din acele timpuri. Cristos a pus bazele unei religii bune, dar creștinismul, așa cum este el practicat în zilele noastre, nu mai este religia pe care a propovăduit-o Iisus Cristos. (Învățătorul meu îmi aruncă o privire aspră și spuse mai departe.) Știi că te cam plictisesc și poate crezi că vorbesc de dragul de a vorbi, dar am călătorit mult în lumea occidentală și este de datoria mea să te fac atent la ceea ce te poli aștepta acolo. Și cel mai bun lucru este să-ți vorbesc despre religia lor, căci știu că ai o minte care reține esența lucrurilor.

Am avut destul de mult bun simț ca să roșesc : gândisem efectiv că maestrul meu devenise prolix. Afară, pe culoare, se auzeau pașii călugărilor care se îndreptau spre templu pentru a lua parte la slujba de seară. Pe acoperiș, trompetiștii supravegheau valea și scoteau din instrumentele lor ultimele sunete în cinstea zilei care se stingea. Așezat în fața mea., maestrul meu, lama Mingyar Dondup, continua să-mi vorbească :

— Există, în Occident, două religii importante, care au o mulțime de ramuri. Religia iudaică este veche și tolerantă. Evreii nu-ți vor face nici un rău, nici un necaz. Deși au fost persecutați timp de secole, ei dau dovadă de înțelegere și afecțiune față de alții. Creștinii nu sunt tot atât de toleranți. Nu am de gând să-ți vorbesc despre credințe individuale, căci există lucrări despre aceste subiecte ; vreau să-ți explic care este originea religiilor.

La început de tot, oamenii trăiau în grupuri mici, în triburi foarte mici. Nu existau legi și nici reguli morale. Forța era singura autoritate : triburile cele mai puternice și cele mai războinice năvăleau peste cele slabe. La un moment dat, a apărut un bărbat mai puternic și mai înțelept decât ceilalți. El a înțeles că dacă tribul va fi mai bine organizat, atunci va ajunge să-și domine rivalii. El a întemeiat o religie și a stabilit un cod moral. « Creșteți și vă înmulțiți ! », a poruncit el, știind că tribul său va deveni cu atât mai puternic cu cât se vor naște mai mulți copii. « Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta ! », a mai poruncit, știind că dacă va da părinților autoritate asupra copiilor lor, el, la rândul său, va căpăta autoritate asupra părinților ; el mai știa că dacă îi va convinge pe copii că sunt datori părinților lor, disciplina va fi mult mai ușor de păstrat. « Soții să nu se înșele unul pe celălalt ! » tună vocea profetului de atunci. În realitate, el voia ca tribul să nu-și amestece sângele, prin adulterul vreunui membru al său, cu sângele altui trib, căci astfel membrii comunității nu ar mai fi știut cărei autorități trebuie să i se supună. De-a lungul timpului, preoții au observat că unii oameni nu mai ascultă de învățăturile religioase. După ce au chibzuit îndelung și au discutat mult în legătură cu acest lucru, ei au conceput ideea de răsplată și de pedeapsă. Așa au apărut Cerul, Raiul, Walhalla – spune-le cum vrei – pentru cei care ascultau de preoți, și focul iadului și osânda veșnică pentru ce-i care nu-i ascultau.

— Așadar, onorabile lama, sunteți împotriva religiilor din Occident ? l-am întrebat.

— Nu, cu siguranță nu, răspuns el. Mulți oameni se simt pierduți dacă nu cred sau nu-și imaginează că un Tată atotțiitor îi privește și că un înger este mereu gata să înscrie undeva atât faptele lor bune cât și pe cele rele. Noi suntem Dumnezeu pentru creaturile microscopice din trupul nostru și pentru creaturile încă și mai mici din molecule. În privința rugăciunii, Lobsang, le ascuți tu pe acelea ale creaturilor din moleculele tale ?

— Bine, dar mi-ați spus că rugăciunea este folositoare !

— Da, Lobsang, este atunci când ne adresăm Eului nostru

Superior, partea din noi înșine care există într-o altă lume și care « trage de sforile marionetei ». Rugăciunea este foarte folositoare dacă ascultăm de legile simple și naturale care o fac să fie așa.

Mi-a zâmbit și a continuat :

— Omul nu este decât un fir de nisip într-o lume tulbure. El nu se simte bine decât atunci când se crede în siguranță, într-un fel de « îmbrățișare maternă ». Pentru occidentali, care nu au învățat arta de a muri, ultimul lor gând, ultimul lor strigăt, înainte de a-și da duhul, este « Mamă ! ». Un om nesigur și care vrea să lase o părere contrarie, va fuma o țigară exact ca un copil care sugă sânul mamei sau biberonul. Psihologii sunt de părere că obiceiul de a fuma este o întoarcere la frageda copilărie, atunci când copilul nou-născut caută la mama sa hrană și încredere. Cunoașterea adevărului despre viață și moarte ne încurajează și mai mult. Noi suntem ca apa pe acest Pământ, și apoi ca niște vapori când trecem într-o altă lume, după care ne condesăm iarăși, devenind din nou apă atunci când revenim în această lume.

— Onorabile lama am strigat, considerație că nu ar trebui respectați părintii de către copiii lor ?

Învățătorul meu se uită la mine uimit.

— Doamne, Lobsang, bineînțeles că orice copil este dator să-și respecte părintele... dacă acesta merită să fie respectat. Dar părintii prea autoritari nu ar trebui să-și “sufocă” copiii, pentru ca aceștia, atunci când vor deveni adulți, să-și poată respecta, în primul rând, soțul sau respectiv soția. Ar trebui să li se interzică părinților să-și tiranizeze urmașii și să nu le mai impună voință atunci când aceștia ating vârsta adultă. Părintii care își permit să procedeze în felul acesta își fac rău lor și fac rău și copiilor lor. În felul acesta ei își fac datoriile pe care vor trebui să le plătească într-o altă viață.

M-am gândit la părintii mei. La tatăl meu, sever și brutal, care pentru mine nu a fost un adevărat tată. Gândul m-a dus și la mama, care nu se ocupa decât de vizite, de conversații ieftine și de tot ce ținea de viața unei categorii sociale lipsite de preocupări serioase. M-am gândit apoi la lama Mingyar Dondup care pentru mine era mai mult decât o marnă și un tată, și care mi-a arătat atâta bunăvoință și afectivism. Un călugăr-mesager a intrat în cameră și a făcut o adâncă plecaciune.

— Onorabile lama Mingyar, spuse el respectuos, sunt însărcinat să vă transmit salutul și respectul Prea înțeleptului și să vă rog să aveți amabilitatea de a merge să-l vedeți, Pot să vă conduc la dânsul, onorabile lama ? Învățătorul meu se ridică și îl urmă pe mesager.

Am ieșit din cameră și m-am suit pe acoperișul palatului Potala. Aflată ceva mai sus, lamaseria medicală din Chakpori se profila în noapte. Aproape de mine, fâlfâia un prapur de rugăciune, bătând ușor în prăjina de care era legat. La o fereastră vecină, am văzut un călugăr învârtind fără încetare o morișcă de rugăciune, al cărei zgomot regulat spărgea liniștea nopții. Stelele, multele stele, își urmau calea încet pe firmament iar eu mă întrebam dacă o altă ființă, de oriunde din cosmos, contempla ca și mine bolta înstelată.

Capitol IV

Era anotimpul Logsar, Anul Nou tibetan. De câțva timp, noi, discipolii și ceilalți călugări-trappa, eram ocupați cu modelarea în unt a unor statuete. Anul trecut o asemenea activitate nu a fost posibilă, ceea ce a provocat o oarecare nemulțumire : ceilalți lama au socotit (pe bună dreptate !) că noi, cei de la Chakpori, nu aveam nici timp... și nici poftă de a ne ocupa cu lucruri atât de copilărești. Anul acesta, însă, Prea înțeleptul a dispus să facem statuete din unt și să participăm la concurs. Strădaniile noastre erau modeste în comparație cu cele ale călugărilor din alte lamaserii. Pe o schelă de lemn, înaltă de șase metri și lată de nouă metri, modelam în unt diferite scene din Cărțile Sfinte. Personajele noastre erau modelate în trei dimensiuni și noi speram că, văzute la lumina tremurătoare a lămpilor, vor da impresia că se mișcă.

Prea înțeleptul însuși și toți lama de rang înalt vizitau, în fiecare an, expozițiile cu asemenea obiecte și-i copleșeau cu laude pe câștigători. La încheierea anotimpului Logsar, untul era topit pentru a fi folosit în tot cursul anului la alimentarea lămpilor

Aplecat asupra lucrului meu – eram destul de talentat la modelaj – mă gândeam la tot ce învățasem în lunile precedente. Unele probleme religioase mă frământau încă și de aceea mă hotărâsem să vorbesc despre ele cu învățătorul meu, de îndată ce se va ivi prilejul să o fac : acum, eram ocupat cu sculptarea untului ! Am coborât de pe schelă, am luat o provizie de unt și m-am cățărat din nou, cu grijă, pentru a da urechilor unui Buddha proporțiile cuvenite. La dreapta mea, se încinsese o adevărată luptă între doi tineri discipoli care se băteau cu bulgări de unt ; își înfingeau, cu nădejde, mâinile în grămada de unt, îi dădeau o formă aproximativ sferică și aruncau cu aceste proiectile lipicioase, căutând fiecare să-și lovească dușmanul în plin ! Se distrau de minune, când, din nenorocire pentru ei, un supraveghetor pe care nu-l observaseră din pricina unei coloane, atras de vacarmul asurzitor de acolo, veni să vadă ce se întâmplă. Fără să scoată un cuvânt, îi apucă pe cei doi băieți, pe unul de mâna dreaptă, pe celălalt de mâna stângă, și îi băgă pe amândoi într-un cazan cu unt cald.

M-am întors și mi-am reluat lucrul. Cu ajutorul untului amestecat cu funinginea de la lămpile de iluminat, am modelat niște sprâncene, care le imitau foarte bine pe cele naturale. Déjà personajul pe care îi modelasem reprezenta o iluzie a vieții. « În definitiv, aceasta este Lumea Iluziei ». Am coborât și m-am dat câțiva pași înapoi pentru a putea aprecia mai bine rezultatul muncii mele. Maestrul Artelor, văzându-mă, a surâs ; cred că eram elevul lui preferat, căci îmi plăcea modelajul și pictura, pentru care a trebuit să muncesc din greu să le învăț.

— Te descurci foarte bine, Lobsang, spuse el pe un ton prietenesc. Zeii par vii.

Se depărtă pentru a face observații și celorlalți discipoli.

Eram frământat de un gând : « Zeii par vii ! Există zei ? De ce vorbim despre ei dacă nu există ? Trebuie să-l întreb pe maestrul meu. »

Dus pe gânduri, mi-am șters mâinile ca să înlătur untul cu care mi le năclăisem.

Într-un colț, cei doi chela, care fuseseră băgați în cazanul cu unt, Încercau să se curețe frecându-și corpul cu nisip fin. M-a bufnit râsul, văzându-i cât de caraghioși erau, și am plecat de colo. Un chela, mic de statură dar bine legat, mă ajunsese din urmă și zise :

— Chiar și zeii ar fi râs văzând așa ceva !

« Chiar și zeii, chiar și zeii, chiar și zeii ! » Mergeam și aceste cuvinte uni răsunau în cap, obsesiv. Există zei ? Am coborât la templu, mi-am găsit un loc și am așteptat să începă slujba.

« Ascultați Vocea Sufletelor noastre, voi toți care rătăciți.

Această lume este o lume a iluziei. Viața nu este decât un vis. Toți cei care s-au născut trebuie să moară ».

Vocea preotului continua să recite monoton cuvintele obișnuite, cuvinte care, acum, îmi trezeau curiozitatea.

« Cel de al treilea bastonaș de tămâie este aprins pentru a călăuzi un suflet care rătăcește ».

« Nu zeii sunt cei care îi vin în ajutor, ci cei asemănători lui », mi-am zis. « Pentru ce nu zeii ? Pentru ce ne rugăm Eului nostru Superior și nu unui Dumnezeu ? »

Restul slujbei, pentru mine, n-a mai prezentat nici un interes. O lovitură zdravănă cu cotul în coaste m-a smuls din gândurile mele și m-a adus la realitate.

— Lobsang ! Lobsang ! Ce ai, ai murit ? Ridică-te, slujba s-a terminat !

M-am sculat în picioare și am ieșit afară din templu odată cu ceilalți.

— Onorabile lama, l-am întrebat, câteva ore mai târziu, pe învățătorul meu, există un Dumnezeu ? sau zei ?

S-a uitat la mine și a răspuns :

— Vino să stăm pe acoperiș, Lobsang, nu putem sta de vorbă aici, e prea multă lume. S-a întors, l-am urmat, a apucat-o pe un culoar, a traversat aripa unde stăteau călugării, s-a cățărât pe scara crestată și a ajuns pe acoperiș. Câteva clipe, am admirat priveliștea atât de încântătoare,

cu munți uriași, cu apa sclipitoare a lui Kyi Chu și Kaling Chu, înconjurată de trestii
La picioarele noastre, se întindea Norbu Lânga, sau Parcul Comorii, o splendidă
vegetație de un colorit verde viu. Învățătorul meu arătă cu mâna :

— Crezi tu oare că tot ceea ce vezi a apărut întâmplător, Lobsang ? Bineînțeles că
există un Dumnezeu !

Ne-am îndreptat spre partea cea mai de sus a acoperișului și ne-am așezat.

— Gândurile tale sunt neclare, Lobsang, spuse el. Există un Dumnezeu ; există Zei.
Atâta timp cât ne aflăm în această lume, noi nu suntem în stare să definim Forma și
Natura lui Dumnezeu. Trăim în ceea ce putem numi o lume cu trei dimensiuni.
Dumnezeu trăiește într-o lume atât de îndepărtată încât, pe acest pământ, mintea
omenească nu-și poate face o imagine adevărată despre El și, din această cauză,
oamenii înclină să-L descopere pe cale rațională. “Dumnezeu” este considerat a fi
ceva omenesc, supra-omenesc dacă vrei, dar omul, în orgoliul său, se crede făcut după
chipul divinității ! Omul crede de asemenea că nu există viață în alte lumi. Dacă
locuitorii altor lumi au o structură diferită de a noastră, cum rămâne cu conceptul
potrivit căruia numai omul este creat după chipul lui Dumnezeu ?

Lama s-a uitat la mine stăruitor pentru a se asigura că înțelesesem tot ceea ce îmi
explicase. Înțelesesem foarte bine ; toate acestea erau clare pentru mine. El continuă :

— Fiecare lume, fiecare țară din oricare lume își are Dumnezeul său, sau îngerul
Păzitor. Manu este numele pe care-l atribuim Dumnezeului care veghează asupra
pământului nostru. El este un Spirit foarte evoluat, un om care, În cursul incarnărilor
succesive, s-a curățat de toate relele și care a atins puritatea perfectă. Există un
asemenea grup de Ființe Superioare care, În perioadele grele prin care trece omenirea,
coboară pe pământ pentru ca, prin exemplul pe care-l dau să-i ajute pe oameni să iasă
din mlaștina dorințelor pământești.

Am dat din cap în semn că știam asta Știam că Buddha., Moise. Cristos și alții
aparțineau aceluiași Ordin Știam de asemenea de Maitreya care, potrivit scripturilor
budiste, va veni în această lume la cinci miliarde șase sute cincizeci și șase de
milioane de ani după trecerea lui Buddha sau Gautama, cum ar fi mai potrivit să-l
numim. Acest subiect și încă altele tăceau parte din programul nostru regulat de
învățământ religios. Tot acolo, am învățat că orice om bun are aceeași șansă să ajungă
la perfecțiune, indiferent de religia pe care o îmbrățișează. Noi nu am crezut niciodată
că numai o religie « ne duce la Cer », În timp ce toate celelalte ne-ar arunca în Iad
pentru a fi luați și chinuiți de bandele diavolilor sângheroși. Învățătorul meu continuă :

— Manu-ul Lumii. Marele învățat, cârmuiește destinele acestui pământ. Există de
asemenea învățați de grad inferior, care conduc, fiecare, destinele unei anumite târî.
După trecerea unui număr foarte mare de ani, Manu-ul Lumii se va · înălța pe un plan

de existență mai înalt și cel mai bun dintre ceilalți învățători, îndeajuns de inițiat, îi va lua locul pentru a conduce destinele omenirii.

— Ah ! am exclamat triumfător, așadar nu toți acești Manu sunt buni ! Manu-ul care guvernează Rusia permite rușilor să acționeze împotriva noastră, iar cel al Chinei permite chinezilor să ne calce frontierele și să ne omoare compatrioții.

Lama se uită la mine, zâmbind :

— Ai uitat, Lobsang, mi-a răspuns, că iadul este aici, pe acest pământ, și că noi ne aflăm aici pentru a învăța ? Venim ca, prin suferință, spiritul nostru să poată evolua. Greutățile vieții, durerile pe care le îndurăm, toate acestea sunt lecții. Bunătatea și, rațiunea nu merg întotdeauna împreună. Există războaie și pentru ca oamenii să-și poată dovedi curajul pe câmpul de luptă și, după cum minereul devine metal în creuzetul în care este topit, tot așa și oamenii se călesc și se fortifică în focul luptelor. Corpul de carne nu are nici o importanță, Lobsang, el nu este decât-o marionetă temporară., Sufletul, Spiritul. Eul Superior (numește-l cum vrei), este singurul care contează. Aici, pe planeta Pământ, în orbirea noastră, credem că numai corpul contează. Teama de suferința fizică denaturează viziunea noastră asupra lucrurilor și ne întunecă mintea. Noi trebuie să lucrăm pentru binele propriului nostru Eu Superior venind în ajutorul celorlalți. Acei care urmează îndemnul unor părinți exagerat de severi îi împovărează pe aceștia, ca și pe ei înșiși. Acei care urmează calea unei religii rigide, cu vederi mai dogmatice, își încetinesc, de asemenea, procesul de evoluție.

— Onorabile lama ! am exclamat, pot să fac și eu două observații ?

— Da, bineînțeles că poți, răspunse învățătorul meu..

— Mi-a spus că învățam mai ușor atunci când condițiile

în care facem acest lucru sunt mai aspre. Aș prefera puțin mai multă bunătate. Aș putea învăța mai bine în felul acesta.

Lama m-a privit atent.

— Chiar ai putea ? Ai învăța Cărțile Sfinte dacă nu te-ai teme de profesorii tăi ? Ți-ai face munca la bucătărie dacă nu te-ai teme că vei fi pedepsit pentru că lenevești ? Răspunde, ai fi în stare ?

Mi-am lăsat ochii în pământ. Este adevărat că munceam la bucătărie fiindcă eram obligat : că studiam cărțile sfinte fiindcă îmi era teamă de o nereușită.

— Și cealaltă întrebare ? spuse lama.

— Ei bine, onorabile lama, cum poate o religie rigidă să

dăuneze evoluției noastre ?

— Am să-ți dau numai două exemple, răspuse el. Chinezii credeau că ceea ce făceau în această viață nu avea nici o importanță pentru că aveau destul timp să-și ispășească greșelile într-o existență viitoare. Au adoptat atunci un fel de indiferență mentală : ei se gândeau „, numai la viața viitoare, neglijând artele și profesiile lor, în felul acesta. China a devenit o putere de rangul al treilea, în care nobilii războinici au instaurat un regim de teroare și jaf

Am observat că cei mai mulți chinezi din Lhasa se comportau brutal, iară să fi avut vreun motiv pentru asta și păreau că sunt urmăriți de fatalitate. Moartea, pentru ei, era ca o trecere dintr-o cameră într-alta ! Eu nu mă temeam de moarte, dar voiam să termin ce aveam de făcut într-o viață în loc să lenevesc și să trebuiască să revin pe acest pământ la nesfârșit. Să mă nasc din nou, să fiu iar un nou-născut, lipsit de apărare, și după aceea, iar să merg la școala, toate acestea mă plictiseau. Speram ca această viață de acum să fie ultima pe rare o voi mai trăi pe acest pământ. Chinezii făcuseră cândva invenții uluitoare, creaseră opere de artă și o cultură minunată. În prezent, datorită adoptării fără rezerve a unei religii rigide, poporul chinez a decăzut, devenind astfel o pradă ușoară pentru comunism. Odată, vârsta și învățătura se bucurau de un respect profund în China, așa cum se cuvine ; acum, înțelepților nu li se mai acordă respectul cuvenit. Acum violența, profitul și egoismul domină viața poporului chinez.

— Lobsang ! (Vocea învățătorului meu îmi întrerupse șirul gândurilor.) Am vorbit despre o religie care propovăduia inactivitatea și potrivit căreia nimeni, oricine ar fi fost, nu lucra de teama de a nu-și agrava propria karma – datoria pe care o ducem după noi din viață în viață... (Își aruncă privirea spre orașul Lhasa, admiră liniștita noastră vale, apoi se întoarse spre mine) : Religiiile din Occident tind să devină foarte militante. Nu le este îndeajuns oamenilor de acolo să creadă ceea ce vor ; ei sunt gata, oricând, să-i ucidă pe ceilalți pentru a-i converti.

— Eu nu pot să înțeleg în ce fel faptul de a ucide pe cineva poate să însemne un act religios demn de laudă, am spus nedumerit.

— Lobsang, îmi răspuse lama, în timpul inchiziției spaniole, o parte a creștinătății i-a persecutat pe toți ceilalți pentru a-i “converti” și a-i “salva”. Oamenii au fost torturați, au fost arși de vii pe rug pentru a-i obliga să renunțe la credința lor ! Chiar și acum, acești oameni trimit misionari care încearcă să convertească. Ei sunt, se pare, atât de puțin siguri de credința lor încât au nevoie de noi adepți considerând, fără îndoială, că unirea face puterea !

— Onorabile lama, credeți că oamenii ar trebui să îmbrățișeze o religie ? am întrebat eu.

— Bineînțeles, dacă ei o doresc, răspuse lama. Atât timp cât ‘oamenii nu au atins treapta evolutivă în care să poată accepta Eul Superior, adeziunea la orice religie le

poate aduce consolare, Îi poate întări. Aceasta constituie o disciplină mentală și spirituală ; ea dă oamenilor impresia că aparțin unei familii mari, supravegheată de un Tată bun și de o Mamă plină de milă, gata să mijlocească între ei și Tată pentru a-i ajuta. Da, pentru cei care se află la un anumit nivel de evoluție, o asemenea religie este binefăcătoare. Cu cât, însă, acești oameni vor înțelege mai repede că trebuie să se roage Eului lor Superior, cu atât vor evolua mai rapid. Suntem, adeseori, întrebați pentru ce în templele noastre se află Imagini Sfinte, sau pentru ce există temple. Putem răspunde că asemenea Imagini Sfinte ne fac să ne gândim că și noi putem evolua pentru a deveni, la timpul potrivit, ființe spirituale de rang înalt. Cât despre temple, acestea sunt locuri în care oamenii cu concepții religioase asemănătoare se pot aduna pentru a se ajuta reciproc în căutarea Eului Superior. Prin rugăciune, chiar dacă nu este tăcută așa cum trebuie, putem mări frecvența vibrațiilor noastre. Meditația și contemplația sunt benefice, fie că sunt practicate într-un templu, într-o sinagogă sau într-o biserică.

Am reflectat la ceea ce tocmai auzisem. La picioarele noastre curgea Kaling Chu grăbindu-și apele pentru a forța trecerea pe sub podul arcuit peste drumul spre Lingkor. Spre sud, am zărit un grup de oameni care aștepta podarul de la Kyi Chu. Negustorii care sosiseră în dimineața aceea aduseseră ziare și reviste învățătorului meu. Ziare și reviste din India și din alte târî cu denumiri ce mi se păreau ciudate. Lama Mingyar Dondup călătorise mult și se ținea la curent cu problemele externe ale Tibetului. Ziare, reviste Un gând, legat de ceea ce discutasem, mi-a trecut prin minte. Deodată, am sărit ca ars. Nu era vorba de un ziar, ci de o revistă, În care văzusem ceva, dar ce oare ? Mi-am adus aminte ! Răsfoisem o revistă străină, fără să înțeleg vreun cuvânt de acolo, uitându-mă doar la ilustrațiile ei. Degetul cu care întorceam paginile s-a oprit pe o imagine care mi-a atras atenția ; se vedea un personaj cu aripi care zbura prin nori deasupra unui câmp de bătălie însângerat. Învățătorul meu, căruia îi arătasem imaginea, a citit și mi-a tradus explicațiile de dedesubt.

— Onorabile lama ! am exclamat foarte emoționat, mi-ați vorbit despre un personaj – pe care l-ați numit îngerul de la Mons – despre care oamenii spun că l-au văzut deasupra unui câmp de bătălie. Era acesta un zeu ?

— Nu. Lobsang, mi-a răspuns lama. Mulți oameni, în momente de disperare, doresc cu tărie să li se arate un sfânt, sau, așa cum i se mai spune, un înger. Această dorință arzătoare și emoțiile puternice din preajma unui câmp de luptă întăresc gândurile, dorințele și rugăciunile lor. Așadar, în felul în care ți-am arătat da, ei creează o formă-gând ce corespunde dorințelor lor. În momentul în care a apărut primul contur spectral al unei siluete, rugăciunile și gândurile oamenilor s-au intensificat într-o asemenea măsură încât silueta a căpătat forță și soliditate, rămânând așa un timp apreciabil. Tot așa facem și noi, aici, când construim forme-gânduri în Templul Interior. Dar acum vino. Lobsang, suntem în plină zi iar ceremoniile Logsarului nu s-au încheiat.

Am coborât împreună culoarul și am intrat în atmosfera zgomotoasă și agitată a vieții de fiecare zi dintr-o lamaserie, în timpul unui anotimp de celebrare. Maestrul Artelor venise să mă caute, căci avea nevoie de un băiat mai mic și sprinten care să se cațere pe schelă și să modifice puțin capul unui personaj aflat undeva foarte sus. Mergând în urma maestrului, l-am urmat cu pași repezi de-a lungul potecii alunecoase care ducea la camera unde se afla depozitat untul. Am pus pe mine o robă veche, mânjită de unt colorat și, înnodându-mi o funie în jurul mijlocului pentru a putea ridica materialul, am urcat pe schelă. Așa cum maestrul bănuise, dintr-o parte a capului căzuseră câteva lamele de lemn care alcătuiau osatura modelajului. M-am aplecat și am cerut o găleată cu unt pe care am tras-o spre mine cu ajutorul funiei. Am lucrat timp de câteva ore, înfășurând mici așchii de lemn în jurul căptușelii suportului și am remodelat untul pentru a face capul să stea cum trebuie. Până la urmă, Maestrul Artelor, care mă urmărea de jos cu un ochi critic, s-a declarat mulțumit de ceea ce făcusem. Încet, aproape amortit, am coborât de pe scândura de lemn pe care mă aflasem până atunci. Mi-am schimbat roba scoțând un suspin de ușurare și am plecat în fugă de acolo.

A doua zi, împreună cu mulți alți chela, am mers în câmpia orașului Lhasa, de la poalele Potalei, aproape de satul Shö. Teoretic, ne aflam acolo pentru a lua parte la procesiuni, la jocuri și la curse. Practic, defilam prin fata pelerinilor modești care se înghesuiau pe potecile muntelui pentru a putea să ajungă la Lhasa în perioada Logsarului. Ei veneau din toate colțurile lumii budiste la această Meccă a budismului. Bătrâni înconvoiați de vârstă, femei tinere cu copii în brațe, toți erau mânați spre aceste locuri, convinși fiind că parcurgând Circuitul Sfânt al orașului și al Petalei, își ispășeau păcatele din trecut și își pregăteau o nouă naștere fericită în următoarea lor existență terestră. Numeroși ghicitori se aflau, la tot pasul, de-a lungul drumului spre Lingkor, bătrâni cerșetori cereau de pomană pe un ton plângăreț, iar negustorii, cu marfa purtată pe umăr, își croiau cu greu drum prin mulțime în căutarea clienților.

Lingkor, bătrâni cerșetori cereau de pomană pe un ton plângăreț, iar negustorii, cu marfa purtată pe umăr, își croiau cu greu drum prin mulțime în căutarea clienților.

Curând, aveam să mă satur de toată această agitație, de această mulțime avidă să vadă totul și de întrebările lor banale care nu se mai sfârșeau. M-am depărtat de ceilalți discipoli și am urcat încet poteca de munte care ducea la locuința mea din lamaserie.

Pe acoperiș, locul meu preferat, era o liniște deplină.

Soarele împrăștia o căldură blândă. De jos, din câmpia de unde venisem și pe care acum nu o mai vedeam, urca spre mine murmurul nedeslușit al mulțimii, un murmur neclar și monoton care mă moleșea și mă trăgea la somn în căldura amiezii. O siluetă, desprinsă din umbră, începu să se materializeze la limita cea mai îndepărtată a viziunii mele. Adormit pe jumătate, am scuturat din cap și am clipit des din pleoape. Când le-am deschis, am văzut că silueta se fla tot acolo, mai clară și mai densă. Am simțit cum, de frică, mi se ridică părul pe cap.

— Nu sunteți o fantomă ! am strigat. Cine sunteți ? Apariția a surâs ușor și mi-a răspuns :

— Nu, fiule, nu sunt o fantomă. Cândva, am studiat și eu la Chakpori, și am lenevit așa cum faci și tu pe acest acoperiș. După aceea, am dorit, mai presus de orice, să mă eliberez de toate dorințele pământești. M-am închis între zidurile acestei sihăstriei.

Și-a ridicat mâna și am întors capul în directă către care era întors brațul său.

— Acum, continuă el să-mi comunice telepatic, în acest al unsprezecelea Logsar, am căpătat ce mi-am dorit : libertatea de a merge oriunde, după bunul meu plac, în timp ce îmi las corpul la adăpost în celula sihăstriei. Și fiindcă sunt la prima mea ieșire, am venit mai întâi aici, ca să privesc încă o dată această mulțime și să revăd locurile a căror amintire am păstrat-o. Libertatea, fiule, am obținut în sfârșit libertatea ! El dispăru apoi ca un nor de e risipit de vântul blajin al nopții.

Sihăstriile ! Noi, discipolii-chela, auziserăm de atâtea ori vorbindu-se de ele ! Cum arătau pe dinăuntru ? Era o întrebare pe care ne-o puneam destul de des. De ce oamenii se îngropau de vii în acele celule de piatră cățarate, atât de periculos, În coasta muntelui ? Ne puneam tot atât de des și această întrebare ! M-am hotărât să-l întreb despre toate acestea pe bunul meu maestru. Mi-am amintit apoi că un bătrân călugăr chinez locuia nu departe de mine. Bătrânul Wu Hsi avusese o viață interesantă ; timp de câțiva ani, fusese atașat în calitate de călugăr la palatul împăraților din Peching. Sătul de acest mod de viață, a plecat în Tibet în căutarea iluminării, în cele din urmă, a ajuns la Chakpori, unde a fost bine primit și, după câțiva ani, a intrat într-o sihăstrie unde a trăit șapte ani în singurătate. Acum se întorsese la Chakpori unde își aștepta sfârșitul. M-am întors și am apucat-o grăbit spre culoarul de la etajul de dedesubt. M-am oprit în fata unei chilii și l-am strigat pe bătrân.

— Intră ! Intră ! se auzi vocea lui ascuțită și tremurătoare. Am intrat și pentru prima oară m-am aflat în fața călugărului chinez Wu Hsi. Stătea așezat cu picioarele încrucișate sub el și, în ciuda vârstei sale, spatele său era drept ca al unui bambus tânăr. Avea pomeții feței proeminenți și o piele foarte galbenă, care semăna cu pergamentul. Ochii săi oblici erau negri ca lignitul. Avea o barbă ascultă, crescută numai pe bărbie, iar de deasupra buzei de sus atârna, ca două fuioare subțiri, o mustață tot atât de rară ca și barba. Măinile, de culoare galben-brun, erau presărate cu pete negre, caracteristice bătrâneții ; venele îi erau ieșite în afară ca ramurile unui copac. Când m-am apropiat de el și-a îndreptat spre mine privirea mioapă, ghicindu-mi, mai degrabă, prezenta decât văzându-mă.

— Mda, zise, un băiat, un băiețel, bănuiesc după felul cum mergi. Ce vrei de la mine, fiule ?

— Venerabile călugăr, i-am spus, ați trăit mulți ani într-o sihăstrie. Sunteți bun să-mi vorbiți despre acest lucru ?

A bombănit ceva, și-a ronțăit vârfulurile mustății, și a spus : – Așează-te, băiete, este mult timp de când n-am mai vorbit despre trecut deși mă gândesc mereu la el. Când am fost tânăr, am călătorit mult și am ajuns în India. Acolo, am văzut pustnici închiși în grote și unii dintre aceștia păreau să fi atins starea de Iluminare. (A dat din cap îngândurat)

Oamenii de acolo erau foarte leneși și își petreceau mai tot timpul stând la umbra copacilor. Ah ! Ce spectacol trist !

— Venerabile călugăr, l-am întrerupt eu, aș prefera să-mi vorbiți despre sihăstriile din Tibet.

— Cum ? Ce-ai spus ? întrebă bătrânul, cu vocea slăbită.

Ah, da, sihăstriile Tibetului. Am părăsit India și m-am întors în orașul meu natal, Peching. Dar nu m-am stabilit nici acolo, căci mă plictisiam fiindcă nu aveam nimic de învățat. Mi-am luat din nou toiagul și castronașul și am plecat ; a trebuit să treacă mult timp până să ajung la frontiera Tibetului.

Am scos un oftat de nerăbdare. Bătrânul continuă :

— În cele din urmă, după ce m-am oprit pe la câteva lamaserii, mereu în căutarea iluminării, am ajuns la Chakpori. Abatele mi-a permis să rămân să locuiesc aici, deoarece în China studiasem medicina. Specialitatea mea era acupunctura. Câțiva ani, acest fel de viață mi-a plăcut, apoi am simțit dorința arzătoare de a intra într-o sihăstrie.

Îmi pierdusem răbdarea. Dacă bătrânul avea s-o țină tot așa, pierzându-se în detalii, aveam să întârzii la slujba de seară de la care nu puteam lipsi. Chiar în clipa în care mă gândeam la toate astea, am auzit primele bătăi ale gongului. M-am ridicat, fără nici un pic de tragere de inimă, zicând :

— Sfinția ta, eu trebuie să plec. Bătrânul călugăr începu să râdă.

— Nu, băiete, răspunse el, poți să rămâi. Oare nu ești tu gata să primești învățătura de la un Frate Vârstnic ? Rămâi, căci ești scutit de slujba de seară.

M-am așezat din nou, știind că avea dreptate : deși era doar un trappa și nu un lama, el era considerat un Vârstnic datorită vârstei și cunoștințelor sale.

— Ceai, fiule, ceai ! strigă el : să bem, mai întâi, un ceai, căci carnea este slabă iar povara anilor mă apasă greu. Ceai, pentru copil și pentru bătrân !

Drept răspuns la chemarea sa, un călugăr a cărui datorie era aceea de a îngriji de frații cei mai în vârstă, ne-a adus ceai și orz. Am preparat mâncarea noastră tradițională, tsampa, și ne-am instalat cât mai comod, el pentru a povesti, cu pentru a-l asculta.

— Părintele Abate mi-a permis să părăsesc Chakpori și să mă retrag într-o sihăstrie. Am plecat însoțit de un călugăr-asistent și am început urcușul greu al muntelui. După cinci zile de mers, am ajuns la un loc ce poate fi zărit de pe acoperișul acestei clădiri.

Am dat aprobator din cap. Cunoșteam locul, era o construcție singuratică, aflată pe înălțimile Himalaiei. Bătrânul continuă :

— Nu mai era nimeni acolo, ultimul ocupant al sihăstriei era pe moarte. Împreună cu călugărul care mă însoțea, am curățat chilia și am privit, apoi, pentru ultima oară, valea orașului Lhasa ; am privit Potala și Chakpori, apoi m-am întors și am intrat în camera interioară a sihăstriei. Călugărul asistent a zidit bine ușa, a tencuit-o cu grijă, iar cu am rămas singur înăuntru.

— Dar, venerabile, cum arată pe dinăuntru o astfel de cameră ? am întrebat.

Bătrânul Wu Hsi se scărpină în cap, după care spuse :

— Este o construcție de piatră, îmi răspunse, apăsând fiecare cuvânt. Cu ziduri foarte roase. Nu are nici un fel de ieșire. Odată intrat în camera interioară, nu mai poți ieși, căci pragul ușii este zidit Există o deschidere în zid, o trapă, prin care nu poate

pătrunde lumina și prin care pustnicul primește hrana. Un tunel întunecos leagă camera interioară de încăperea în care locuiește călugărul-asistent. Eram zidit. Bezna era atât de adâncă încât aveam impresia că o pot atinge. Nu puteam distinge nici cel mai mic licăr de lumină. Nu răzbătea până la mine nici cel mai mic zgomot. M-am așezat jos și mi-am început meditația. La început, am avut tot felul de vedenii : credeam că văd linii și benzi luminoase. După aceea, am avut impresia că întunericul mă strangula și că eram învelit într-un fel de noroi negru și uscat. Timpul a încetat să mai existe. În curând, în închipuirea mea, am început să aud sunete de clopote și de gonguri și voci de oameni care cântau. Mai târziu, am început să bat cu pumnii în pereții chiliei mele, Încercând cu disperare să ies de acolo. Nu mai puteam să deosebesc ziua de noapte căci în jurul meu era beznă și liniște ca într-un mormânt. După ce a mai trecut câțiva timp, mi-am învins spaima și m-am liniștit.

Îmi imaginam scena ; bătrânul Wu Hsi, care pe atunci era tânăr, cufundat în bezna cea aproape vie, în acea liniște absolută.

— Din două în două zile, își urmă bătrânul povestirea, călugărul-asistent îmi trecea prin trapă puțină tsampa. El se apropia cu atâta grijă că nu l-am putut auzi niciodată. Îmi amintesc cum prima dată, orbecăind cu greu prin întuneric, am răsturnat castronul și n-am reușit să-l gădesc. Am chemat, am strigat cât am putut, dar nici un sunet nu mai ieșea din chilia mea. A trebuit să mai aștept două zile ca să mă pot hrăni.

— Venerabile, am întrebat, ce se întâmplă atunci când un pustnic se îmbolnăvește sau moare ?

— Fiule, răspuse bătrânul Wu Hsi, dacă un pustnic se îmbolnăvește... ei bine, moare. Asistentul îi aduce hrana, la fiecare două zile, timp de două săptămâni. La sfârșitul acestui interval de timp, dacă hrana rămâne neatinsă, atunci sunt aduși călugări care sparg zidul și iau de acolo trupul neînsuflețit al pustnicului.

Bătrânul Wu Hsi a stat închis în felul acesta șapte ani.

— Ce se întâmplă în cazul în care a trecut perioada de timp prevăzută pentru șederea acolo ?

— La început, am stat doi ani, apoi șapte. Atunci când s-a apropiat clipa să-mi părăsesc chilia, a fost scobită o gaură foarte mică în tavan, pentru a lăsa să pătrundă prin ea doar o rază de lumină foarte slabă. La câte două, trei zile, gaura era lărgită pentru a lăsa să pătrundă ceva mai multă lumină. Treptat-treptat, am ajuns să suport lumina zilei de afară.

Dacă un pustnic ar fi scos, dintr-o dată, la lumina zilei, el ar orbi, căci pupilele sale care, din cauza întunericului, au stat atâta timp dilatate, nu s-ar mai putea contracta imediat. Când am ieșit de acolo, eram foarte palid, iar părul era alb ca zăpada munților. M-au masat și a trebuit să fac exerciții fizice pentru că mușchii mei, care fuseseră atâta timp nefolosiți, nu mai reacționau. Încet-încet, mi-am recăpătat puterile și, în cele din urmă, am fost în stare să cobor muntele împreună cu asistentul meu și să mă întorc la Chakpori.

Am meditat la tot ce-mi povestise, și am rămas uluit gândindu-mă la anii care nu se mai terminau, ani petrecuți în întuneric și liniște absolută de către acest om rămas singur, doar cu el însuși.

— Ce ați învățat din această experiență, venerabile ? am întrebat, în cele din urmă. A meritat strădania ?

— Da, fiule, a meritat, a răspuns bătrânul. Am aflat natura vieții, rațiunea existenței creierului. M-am eliberat de corpul meu fizic, mi-am putut ridica spiritul tot așa cum faci tu, În prezent, în astral.

— Bine, dar cum puteți fi sigur că totul nu a fost decât imaginație ? Cum ați știut că nu vi s-a tulburat mintea ? Pentru ce nu puteați să călătoriți în plan astral așa cum fac eu ?

Wu Hsi râse până când lacrimile începură să I se prelingă pe obrajii brăzdați de riduri.

— Întrebări și iarăși întrebări, mereu întrebări, la fel cum obișnuiam să fac și eu ! răspuse el. Să știți că, la început, am fost terorizat de spaima pe care nu reușeam să înving. Am blestemat ziua în care m-am făcut călugăr și ziua în care am intrat în sihăstrie. Încetul cu încetul, am reușit să-mi controlez respirația și să încep să meditez. La început, am avut halucinații în care îmi apăreau tot felul de vedenii lipsite de sens.

Apoi, într-o zi, am ieșit din corp, și din clipa aceea întunericul a încetat să mai fie întuneric pentru mine. Mi-am văzut corpul așezat în postura de meditație. Mi-am văzut ochii nemișcați, larg deschiși, orbi. Am văzut cât de gălbejită mi se făcuse pielea și cât de slab îmi era trupul. M-am ridicat, am trecut prin tavanul chiliei și am văzut, la picioarele mele, frumoasa vale a orașului Lhasa. Am observat acolo unele schimbări, am văzut oameni pe care îi cunoșteam și, intrând în templu, am putut să discut prin telepatie cu un lama care mi-a confirmat că mă "eliberasem". Am călătorit foarte departe, dincolo de frontierele acestei țări. Din două în două zile mă întorceam în chilia mea, în celula mea, și intram, din nou, în corpul pe care-l însuflețeam pentru a-l putea hrăni.

— De ce nu puteați călători în planul astral fără a mai fi nevoie de toate aceste pregătiri ? am întrebat din nou.

— Unii dintre noi sunt muritori obișnuiți. Rari sunt cei dotați cu facultatea specială pe care o ai și tu și care ți-a fost dată pentru îndeplinirea unei misiuni. Tu, de asemenea, ai călătorit departe, pe cale astrală. Alții, ca mine, trebuie să suporte singurătatea și multe alte încercări înainte ca spiritul lor să se poată elibera de trup. Tu, fiule, faci parte dintre cei aleși, dintre cei foarte fericiți. (Bătrânul oftă.) Acum, du-te ! îmi spuse, trebuie să mă odihnesc, am vorbit prea mult. Vino să mă vezi când vrei, vei fi întotdeauna binevenit în ciuda faptului că pui atâtea întrebări.

M-am ridicat și, mulțumindu-i cu jumătate de glas, m-am închinat în fata lui ; apoi am părăsit în liniște încăperea. Eram atât de absorbit de gânduri încât m-am izbit de zidul din fața mea fiind gata-gata să-mi sparg capul. Mi-am continuat drumul pe culoare, mergând mai încet și frecându-mi tot timpul capul îndurerat, până când am ajuns în camera mea.

Slujba de la miezul nopții era pe sfârșite. Călugării se grăbeau să se ducă la culcare, pentru a mai prinde câteva ore de somn înaintea slujbei următoare.

Bătrânul Cititor, pe podiumul său, pusese cu grijă un semn între paginile cărții, pregătindu-se să coboare treptele. Supraveghetorii, aflați mereu la pândă pentru a descoperi vreo abatere, gata oricând să-i pedepsească pe cei neatenți, slăbiseră supravegherea discipolilor. Slujba se terminase. Tinerii chela își legănav cădelnițele pentru ultima oară și începuse deja să se audă murmurul înăbușit al unui mare grup gata să se împrăștie.

Deodată, se auzi un strigăt ascuțit ; o formă zvâcni pe deasupra capetelor călugărilor așezați pe jos, și încercă să-și înhațe pe un tânăr trappa care ținea două bastonașe de tămâie. Uluiți, ne-am ridicat brusc în picioare. Înaintea noastră o siluetă dementă se rotea sărind, balele-i curgeau de pe buzele-i schimonosite, iar din gâtleej scotea țipete înspăimântătoare. O clipă toată lumea a rămas nemișcată ; călugării polițiști, luați prin surprindere, stăteau împietriți, iar cei care oficiau slujba rămăseseră în picioare cu

brațele ridicate. Imediat, însă, supraveghetorii au trecut, hotărâți, la acțiune. Repezindu-se spre nebun, ei au reușit să-l imobilizeze, înfășurându-i capul cu propria robă, ca să nu se mai audă îngrozitoarele blesteme ce-i ieșeau, neconținut, din gură. L-au luat pe sus cu omită grijă și l-au scos din templu. Slujba se terminase. Am ieșit din templu în mare grabă, nerăbdători să putem discuta despre întâmplarea fa care fusesem martori cu toții.

— A fost Kenji Tekeuchi, spuse un tânăr trappa de lângă mine. Un călugăr japonez care a fost peste tot.

— Se pare că a făcut ocolul lumii, adăugă un altul.

— El căuta Adevărul și spera că o să-i fie oferit pe tavă,

fără să facă nici un fel de efort pentru a-l afla, observă un al treilea.

M-am îndepărtat, căci sufletul îmi era tulburat. Pentru ce atunci când cineva « caută adevărul », trebuie să înnebunească ? În camera se făcuse frig și începusem să tremur ușor în timp ce mă întindeam să mă culc. M-am odihnit atât de bine încât am avut impresia că au trecut doar câteva clipe de când adormisem și până când sunetele bătăilor de gong m-au trezit, anunțând slujba dimineață. Am privit pe fereastra și am văzut cum primele raze de soare mângâiau blând munții, cum cercetau cerul ca niște degete uriașe căutând să stingă stelele.

Am oftat și am ieșit grăbit pe culoar, pentru a nu ajunge ultimul la templu, căci altfel aș fi atras asupra mea mânia supraveghetorilor.

— Pari îngândurat. Lobsang, spuse învățătorul meu, lama Mingyar Dondup, atunci când l-am întâlnit, puțin mai târziu, după slujba de amiază. L-ai văzut pe călugărul japonez, Kenji Tekeuchi, atunci când a intrat în templu ? Vreau să-ți vorbesc despre viața lui, căci mai târziu vei avea posibilitatea să faci cunoștință cu el.

M-am așezat, căutându-mi o poziție cât mai confortabilă, căci se părea că discuția va fi lungă... urma să fiu "ocupat" cu acest subiect toată ziua !. Lama se uită la mine și expresia feței mele îl făcu să zâmbească.

— Poate că ar fi mai bine să cerem să ne aducă niște ceai indian... și prăjituri indiene... ca să facem pilula mai ușor de înghițit, ce zici de asta, Lobsang ?

Eu m-am mai liniștit puțin, iar învățătorul meu începu să râdă.

— Călugărul-servitor le va aduce imediat, a adăugat el, căci te așteptam.

« Da, mi-am zis în clipa în care călugărul-servitor a apărut, unde voi mai găsi un asemenea maestru ! » Prăjiturile indiene erau slăbiciunea mea și lama făcu ochii mari uitându-se la mine cu câtă poftă le dădeam pe gât.

— Kenji Tekeuchi, relău firul povestirii învățătorul meu, este „era un om foarte nestatornic, un mare călător. Toată viața (acum are peste șaptezeci de ani), el a parcurs pământul în lung și-n lat în căutarea a ceea ce el a numit “Adevăr”. Adevărul se află în el, dar el se îndoiește. A rătăcit încolo și încioace, la nesfârșit. A studiat, rară încetare, diferite credințe religioase, a cercetat cărți prin toate părțile pe unde a umblat pentru a ajunge la Adevăr, această permanentă obsesie a sa. În cele din urmă ni l-au trimis aici. Din cauza studiului atâtor cărți, în care erau exprimate concepții contradictorii asupra acestui subiect, aura lui a avut de suferit, Cea mai mare parte a timpului umblă ca un nebun. A ajuns ca un burete care absoarbe toată știința dar care reține foarte puțin.

— Așadar, onorabile lama ! am exclamat, sunteți împotriva studiului bazat pe lectură ?

— Nicidecum, Lobsang, a răspuns lama. Ca orice om care gândește, sunt împotriva celor care se cufundă în lectura fără discernământ a broșurilor, cărțuțelor și lucrărilor care tratează despre culte bizare, cu un pretins caracter ocult. Acești oameni își otrăvesc sufletul și până când nu se vor lepăda de toată această falsă cunoaștere și nu vor deveni, din nou, asemenea copiilor, ei nu vor mai putea evolua.

— Onorabile lama, am întrebat, cum înnebunește cineva ?

Cum este posibil ca niște lecturi nepotrivite să tulbure mintea cuiva ?

— Este o poveste foarte lungă, îmi spuse lama. Să ne ocupăm, mai întâi, de ceea ce este esențial. Înarmează-te cu răbdare și ascultă ! Pe pământul pe care ne aflăm, noi suntem ca niște marionete, marionete tăcute din molecule care vibrează, în jurul cărora există un câmp electric. Eul nostru Superior vibrează într-un ritm mult mai rapid iar sarcina sa electrică este mult mai mare. Există un raport bine determinat între ritmul vibrațiilor noastre și cel al vibrațiilor Eului nostru Superior. Putem compara procesul de comunicare dintre noi și Eul nostru Superior cu descoperirea grație căreia se pot emite unde radio – de-a lungul și de-a latul continentelor și oceanelor – cu ajutorul cărora două persoane, aflate la mari distanțe, pot comunica între ele. Creierul nostru seamănă cu un receptor radio, căci ci primește mesajele prin unde radio de « înaltă frecvență », mesaje care reprezintă ordinele și instrucțiunile Eului Superior și le transformă în impulsuri de Joasă frecvență care comandă acțiunile noastre. Creierul este dispozitivul electro-mecano-chimic care ne dă posibilitatea de a fi utili pe acest pământ. Reacțiile chimice pot provoca o funcționare defectuoasă a creierului, blocând parțial un mesaj, căci sunt rare cazurile aici, pe pământ, când primim mesajul exact așa cum a fost “radiodifuzat” de către Eul Superior. Gândirea este limitată dacă nu face apel la Eul Superior. Gândirea este în stare să-și asume unele responsabilități, să-și formeze unele păreri, și să încerce să umple prăpastia dintre condițiile “ideale” ale Eului Superior și condițiile greu de suportat ale vieții pământești.

— Occidentalii acceptă teoria electricității cerebrale ? am întrebat eu.

— Desigur, îmi răspuse lama. În spitale sunt înregistrate undele cerebrale ale bolnavilor și s-a constatat că tulburărilor mintale le corespund unde caracteristice. Aceste unde permit, așadar, să se stabilească dacă o persoană suferă sau nu de o boală mintală. Se poate întâmpla, uneori, ca din pricina unei boli a corpului să ajungă la creier anumite substanțe chimice care să-i perturbe grav funcționarea normală, să-i deregleze sistemul de unde cerebrale și să facă să apară simptomele demenței.

— Japonezul este nebun de-a binelea ? am mai întrebat.

— Vino, mergem să-l vedem. Îl vom găsi acum într-una din perioadele sale de luciditate. Lama Mingyar Dondup s-a ridicat și a ieșit grăbit din încăpere. M-am grăbit, la rândul meu, să-l urmez. O apucă pe un culoar și cobori o scară pentru a ajunge la o aripă mai depărtată a lamaseriei, unde stăteau călugării bolnavi aduși la tratament. Într-un mic dormitor, care dădea spre Khati Lânga, călugărul japonez stătea privind, melancolic undeva în gol. La apropierea maestrului meu, el s-a ridicat, și-a împreunat palmele și s-a înclinat adânc.

— Stați pe loc, nu vă ridicați, spuse lama. V-am adus un tânăr care vrea să vă asculte. El urmează o pregătire specială, la ordinele Prea înțeleptului.

Lama salută și plecă. Japonezul mă privi insistent câteva clipe, apoi îmi făcu semn cu mâna să iau loc. M-am așezat la o oarecare distanță de el de teamă ca nu cumva să înceapă, din nou, accesele sale de violentă !

— Nu-ți încărcă creierul cu tot ce-ai putea găsi de citit despre ocultism. Este ceva greu de digerat care, în plus, îți poate încetini evoluția spirituală. Am studiat toate religiile. Am studiat toate cultele metafizice de care am putut afla. Toate astea, până la urmă, m-au otrăvit, mi-au dereglat judecata și m-au tăcut să cred că sunt un Ales. În prezent, creierul mi s-a dezzechilibrat ; uneori nu-mi mai pot stăpâni nervii și ies de sub controlul Eului meu Superior.

— Dar, venerabile, am exclamat, cum se poate învăța fără să citești nimic ? Ce rău poate face cuvântul scris ?

— Fiule, îți este permis să citești, bineînțeles, răspuse japonezul, dar alege cu multă atenție cărțile, nu citi decât ceea ce ești sigur că vei putea înțelege bine. Pericolul nu se află în cuvântul tipărit, ci în ideile conținute în acele cuvinte. Nu trebuie să înghiți orice, ceea ce este bun laolaltă cu ceea ce este dăunător. Nu trebuie să citești materiale contradictorii și nici lucrări care-ți promet puteri oculte. Este ușor să dai naștere unei forme-gând pe care să nu o mai poți stăpâni. Asta am tăcut eu și forma creată s-a dovedit a fi malefică.

— Ați fost în toate țările lumii ? am întrebat.

Japonezul s-a uitat îndelung la mine și i-am văzut ochii sclipind.

— M-am născut într-un mic sat din Japonia, mi-a spus el, și când am atins vârsta potrivită, am intrat într-un ordin monastic. Am studiat, ani în șir, religiile și practicile oculte. După aceea, superiorul meu mi-a spus să plec și să călătoresc în țările de dincolo de ocean. Timp de cincizeci de ani, am umblat dintr-o țară în alta, studiind fără încetare. Prin gândurile mele, am creat puteri pe care nu le-am mai putut stăpâni ; puteri situate în planul astral, care îmi afectează uneori Cordonul de Argint. Mai târziu, voi avea poate căderea să-ți spun mai multe. Deocamdată sunt încă slăbit din cauza ultimei mele crize și trebuie să mă odihnesc. Dacă înățătorule tău are să-ți dea voie, vino să mă vizitezi într-o altă zi.

L-am salutat și l-am lăsat singur în dormitor. Un călugăr-medic, văzând că plec, se grăbi să meargă la el. Priveam neliniștit în jurul meu și-i observam pe bătrânii călugări care zăceau pe paturile de spital din acea parte a lamaseriei de la Chakpori. Apoi, răspunzând unei chemări telepatice urgente, m-am grăbit să-mi întâlnesc învățătorul, pe lama Mingyar Dondup.

Capitol V

Mergeam la pas întins de-a lungul culoarelor, și graba cu care dădeam colțurile reprezenta un adevărat pericol pentru cei pe care i-aș fi putut întâlni în cale. Un călugăr bătrân, pe lângă care tocmai treceam, mă apucă zdravăn de mână, mă scutură bine și apoi îmi spuse :

— Nu se face să te grăbești în halul ăsta, un adevărat budist nu se poartă astfel !

Apoi, privindu-mă mai cu atenție, recunosc în mine pe discipolul maestrului Mingyar Dondup. Mormăind ceva din care n-am înțeles decât un « Mda ! », slăbi strânsoarea, dându-mi drumul ca și cum ar fi aruncat din mână un tăciune aprins și apoi, uitând parcă de observația pe care mi-o tăcuse, se îndepărtă în mare grabă.

Mi-am continuat drumul cu un pas mai liniștit. Intrând în camera învățătorului meu, era cât pe-acți să cad văzând, de o parte și de alta a lui, câte un călugăr-abate de rang înalt. Îmi întrebam conștiința, oare ce mai făcusem de data asta ! Care dintre numeroasele mele “păcate” fuseseră descoperite ? Când un tânăr discipol este așteptat de doi călugări de un asemenea rang, înseamnă că avea de ce să se teamă.

Simțeam cum mi se înmoaie picioarele și îmi frământam creierul ca să-mi amintesc dacă făcusem ceva atât de grav încât să fiu dat afară de la Chakpori. Unul dintre ei se uită la mine și îmi surâse afectuos ca un ghețar. Celălalt se întoarse către mine arătându-mi o față ce părea sculptată într-o stâncă a Himalaiei. Învățătorul meu, care observă toată această atmosferă, începu să râdă :

— Cu siguranță că nu ai conștiința curată, Lobsang, îmi spuse. Ah ! acești Frați Aba sunt și ei lama telepați.

Cel care părea mai sever dintre ei se uită țintă la mine și spuse cu o voce care te făcea să te gândești la o avalanșă de pietre :

— Lobsang Rampa, Prea înțeleptul a hotărât mai demult să se facă cercetări asupra ta, În urma cărora a decis că trebuie să fii recunoscut ca încarnarea actuală a lui...

Am fost cuprins de amețală și mi-a fost greu să-i mai urmăresc cuvintele ; abia am putut să înțeleg ce spunea în încheiere :

— ... și stilul, rangul și titlul de Venerabil Abate îți vor fi conferite, pentru acest motiv, În cursul unei ceremonii ce se va desfășura la o dată și într-un Joc ce vor fi convenite mai târziu.

Cei doi abați îl salutară solemn pe lama Mingyar Dondup și se înclinară înaintea mea tot atât de ceremonios. Au luat cu ei o carte, au ieșit, și, în tăcerea grea care se lăsase, se auzi doar zgomotul pașilor lor care se stingeau ușor. Înmărmurit, îi urmăream cu privirea. Un răs pornit din toată inima și apăsa reea unei mâini pe umărul meu, mă aduseră la realitate.

— Tu știi ce semnificație are toată această agitație încercările n-au tăcut decât să confirme ceea ce noi știam deja. Acum, tu și cu mine trebuie să sărbătorim evenimentul, după care am să-ți comunic noutăți interesante

M-a condus într-o altă încăpere unde era întinsă o masă plină cu bunătăți indiene. N-a fost nevoie să mi se spună de două ori pentru a mă așeza la masă !

Mai târziu, după ce mă ghiftuisem după pofta inimii, până într-atât încât numai privind urmele ospățului simțeam că mă apucă greața, învățătorul meu se ridică de la masă iar eu îl urmaș în camera lui.

— Prea înțeleptul a fost de părere că pot să-ți vorbesc despre Grota înțeleptelor, îmi spuse el. După care adăugă :

— De fapt, Prea înțeleptul mi-a sugerat ideea de a-ți vorbi despre acest subiect.

Mi-a aruncat o privire piezișă, și a continuat aproape șoptit :

— Vom trimite o expediție acolo în câteva zile.

Am simțit cum mă cuprinde un val de emoție și am avut impresia ciudată, de neînțeles, că urma, poate, să mă întorc « la mine », într-un loc pe care-l cunoscusem cândva. Învățătorul meu mă privi cu atenție. Când mi-am ridicat ochii sub privirea lui intensă, l-am văzut că dă din cap.

— Ca și tine, Lobsang, am urmat o pregătire specială în care mi s-au revelat capacități ieșite din comun. Maestrul meu a părăsit de mult timp această viață și învelișul său se află acum în galeria Imaginilor Aurite. Împreună cu el, am străbătut lumea mult timp. Tu, Lobsang, va trebui să călătorești singur. Acum stai liniștit, căci vreau să-ți povestesc cum a fost descoperită Grota înțelepților.

Mi-am umezit buzele și am așteptat cu nerăbdare ; asta era tot ce doream să aflu, de atâta timp. Într-o lamaserie, ca de altfel în toate comunitățile, veștile se răspândesc pe ascuns, cu o mare rezeziune. Zvonuri, nimic mai mult decât zvonuri. De data asta era cu totul altceva, și eu credeam în ceea ce aflasem.

— Eram, pe vremea un foarte tânăr lama, Lobsang, Începu maestrul meu. Împreună cu învățătorul meu și cu alți trei tineri lama, cercetam niște lanțuri muntoase aflate la mare depărtare. Cu câteva săptămâni mai înainte, se auzise o explozie teribil de violentă, urmată de o adevărată avalanșă de stânci Noi eram plecați pentru a cerceta ce se întâmplase, Se acolo, sus Zile întregi am cercetat în jurul bazei unui enorm vârful stâncos. În zorii celei de-a cincea zi, maestrul meu s-a trezit și totuși nu părea că se trezise ; părea că se afla în transă. Deși i-am vorbit, nu am primit nici un răspuns. Eram groaznic de neliniștit, temându-mă să nu se fi îmbolnăvit, și gândindu-mă cum l-am putea face să meargă atâția kilometri pe jos pentru a-i pune la adăpost undeva, Într-un loc sigur. Cu multă greutate, stăpânit parcă de o forță stranie, se ridică, apoi se

prăbuși și iar se ridică. Cu pași nesiguri, întrerupți, clătinându-se, înaintând ca un om hipnotizat, el se așternu la drum.

Noi îl urmăream, neliniștiți, aproape tremurând. Urcam cu greu suprafața stâncoasă și povârnită a muntelui în timp ce, de undeva de sus, pietrele se rostogoleau ca o adevărată avalanșă. Am ajuns, în cele din urmă, pe muchia ascuțită a vârfului de unde se vedea celălalt versant. Ceea ce am văzut m-a decepționat adânc : înaintea noastră se întindea o mică vale care, acum, era aproape acoperită de stânci uriașe. Era clar că acolo se produsese o prăbușire. Se adâncise vreo fisură sau vreun cutremur de pământ sfărâmasese această parte a peretelui muntos. Mari porțiuni de stâncă, de curând tăiate, străluceau ca oglinda în lumina soarelui. Mușchii și lichenii, smulși acum din stratul de pământ și așa subțire al stâncii, spânzurau jalnic în peisajul acela dezolant. Dezgustat de ceea ce vedeam, am întors capul. Nimic din ce era acolo nu-mi mai atrăgea atenția, nimic altceva decât urmele acestei impresionante prăbușiri.

Începusem să cobor, dar m-am oprit imediat căci mi-am auzit numele rostit în șoaptă : « Mingyar ! » Unul din colegii mei arătă cu degetul în direcția în care Maestrul meu, mânat parcă de o forță ciudată, cobora peretele muntelui.

Eram numai · urechi ascultând întâmplarea de atunci povestită de învățătorul meu. După ce bău puțină apă, el își continuă povestirea :

— Noi îl urmăream îngroziți. Se îndrepta încet către fundul văii, acoperit acum cu sfărâmătură de stâncă. Mergeam după el, fără tragere de inimă, temându-ne că oricând am fi putut aluneca pe grohotișul acela periculos. Ajuns în fundul văii, maestrul meu nu șovăi nici o clipă. Își croi drum, cu multă prudență, printre enormele mase stâncoase prăbușite și reuși să atingă cealaltă parte a văii pietroase. Spre marea noastră mirare, l-am, văzut, îngroziți, cum începe să se cațere pe celălalt versant folosindu-se de niște suporturi care pentru noi erau invizibili, deși ne aflam la doar câțiva metri în spatele lui. A trebuit să ne ținem după el împotriva voinței noastre. Nu aveam de ales ; nu ne puteam întoarce la lamaserie să spunem că superiorul nostru compromisese cercetarea pe care o întreprinsesem și că ne fusese teamă să-l urmărim : era imposibil, oricât de periculoasă era escaladarea. Am început să mă catâr, mai întâi eu, înaintând prudent și neîncrezător. Roca era dură și aerul rarefiat. Imediat am început să respir cu greutate, mă dureau plămânii și aveam impresia că s-au uscat. M-am întins pe jos, gâfâind, pe o platformă îngustă, la o înălțime de aproximativ o sută cincizeci de metri deasupra văii. Când mi-am ridicat capul, Înainte de a începe din nou să urc, am văzut roba, galbenă a maestrului meu dispărând îndărătul unui colt de stâncă mult mai înalt. M-am agățat cu disperare de peretele stâncos și am continuat să mă catâr. Ceilalți lama veneau în spatele meu, tot atât de îngrijorați ca și mine. Părăsisem acum adăpostul pe care ni-l oferise valea îngustă și începuserăm să simțim cum ne biciuie un vânt tăios. Robele noastre fâlfâiau bătute de vântul aspru, asupra noastră ploua cu pietricele și noi abia puteam să înaintăm.

Învățătorul meu se opri un moment ca să bea puțină apă și să vadă dacă-l ascultam. Da, eram foarte atent.

— În sfârșit, tot căutând un punct de sprijin, am descoperit o cornișă. M-am agățat cu putere de ea și am strigat la cei care mă urmau că am găsit un loc unde ne puteam odihni. M-am arcat pe cornișă și am observat că aceasta cobora în pantă lină spre partea din spate și că era complet invizibilă de pe cealaltă parte a lanțului muntos. La o primă vedere, cornișa părea că are o lățime de trei metri. N-am încercat să văd mai mult, fiindcă a trebuit să mă las în genunchi pentru a-mi ajuta camarazii să urce unul după altul. Nu după mult timp, curând am fost toți împreună, tremurând în vânt după efortul pe care tocmai l-am asigurat. Evident, caderea rocilor a expus această proiecție și am crezut că am văzut, uitându-mă mai atent, o crevasă îngustă în zidul montan. A fost o fisură ? De unde am fost, ar fi putut fi o umbră sau un loc de lichen negru. Am avansat ca un singur om. Era o crevasă de aproximativ optzeci de centimetri și o înălțime de cinci picioare. Nu era nici o urmă a Maestrului meu.

Mi-aș putea imagina ușor scena. Dar nu a fost momentul să faci o introspecție. N-am vrut să pierd un cuvânt !

— Am răzbunat să văd dacă Maestrul meu se urcase mai sus, mi-a continuat ghidul, dar nu-l trăiesc. Am aruncat o privire îngrijorată în interiorul puțului. Era întuneric ca într-un mormânt. Centimetru pe centimetru, m-am aplecat la jumătate. După mersul a patru sau cinci metri, am întors un unghi ascuțit, apoi un altul și un al treilea. Dacă nu ar fi fost paralizat de teroare, aș fi scoase un strigăt de uimire, pentru că lumina domnea, lumina argintie, mai strălucitoare decât cea mai frumoasa lumina lunii. O lumină pe care nu o mai văzusem niciodată. Peștera în care eram era spațioasă, iar acoperișul era ascuns în întuneric. Unul dintre companionii mei ma împins la o parte pentru a vedea mai bine și, la rândul lui, a fost respins de altul. Curând grupul nostru mic se afla în plinătate și contemplă, tăcut și alarmat, spectacolul fantastic pe care îl avea în fața lui. Dacă unul dintre noi fusese singur, s-ar fi crezut nebun.

« Peștera arăta ca o sală uriașă care se întindea până la infinit, de parcă muntele însuși era gol. Lumina domnea pretutindeni, provenind dintr-un număr de globuri care păreau suspendate în întunericul tavanului. Mașini ciudate s-au strâns acolo, mașini pe care nu le-am fi putut imagina. Am observat cu uimire că unele erau acoperite cu un pahar de transparență perfectă.

Trebuia să-mi deschid ochii larg, pentru că Lama mi-a zâmbit înainte de a-mi relua povestea.

— Deci, am uitat complet pe Maestrul meu și când a apărut brusc, am sărit în violență ! El a râs de a vedea ochii tăi și fețele frenetice. Am văzut că nu se mai afla în mâinile acestei constrângerii ciudate și irezistibile.

Am observat cu uimire că unele erau acoperite cu un pahar de transparență perfectă.

Trebuia să-mi deschid ochii larg, pentru că Lama mi-a zâmbit înainte de a-mi relua povestea.

— Deci, am uitat complet pe Maestrul meu și când a apărut brusc, am sărit în violență ! El a râs de a vedea ochii tăi și fețele frenetice. Am văzut că nu se mai afla în mâinile acestei constrângerii ciudate și irezistibile. Am fost împreună în jurul acestor mașini extraordinare. Ei nu aveau nici un sens pentru noi ; ele erau doar o asamblare de metal și alte materiale, ciudate, exotice. Stăpânul meu sa apropiat de un panou negru, destul de mare, aparent încorporat într-unul din pereții peșterii. Când trebuia să simtă suprafața, panoul se deschise. Am fost gata să credem că locul a fost îmbăiat sau că suntem în prim-planul unei halucinații colective. Maestrul meu se zbate din spate, alarmat. Panoul negru este închis. Unul dintre tovarășii mei avea îndrăzneala să-și extindă mâna, iar panoul se deschide din nou. O forță irezistibilă ne-a împins înainte. Luptând în zadar la fiecare pas, am fost – nu știu cum – forțați să trecă pragul. Înăuntru, era întuneric, negru ca într-o celulă de pustnici. Încă sub efectul unei atracții irezistibile, am parcurs un număr bun de metri, apoi am stat pe pământ. Timp de câteva minute am rămas acolo, tremurând de teamă. Pe măsură ce nu sa întâmplat nimic, am fost puțin liniștiți și atunci am auzit o serie de clicuri, ca și cum am fi lovit sau am zgâriat metalul.

Am simțit cum mă cuprind fiorii. Dacă aș fi fost acolo, cu siguranță că aș fi murit de spaimă ! Învățătorul meu continuă să povestească :

— Încet, încet, aproape pe nesimțite, apăru înaintea noastră din întuneric, o licărire încețoșată. La început, n-a fost decât ca un embrion de lumină albastră-trandafirie ; am fi putut crede că o fantomă se materializa sub ochii noștri. Lumina se întinse și deveni mai puternică, dezvăluind privirilor noastre contururile unor mașini cum nu mai văzuserăm până atunci. Acestea umpleau imensa sală, cu excepția centrului în care ne aflam așezați. Lumina s-a adunat în ea însăși, a început să se rotească, să-și piardă din strălucire, ca după aceea să strălucească mai tare, și, în cele din urmă, să devină o sferă luminoasă. Am avut ciudata impresie, de neînțeles, că un mecanism foarte vechi începuse să se pună lent în mișcare, – după un număr nesfârșit de ani de nefuncționare. De-a dreptul fascinați de ceea ce vedeam, toți cinci stăteam ghemuiți unul într-altul, așezați pe jos în mijlocul acestor mărturii ale unei civilizații de mult apuse. O avalanșă de gânduri, stârnită parcă de un joc dement al unor lama telepați, îmi răvășea creierul. Încetul cu încetul, furtuna se liniști iar gândurile se limpeziră și începură să capete un înțeles.

Învățătorul meu își clăti gâtul și întinse din nou mâna spre castronașul său cu apă, o mână care rămase nemișcată, parcă. Între cer și pământ.

— Mai bine să bem ceai, Lobsang, spuse el agitând clopoțelul de argint. (Călugărul-servitor știa, rară îndoială, ce i se cere, căci aduse ceai și prăjituri) În această sferă

luminoasă, am început să distingem imagini, începu din nou lama. La început neclare, acestea s-au limpezit de îndată și au încetat de a mai fi imagini – erau lucruri reale.

Nu m-am mai putut stăpâni :

— Dar, onorabile Iama, ce ați văzut’! l-am întrebat arzând de curiozitate.

Lama s-a aplecat să-și toarne puțin ceai. Mi-am amintit apoi că nu-l văzusem niciodată până atunci mâncând prăjituri indiene. Ceai, da, bea foarte mult, dar ca mâncare propriu-zisă, el se mulțumea întotdeauna cu ceva foarte simplu. Se auziră sunetele de gong care ne chemau la slujba de seară, dar lama nu se mișcă de la locul lui. Când pașii ultimului călugăr care se grăbea spre serviciul divin încă se mai auzeau pe culoar, învățătorul meu oftă adânc.

— Și acum, să-mi continui povestea, zise el. Așadar, iată ce am văzut și am auzit, ceea ce vei vedea și vei auzi și tu, foarte curând. Pe acest pământ, cu mii de ani în urmă, a existat o înaltă civilizație. Oamenii din acele timpuri puteau să zboare în aer cu ajutorul unor aparate care sfidau gravitația : erau în stare să construiască aparate cu ajutorul cărora puteau să transmită gânduri în mintea altor oameni – gânduri care apăreau sub forma unor imagini. Ei cunoșteau fiziunea atomică și au reușit să construiască o bombă a cărei explozie a produs distrugerii formidabile, înecând pur și simplu unci continente și făcând să apară altele. Populații întregi au pierit și nu întâmplător toate religiile lumii vorbesc despre Potop.

Aceste ultime cuvinte nu m-au impresionat prea mult.

— Onorabile lama, i-am spus, dar noi putem vedea imagini de felul acesta în Cronica Akașă. De ce este nevoie să ne chinuim, înfruntând atâtea primejdii, cățărându-ne pe acești munți ca să vedem ceea ce putem vedea, chiar aici, sub ochii noștri ?

— Lobsang, îmi spuse lama pe un ton grav, noi putem vedea totul în astral și în Cronica Akașă unde sunt păstrate toate evenimentele din trecut. Dar nu uita, noi le putem vedea, dar nu le putem atinge. Într-o călătorie în plan astral, putem merge în locuri îndepărtate și ne putem întoarce, dar nu suntem în stare să atingem ceva. Nu putem să luăm cu noi nici măcar o robă de schimb sau să aducem de acolo o floare, spuse el zâmbind. Tot așa stau lucrurile și cu Cronica Akașă : vedem totul, însă nu putem să cercetăm amănunțit acele aparate ciudate adunate în grota muntelui. Ca să le putem cerceta, să le putem atinge, este nevoie să mergem acolo.

— Este ciudat faptul că toate acestea se găsesc numai în țara noastră, am zis !

— Oh ! te înșeli, mi-a răspuns lama. Există o sală identică în Egipt, există o altă groată cu mașini asemănătoare în America de Sud. Le-am văzut, știi unde se află. Aceste încăperi secrete au fost ascunse de către strămoșii noștri pentru ca aparatele pe care le-au construit să fie descoperite, la un moment dinainte hotărât, de către generațiile viitoare. Această prăbușire de stânci a descoperit întâmplător drumul spre sala

tibetană, dar, odată ajunși acolo, am aflat de existența altor încăperi secrete. Nu peste mult timp, vom pleca șapte oameni – bineînțeles vei fi și tu printre ei – pentru a ne întoarce la Grota înțeleptelor.

Zile întregi am trăit frigurile plecării. Trebuia să păstrez cu sfințenie secretul acestei călătorii Ceilalți trebuiau să știe că mergem pe munte să căutăm plante medicinale. Chiar și într-un oraș atât de izolat ca Lhasa, se găseau destui oameni care nu căutau decât să se îmbogățească. Reprezentanții altor țări ca Rusia, China, Anglia, unii misionari și comercianți veniți din India, voiau să știe unde ne păstrăm aurul și bijuteriile, căutând să profite de orice situație care le-ar fi ușurat calea spre descoperirea acestor comori. Așadar, trebuia păstrat un secret absolut asupra scopului expediției pe care urma să o întreprindem.

Cam la două săptămâni după discuția avută cu lama Mingyar Dondup, expediția noastră era gata de plecare într-o călătorie lungă și periculoasă, pe traseul căreia urma să întâlnim torente necunoscute, poteci stâncoase și abrupte, râpi adânci și pereți de piatră pe care trebuia să ne cățărăm. În prezent, Tibetul se află sub dominație comunistă, astfel încât nu voi dezvălui locul unde se află Grota înțelepților, căci ea există și dacă comuniștii ar pune mâna pe aceste mașini, ei ar fi în stare să cucerească lumea.

Tot ce scriu este adevărat, afară de calea care duce la grotă. Drumul până acolo a fost notat cu precizie și trasat pe o hartă, cu toate detaliile de orientare. Aceasta se află la loc sigur pentru ca, la timpul potrivit, forțele libertății s-o poată descoperi.

Am coborât încet pe cărarea ce pleacă de la Chakpori și am trecut prin fata parcului Kashya Lânga pentru a ajunge la locul unde ne aștepta luntrașul pregătit să ne treacă fluviul Kyi Chu, în barca sa de piele de iac. Eram, cu toții, șapte persoane și traversarea fluviului ne-a luat ceva timp. În cele din urmă, tot grupul a fost trecut pe celălalt mal. Ne-am aruncat pe umăr boccelele în care îngrămădisem alimente, o frânghie, o robă de schimb și câteva instrumente metalice care să ne ajute la cățărare și ne-am îndreptat în direcția sudvest. Am mers într-una până la apusul soarelui, când umbrele care se lăsau cu repeziciune ne făcură drumul din ce în ce mai anevoios pe potecile stâncoase. Ne-am luat săracioasa masă de seară alcătuită din tsampa în crepusculul care se așternea peste noi, după care ne-am găsit loc de dormit la adăpostul unor stânci de granit care să ne ferească de vânt. Am adormit aproape imediat ce mi-am pus capul pe roba de rezervă. Mulți călugări tibetani, după ce capătă rangul de lama, trebuie să doarmă într-o poziție prescrisă de anumite reguli. Multi alții, printre care și eu însumi, obișnuiesc să doarmă lungiți, dar, potrivit regulilor, culcați pe partea dreaptă. Ultima imagine pe care am păstrat-o înainte de a adormi a fost aceea a lui lama Mingyar Dondup așezat ca o statuie de piatră ce se profila pe cerul întunecat.

Chiar de la primele licăriri a zorilor, ne-am sculat și am servit o masă tot atât de săracăcioasă ca cea din seara precedentă, apoi ne-am aruncat boccelele pe spate și am pornit din nou la drum. Am mers, tot așa, timp de două zile până ce am dat de lanțul muntos propriu-zis. De aici începea partea cea mai grea a călătoriei. A trebuit să ne legăm unul de altul cu frânghiile și să trimitem pe cel mai ușor dintre noi, adică pe mine, ca să treacă peste crevasele periculoase și să lege frânghiile de vârful ascuțite ale stâncilor. În felul acesta, au putut trece, fără prea mare greutate, peste aceste obstacole și cei mai greoi dintre lama. Am continuat să urcăm până când am ajuns la poalele unui perete stâncos imens ; nu am putut zări nimic de care am fi putut să ne agățăm cu mâinile sau să ne sprijinim picioarele. Învățătorul meu îmi spuse :

— Va trebui să trecem peste acest zid, să coborâm, apoi să traversăm o mică vale pe care o vom întâlni în cale, după care vom ajunge la grotă.

Am înconjurat baza peretelui stâncos în căutarea unui loc pe unde ne-am fi putut cățăra. Pe cât se pare, alte căderi de roci, în cursul anilor, astupaseră micile cornișe și crevase. După ce am pierdut aproape o zi întreagă căutând locul prielnic, am descoperit un horn stâncos prin care ne-am putut cățăra cu ajutorul mâinilor și picioarelor, rezemându-ne, în anumite porțiuni, cu spatele de stâncă. Gata-gata să ne sufocăm în aerul rarefiat al înălțimilor, am ajuns extenuați în vârful peretelui, de unde am putut privi celălalt versant al masivului. Într-adevăr, valea se întindea la picioarele noastre. Am cercetat cu privirea peretele stâncos care o mărginea de cealaltă parte, dar nu am putut descoperi nici o grotă, nici o crăpătură în suprafața netedă a stâncii. Valea era plină de roci imense și, ceea ce era și mai rău, un râu de munte trecea vijelios prin mijlocul ei.

Am coborât cu multă grijă până în vale și am ajuns la cursul de apă : acolo, ca să-l putem trece, am fost nevoiți să sărim din piatră în piatră până la celălalt mal. Era o cale destul de nesigură, dar alta nu exista. Fiind cel mai mic și neputând face pasul destul de mare pentru a putea sări pe piatră, am căzut în apă și, spre rușinea mea, am traversat torentul tras de o frânghie de capătul căreia mă țineam. Un lama scund și cam grasuț, făcu saltul prea mic și fu scos din apă ca și mine. Pe celălalt mal, ne-am stors robele ude ca să le putem usca. Apa ne udase până la piele. Croindu-ne cu multă greutate drum printre stânci, am traversat valea și neam apropiat de ultimul obstacol ; peretele de stâncă din fata grotei. Învățătorul meu, lama Mingyar Dondup, ne arătă o zgârietură proaspătă pe stâncă.

— Priviți, spus el, de curând s-au prăbușit pietre care au distrus prima cornișă pe care ar fi trebuit să ne cățărăm.

Ne-am dat înapoi ca să putem cuprinde cu privirea tot peretele. Următoarea cornișă se afla cam la trei metri și jumătate deasupra locului unde ne aflam și, până la ea, nu aveam cum să ajungem. Cel mai înalt și mai solid dintre călugări își întinse brațele și se lipi de stâncă, după care un al doilea se cățăra pe umerii primului și se lipi, la rândul

lui, de stâncă. Apoi, m-au ridicat pe mine în așa fel încât să pot urca pe umerii celui de-al doilea. Cu ajutorul frânghiei cu care eram legat în jurul mijlocului, m-am săltat pe cornișă.

Călugării aflați la picioarele peretelui strigau dându-mi sfaturi, în timp ce eu, încet și pe jumătate mort de spaimă, mă cățaram mereu, tot mai sus, ca să înfășor un capăt al frânghiei de un colț de stâncă. M-am ghemuit apoi pe marginea cornișei și am privit cum, rând pe rând, cei șase lama se agățau de frânghie și treceau pe dinaintea mea, continuând urcușul. Ultimul, odată ajuns sus, desfăcu frânghia, se legă cu o parte a ei în jurul mijlocului, după care își continuă urcușul.

Curând după aceea, am văzut capătul corzii legându-se prin fața mea și am auzit cum mi se strigă să-mi leg bine frânghia în jurul mijlocului ca să pot fi ridicat. Eram prea mic ca să mă pot agăța de colțurile înalte ale stâncii, și numai în felul acesta puteam să ajung lângă ei. Ajuns mai sus, m-am odihnit puțin, după care am fost ridicat din nou. În cele din urmă, m-am săltat până la cornișa cea mai înaltă unde se aflau cu toții. Ei mă așteptau răbdători și cu multă bunăvoință ca să putem intra împreună în grotă și pot spune că bunătatea lor mi-a încălzit inima.

— Acum că am ridicat mascota, putem merge mai departe ! spuse mormăind unul dintre ei.

— Da, am replicat, dar cel mai mic a trebuit să se cațere primul pe stânci, căci altfel dumneavoastră nu ați fi reușit să

ajungeți aici !.

Au început să râdă și s-au îndreptat spre grotă atât de bine ascunsă.

Am privit-o uluit. La început, n-am reușit să-i disting intrarea ; tot ce vedeam era o umbră neagră care semăna cu un vad din care apa secase de mult sau cu o pată de lichen pitic. Apoi, după ce am trecut peste cornișă, am văzut că într-adevăr există o crăpătură în peretele stâncii. Un călugăr înalt m-a luat de umeri și m-a împins prin deschizătură, spunându-mi pe un ton binevoitor.

— Intră tu primul, poate reușești să alung, spiritele rele ale stâncilor !

Și astfel eu, care eram cel mai mic și mai neînsemnat membru al expediției, am fost primul care a intrat în Grotă înțelepților. M-am furișat cu grijă înăuntru ocolind colțurile stâncoase. În spatele meu, se auzeau zgomotele pașilor și târșăitul de tălpi al celor care veneau după mine bătându-se prin întuneric. Deodată, de undeva, țâșni lumina iar eu am simțit că înțepenesc de spaimă. Am rămas nemișcat, lipit de stâncă, privind uimit și cu admirație fantasticul spectacol din fața ochilor mei.

Grotă părea de două ori mai mare decât interiorul Marii Catedrale din Lhasa. Spre deosebire de Catedrala cufundată permanent în penumbra pe care lămpile cu unt nu

reuşeau s-o alunge cu totul, aici domnea o lumină mai vie decât cea pe care o împrăştia luna plină în nopţile senine. Dar nu, această lumină era mult mai strălucitoare şi părea a avea o cu totul altă natură decât cea a clarului de lună ! Mi-am îndreptat privirea către globurile de unde venea această lumină. Ceilalţi lama se adunară în jurul meu şi priviră la rândul lor spre sursele de lumină. Învăţătorul meu spuse :

— Vechile documente ne spun că, la început, această grotă era mult mai bine luminată decât acum Aceste lămpi ard din ce în ce mai slab pe măsură ce trec mileniile.

Câtva timp am rămas tăcuţi, şintuiţi locului, ca şi cum ne-ar fi fost teamă să nu trezim pe cei care ar fi dormit aici de atât amar de am. Apoi, îndemnaţi de acelaşi imbold, ne-am îndreptat spre o maşină din imediata noastră apropiere ca s putem vedea mai bine. Am înconjurat-o, temându-ne ca nu cumva să o atingem, deşi eram curioşi să ştim ce putea să fie. Deşi patina timpului îşi lăsase urmele asupra e,, părea totuşi gata de a se pune în mişcare dacă am fi ştiut cum s-o pornim. În aceeaşi măsură ne-au atras atenţia şi celelalte maşini, fără să înţelegem, totuşi, la ce foloseau. Ne-am dat seama că erau mult prea complicate pentru noi. M-am îndreptat către o mică platformă pătrată, lată cam de un metru, aşezată pe pământ şi înconjurată de o balustradă. Ceea ce mi s-a părut a fi un tub elastic din metal spiralat, făcut colac, pornea de la o maşină din apropiere şi era legat, la celălalt capăt, de platformă, Aproape iară să-mi seama cum, m-am urcat pe platformă, ‘întrebându-mă la ce ar fi putut folosi. Nici nu mi-am terminat bine gândul, că era să-mi dau duhul de spaimă, platforma se smuci brusc, înălţându-se în aer De teamă, m-am apucat cu disperare de balustradă.

Cei şase lama priveau spre mine înmărmuriţi. Tubul se desfăşurase şi antrenase platforma către una din acele sfere luminoase. Înnebunit, priveam pe deasupra balustradei. Eram cam la vreo zece metri deasupra solului şi platforma continua să urce tot mai sus Mă teroriza ideea că sursa luminoasă către care mă îndreptam mă va face scrum, asemeni fluturului de noapte care se apropie prea mult de flacăra unei lămpi. Se auzi un “clic” şi platforma se opri. Globul luminos strălucea la câţiva centimetri de faţa mea. Am întins mâinile cu teamă : sfera de lumină era rece ca gheaţa.

Simţeam că încep să-mi recapăt, treptat, sângele rece, şa am privit în jurul meu. Atunci, un gând neliniştitor uni trecu prin minte : oare cum voi putea coborî de unde mă aflam ? Am început să sar în toate părţile îngrijorat, căutând un mijloc de scăpare, dar totul era în zadar. Am încercat să ating tubul în speranţa că mă voi apuca de el şi voi putea aluneca până jos, dar el era prea departe de mine. Începusem să disper când platforma începu să vibreze din nou şi să coboare. Fără să mai aştept să atingă solul, am şi sărit din ea. Nu mai voiam să risc un nou zbor !

Lipită de un perete din fund, se afla o statuie mare, la vederea căreia am simţit un fior pe şira spinării. Era statuia unei pisici ghemuite având cap şi umeri de femeie. Ochii ei

păreau vii : privindu-i figura ciudată și șireată, am încercat un sentiment de neliniște. Unul dintre călugări, stând îngenunchat, cerceta cu atenție pe jos niște semne ciudate.

— Priviți, strigă el, aceste desene înfățișează oameni și pisici gata să-și vorbească. Fără nici o îndoială, acestea sunt sufletele celor care și-au părăsit trupul și rătăcesc prin infern. Captivat de insertul științific al descoperirii, stătea aplecat deasupra imaginilor care ornamentau pardoseala și pe care le numea “hieroglif”, așteptând ca și noi să-i împărtășim entuziasmul. Acest lama era un om foarte evoluat, care învățase foarte ușor limbile moarte. Ceilalți cercetau atent ciudatele mașini, încercând să descopere utilitatea. Deodată, un strigăt ne-a tăcut să ne întoarcem. Lama cel înalt și slab se afla lângă peretele din fund cu fața parcă prinsă într-o cutie de metal înnegrită de vreme. Stătea cu capul aplecat și nu i se vedea fața. Doi lama se repezira spre el și-l traseră înapoi. Acesta, în ciudat, scăpă niște cuvinte care nu fac nicidecum cinste unui călugăr și se întoarse grăbit la locul de unde fusese îndepărtat.

— Ce ciudat ! mi-am zis, aici până și călugării atât de calmi și savanți înnebunesc !

După aceea, marele lama s-a dat la o parte, făcându-i loc altuia. Om câte puteam să înțeleg din reacțiile lor, în acea cutie ei vedeau imagini în mișcare. După ce au privit cu toții, învățătorul meu s-a îndurat și de mine și m-a ridicat până în dreptul unor oculare. Acționând de o manetă, așa cum mi s-a spus, am văzut în cutie oameni și mașini, identice cu cele care se aflau în sală. Oamenii pe care îi vedeam manevrau acele mașini. Am văzut acolo că platforma pe care mă înălțasem până la globul luminos putea fi dirijată după dorință, și că era, de fapt, un fel de “scară” mobilă, sau mai degrabă un fel de aparat ce putea servi drept scară. Am mai observat că cea mai mare parte a acelor mașini erau modele în stare de funcționare ca și cele pe care urma să le văd, câțiva ani mai târziu, în muzeele tehnice din întreaga lume.

Ne-am îndreptat, apoi, spre panoul despre care lama Mingyar Dondup îmi vorbise ceva mai înainte. La apropierea noastră, acesta s-a deschis automat scârțâind atât de puternic în liniștea grotei încât ne-am dat cu toții înapoi, înspăimântați. Înăuntru domnea un întuneric atât de profund încât aveam impresia că suntem prinși într-o vârtoare de nori negri. Ne orientam pașii după denivelările solului pe care călcăm. Înaintam cu multă greutate, iar după ce am trecut de aceste denivelări, ne-am putut așeza pe jos. În acel moment s-a auzit o serie de zgomote, asemenea celor pe care le fac metalele atunci când sunt frecate unele de altele, și, aproape pe nesimțite, am văzut o lumină care străbătu întunericul, împrăștiindu-l. Am privit în jurul nostru și am văzut alte mașini, tot atât de ciudate ca și cele de dinainte, precum și niște statui și desene gravate în metal.

Deodată, lumina s-a concentrat în mijlocul sălii luând forma unui glob de o strălucire orbitoare. În jurul globului clipeau lumini colorate care se roteau sub forma unor benzi luminoase. La început, nu am înțeles rostul aceluia joc de lumini, pentru ca mai apoi să vedem cum, treptat – treptat, începură să prindă contur niște imagini, la început destul

de vagi, nedesluite, care după aceea căpătară un caracter real, înfățișându-se în trei dimensiuni. Priveam uluiți, cu ochii larg deschiși, la toate acestea.

Se afla acolo o lume de altădată, dintr-o epocă în care aceasta era încă foarte tânără. Acolo unde astăzi se întind oceanele, se înălțau cândva munți înalți, iar în locul plajilor de odinioară au apărut vârfuri muntoase. Temperatura, pe vremea aceea, era foarte ridicată, iar prin câmpiile de atunci rătăceau creaturi ciudate. Acea Lume părea că se afla la un nivel foarte înalt de evoluție științifică. Puteau fi văzute mașini ciudate zburând doar la câțiva centimetri de sol sau la înălțimi de kilometri. Temple grandioase își înălțau vârfurile spre cer, căutând parcă să sfideze norii. Animale și oameni își vorbeau telepatic. Dar asta nu însemna că totul mergea foarte bine ; politicienii se răfuiau între ei. Lumea era împărțită în două tabere, fiecare râvnind la teritoriile celeilalte. Neîncrederea și teama erau norii negri care apăsau peste muritorii de rând. Preoții celor două tabere proclamau răspicat că numai ei erau aleșii zeilor. În imaginile care se derulau cu claritate prin fata ochilor noștri, am văzut preoți care tunau și fulgerau împotriva celorlați, căutând să-și impună căile personale de mântuire în schimbul aurului și arginților. Șefii fiecărei secte religioase propovăduiau că este o « datorie sacră » să-ți ucizi dușmanul, și, În același timp, predicau că toți oamenii sunt frați. Lipsa de logică a fratricidului nu le trecea deloc prin minte.

Am fost apoi martorii unor războaie nimicitoare în care majoritatea victimelor erau civili. Soldații, apărați de armurile lor, erau, În general, mai în siguranță, decât ceilalți. Cei care aveau cel mai mult de suferit erau bătrânii, femeile și copiii, adică necombatanții. Am văzut savanți lucrând în laboratoare de cercetare la descoperirea unor arme, a unor bombe cu putere de distrugere cât mai mare.

Într-o altă imagine, am văzut un grup de oameni care, cu multă prudență, Întocmeau planurile a ceea ce ei numeau « Capsula Timpului » (căreia noi îi spunem acum Grota înțelepților) în care urmau să fie păstrate, pentru generații viitoare, modelele aparatelor pe care le inventaseră împreună cu documentele care se refereau atât la gradul de dezvoltare materială și spirituală la care ajunseseră cât și la cauzele care au contribuit la înflorirea și decăderea societății lor. Am văzut apoi excavatoare uriașe mușcând din rocă pentru a săpa în acest munte grota care urma să constituie locul în care să fie păstrate aceste mașini și documente. Foarte mulți oameni montau modelele de mașini ca și sferile de lumină rece. Globurile, făcute din substanțe inerte radioactive, urmau să genereze lumină timp de milioane de ani. Aceste substanțe erau inerte în sensul că nu puteau fi vătămate pentru oameni și radioactive în sensul că lumina pe care o generau puteau străluci până la sfârșitul lumii.

Ne-am dat seama că înțelegeam, limbajul lor, căci mesajele ne erau transmise prin telepatie. Încăperi ca cea de aici zăceau ascunse sub nisipurile Egiptului, sub o piramidă din America de Sud și într-un anumit loc din Siberia. Fiecare loc era însemnat cu un simbol al timpului : Sfînxul, Am văzut marile statui ale Sfînxului –

care nu-și are originea în Egipt – și ni s-a explicat de ce i s-a dat această formă. Oameni și animale vorbeau și lucrau împreună în acele timpuri. Pisica reprezenta atunci animalul perfect în ceea ce privește puterea și inteligența. Omul era, el însuși, considerat un animal ; așa se explică de ce strămoșii au sculptat o pisică foarte mare pentru a simboliza puterea și răbdarea, și pe acest corp au așezat capul și sânii unei femei. Capul pentru a evoca inteligența și rațiunea umană, și sânii pentru a arăta că omul și animalul își puteau lua, unul de la celălalt, hrana spirituală și mentală. Acest simbol era în vremurile de demult, tot atât de răspândit cum sunt în prezent statuile lui Buddha, steaua lui David sau crucifixul.

Am mai văzut vapoare uriașe, adevărate orașe plutitoare, brăzdând oceanele de la un continent la altul. Pe cer, se vedeau zburând aparate imense care se deplasau fără zgomot ; acestea puteau să rămână nemișcate, suspendate în aer, pentru ca apoi, brusc, să capete viteze de neînchipuit. Erau, de asemenea, vehicule care se deplasau la câțiva centimetri de sol, plutind grație unui procedeu pe care nu-l cunoșteam. Podurile, animate de forfota neîntreruptă a vehiculelor, traversau orașele în lung și-n lat. Deodată, am văzut o lumină orbitoare proiectată pe cer, și unul din podurile cele mai importante s-a prăbușit cu tot ce era pe el, prefăcându-se într o grămadă de grinzi și de cabluri. O altă lumină, tot atât de, orbitoare, inundă din nou cerul, și cea mai mare parte a orașului dispăru într-un nor incandescent. Deasupra ruinelor, norul de culoare roșie plutea sinistru ca o ciupercă imensă, înaltă de câțiva kilometri.

Imaginile acestea au dispărut și am văzut din nou grupul de oameni care au pus la punct construcția « Capsulelor Timpului ». Ei hotărâseră că sosise momentul să le sigileze. Am asistat la tot ceremonialul și am văzut cum își puneau amintirile « la conservat » În această capsulă. Am ascultat, după aceea, discursul de rămas bun adresat nouă, « Poporul viitorului, dacă vom mai avea unul ! » căci omenirea risca să se autodistrugă. Vocea a mai continuat : « În aceste subterane sunt puse la adăpost documente care vorbesc despre realizările și greșelile noastre, în speranța că ele vor fi de folos rasei viitoare care va fi destul de inteligentă pentru a le descoperi și, descoperindu-le, destul de inteligentă pentru a le înțelege. »

Vocea telepatică tăcu și ecranul se întunecă. Am păstrat tăcerea, uluiți de tot ce văzuserăm. Puțin mai târziu, lumina s-a intensificat și atunci am observat că, de fapt, lumina venea din pereții sălii.

Ne-am ridicat și am privit în jurul nostru. Această sală era, de asemenea, plină de mașini și de nenumărate modele de orașe și poduri, toate construite din piatră sau metale a căror natură ne era cu totul străină. Unele dintre aceste modele erau protejate cu un material transparent, de asemenea necunoscut. Semăna cu sticla, dar nu era sticlă. Ne-am dat seama că acesta trebuia să ne împiedice să atingem modelele. La un moment dat, am tresărit cu toții : un ochi roșu și malefic ne privea, clipind.

Tocmai mă pregăteam să mă duc spre el, când învățătorul meu s-a apropiat de aparatul pe care se afla ochiul. S-a uitat atent la el, a atins manetele aparatului, iar ochiul a dispărut. În locul lui, pe un mic ecran, a apărut imaginea unei alte săli care dădea în sala principală. Am primit apoi în creier următorul mesaj : « La plecare, intrați în camera unde veți găsi materialele necesare pentru a sigila toate locurile prin care ați intrat. Dacă nu ați atins, încă, gradul de evoluție care să vă permită să puneți în funcțiune mașinile noastre, sigilați această grotă și lăsați-le așa cum le-ați găsit, pentru cei care vor veni mai târziu. »

Tăcuți, am pășit cu toți în cea de-a treia sală, a cărei ușă s-a deschis automat la apropierea noastră. Aici se aflau numeroase cutii metalice și un mecanism de « forme-gânduri », care ne-a explicat cum să deschidem cutiile și cum să astupăm intrarea în grotă. Ne-am așezat pe jos și am început să vorbim despre tot ceea ce văzuserăm în timpul cercetării noastre.

— Este minunat ! minunat ! spuse un lama.

— Nu este nimic minunat aici, am spus cu o oarecare

îndrăzneală, noi am fi putut vedea toate astea în Cronica Akașă, De ce să nu privim aceste imagini care reprezintă memoria timpurilor ? Am ști astfel ce s-a întâmplat după ce a fost închisă această grotă.

Ceilalți se întoarseră spre șeful grupului, lama Mingyar Dondup, așteptând un răspuns. Lama își înclină ușor capul și făcu următoarea observație :

— Se întâmplă, uneori, ca Lobsang al nostru să aibă câte o sclipire de inteligentă ! Să ne așezăm în poziția rituală și să vedem ce s-a întâmplat căci curiozitatea mea este tot atât de mare ca și a voastră.

Am format un cerc, fiecare dintre noi privind spre centrul lui, și ne-am înlănțuit degetele așa cum se procedează în asemenea situații. Învățătorul meu începu exercițiile rituale de respirație și noi l-am imitat. Încet – Încet, ne-am pierdut identitatea terestră și ne-am cufundat în Oceanul Timpului. Toate evenimentele care s-au întâmplat odată pot fi văzute de cei care posedă facultatea de a se plasa, conștient, în astral și de a reveni, tot conștient, aducând cu ei cunoștințele căpătate acolo. În acest fel putem vedea, ca și cum am fi fost de față, orice eveniment istoric, oricât de îndepărtată ar fi epoca în care acesta s-a petrecut.

Îmi amintesc când, pentru prima oară, mi s-a povestit despre Cronica Akașă, Învățătorul meu îmi vorbea despre ea iar eu îl tot întrebam : « Da, dar ce înseamnă ea ? Cum se procedează ? Cum putem intra în legătură cu trecutul și cu evenimentele care au dispărut pentru totdeauna ? »

— Lobsang, îmi spusese atunci onorabilul lama, tu ești înzestrat cu memorie, nu-i așa ? Tu poți să-ți amintești ce s-a întâmplat ieri și în zilele precedente. Cu ajutorul

unei pregătiri corespunzătoare, îți poți aminti tot ce ți s-a întâmplat în viață, poți chiar, dacă te pregătești mai intens, să-ți amintești și momentele nașterii tale. Tu poți căpăta ceea ce noi numim « memorie absolută », datorită căreia vei fi capabil să-și aduci aminte de timpurile de dinaintea nașterii tale. Cronica Akașă reprezintă “memoria” întregului univers. Tot ce s-a petrecut pe acest pământ, de-a lungul timpului, poate fi “reamintit” tot așa de bine cum îți poți aminti evenimentele vieții tale. Magia nu joacă nici un rol aici, dar despre aceasta vom vorbi mai târziu ca și despre hipnotism, subiect care este în legătură directă cu această problemă. »

Grație pregătirii noastre, ne-a fost ușor să determinăm momentul în care mașina încetase să ne mai transmită pe ecranul ci imagini din trecut. Așadar, prin ritualul practicat, am adus din astral imaginile care ne interesau. Am văzut o întreagă procesiune de bărbați și femei – demnitari ai epocii, rară îndoială – ieșind din grotă. Mașini speciale, cu brațe imense, au făcut să alunece peste intrarea ei roci dislocate din munte. Fisurile și crevasele au fost astupate cu grijă, după care persoanele oficiale și lucrătorii au plecat de acolo. Mașinile care excavaseră muntele au fost și ele îndepărtate și, multă vreme, a domnit liniștea în acele locuri. Am văzut un mare preot care, în picioare pe treptele unei mari piramide, își îndemna auditoriul la luptă. Imaginile imprimate pe Sulurile Timpului continuau să se deruleze, arătându-ne și tabăra adversă, unde comandantii se agitau dând ordine. Timpul continua să se scurgă. Am văzut dăre de vapori albi pe albastrul cerului și apoi orizontul s-a înroșit. Lumea întreagă a fost zguduită de un cutremur. Ne-a cuprins amețeala pe noi, simpli spectatori ai acestor imagini. Nori negri, străpunși de flăcări strălucitoare, se rostogoleau peste întregul glob pământesc. Orașele au luat, brusc, foc și apoi au dispărut de pe fața pământului.

Oceanele dezlănțuite au inundat pământul. Măturând totul în calea sa, un val imens, mai înalt decât cea mai mare clădire, a luat cu asalt continentele, iar creasta lui a purtat cu sine ruinele unei lumi care murea. Pământul tremura și mugea în agonia lui, mari prăpăstii se deschideau și se închideau ca fălcile unui uriaș. Munții s-au ondulat ca ramurile unei sălcii în timpul furtunii, apoi s-au prăbușit în mare. Suprafețe întinse de pământ au ieșit din ape și au format munți noi. Întreaga masă a pământului suferea schimbări continue, era într-o mișcare permanentă. Au pierit atunci milioane de oameni. Puținii supraviețuitori fugeau înspăimântați spre munții care se ridicau. Alții, la bordul navelor care, nu se știe cum, scăpaseră de dezastru, își căutau adăpost pe pământurile mai înalte.

Globul pământesc s-a oprit pentru o clipă, după care a început să se învârtă în jurul axei sale în sens contrar celui în care se rotise până atunci. Cât ai clipi din ochi, pădurile sau transformat în maldăre de cenușă. Suprafața Pământului prezenta un aspect dezolant, ras, devastat, carbonizat. În fundul prăpăstiilor, sau în șanțurile de lavă ale vulcanilor stinși, se răsuceau și gemeau de spaimă ființe omenești care

înnebuniseră. Din cerul întunecat, cădea o materie albicioasă, hrănitoare, cu gust plăcut.

În decursul secolelor, Pământul s-a schimbat din nou ; mările s-au transformat în pământuri și pământurile în mări. Falezele care înconjurau câmpiile joase se prăbușiră și se scufundară, iar apele mărilor năvăliră pentru a forma marea pe care, acum, o numim Mediterana. Într—o altă mare apropiată, s-a produs o fisură în solul submarin. Toată apa ei a fost înghițită de acea breșă, iar fundul nisipos a devenit deșertul Sahara. Pe suprafața Pământului rătăceau triburi sălbatice care, la lumina focurilor, povesteau vechi legende despre Potop, Lemuria și Atlantida. Și mai povesteau și despre ziua în care soarele s-a aprins pe cer.

Grota înțelepților era îngropată în nămolul unei lumi pe jumătate înecată. La adăpost de privirile nepoftiților, ea zăcea în adâncul pământului. În decursul timpului, torențele aveau să spele pământul, ducând cu ele nămolul și celelalte resturi și lăsând în urma lor stâncile spălate să se înalte din nou spre soare. În cele din urmă, Încinse de soare și răcite de ploile reci, stâncile din fata grotii au crăpat cu zgomot de tunet, lăsând loc de trecere spre interiorul ei.

Ne-am întins brațele și picioarele înțepenite, ne-am scuturat ca să alungăm amorțeala și apoi ne-am ridicat cu multă greutate. Toate încercările prin care trecuserăm ne făceau să ne simțim sleiți de puteri, epuizați. Ca să ne refacem forțele trebuia să mâncăm și să dormim, căci, a doua zi, urma să continuăm cercetarea grotii în speranța unor noi descoperiri. Apoi, odată misiunea încheiată, vom zidi intrarea așa cum ni se spusese să facem. Grota va dormi din nou liniștită, până când vor veni aici oameni bine intenționați și inteligenți. M-am apropiat de intrare și, privind gânditor peisajul dezolant, m-am întrebat ce ar gândi un om al timpurilor străvechi dacă și-ar putea părăsi mormântul ca să stea alături de mine.

Întorcându-mă spre interiorul grotii, am fost izbit de contrastul scenei care îmi căzu sub ochi : un lama aprindea focul folosind un amnar, iască și balegă uscată de iac, pe care o adusesem cu noi în acest scop. Noi, oameni ai timpurilor moderne, ne încălzeam apa la un foc de balegă în mijlocul unor mașini extraordinare, aparținând unor vremuri de mult apuse, și care depășeau puterea noastră de înțelegere. Am oftat și mi-am îndreptat gândurile spre ceai și tsampa.

Capitol VI

Slujba de dimineață se apropia de sfârșit ; ne grăbeam cu toții spre sala de clasă, împingându-ne unii pe alții, fiecare dând din coate pentru a nu ajunge ultimul. Nu atât dorința de instruire ne grăbea spre clasă, ci teama de învățător care avea prostul obicei de a recompensa cu o lovitură de baston pe ultimul sosit ! Eu – ce bucurie ! – reușisem să intru în clasă primul și eram fericit să-l văd pe învățător dând din cap cu un surâs aprobator. Așezat în fața ușii, el făcea nerăbdător semne celorlalte să se grăbească, dând câte o palmă celor ramași în urmă.

În cele din urmă, ne-am așezat – cu toții cu picioarele încrucișate pe pazele întinse pe pardoseală. De obicei, eram întorși cu spatele la învățătorul care se plimba tot timpul în spatele nostru, în așa fel încât, neștiind în dreptul cui se află, fiecare avea impresia că el este cel supravegheat, motiv pentru care toată lumea lucra cu hărnicie.

— Astăzi, încep eu cu o voce monotonă, vom vedea pentru ce toate religiile au multe lucruri în comun. Noi știm că despre Potop se vorbește în toate religiile lumii. Ne vom îndrepta acum atenția asupra teoriei al cărei subiect este Fecioara-Mamă. Chiar și mintea cea mai îngustă, spuse el, uitându-se insistent la mine, știe că Cea care pentru noi este Fecioara-Mamă, preafelicita Dolma, Mama Milei corespunde Fecioarei-Mame a Creștinilor.

De pe coridor, se auziri pași grăbiți, al căror zgomot încetă în dreptul clasei noastre. Un călugăr-mesager intră înclinându-se adânc în fața învățătorului.

— Mă înclin în fața, prea învățatule, murmură el.

Onorabilul lama Mingyar Dondup vă trimite urările sale de bine și cere ca elevul Lobsang Rampa să fie scutit de lecție și să vină la dânsul. Este ceva foarte urgent.

Învățătorul își încruntă sprâncenele.

— Băiete ! strigă el la mine, din nou îmi strici toată lecția.

Hai, pleacă !

Dintr-un salt, am și fost în picioare ; m-am înclinat în fața învățătorului și am alergat după mesagerul care se îndepărta cu pași mari și grăbiți.

— Ce s-a întâmplat ? l-am întrebat, gâfâind, atunci când am reușit să-l ajung din urmă.

— Nu știu. Sfântul lama Mingyar Dondup și-a pregătit trusa chirurgicală, iar caii sunt gata de drum.

Ne-am continuat drumul în mare grabă.

— Ah, Lobsang ! Ești deci în stare să te și grăbești, spuse învățătorul meu râzând, atunci când mă văzu intrând pe ușă. Vom merge în satul Sito, căci este mare nevoie de ajutorul nostru acolo,

Apoi s-a urcat în șa și mi-a tăcut semn să încalec și eu.

Încălecatul unui cal a fost întotdeauna pentru mine o operație foarte delicată ; eu și calul nu ne-am înțeles niciodată. M-am apropiat de animal, dar acesta s-a depărtat de mine. M-am dus pe cealaltă parte și am sărit pe crupă, înainte ca el să fi avut timp să înțeleagă ce i se întâmplă ! Apoi m-am agățat cu putere de el, cu tăria cu care se prinde lichenul de stâncă. Resemnat, după ce scoase un nechezat, calul se întoarse, fără ca eu să-l fi condus din frâu, urmându-l pe cel aflat înaintea lui. Calul meu avea sinistrul obicei de a se opri în locurile cele mai povârnite ca să privească peste marginea prăpastiei. Eram ferm convins că năbădăiosul animal era înzestrat cu un macabru simț al umorului și că știa prea bine ce efect aveau asupra mea toate aceste capricii ale lui. Am coborât cărarea, am trecut pe dinaintea porții de apus (Pargo Kaling) și am ajuns, În sfârșit, în satul Shö, Lama m-a condus prin labirintul de ulițe și s-a oprit în fața unei clădiri mari în care am recunoscut o închisoare. Oamenii de pază ai închisorii s-au repezit și ne-au luat caii. Eu am luat săculeții învățătorului meu, și l-am urmat în acest loc sinistru. Era, într-adevăr, un loc înspăimântător. Eram înfricoșat și am văzut maleficele gânduri-formă ale deținuților. Atmosfera din clădire tăcea să mi se ridice părul în cap.

Mi-am urmat învățătorul până când am intrat într-o sală spațioasă prin ferestrele căreia lumina se revărsa în valuri. Peste tot în jurul nostru, erau postați oameni din gardă. Un magistrat din Shö, pregătit să-l întâmpine cu tot respectul cuvenit pe lama Mingyar Dondup, ne aștepta deja. În timp ce ei doi stăteau de vorbă, eu mă uitam atent în jurul meu. Aici, Îmi spuneam, sunt judecați și condamnați criminalii. Pereții încăperii erau plini de dosare și de cărți. Pe podea, într-un colt al camerei, zăcea întins un om care gemea. Mi-am întors privirea spre el și atunci l-am auzit pe magistrat spunându-i învățătorului meu :

— Este un chinez, un spion, onorabile lama. A încercat să escaladeze Muntele Sfânt, ca să intre în Potala. A alunecat și a căzut de la o înălțime de treizeci de metri Acum se află într-o stare gravă.

Învățătorul meu s-a apropiat de rănit. Eu l-am urmat îndeaproape. Un om din gardă a dat pătura la o parte și am văzut un chinez nu prea tânăr. Era plâpând, dar dădea impresia unui om foarte agil ; trebuie că era acrobat. Acum gemea de durere, fața îi era acoperită de sudoare, iar pielea căpătase o culoare verzuie.

Era clar că omul se afla într-adevăr într-o stare jalnică.

Lama Mingyar Dondup se uită la ci cu milă.

— Spion, posibil asasin... orice ar fi, este de datoria noastră să-l ajutăm.

Lama a îngenuncheat lângă rănit, i-a pus mâinile pe

tâmples și și-a ațintit privirea spre ochii lui. Îndată după aceea, rănitul se liniști, ochii i se închiseră pe jumătate iar pe buze îi apăru un surâs vag. Lama a dat la o parte pătura, apoi s-a aplecat asupra picioarelor nefericitului om și, cu ajutorul unui cuțit foarte ascuțit, i-a tăiat îmbrăcămintea. Mi s-a făcut greață când am văzut cum arătau picioarele rănitului ; erau complet strivite. Oasele îi găuriseră pantalonii. Toți cei care priveau nu și-au putut stăpâni un strigăt de groază când i-au văzut picioarele zdrobite.

Lama i-a pipăit picioarele ușor. Rănitul nu a tăcut nici o mișcare, nici măcar nu a tresărit căci se afla sub stare de hipnoză. Oasele picioarelor îi scârțâiau ca un sac de nisip umplut pe jumătate.

— Oasele sunt sfărâmate în prea multe locuri ca să se mai poată suda, spuse lama. Picioarele ii sunt făcute praf. Sunt nevoit să i le amputez.

— Onorabile lama, spuse magistratul, puteți să-l siliți să mărturisească ce intenții avea ? Ne este teamă că s-ar putea să fie un asasin.

— Va trebui, mai întâi, să-i amputez picioarele, răspuse lama, și după aceea ii vom interoga.

S-a aplecat asupra rănitului și l-a mai privat odată țintă în ochi. Chinezul era acum și mai liniștit și părea cufundat într-un somn adânc.

Am desfăcut săculeții aduși cu mine și am vărsat în castronaș un lichid sterilizant, preparat din ierbururi. Lama și-a cufundat mâinile în el ca să și le înmoaie cât mai bine. Între timp, eu am scos și restul instrumentelor pe care le-am pus într-un alt castronaș.

La porunca lui, am spălat picioarele rănitului. Atingându-le, am avut o senzație bizară ; am avut impresia că totul fusese tăcut bucăți. Carnea căpătase o culoare albastră, marmorată, iar venele păreau niște funii negre. Urmând sfaturile învățătorului meu, care continua să-și țină mâinile în lichid, am pus bandajele sterilizate cât mai sus posibil pe pulpe, foarte aproape de locul de unde începe trunchiul. În fașa făcută buclă, am băgat un bețișor pe care l-am rotit până când fașa a strâns atât de tare pulpa încât s-a oprit circulația sângelui. Cu o mișcare rapidă, lama Mingyar Dondup a luat un cuțit și a făcut în carne o tăietură în formă de V. La vârful V-ului, a tăiat femurul – sau mai degrabă ceea ce mai rămăsese din el – apoi a tras în jos cele două părți ale V-ului, în așa fel încât extremitatea osului să fie protejată de un strat dublu de carne, l-am dat un fir sterilizat de păr de iac cu care a cusut strâns cele două bucăți. de carne. Încet, cu multă grijă, am slăbit apăsarea feșii din jurul pictorului, gata să strâng în cazul în care ciotul ar fi început să sângereze din nou. În spatele nostru, un soldat clin gardă, cuprins de o greață violentă, s-a făcut alb ca varul și a căzut leșinat.

Lama a bandajat cu grijă ciotul și apoi și-a băgat din nou mâinile în soluție. Mi-am îndreptat atenția asupra celuilalt picior, stângul, și mi-am pregătit fașa și bețișorul ca mai înainte. Lama a dat din cap în semn că era gata să înceapă, iar eu am rotit bețișorul ca să opresc circulația sângelui și la acest picior. Nu mult după aceea, piciorul stâng a fost amputat și pus alături de celălalt. Învățătorul meu se întoarse spre un gardian care-l privea cu ochii cășcați și îi spuse să ia picioarele tăiate și să le înfășoare într-o pânză

— Trebuie să le trimitem la Misiunea Chineză, a spus el, ca să nu se creadă că l-am torturat. Voi cere Prea înțeleptului ca acest om să fie pus în libertate. Ne interesează prea puțin misiunea sa ; ea a eșuat așa cum vor eșua toate încercările de acest fel.

— Dar, onorabile lama, spuse magistratul, ar trebui să-l forțăm să ne spună ce căuta și ce avea de gând să facă aici.

Lama, fără să răspundă, se întoarse spre rănitul hipnotizat și își aținti din nou privirea spre ochii lui care acum erau deschiși.

— Ce făceai aici ? îl întrebă.

Omul gemu și își roti ochii în cap. Învățătorul meu îl întrebă din nou.

— Ce trebuia să faci ? Aveai de gând să asasinezi vreun înalt demnitar din Potala ?

Din gura chinezului începu să iasă spumă și, mai mult în silă, dădu din cap.

— Vorbește' îi ordonă lama. Nu este de ajuns să dai din cap.

Apoi, încet cu multă greutate, adevărul ieși la lumină.

Omul era un ucigaș plătit, trimis cu misiunea de a tulbura liniștea unui popor pașnic. Un asasin care a eșuat în tentativa sa, așa cum vor eșua toți care vor mai încerca, pentru că ei nu cunoșteau măsurile noastre de apărare ! În timp ce mă gândeam la toate astea, lama Mingyar Dondup se ridică.

— Eu mă duc să vorbesc cu Prea înțeleptul, Lobsang, îmi spuse. Tu rămâi aici să-l păzești pe acest om.

Rănitul scoase un mormăit.

— Aveți de gând să mă omorâți ? întrebă el cu voce slabă.

— Nu ! am răspuns. Noi nu ucidem pe nimeni

l-am umezit buzele și apoi i-am șters fruntea. Nu după mult timp își recăpătă calmul. Probabil că adormise după încercarea istovitoare prin care trecuse.

Scena ta care asistase îl făcea pe magistrat să nu se simtă la largul său ; se gândea probabil că preoții sunt nebuni dacă încearcă să salveze viața unui asasin. Am stat

lângă rănit o zi întreagă, o zi care părea că nu se mai sfârșește. Gardienii veneau și plecau, înlocuindu-se unii pe ceilalți în serviciul lor de pază, în timp ce eu, nemișcat în locul unde fusesem lăsat, mă simțeam torturat de foame. În cele din urmă, am auzit pașii atât de cunoscuți și lama Mingyar Dondup își făcu apariția în încăpere. El se duse mai întâi la pacient, îl examină și, asigurându-se că rănilile nu mai sângerau, se adresă demnitarului Laic.

— Grație puterilor pe care Prea înțeleptul mi le-a conferit, spuse lama, vă ordon să ne puneți imediat la dispoziție două țargi ca să-l transportăm pe acest om și picioarele sale la Misiunea Chineză. (Apoi se întoarse spre mine) : Tu îi vei însoți pe acești oameni și îmi vei spune dacă l-au transportat cu toată grija.

Această misiune nu mă încânta deloc ; trebuia să mă ocup de un asasin olog... în timp ce stomacul mă chinuia neîncetat ! În timpul cât gardienii s-au dus să caute țargile cerute, m-am repezit spre sala în care văzusem că personalului închisorii i se aducea ceaiul ! Cu o voce autoritară, am cerut – și am căpătat – o porție îndestulătoare. Am revenit la post după ce mi-am terminat în grabă porția de tsampa.

Tăcuți, cu un aer morocănos, gardienii au intrat în încăpere după mine, purtând două țargi rudimentare, făcute dintr-o bucată de pânză prinsă între două prăjini. Bombănind, ei adunară picioarele amputate și le așezară pe una din țargi. Apoi, îl întinseră cu grijă pe chinez pe cealaltă țargă sub privirea atentă a lui Mingyar Dondup. Au așternut deasupra lui o pătură pe care au îndoit-o sub țargă ca să nu cadă. Lama s-a întors către înaltul funcționar și i-a spus :

— Dumneavoastră îi veți însoți pe acești oameni și veți prezenta omagiile mele ambasadorului chinez. Îi veți spune că ați venit ca să-i predați pe unul din oamenii săi. În ceea ce te privește. Lobsang, îi vei însoți și tu și la întoarcere îmi vei face un raport.

Acestea fiind zise, învățătorul meu a plecat iar oamenii, ridicând țargile, au părăsit sala. Afară se răcorise bine și începusem să tremur în roba mea subțire. Am coborât la Mani Lakhang în capul coloanei erau oamenii cu targa în care se aflau picioarele, urmași de cei care purtau targa cu rănitul. Demnitarul și cu mine îi încadram. Am luat-o la dreapta, am trecut prin fata celor două parcuri și ne-am îndreptat spre Misiunea Chineză.

Am mers așa până când drumul nostru a întâlnit Fluviul Fericit ale cărui ape sclipitoare aruncau lumini vii printre arborii din preajmă. Eram deja aproape de zidul ce înconjură Misiunea. Bombănind, oamenii au lăsat jos țargile pentru a-și odihni puțin brațele și au privit curioși la zidul Misiunii. Chinezii nu sunt prea încântați dacă încerci să intri la ei. Era cunoscut cazul unor copii care, intrați pe furiș în misiune, nepăsători ca orice copii, au fost împușcați “accidental”. Și acum, la rândul nostru, trebuia să intrăm în acest loc neprimitiv ! Oamenii și-au scuipat în palme, s-au aplecat și au ridicat țargile din nou. Continuându-ne drumul, am luat-o la stânga pe drumul

Lingkorului, și apoi am intrat în incinta Misiunii. La ușă, am fost întâmpinați de niște oameni, vădit nemulțumiți de prezența noastră acolo, cărora demnitarul tibetan le-a spus :

— Avem onoarea să vă înapoiem pe unul dintre oamenii dumneavoastră, care a încercat să pătrundă pe ascuns în Țara Sfântă. El a căzut și s-a rănit atât de grav încât a fost nevoie să-i amputăm ambele picioare, lată, le-am adus ca să le puteți examina.

Soldații lor din gardă, cu sprâncenele încruntate, au luat târgile cu rănitul și picioarele sale și l-au dus degrabă în interiorul clădirii. Alți soldați, cu vârful puștilor îndreptate spre noi, ne-au făcut semn să ne depărtăm. Ne-am întors pe aceeași cărare. În timp ce oamenii cu care venisem se îndepărtau, cu m-am ascuns în spatele unui arbore.

Deodată, am auzit țipete și urlete sfâșietoare. M-am uitat cu atenție în jurul meu și n-am văzut nici un soldat ; intraseră cu toții în clădirea Misiunii. Împins de curiozitate absurdă, mi-am părăsit ascunzișul atât de nesigur și m-am furișat încet până la fereastră. Rănitul zăcea pe Jos ; un soldat se așezase pe pieptul lui, și alți doi pe brațe. Un al patrulea îl chiuia stingându-i țigara aprinsă pe rănile de la picioare. Apoi, sări brusc în picioare, își scoase revolverul și ucise rănitul cu un glonț tras în mijlocul frunții

Craca de sub mine se rupse pârâind. Am sărit repede, m-am lăsat în genunchi și m-am întors. Un soldat, atras de zgomot, veni cu arma îndreptată spre locul unde mă aflasem doar cu câteva clipe mai înainte. M-am aruncat la picioarele lui făcându-l să se clatine și să scape arma din mâini. Am alergat cât am putut mai repede de la un copac la altul. Gloanțele șuierau printre crengile pomilor și, în spatele meu, auzeam pași grăbiți. Am reușit să măresc distanța dintre mine și următorul căci eu alergam repede iar el se oprea des pentru a-și îndrepta arma spre mine. M-am repezit către fundul grădinii – poarta era păzită acum – m-am cățarat într-un pom din apropiere și mi-am dat drumul pe o cracă, alunecând până în dreptul zidului, de unde am sărit în afara Misiunii. Curând după aceea, eram pe drumul pe care venisem, fiind chiar înaintea celor care purtaseră târgile. I-am lăsat să mă ajungă și, după ce le-am povestit tot ce se întâmplase acolo, au grăbit și ei pasul. Ei plecaseră înaintea mea căci nu doriseră să fie martori la un spectacol atât de barbar. Acum, preferau să nu audă nimic.

Un soldat chinez din gardă sări de pe zid îndreptându-se spre noi. M-a privit insistent, bănuitor, l-am suportat privirea cu destul sânge rece. Și-a încruntat sprâncenele și, după ce mi-a tras o înjurătură prea puțin măgulitoare la adresa părinților mei, s-a răsucit pe călcâie și a plecat. După această neplăcută întâlnire, am mărșăluit și mai mult pasul.

Odată ajunși în satul Shō, oamenii care mă însoțiseră la Misiune mă părăsiră. Aruncând priviri neliniștite pe deasupra umărului, m-am grăbit să ajung la cărarea care ducea la Chakpori. Un călugăr bătrân așezat la marginea drumului, văzându-mă așa grăbit, mă întrebă :

— Ce-i cu tine., Lobsang ? Ce te-a apucat ? S-ar crede că toți dracii sunt pe urmele tale !

Am continuat să alerg și, cu sufletul la gură, am ajuns în cele din urmă în camera învăluitoarelor mele, lama Mingyar Dondup. Am rămas înțepenit câteva clipe, încercând să-mi recapăt suflul.

— Ah ! am spus în cele din urmă, chinezii l-au omorât fără milă pe acel om ! L-au împușcat !

Vorbeam grăbit revărsând cuvintele ca un torent. I-am povestit învățătorului meu tot ce se întâmplase acolo. El a rămas tăcut un timp și apoi mi-a spus :

— Vei fi adeseori martor la asemenea acte de violență în viața ta. Lobsang, așa că nu trebuie să iei această întâmplare prea în tragic. Metoda obișnuită a diplomaților este aceea de a-i ucide pe cei care eșuează și de a nu-și recunoaște spionii care se lasă prinși. Acest lucru se întâmplă peste tot, în toate țările lumii.

Așezat în fața învățătorului meu, liniștit de seninătatea prezenței lui, mi-am îndreptat gândul spre un subiect care mă frământa de mult.

— Onorabile lama, am întrebat în cele din urmă, în ce fel acționează hipnotismul ?

M-a privit surâzând. Brusc, am simțit că foamea nu-mi dă pace.

— De când n-ai m-ai pus ceva în gură ? mă întrebă învățătorul meu.

— Oh ! să fie trecut de atunci vreo douăsprezece ore, am răspuns pe un ton melancolic.

— Atunci, hai să mâncăm ceva, și după ce ne vom reface puțin, o să vorbim despre hipnotism.

Mi-a făcut semn să tac și apoi s-a așezat în poziție de meditație. Am recepționat mesajul pe care-l adresa servitorilor prin telepatie ; cerea să ni se aducă mâncare și ceai. Am captat și mesajul trimis către cineva din Potala, cineva care trebuia să se ducă în grabă la Prea înțeleptul pentru a-i face un raport amănunțit cu privire la cele întâmplate. Însă “interceptarea” apelurilor telepatică a fost întreruptă brusc de intrarea în cameră a servitorului care ne aducea mâncare și ceai !...

M-am lăsat cât mai bine în scaun. Mâncasem pe săturate.

Mâncasem atât de mult încât mă simțeam încărcat peste măsură Trecusem prin atâtea încercări grele în acea zi și suferisem de foame atâtea ore, dar (și acest gând începu să mă tulbure) n-am mâncat, oare, în neștire ? Deodată, m-am uitat bănuitor la învățătorul meu. El mă privea amuzat.

— Da, Lobsang, îmi spuse, ai mâncat prea mult. Sper, totuși, că vei fi în stare să urmărești tot ce îți voi spune despre hipnotism. (Mi-a citit emoția pe față și m-a privit apoi cu blândețe.) Sărmane Lobsang, ai avut o zi foarte grea. Du-te mai bine și te culcă acum, vom continua discuția mâine. S-a ridicat și a ieșit din cameră. Am făcut și eu la fel, cu destulă greutate și am apucat-o pe culoar clătănându-mă. Ah ! Să dorm ! Nu mai doream altceva decât să dorm. Am ajuns la locul ce-mi fusese rezervat și m-am întins să dorm, învelit în robă. Odihna mi-a fost tulburată de un coșmar. Se făcea că eram urmărit prin niște boscheți de chinezi fără picioare, în timp ce alți chinezi înarmați cu puști nu încetau să-mi sară în spate ca să mă culce la pământ.

« Bum ! » îmi făcea capul izbit de pământ. Unul din soldații din gardă mă lovea cu picioarele. « Bum ! » îmi suna din nou capul. Am deschis cu greu ochii și am văzut, ca prin ceață, cum un paracliser mă lovea zdravăn în cap și-mi trăgea câte un picior ca să mă scoale.

— Lobsang ! strigă el văzând că deschid ochii, Lobsang, credeam că ai murit. Ai dormit toată noaptea, ai lipsit de la slujbele religioase și numai intervenția învățătorului tău, lama Mingyar Dondup, te-a scutit să dai ochii cu Maestrul Disciplinei. Trezește-te, urlă el, văzând că sunt gata să adorm din nou.

Mi-am revenit îndată după acest tratament. Prin ferestre, am văzut soarele de dimineață strălucind peste vârful semeț al Himalaiei, iluminând clădirile cele mai înalte ale văii ca și acoperișurile aurite ale îndepărtatei Sera, făcând să sclipească vârful lui Pargo Kaling. În ajun mersesem în satul Shö. Ah ! asta nu fusese vis. Speram ca astăzi să scap de câteva lecții și să ascult explicațiile bunului meu maestru care era atât de inițiat în hipnotism ! Curând, mi-am terminat masa de dimineață și am apucat-o spre sala de clasă, nu pentru a citi versete din cele o sută opt Cărți Sfinte, ci pentru a explica de ce nu puteam să mai rămân la ore !

— Maestre, am zis în momentul în care profesorul tocmai intra în clasă, maestre ! Astăzi trebuie să-l servesc pe lama Mingyar Dondup. Vă rog să-mi dați voie să lipsesc de la lecții.

— Ah, da fiule, spuse profesorul cu o voce uimitor de caldă. Am vorbit despre tine cu sfântul lama, Învățătorul tău. El a avut amabilitatea să comenteze favorabil progresele pe care le faci la lecțiile mele. Îți mărturisesc că sunt flatat, foarte flatat.

Spre marea mea surpriză, Întinse mâna și mă bătu ușor pe umăr înainte de a intra în clasă. Întrebându-mă ce fel de vrajă l-a făcut să se poarte astfel cu mine, am pornit înspre aripa unde locuiau călugării. Mi-am continuat drumul nepăsător. Trecând prin fața unei uși întredeschise, m-am oprit brusc. « Nuci în oțet ! » Ele răspândeau un miros puternic. M-am dat înapoi fără să fac zgomot și mi-am aruncat privirea înauntru. Un călugăr bătrân se uita dezolat la pardoseala de piatră și se văicărea pentru pierderea nucilor murate în oțet pe care le ținea într-o oală și pe care le primise, nu știu

cum, tocmai din India. În amărăciunea lui, mormăia cuvinte care numai rugăciuni nu erau.

— Pot să vă vin în ajutor, respectabile lama ? l-am întrebat politico.

Bătrânul se întoarse spre mine atât de furios și îmi dete un răspuns atât de de categoric încât am luat-o la sănătoasă cât mă țineau picioarele.

« Tot acest potop de cuvinte pentru câteva nuci ! » mi-am spus dezgustat.

— Intră, Lobsang, strigă învățătorul meu, în clipa în care m-am apropiat de ușa camerei sale. Credeam că te-ai culcat din nou.

— Onorabile lama, am zis, am venit să-mi dați lecții. Sunt nerăbdător să aflu despre natura hipnotismului.

— Lobsang, îmi răspunse, mai ai atâtea de învățat până atunci. Întâi de toate, trebuie să cunoști baza hipnotismului. Altfel n-ai să știi exact ce anume trebuie să faci. Așează-te.

M-am așezat pe jos, cu picioarele încrucișate sub mine.

Câtva timp învățătorul meu păru cufundat în gânduri, apoi spuse :

— Tu ai înțeles, cred, că totul este vibrație, electricitate.

Corpul se compune dintr-o mulțime de substanțe chimice. Unele dintre ele ajung la creier, aduse de circulația sanguină. Așa cum știi, creierul este cel mai bine irigat de sânge și de elementele chimice pe care le conține acesta. Aceste substanțe – potasiu, magneziu, carbon și multe altele – formează țesutul cerebral. Interacțiunea acestor elemente produce oscilația moleculelor pe care o numim « curent electric ». Atunci când cineva gândește, se declanșează o reacție în lan ! al cărei rezultat este apariția acestui curent electric și a « undelor cerebrale » corespunzătoare.

M-am gândit la ce îmi spunea dar nu înțelegeam. Dacă ar exista « curenți electrici » în creierul meu, pentru ce nu simt că sunt curentat ? Mi-am amintit de acel băiat care a înălțat un zmeu pe timp de furtună. Parcă văd și acum fulgerul albastru care a țâșnit în momentul în care trăsnetul luneca de-a lungul sforii ude ; îmi amintesc, cu înfiorare, că băiatul a căzut la pământ ca o grămadă de carne carbonizată, uscată, arsă. Eu însumi am primit, altă dată, un șoc de aceeași natură, dar mult mai slab, o simplă înțepătură, suficientă însă să mă arunce la o distanță de patru metri.

— Onorabile lama ! i-am spus, cum poate exista electricitate în creier ? Durerea pe care ar provoca-o l-ar înnebuni pe om !

Învățătorul meu începu să râdă.

— Lobsang ! spuse el, șocul pe care l-ai primit atunci fi-a format o părere cu totul greșită despre electricitate, în creier există electricitate, dar intensitatea ei este foarte mică. Pentru a putea fi măsurată și înregistrată atunci când un individ gândește sau face un efort fizic, este nevoie de instrumente foarte sensibile. (La gândul că un om poate măsura tensiunea electrică a altui om, nu mi-am putut stăpâni râsul învățătorul meu râse și el și adăugă) : Să mergem deci, după amiază, la Potala. Prea înțeleptul are acolo un aparat cu ajutorul căruia vom putea discuta mai clar despre acest subiect. Acum, du-te să te distrezi puțin, retă-ți puterile, puneți roba nouă și vino să ne întâlnim aici atunci când soarele va ajunge la zenit.

M-am ridicat, m-am înclinat în fata lui și am ieșit.

Am hoinărit vreo două ore și m-am cățarat pe un acoperiș de unde aruncam cu pietricele în capul călugărilor care treceau pe acolo. Sătul de acest sport, m-am lăsat să alunec, cu capul înainte, pe un panou de coborâre care ducea spre un culoar întunecos. Mi-am agățat picioarele chiar în clipa în care se auziră niște pași apropiindu-se. Nu puteam să văd nimic căci panoul se afla după colțul coridorului de unde se auzeau pașii. Mi-am scos limba, m-am strâmbat ca să arăt cât mai înspăimântător și am așteptat. Un bătrân călugăr tocmai dădea colțul și, ne văzându-mă, s-a izbit de mine. Limba mea umedă i-a atins obrazul. A scos un țipăt și, lăsând să-i scape din mâini tava pe care o purta, dispăru de acolo cu o viteză neobișnuită pentru vârsta lui, în zgomotul asurzitor făcut de căderea obiectelor de pe tavă. La rândul meu, am avut o surpriză ; din cauza izbiturii, picioarele mi-au alunecat de pe suportul lor nesigur de care ml agățasem și am căzut pe culoar. Trapa s-a închis la loc, cu mare zgomot, și o adevărată avalanșă de praf înecăcios se prăbuși peste mine. M-am ridicat, puțin năuc, și am luat-o la fugă de acolo cât am putut mai repede.

Fără să fiu pe deplin dezmeticit, m-am schimbat și m-am dus să mănânc. Nu eram chiar așa de inconștient ca să uit ce se întâmplase ! Punctual, când umbrele începură să dispară, m-am prezentat înaintea învățătorului meu. Văzându-mă, fata lui deveni aspră deși îmi dădeam seama că făcea eforturi pentru asta.

— Un călugăr bătrân, Lobsang, jură că a fost atacat de un demon în culoarul de nord. Un grup de călugări a plecat să exorcizeze demonul.

S-a întors și a ieșit din cameră, l-am urmat privind îngrijorat în jurul meu. La urma urmelor, nu se știe niciodată exact ce se întâmplă atunci când călugării exorcizează. M-am văzut ca prin ceată plutind în aer spre o destinație necunoscută și probabil puțin plăcută.

Am ieșit împreună în curte. Rândașii pregătiseră cei doi ponei pentru drum. Lama Mingyar Dondup sări în șa și începu să coboare încet poteca de munte. Am fost ajutat să încălec și unul dintre grăjdari lovi ușor animalul cu palma. Poneiul dădu dovadă de un simț al umorului ieșit din comun ; își aplecă capul și începu să azvârle cu picioarele

din spate. Cât despre mine, am zburat prin aer și m-am trezit trântit la pământ. Un băiat de la grajduri ținu în loc animalul, în timp ce eu mă ridicam de jos scuturând praful de pe robă. M-am săltat din nou în șa, cu ochii la pândă ca să văd dacă vreunul din grăjdari nu repetă “gluma” de mai înainte.

Poneiul știa că pe spatele lui nu se află un călăreț sigur pe sine ; creatura asta stupidă își alegea anume locurile cele mai periculoase unde să calce și se oprea la marginea prăpastiilor pe lângă care trecea. Apoi își apleca ușor capul și privea atent la stâncile din fundul văilor.

Până la urmă, a trebuit să descalec și să trag poneiul după mine. În felul acesta, am reușit să merg mai repede prin acele locuri. La poalele Muntelui de Fier, m-am urcat din nou pe ponei și am mers după lama Mingyar Dondup până în satul Shö. Am mai întârziat puțin fiindcă învățătorul meu a trebuit să meargă și prin alte locuri. În acest timp, mi-am revenit și am început să-mi recapăt sângele rece. Apoi am încălecat și am început urcușul pe largul drum în trepte ce duce la Potala. Odată ajuns la destinație, am încredințat, cu plăcere, poneiul grăjdarilor care ne așteptau. Am fost fericit să-l pot urma pe jos pe lama Mingyar Dondup în apartamentul lui. Știam că voi rămâne aici o zi sau două și asta mă făcea să mă bucur și mai mult.

În curând, a sosit vremea să asistăm la slujba din templu.

Aici, la Potala, slujbele religioase erau, după părerea mea, exagerat de solemne, iar disciplina foarte strictă. Deși trecusem prin atâtea emoții într-o singură zi, iar loviturile primite, deși nu prea grave, mă cam dureau, am reușit să mă comport cât s-a putut mai bine, și slujba s-a terminat fără nici un incident. Se hotărâse ca atunci când lama se va afla împreună cu mine la Potala, eu să ocup o cameră alături de a lui. Am intrat în cameră, m-am așezat și am așteptat să văd ce se va mai întâmpla, știind că lama Mingyar Dondup discuta acum probleme de stat cu unul dintre înalții demnitari întorși de curând din India. Era o adevărată încântare să privești pe fereastră și să vezi de departe orașul Lhasa. Spectacolul era de o frumusețe ce nu-și găsea asemănare ; lacurile mărginite de sălcii, vârfurile aurite ale templului Jo Kang și mulțimea de pelerini în mers care striga în fața Muntelui Sfânt în speranța de a-l vedea pe Prea înțeleptul ce locuia acolo sau cel puțin vreo altă personalitate mai importantă. Un nesfârșit șir de negustori, însoțiți de animalele lor, trecea încet, într-o procesiune șerpuitoare, prin fața lui Pargo Kaling. M—am gândit, pentru o clipă, la mărfurile lor exotice, dar gândurile mi-au fost întrerupte de pașii ușori pe care i-am auzit în spatele meu.

— Va trebui să bem un ceai, Lobsang, și apoi ne vom continua discuția, zise lama care tocmai intra în cameră.

L-am urmat în camera lui unde era pregătită o masă cu totul diferită de cea a unui sârman călugăr. Ceai, bineînțeles, dar și dulciuri aduse din India. Toate astea îmi

plăceau nespuse de mult. În general, călugării nu vorbesc la masă ; a vorbi când mănânci este considerat ca o lipsă de respect față de hrană. În această împrejurare, lama făcu o excepție și hm spuse că rușii se străduiau să ațâțe la dezbărări în Tibet și săși infiltreze spionii. Curând, ne-am terminat masa și ne-am îndreptat spre încăperile în care Dalai Lama păstra numeroase aparate bizare aduse din Jări îndepărtate. Un timp, am privit doar la aparatele din jurul nostru și apoi lama Mingyar Dondup începu să-mi explice la ce foloseau. În cele din urmă, se îndreptă spre colțul camerei și spuse :

— Privește aici, Lobsang !

M-am apropiat, însă n-am fost deloc impresionat de ce vedeam.

Înainte de a mă apropia, pe o măsuță, se afla un vas de sticlă. În interiorul lui atârnav două fire subțiri. De fiecare fir era prinsă o bobită tăcută dintr-o substanță ce semăna foarte bine cu măduva de salcie.

— Este chiar măduvă de salcie, spuse lama pe un ton sec, drept răspuns la observația mea. Pentru tine, Lobsang, electricitatea este ceva care te scutură. Există și alte manifestări ale electricității. Acum ai să vezi cum se manifestă electricitatea statică. Și acum, privește cu atenție !

Lama a luat un bastonaș lucitor care se afla pe masă, lung cam de vreo treizeci de centimetri și a început să-l frece repede de roba lui, după care l-a apropiat de vasul de sticlă. Spre marea mea uimire, cele două bobite s-au depărtat repede una de cealaltă... și au rămas în această poziție chiar și atunci când lama a îndepărtat bastonașul.

— Continuă să privești ! mă sfătui învățătorul meu.

Asta și făceam. După câteva minute, bobitele începură să se lase încet în jos sub acțiunea propriei lor greutate, luând aceeași poziție verticală de dinainte de experiență.

— Este rândul tău, îmi porunci lama, întinzându-mi bastonașul de culoare neagră.

— Pe Sfânta Dolma ! am strigat, nici nu mă gândesc să mă ating de așa ceva !

Lama începu să râdă văzând cât eram de înspăimântat.

— Încearcă. Lobsang, spuse el cu blândețe, nu fi-am făcut niciodată farse.

— Nu, am zis, dar există întotdeauna un început.

Ezitând, am luat în mână acel obiect care mă tăcea să mă simt atât de neliniștit. Fără pic de tragere de inimă (căci mă așteptam, din clipă în clipă, să primesc un șoc) am frecat bastonașul de roba mea. Nu am simțit nimic, nici șoc, nici înțepătură. L-am apropiat, în cele din urmă de vasul de sticlă și – minunea minunilor ! – bobitele zburară din nou, depărtându-se una de cealaltă.

— După cum vezi, Lobsang, observă lama, electricitate există și totuși tu nu simți nimic. Tot așa stau lucrurile și cu electricitatea cerebrală. Vino cu mine !

M-a dus la o altă masă pe care se afla unul din aparatele cele mai curioase. Era un disc pe suprafața căruia se găseau foarte multe plăcuțe de metal. Două piese metalice erau montate în – așa fel încât fiecare venea în contact cu câte o plăcută metalică. De la aceste piese plecau fire care ajungeau la două sfere metalice, aflate cam la treizeci de centimetri una de cealaltă. Nu-mi dădeam seama la ce putea să servească acest aparat.

« Asta este statuia demonului », mi-am zis. Învățătorul meu nu a întârziat să-mi confirme această impresie. Apucând un mâner care ieșea din spatele discului, a început să-l învârtă cu repeziciune. Discul se învârtea, la rândul lui, scoțând un vuiet turbat, aruncând fulgere. Din sferele metalice a țâșnit o limbă de lumină albastră care sfârâia. După mirosul răspândit în aer, s-ar fi zis că acesta luase foc. N-am mai stat mult pe gânduri ; era limpede că ceva nu era în regulă acolo. M-am aruncat sub o masă mai înaltă și am încercat, mergând în patru labe, să ajung la ușa care se afla destul de departe de mine.

Vuietul și sfârâiturile încetară. Un alt sunet le luase locul.

M-am oprit și am ciulit urechile : se auzea oare un râs ? Să vedem ! Din locul unde eram ascuns, m-am uitat temător. Lama Mingyar Dondup se cocoșase de râs. De atâta râs îi dăduseră lacrimile care i se prelingeau pe obraji, iar fata i se făcuse roșie. Abia reușea să-și revină.

— Oh ! Lobsang, spuse el în cele din urmă, este pentru prima oară când văd pe cineva că se sperie de o mașină Wimshurst. Aceste aparate sunt folosite în numeroase târî pentru a demonstra proprietățile electricității.

Am ieșit din ascunzătoarea în care mă adăpostisem, simțindu-mă stânjenit, și am privit mai de aproape această mașinărie ciudată.

— Am să lîn în mână aceste două fire, Lobsang, în timp ce tu vei învârti de manivelă cât vei putea de repede. Ai să mă vezi înconjurat de fulgere, care însă nu-mi vor face nici un rău. Să încercăm. Cine știe ? Poate că de data asta, tu vei avea ocazia să râzi de mine !

A apucat cele două fire, câte unul în fiecare mână și mi-a făcut semn să-i dau drumul. Cu un aer posomorât, am apucat, manivela și am învârtit-o cât am putut mai repede. Am scos un țipăt de uimire când am văzut cum fața și mâinile îi erau invadate de benzi de lumină de culoare violetă și mov. Lama stătea liniștit, nepăsător. Începuse să se simtă din nou acel miros neobișnuit.

— Este ozon, un gaz inofensiv, spuse el.

Până la urmă, a reușit să mă convingă să țin și eu firele în mână în timp ce el învârtea de manivelă. Vuietul și scrâșniturile mi s-au părut tot atât de neliniștitoare, dar senzația pe care o încercam... aș putea spune că era aceeași pe care o simțeam atunci când sufla o adiere proaspătă. Lama a scos dintr-o cutie mai multe obiecte de sticlă și, cu ajutorul mai multor fire metalice, le-a legat, unul după altul, la acest aparat. De îndată ce a început să învârtească manivela aparatului, am văzut cum apare o flacără strălucitoare în interiorul primului balon de sticlă. În celelalte baloane am văzut o cruce și alte forme din metal înconjurată de un foc viu. Dar nu am simțit nici un șoc electric. Cu ajutorul mașinii lui Wimshurst, învățătorul meu, care nu era un clarvăzător, putea să vadă aura umană. Dar despre acest subiect lama urma să-mi vorbească mai târziu.

După un anumit timp, lumina din ce în ce mai slabă a zilei care se stinge ne-a silit să întrerupem experiențele. A trebuit să luăm parte din nou la slujba de seară, căci în Tibet viața noastră se supune ritmului ceremoniilor religioase. După terminarea slujbei, ne-am întors în camera învățătorului meu și ne-am așezat pe jos cu picioarele încrucișate sub noi, ca de obicei, având între noi o măsuță nu mai înaltă de treizeci și cinci de centimetri.

— Acum, Lobsang, spuse lama, trebuie să vorbim despre hipnotism, dar mai întâi să ne lămurim asupra modului în care funcționează creierul omenesc. Ți-am dovedit, cel puțin așa sper, că un curent electric poate să străbată o ființă omenească fără să-i facă nici un rău. Acum aș vrea ca tu să nu uiți ce îți spun : când cineva se gândește, el emite un curent electric. Nu este nevoie să știm cum stimulează acest curent fibrele musculare și cum reacționează acestea : tot ce ne interesează acum este curentul electric – undele cerebrale care au fost măsurate și înregistrate cu atâta precizie de către știința medicală din Occident.

Ceea ce îmi spunea mă interesa foarte mult, căci la nivelul meu modest de cunoștințe înțelesesem că gândul reprezintă o forță. Mi-am amintit, într-adevăr, de acel cilindru de pergament perforat rudimentar pe care l-am făcut să se învârtească numai prin forța gândului meu.

— Atenția ta a luat-o razna, Lobsang, mi-a spus.

— Vă rog să mă iertați, onorabile lama, i-am răspuns. Mă gândeam pur și simplu la natura de netăgăduit a undelor cerebrale și mi-am amintit cum mă amuzant cu acel cilindru pe care mi l-ați arătat acum câteva luni.

Lama se uită la mine și spuse :

— Tu ești o entitate și ai propriile tale gânduri. Te poți gândi să faci ceva, de pildă să ridici acest șirag de mătâni. Prin simplul fapt că te gândești la această acțiune, componentele chimice ale creierului tău declanșează o undă electrică pentru a pregăti mușchii să execute mișcarea dorită. Dacă o forță electrică mai puternică s-ar produce

în creierul tău, tu nu vei mai putea să pui în practică intenția de a ridica șiragul de mătăanii. Este ușor de înțeles că dacă te conving că nu vei fi în stare să ridici șiragul, creierul – scăpând de sub controlul tău imediat – va genera o undă opusă celei pe care ai emis-o la început și atunci, într-adevăr, nu vei mai fi în stare să faci ceea ce ți-ai propus.

L-am privit fără să înțeleg prea bine, căci, îmi spuneam, cum ar putea el să fie în stare să influențeze, într-un fel oarecare, cantitatea de electricitate emisă de creierul meu ? Mă gândeam la toate acestea și, uitându-mă la maestrul meu, mă întrebam dacă trebuie să-i fac cunoscute îndoiele mele. Nu a fost nevoie să-i spun, căci le-a ghicit și s-a grăbit să mă liniștească :

— Pot să afirm, Lobsang, că tot ceea ce îți relatez a fost demonstrat prin fapte și într-o țară din Occident, am putea dovedi aceasta cu ajutorul unui aparat care ar înregistra cele trei unde cerebrale fundamentale. Aici însă, nu avem astfel de aparate și nu putem decât să discutăm despre acest subiect. Creierul generează electricitate, el emite unde și, când te hotărăști să-ți ridici brațul, simplul fapt că ai luat această decizie este suficient ca în creierul tău să se producă aceste unde. Dacă voi reuși, ca să folosesc niște termeni tehnici, să induc în creierul tău o sarcină electrică negativă, tu nu vei mai putea să duci la capăt ceea ce ai dorit să faci. Cu alte cuvinte, vei fi hipnotizat !

Toate acestea începeau să aibă, în sfârșit, un sens pentru mine ; văzusem mașina Wimshurst și asistasem la diferite experiențe efectuate cu ajutorul ei. Văzusem în ce fel putea fi schimbată polaritatea unui curent, făcându-l să circule în sens opus.

— Onorabile lama ! am exclamat, cum puteți să-mi induceți un curent electric în creier ? Nu puteți să-mi ridicați partea de sus a craniului ca să-mi introduceți acolo electricitate... Atunci cum procedați ?

— Dragul meu Lobsang, îmi spuse el, nu ar avea nici un rost să-și deschid craniul, căci nu eu trebuie să creez un curent electric pe care să-l introduc în capul tău ; eu îți sugerez doar idei care te vor convinge să le accept și tu vei fi acela care, fără voia ta, vei emite acel curent negativ.

M-a privit insistent o clipă și a continuat :

— Eu nu sunt adeptul ideii de a hipnotiza pe cineva împotriva voinței lui ; numai atunci când este absolut necesar să fac acest lucru – ca în cazul unui tratament medical sau al unei intervenții chirurgicale. Dacă și tu ești de acord, cred că n-ar fi rău să facem o mică experiență de hipnotism.

— Oh, da ! am strigat bucuros, m-ar interesa foarte mult ! Zâmbi văzându-mă atât de nerăbdător.

— Ei bine, Lobsang, spune-mi un lucru pe care, în mod normal, nu l-ai face decât împotriva voinței tale ! Îți cer aceasta pentru a-ți demonstra că prin hipnotism poți fi

forțat să faci ceva care, în general, nu-ți face plăcere, și să te conving că vei acționa sub influența unei forte independente de voință ta.

M-am gândit puțin și n-am știu ce să-i răspund : erau atâtea lucruri pe care le făceam în silă ! Am fost scos din încurcătură de învățătorul meu, care mi-a zis :

— Știi că nu aveai deloc tragere de inimă să citești acel pasaj anevoios din cel de al cincilea volum din Kangyur, este adevărat ? Te temeai, cred, ca unele dintre cuvintele folosite să nu te trădeze și să nu dea la iveală faptul că nu ai studiat această materie cu seriozitatea cu care ar fi dorit profesorul tău !

Cuvintele lui m-au făcut să mă simt foarte stânjenit și mărturisesc că-mi ardeau obraji de rușine. Era purul adevăr ; exista în cane un pasaj deosebit de' dificil care-mi dădea de furcă cu toate că eram dispus să mă las convins să-l citesc în interesul științei. La drept vorbind, aversiunea pe care o încercam la ideea de a citi acest pasaj devenise o adevărată fobie. Învățătorul meu zâmbi și îmi spuse :

— Cartea este lângă fereastră, adu-o aici, deschide-o în dreptul pasajului cu pricina și citește-l cu voce tare. Dacă vei încerca să faci în așa fel încât să ou reușească experiența... ei bine, ea va fi cu atât mai interesantă.

Am ascultat fără prea multă tragere de inimă, am luat cartea și am început să-i întorc paginile. Paginile cărților tibetane sunt mult mai mari și mai grele decât cele ale cărților obișnuite din celelalte târî. Le-am răsfoit încet, întârziind cât mai mult această operație. Până la urmă, am ajuns la pasajul la a cărui vedere, mărturisesc, mă apuca amețeala, căci nu puteam să uit violența cu care un profesor m-a certat, nu de mult, în legătură cu acest subiect.

Am rămas acolo, cu cartea dinaintea mea și, în ciuda eforturilor pe care le-am făcut, nu am putut să scot o vorbă. Acest lucru s-ar putea să pară ciudat, dar adevărul este că fusesem atât de aspru dojenit de către profesorul neînțelegător încât am sfârșit prin a încerca o adevărată ură față de aceste versete sacre.

Lama Mingyar Dondup se uita la mine – nimic mai mult – pur și simplu, se uita la mine. Am avut atunci impresia că ceva s-a întâmplat în mintea mea, că eram gata să citesc ; nu numai să citesc, ci chiar să citesc curgător, cu ușurință, fără nici o ezitare. După ce am ajuns la sfârșitul paragrafului, am încercat o senzație pe care nu mi-o puteam explica. Am așezat cartea la loc, m-am dus în mijlocul camerei și m-am așezat în cap.

« Am înnebunit, mi-am zis. Ce-o să gândească învățătorul meu despre un comportament atât de caraghios ? »

Mi-a venit atunci în minte gândul Că lama, el însuși, m-a determinat – prin influența sa – să fac ce am făcut. Am sărit în picioare și am văzut că-mi surâdea binevoitor.

— Este foarte ușor, te asigur, Lobsang, să influențez pe cineva. Acest lucru se poate face fără dificultate când elementele de bază sunt bine stăpânite. Eu m-am gândit la unci lucruri și tu ai captat gândurile melc prin telepatie : acesta este motivul pentru care ai reacționat așa cum am prevăzut. Am provocat astfel în funcționarea normală a creierului tău anumite fluctuații care au dus la aceste rezultate foarte interesante.

— Onorabile lama, i-am spus, trebuie să tragem de aici concluzia că dacă am putea să transmitem un curent electric în creierul unei persoane, am putea s-o supunem cu totul voinței noastre ?

— Nu, nu trebuie să ajungi la această concluzie, spuse el.

Dimpotrivă, dacă vom putea convinge o persoană să acționeze într-un fel oarecare și dacă această acțiune nu contravine convingerilor sale profunde, atunci persoana respectivă o va îndeplini cu siguranță, fiindcă undele sale cerebrale au fost alertate și, oricare ar fi fost intențiile sale, el va acționa potrivit sugestiilor hipnotizatorului. În cele mai multe din cazurile în care o persoană primește sugestii din partea unui hipnotizator, acesta din urmă nu exercită nici o influență reală asupra subiectului, căci el nu face altceva decât să-l sugestioneze. Grație unor mici artificii, hipnotizatorul este în stare să-și oblige “victima” să acționeze într-un sens contrar celui pe care aceasta își propusese să-l urmeze. Bineînțeles, tu și cu mine posedăm alte puteri decât cele ale unui hipnotizator obișnuit. Tu vei fi în stare să hipnotizezi o persoană imediat, chiar împotriva voinței sale. Această facultate ți-a fost acordată datorită naturii deosebite a vieții tale, a marilor încercări la care vei fi supus și a misiunii excepționale pe care o vei avea de îndeplinit (El se așeză mai bine în scaun și se uită atent la mine pentru a fi sigur că înțelesesem bine explicațiile sale. Satisfăcut, continuă.) Mai târziu vei învăța mult mai mult despre hipnotism și vei ști cum să hipnotizezi cât mai repede o persoană. Să știi, pe de altă parte, că facultățile tale telepatice vor fi dezvoltate căci, atunci când te vei găsi departe de aici, în alte țări, va fi nevoie să rămâi permanent în legătură cu noi și mijlocul cel mai rapid și mai sigur de a obține, acest rezultat este telepatia.

Aceste cuvinte m-au pus pe gânduri. Eram permanent, se pare, pus să învăț și cu cât învățam mai mult, cu atât mai puțin timp liber inii rămânea ; aveam impresia că mi se dau din ce în ce mai multe lucruri de făcut fără să fiu scutit măcar de unul singur.

— Dar, onorabile lama, am spus, cum se produce această telepatie ? Aparent, între noi nu se întâmplă nimic și totuși îmi citiți aproape toate gândurile, mai ales atunci când aș prefera să nu le cunoașteți !

Lama începu să ridă.

— Telepatia est un fenomen foarte simplu, spuse el, este vorba doar de controlul undelor cerebrale, lată cum stau lucrurile : atunci când te gândești la ceva, creierul tău generează curenți electrici care își modifică proprietățile în funcție de natura

gândurilor tale. În mod normal, acești curenți acționează niște mușchi care, de exemplu, îți permit să poți ridica sau coborî un brat. Sau, tot așa de bine, tu te poți gândi la ceva aflat la distanță și atunci energia ta mentală va fi difuzată ; cu alte cuvinte, această energie a creierului tău va radia în toate direcțiile. Dacă ar exista o metodă care să-ți ofere posibilitatea de a-ți concentra gândul, atunci această energie s-ar îndrepta cu o intensitate și mai mare spre punctul care te-ar interesa.

Mi-am amintit atunci de o mică experiență pe care o făcusem mai înainte ocupam atunci aceeași poziție ca și acum, adică ne aflam în vârful Pic-ului (Așa numim noi tibetanii Potala). Lama, învățătorul meu, aprinsese, în întunericul nopții, o mică lumânare a cărei lumină strălucea slab. După aceea, a așezat în fata lumânării, în dreptul flăcării, o lupă pe care a plimbat-o, pe aceeași direcție, înainte și înapoi până când a găsit o poziție în care, pe un perete din față, a obținut o imagine clară și mult mai strălucitoare a flăcării. Pentru a face experiența și mai interesantă, a așezat în spatele lumânării o placă strălucitoare, asemeni unei oglinzi sferice care, la rândul ei, a concentrat lumina în așa fel încât imaginea flăcării pe zid a apărut și mai mult mărită, l-am amintit de această experiență și mi-a răspuns :

— Da, într-adevăr, așa s-a întâmplat este posibil, gratie anumitor procedee, să concentrăm gândurile și să le trimitem într-o direcție dinainte stabilită. De fapt, fiecărei persoane îi este proprie ceea ce noi putem numi o lungime de undă individuală ; cu alte cuvinte, energia undei fundamentale emise de creierul unei persoane variază în timp, efectuând un anumit număr de oscilații pe secundă, o anumită frecvență, caracteristică fiecărui individ. Dacă am putea determina oscilațiile undei fundamentale emise de creierul unei persoane și ne-am armoniza ritmul propriilor noastre oscilații cu cele ale respectivei persoane, atunci nimic nu ne-ar mai împiedica să-i trimitem mesajul nostru prin ceea ce numim telepatie, indiferent de distanța care ne-ar separa. (Mi-a aruncat o privire pătrunzătoare, după care a adăugat) : Trebuie să înțelegi bine, Lobsang, că în materie de telepatie, distanța nu are nici o importanță ; telepatia poate face legături între continente și chiar între lumi diferite !

Mărturisesc că eram nerăbdător să mă remarc în acest domeniu. Îmi închipuisem deja că eram pe cale să stau de vorbă, în felul acesta, cu camarazii din alte lamaserii ca Sera, de exemplu, sau chiar din altele situate în regiuni foarte îndepărtate. Mi se părea de asemenea că eforturile mele erau consacrate în întregime studiilor care ar fi putut să-mi fie folositoare în viitor, un viitor care, dacă era să dau crezare profețiilor ce mi se făcuseră, urma să fie unul dintre cele mai întunecate.

Lama mi-a întrerup din nou șirul gândurilor :

— Vom studia, mai târziu, acest subiect al telepatiei. În aceeași măsură vom studia și clarviziunea ; În acest domeniu, te vei bucura de puteri supra-normale, ceea ce va face pentru tine lucrurile mai simple dacă vei ști cum să procedezi. Aici vor interveni undele cerebrale și Cronica Akașă. Dar acum se lasă noaptea, și ne vom întrerupe

discuția aici. Trebuie să ne pregătim de culcare : gratie odihnei din timpul nopții, vom fi refăcuți și bine dispuși pentru slujba de dimineață.

S-a ridicat și am tăcut la fel și eu. M-am înclinat adânc în fața lui, dorind, în felul acesta, să-mi arăt profundul respect pe care-l aveam pentru acest om marc care îmi arăta atâta bunăvoință.

Un surâs ușor îi apărui pe buze ; făcu un pas spre mine și am simțit pe umăr căldura mâinii lui care mă strângea ușor. M-a bătut pe spate și mi-a zis :

— Noapte bună, Lobsang, să nu întârziem, căci altfel nu vom fi în stare să ne trezim la timp pentru îndatoririle noastre religioase.

Odată ajuns în camera mea, am rămas câțva timp aproape de fereastră în bătaia vântului răcoros al nopții.

Contemplam luminile din Lhasa și mă gândeam la tot ceea ce mi se predase, la tot ce mai aveam încă de învățat Era clar că, de acum încolo, cu cât voi învăța mai mult, cu atât voi avea mai mult de învățat și mă întrebam cum se vor termina toate acestea. Am oftat, poate de disperare, m-am învelit cât mai strâns în robă și m-am culcat pe pământul rece.

Capitol VII

Un vânt rece bătea dinspre munți. Praful și pietricelele purtate de vântul tăios, și care păreau înadins azvârlite spre noi, loveau nemilos în trupurile noastre tremurânde. Bătrânele animale, în înțelepciunea lor, Înfruntau furtuna cu capetele plecate, pentru ca aceasta să nu le răvășească părul și astfel să piardă din căldura trupului.

Am dat colțul de la Kundu Ling și am apucat-o spre Mani Lhakhang. O rafală mai violentă decât cele de dinainte s-a năpustit cu atâta forță spre noi încât unul dintre însoțitori, pe sub roba căruia vântul sufla turbat, a fost luat pe sus și l-am văzut plutind în aer, țipând îngrozit. Ne-am înălțat privirea și am rămas cu gura căscată, împietriți de spaimă. Părea dus de vânt în direcția orașului Lhasa ; bratele sale întinse și roba umflată de vânt îl făceau să semene cu un uriaș. Pentru o clipă, vântul s-a mai potolit și l-am văzut căzând ca un pietroi în Kaling Chu. Ne-am repezit spre locul unde se prăbușise, temându-ne să nu se fi înecat. În clipa în care am ajuns la mal, camaradul nostru, care se numea Yulgye, se afla în apă până la genunchi. Vijelia se stârni din nou, urlând sălbatic, cu și mai multă tărie ; prins în mijlocul ei, sârmanul Yulgye fu răsucit în Joc și aruncat în brațele noastre. Cu mare uimire, am constatat că nu se udase decât pe picioare. Am pornit grăbiți din nou la drum, înfășurându-ne strâns cu robele de teama de a nu fi sălțați în aer.

Mergeam de-a lungul lui Mani Lhakhang, înaintam foarte greu. Vântul care ne biciuia fetele ne împingea în toate direcțiile ; singura noastră grijă era să nu ne doboare în satul Shö, un grup de doamne de rang înalt căuta adăpost ; îmi făcea plăcere să ghicesc cine se ascundea în spatele măștii de piele. Cu cât fața pictată pe mască era mai tânără, cu atât femeia care o purta era mai bătrână. Tibetul este o țară aspră, crudă, unde vântul urlă ducând cu el adevărate avalanșe de nisip și pietricele smulse din munți. Aici, bărbații și femeile poartă, deseori măști de piele pentru a-și proteja fața pe timp de furtună. Aceste măști în care erau decupate trei deschizături – două pentru ochi și una pentru gură – lăsau să se întrevadă, prin felul în care erau pictate, opinia pe care cel care o purta o avea despre sine.

— Să trecem pe strada prăvăliilor ! strigă Timon, încercând să se facă auzit în vacarmul stârnit de vânt.

— Înseamnă să ne pierdem timpul ! răcni Yulgye. Negustorii își trag obloanele pe o furtună ca asta. Altfel vântul le spulbera marfa.

Ne-am continuat drumul, mărink pasul. Pentru a trece Podul de Peruzea, a trebuit să ne agățăm unul de celălalt, într-atât de puternic bătea vântul. Aruncându-ne privirile în spatele nostru, am văzut un nor negru și amenințător cum întuneca Potala și Muntele de Fier ; un nor de praf și pietriș smuls din Himalaia eternă.

Știind că norul ne va ajunge din urmă dacă vom întârzia pe drum, ne-am grăbit trecând rapid prin fața Casei din Doring, chiar în afara Cercului Interior care înconjoară

imensul templu Jo Khang. Furtuna s-a năpustit asupra noastră urlând, biciuindu-ne fețele descoperite. Timon și-a ridicat instinctiv mâna pentru a-și feri ochii. O rafală puternică îi ridică roba în cap, făcându-l să arate ca o banană descojită, chiar în fața catedralei din Lhasa !

Pietrele și ramurile smulse din copaci, repezite asupra noastră, ce umplură de vânătași picioarele care începuseră să sângereze. Cerul se întunecă atât de mult încât se făcu beznă ca noaptea. Împingându-l înaintea noastră pe Timoo, care lupta din răzputeri să se desfășoare din roba ce i se strânsese în jurul capului, am intrat, clătănându-ne, în sanctuar. Aici domnea pacea, o pace adâncă, în stare să mângâie sufletele. De aproape o mie trei sute de ani, credincioșii veneau să se roage aici. Materialul din care era construită catedrala radia sfințenie. Pardoseala de piatră, tocită de pașii atâtor generații de pelerini, nu mai era netedă de mult. Aerul din jurul nostru părea viu ; tămâia arsă aici de atâtea secole părea că înzestrase acest loc cu viață proprie.

Stâlpii și grinzile înnegrite de vreme abia puteau fi văzute în penumbra permanentă de acolo. Palida strălucire de aur, reflectând licărirea lămpilor cu unt și a lumânărilor, nu reușea deloc să alunge întunericul. Micile flăcări tremurânde dădeau impresia că umbrele Figurilor Sacre execută un dans straniu pe pereții templului. Zeii dansau alături de zeițe într-un joc permanent de lumini și umbre în timp ce credincioșii veni în pelerinaj treceau neconținut prin fața lămpilor.

Pietrele prețioase ale templului păreau puncte strălucitoare din care țâșneau lumini multicolore. Nestematele, topazul, berilul, rubinul și jadul aruncau în jur lumini multicolore și alcătuiau un tablou în care nuanțele cromatice erau într-o permanentă schimbare, asemeni unui caleidoscop în culori. Plase mari din fier, dantelate, ale căror ochiuri erau suficient de mici ca mâna să nu poată trece prin ele, puneau la adăpost pietrele prețioase și aurul de cei care ar fi fost ispitit să le fure. Ici-colo, în penumbră, în spatele perdelei de fier, luceau perechi de ochi roșii, dovedind că pisicile templului erau întotdeauna la datorie. Pline de importanța misiunii lor, fără a se teme de oameni sau de animale, ele se deplasau prin fața acestor comori călcând liniștite pe labele lor catifelate. Labele moi ascundeau însă ghiare ascuțite ca un brici, gata de atac în cazul în care cineva ar fi mâniat aceste animale sacre înzestrate cu o inteligentă remarcabilă, era de ajuns să se uite la o persoană pentru a-i cunoaște intențiile. Un gest suspect asupra bijuteriilor pe care le păzeau era de ajuns să le transforme în fiare. Acționând în perechi, una din ele sărea la gâtul celui care intenționa să fure în timp ce cealaltă îl înhață de brațul drept. Numai moartea le-ar fi făcut să dea drumul strânsorii, dacă nu ar fi intervenit călugării-supraveghetori să-l scoată din ghearele lor pe cel prins !... Cu mine, sau cu alții care le iubeau ca și mine, pisicile se jucau și torceau fericite și ne lăsau să atingem comorile. Complet negre, cu ochi de culoare albastră, cărora lumina le dădea din când în când reflexe roșietice, erau cunoscute în alte țări drept pisici “siameze”. Aici, În Tibetul rece, toate erau de culoare neagră. La tropice, după cum auzisem, toate erau albe.

Am făcut înconjurul templului și ne-am dus să ne închinăm în fața Imaginilor Aurite. Afară, furtuna se dezlănțuise cu turbare, măturând din calea ei tot ce nu era prins solid în pământ și punându-l în pericol pe călătorul imprudent pe care nevoia urgentă îl obligase să iasă pe străzile biciuite de vânt. În templu, tăcerea era întreruptă doar de târșăitul pașilor pe circuitul Jocului sfânt și de zgomotele făcute de moriștile de rugăciune. Noi nu le mai auzeam. Zi de zi, noapte de noapte, sunetele pe care le scoteau aceste roți în mișcare ne deveniseră atât de familiare încât sfârșiseră prin a face parte din existența noastră ; nu le mai auzeam, tot așa cum nu auzeam bătăile inimii sau respirația.

S-a mai auzit și zăngănitul plasei de metal de care un motan bătrân începuse să-și frece capul, torcând scrâșnit, pentru a-mi aminti că el și mine eram prieteni vechi. Mi-am trecut degetele printr-o deschizătură a plasei și am început să-l scarpin pe cap. Ușor, mi-a prins degetele în gură și le-a strâns de câteva ori, fără să le muște, ca semn al prieteniei care ne lega și apoi, cu limba lui aspră, începu să le lingă cu atâta râvnă încât era gata să mi le jupoaie. Auzi însă un zgomot suspect în fundul templului și se repezi ca un fulger să apere comoara pe care-o păzea.

— Îmi pare rău că nu ne-am dus să vedem prăvăliile, spuse. În șoaptă Timon.

— Ce prostie, răspunse Yulgye pe același ton, doar știi că sunt închise pe timpul furtunii.

— Tăcere, băieți ! strigă un supraveghetor și, râșnind din umbră, îi dădu sărmanului Timon o lovitură care îl trânti la pământ. Un călugăr aflat în apropiere ne aruncă o privire în care se putea citi dezaprobarea față de spectacolul la care fusese martor și începu să rotească furios morișca de rugăciune. Supraveghetorul, care avea o înălțime cam de vreo doi metri, apărură în fata noastră ca un munte și adăugă cu voce șuierătoare :

— Dacă o să mai aud și cel mai mic zgomot din partea voastră... am să vă fac bucăți cu mâinile mele și am să vă dau la câini. Și acum, să n-aud musca !

După ce ne-a mai aruncat o privire furioasă, s-a răsucit pe călcâie și a dispărut în penumbră. Timon s-a ridicat cu multă grijă, temându-se ca nu cumva să-i foșnească roba. Ne-am luat sandalele și ne-am îndreptat spre ușă în vârful picioarelor. Afară, furtuna continua să se dezlănțuie cu furie. Din vârful munților se prăvăleau torente de zăpadă orbitoare ; mai jos, la Potala și Chakpori, curgeau torente negre de pietre și praf. De-a lungul Drumului Sacru, vârtejuri uriașe de praf se năpusteau spre oraș. Vântul urla și gemea de parcă înșiși demonii și-ar fi ieșit din minți, dezlănțuindu-se într-un vacarm infernal de urlete.

Prinzându-ne strâns unul de celălalt, ne-am continuat cu multă greutate drumul spre sud și, după ce am înconjurat templul Jo Khang, ne-am căutat un adăpost undeva în spatele Sălii de Consiliu. Vântul bătea atât de tare încât puțin a lipsit să nu fim ridicați

de la pământ și zvârliți peste zidul mănăstirii de la Tsang Kung. Ne-au cuprins fiorii numai la acest gând și ne-am îndreptat grabnic spre un loc cât mai adăpostit. Odată ajunși acolo, ne-am rezemat cu spatele de zid cu răsuflarea tăiată.

— Cât de mult aș dori să pot face farmece acestui călugăr supraveghetor ! bombăni Timon cu năduf. Onorabilul tău învățător ar putea lesne să le facă, Lobsang. Tu ai putea să-l convingi să-l transforme... într-un porc ! adăugă el plin de speranță.

Am clătinat din cap în semn că nu eram de aceeași părere cu el.

— Sunt sigur de contrariu, am răspuns. Onorabilul lama Mingyar Dondup nu ar face niciodată vreun rău unui om sau unui animal. Totuși, ar face un mare bine dacă acest supraveghetor ar fi transformat în altceva. Este o brută !

Furtuna începea să se potolească. Șuieratul vântului în jurul acoperișurilor slăbea din ce în ce. Pietricelele purtate de vânt cădeau pe drum și ropoteau pe acoperișurile caselor. Praful se strecura mai greu în robele noastre. Tibetul este o regiune aflată la mare înălțime și foarte expusă intemperiilor. Vânturile masate în spatele lanțurilor de munți se năpustesc cu furie prin defileuri și, nu de puține ori, reușesc să-i arunce pe drumeți în prăpastii. Rafalele mugeau de-a lungul culoarelor din lamaseii, măturând praful și toate rămășițele întâlnite în calea lor, înainte de a se pierde urlând în văile de dedesubt.

Urletele și vacarmul începură să slăbească în intensitate.

Un ultim nor străbătu cerul lăsând în urma lui o imensă boltă cerească limpede, de culoare violet. După întunericul din timpul furtunii, lumina puternică a soarelui ne orbi din nou cu strălucirea ei.

Ușile locuințelor începură să se deschidă cu grijă, una câte una, scârțâind din balamale ; în cadrul lor apăruă chipuri de oameni neliniștiți, îngrijorați de stricăciunile lăsate în urmă de amarnica furtună. Sărmana bătrână Raks, a cărei casă se afla destul de aproape de noi, privea cum vântul îi înfundase ferestrele din față și îi smulsese ferestrele din spate. În Tibet, geamurile sunt făcute din hârtie groasă uleiată, din care cauză nu se poate vedea prin ele decât cu mare greutate. Sticla este rară în Lhasa, în schimb hârtia extrasă din sălcii și stuf nu costă scump.

Am pornit înapoi pe drumul spre casă, la Chakpori, oprindu-ne ori de câte ori ne atrăgea atenția câte ceva.

— Lobsang, spuse Timon, știi... prăvăliile sunt deschise acum ! Vino, n-o să pierdem prea mult timp.

Spunând acestea, se întoarse spre dreapta și grăbi pasul.

După o scurtă ezitare, Yulgye și cu mine ne-am luat după el. Ajunși pe strada prăvăliilor, am privit în jur cu ochii căscați de uimire. Ce de minunății se aflau expuse

acolo ! Parfumul pătrunzător al ceaiului, diferitele feluri de tămâie aduse din India și China, toate acestea ne tăceau să ne simțim în altă lume ! Se mai aflau acolo bijuterii și alte obiecte fabricate în îndepărtata Germania care ne păreau atât de ciudate încât nu ne puteam da seama la ce foloseau. Ceva mai încolo, am ajuns la o prăvălie unde se vindeau tot felul de dulciuri. Priveam nostalgici la plăcintele acoperite cu un strat gros de zahăr, la prăjiturile însirocate și la fructele glasate și colorate, înfipite în bețigașe, de care noi, sărmanii chela, fără un ban în buzunar, nu ne puteam apropia. Nu ne rămânea altceva de făcut decât să “lingem” vitrina, cum se spune. Yulgye mă împinse cu cotul, șoptindu-mi :

— Lobsang, individul solid de acolo, nu este Tzu care s-a ocupat de tine altădată ?

M-am întors și am privit în direcția în care întinsese brațul. Da, desigur, era Tzu, Tzu care mă învățase atâtea lucruri cu atâta severitate. Instinctiv, m-am apropiat de el cu surâsul pe buze.

— Tzu, i-am spus, eu sunt...

— Hai, plecați de aici, nu deranjați un cetățean cinstit care face cumpărături pentru stăpânul său. N-o să căpătați un ban de la mine !

Întorcându-se brusc, se îndepărtă în grabă.

Am simțit cum mi se umezesc ochii de lacrimi și m-am simțit umilit în fața colegilor mei. Nu, nu-mi puteam permite luxul de a plânge, dar Tzu mă repezise, se făcuse că nu mă cunoaște. Tzu, care îmi fusese profesor încă din fragedă copilărie ! Mi-am adus aminte cum încerca să mă învețe să încălec pe poneiul Nakkin, cu mă iniția în arta de a lupta. Acum, îmi întorcea spatele și mă disprețuia. Cu capul plecat, tăcut, îmi târam picioarele prin praful de pe stradă. Cei sloi tovarăși care mă însoțeau, tăcuți și stânjeniți, erau cuprinși de aceleași sentimente ca și mine, se simțeau umiliți.

Deodată, atenția mi-a fost atrasă de un indian bătrân cu un turban pe cap care se îndrepta spre mine cu pași înceți dar hotărâți.

— Tinere domn, îmi spuse într-o tibetană cu accent străin, am văzut tot ce s-a întâmplat ; să nu-l judecați însă prea rău pe acel om. Mulți dintre noi și-au uitat copilăria. Eu nu. Veniți după mine.

Ne-a dus la prăvălia cu dulciuri.

— Lăsați-i pe acești tineri să aleagă tot ce vor, spuse el negustorului.

Plini de sfială, am luat fiecare câte una din acele prăjituri însirocate pe care le-am dorit atât de mult și ne-am înclinat recunoscători în fața lui.

— Nu, nu ! exclamă el, una singură nu este de ajuns, luați fiecare câte două.

L-am ascultat, și apoi el a plătit negustorului care se arăta deosebit de mulțumit,

— Domnule, i-am spus foarte emoționat, Buddha să vă binecuvânteze și să vă apere !
Să aveți parte de cât mai multe bucurii !

Ne-a surâs cu bunăvoință, s-a înclinat ușor și s-a întors la treburile lui.

La rândul nostru, am apucat-o pe drumul de întoarcere, încet, mâncând dulciurile în așa fel încât să le terminăm cât mai târziu cu putință, Aproape că uitasem ce gust ai asemenea lucruri. Prăjiturile ne păreau cu atât mai delicioase cu cât ne fuseseră oferite cu atâta dragoste.

În timp ce mergeam, îmi spuneam că însuși tatăl meu ar fi fost primul care s-ar fi făcut că nu mă cunoaște dacă m-ar fi văzut pe treptele Potalei și acum Tzu care se purta la fel.

Yulgye rupse tăcerea.

— Trăim într-o lume ciudată, Lobsang, spuse el. Acum suntem tineri și ei se poartă cu răceală cu noi. Când însă vom deveni lama, « capetele negre » se vor înghesui să ne cerșească bunăvoința !

În Tibet, laicii sunt numiți « capete negre » pentru că ei au păr pe cap, în timp ce călugării se poartă rași.

În seara aceea, am urmărit cu deosebită evlavie serviciul divin. Hotărâsem să fac eforturi uriașe pentru a deveni lama într-un timp cât mai scurt, ca să pot privi de sus mulțimea de « capete negre », căreia să-i refuz cu dispreț orice ajutor pe care mi l-ar fi solicitat.

Eram atât de atent la slujbă încât am atras atenția unui supraveghetor. S-a uitat la mine bănuitor spunându-și fără îndoială, că o asemenea cucernicie din partea mea era cu totul ciudată ! De îndată ce slujba s-a terminat, m-am întors grăbit în camera mea, știind că a doua zi voi avea foarte mult de lucru cu lama Mingyar Dondup. Un timp, nu am putut să adorm. M-am sucit, m-am răsucit, gândindu-mă la trecut și la încercările prin care trecusem.

Dimineață m-am sculat, mi-am luat masa și m-am pregătit să mă duc spre locuințele călugărilor. Chiar în clipa în care ieșeam din camera mea, un uriaș purtând o robă peticită mă apucă de braț :

— Hei, tu, îmi spuse. Vei merge să lucrezi la bucătărie în dimineața asta : ai să cureți pietrele de măcinat !

— Dar, i-am răspuns, învățătorul meu, onorabilul lama Mingyar Dondup, mă așteaptă.
Am vrut s-o iau la fugă.

— Nu, tu ai să mergi cu mine. Nu mă interesează cine te așteaptă. Ți-am spus că trebuie să lucrezi la bucătărie, și asta ai să faci.

Mi-a strâns bratul cu atâta putere că n-am putut să mai scap. L-am însoțit fără nici un pic de tragere de inimă. Nu aveam de ales.

În Tibet, noi facem cu toții, pe rând, unele munci manuale înjositoare. « Aceasta te învață ce este umilința ! » spune unul. « Aceasta îl împiedică pe tânăr să creadă că este superior celorlalte declară un altul. « Aceasta înlătură deosebirea de clasă ! » afirmă un al treilea. Băieții și călugării fac treburile care li se stabilesc, indiferent care ar fi acelea, pentru că așa cere disciplina.

Exista, fără îndoială, un personal de serviciu alcătuit din călugări de o categorie inferioară, dar novicii ca și călugării de orice rang erau obligați, atunci când le venea rândul, să facă muncile cele mai înjositoare și mai neplăcute. Toate acestea tăceau parte din pregătirea noastră, dar aveam oroare de aceste corvezi fiindcă cei care se ocupau numai de aceste treburi, ne tratau ca pe niște sclavi, știind că noi nu ne puteam plânge. Să ne plângem noi ? Asprimea încercării era voită !

Am urmat coridoarele de piatră, am coborât treptele unei scări făcută din doi stâlpi de lemn între care erau fixate niște bare transversale tot din lemn și am intrat în marea bucătărie în care, odată, îmi arsesem grav piciorul.

— Să mergem ! spuse călugărul care mă înhățase, vei curăța șanțurile dintre pietrele de măcinat. Am Luat o tijă de metal, ascuțită la un capăt, m-am cățarat pe una din marile pietre de măcinat orz și m-am apucat să-mi fac datoria înlăturând ‘resturile adunate în șanțurile pietrei. Această piatră fusese întreținută prost și, în loc să macine orzul, ea îl strivea numai. Munca mea consta în a “pregăti” suprafața ei în așa fel încât aceasta să devină din nou curată. Călugărul stătea pe aproape și își curăța nepăsător dinții.

— Hei ! strigă cineva din pragul ușii de la bucătărie, « hei ! Lobsang Rampa, Lobsang Rampa, este aici ? Onorabilul lama Mingyar Dondup vrea să-l vadă imediat.

Instinctiv, m-am ridicat în picioare și, cât ai zice pește, am sărit jos de pe piatră.

— Iată-mă ! am strigat.

Călugărul îmi dete un pumn în cap cu atâta putere că mă

culcă la pământ.

— Ți-am spus să stai aici și să faci treaba pe care ți-am dat-o, mormăi el. Dacă cineva are nevoie de tine să vină el însuși să te caute.

Mă apucă de gât și mă împinse cu toată puterea. M-am izbit cu capul de muchia pietrei ; am văzut toate stelele cerului strălucind în capul meu, apoi acestea s-au stins

treptat și am simțit cum mă prăbușesc într-un hău imens și negru. Se părea că sunt ridicat în poziție orizontală iar după aceea în picioare. De undeva, un gong părea că bate, cu un sunet grav, secundele vieții mele : « bang-bang-bang », La ultima bătaie am avut impresia că am fost lovit de un trăsnet albastru. Atunci lumea căpătă o strălucire vie și se cufundă într-o lumină gălbuie în care puteam să disting obiectele cu o sensibilitate ridicată, anormală.

« Ah ! mi-am zis, așadar mi-am părăsit corpul ! Ce senzație ciudată ! »

Călătoriile în planul astral îmi erau familiare. Fusesem mult dincolo de granițele bătrânului nostru pământ și vizitasem de asemenea multe din marile orașe de pe glob. De data asta, însă, era pentru prima oară când mi se întâmpla să « sar afară din corpul meu ».

În poziție verticală, contemplam dezgustat mica siluetă plâpândă, îmbrăcată într-o tobă peticită, care zăcea pe piatra de măcinat. Mi-am plecat privirea și am observat, fără să mă intereseze prea mult, modul în care corpul meu astral era legat de această siluetă jalnică printr-un cordon alb-albăstrui care, rând pe rând, se ondula și vibra, strălucea și pălea. Apoi m-am uitat mai de aproape la trupul meu întins pe piatră și, îngrozit, am văzut că la tâmpla stângă aveam o rană larg deschisă de unde curgea un sânge roșu întunecat care șerpuia prin șanțurile pietrei amestecându-se cu resturile care încă nu fuseseră curățate.

Un zgomot neașteptat îmi atrase atenția și, întorcându-mă, l-am văzut pe învățătorul meu care tocmai intra în bucătărie, cu fata palidă de mânie. S-a oprit drept în fața călugărului bucătar care mă lovide cu atâta cruzime. Nu a scos nici un cuvânt, nici un singur cuvânt ; domnea o tăcere de mormânt. Privirea sa pătrunzătoare a avut însă efectul unui trăsnet asupra călugărului care, cu un oftat asemănător unui balon ce se dezumflă, se prăbuși grămadă pe dalele de piatră. Fără să se mai sinchisească de el, învățătorul meu se întoarse spre forma mea pământeană care respira din greu. Întinsă pe roata de piatră.

Am privit în jurul meu, fascinat de ideea că puteam cum să ies din corpul meu ca să parcurg și distanțe scurte. Ca să întreprind călătorii Lungi în astral, nu însemna mare lucru pentru mine. Întotdeauna am fost capabil s-o fac, dar această senzație de a mă desprinde de mine însumi și de a-mi putea contempla învelișul de lut era pentru mine o nouă și curioasă experiență.

Fără să mă mai preocup de ceea ce se întâmpla în jurul meu, m-am lăsat dus la voia întâmplării... și am traversat plutind tavanul bucătăriei. « Oh ! » am exclamat fără să vreau, atunci când am văzut că trec prin tavan și ajung în încăperea de deasupra. Acolo se afla un grup de călugări cufundați într-o meditație profundă. Am văzut cu oarecare interes că se uitau la un fel de model al Pământului, o minge rotundă pe care erau desenate continentele, țările, oceanele și mărilor : am mai observat că mingea era

înclinată față de sol cu un unghi corespunzător înclinării axei Pământului. N-am întârziat prea mult acolo ; prea semăna cu o lecție de geografie și mi-am continuat călătoria spre înălțimi.

Am trecut printr-o scrie de tavane și am ajuns, în cele din urmă, în Sala Mormintelor ! În jurul meu se înălțau manie ziduri aurite care susțineau mormintele încarnărilor lui Dalai Lama din cursul secolelor trecute. Am rămas câțva timp acolo, înclinându-mă respectuos în semn de omagiu și apoi m-am lăsat dus plutind spre nori de unde am putut vedea, la picioarele mele, minunatul palat Potala în culorile sale de aur strălucitor, purpuriu și roșu aprins precum și zidurile sale de o albeață imaculată care păreau crescute direct din stânca muntelui.

Întorcându-mi ușor privirile spre dreapta, am putut să văd satul Shö și, dincolo de el, orașul Lhasa pe un fundal de munți albaștri. Pe măsură ce urcam, am văzut întinderile rară de margini ale frumoasei noastre lări, o țară pe care climatul imprevizibil și capricios o făcea aspră și crudă, dar care pentru mine era patria !

A urmat o scuturătură și am simțit cum sunt tras înapoi, întocmai cum adeseori eu însumi smuceam sfoara zmeului care plutea în aer.

Coboram fără încetare ; am traversat din nou Potala, am trecut prin pardoseli care deveneau tavane și apoi prin alte pardoseli până când, în sfârșit, am ajuns lângă corpul meu care zăcea în bucătărie.

Lama Mingyar Dondup îmi spăla cu multă grijă rana de la tâmplă și scotea din ea bucățele de materie solidă.

« Doamne, mi-am zis stupefiat, capul meu este atât de tare încât a făcut să crape piatra ? » Am văzut atunci că aveam o mică fractură și că printre materiile pe care lama le scosese din rană se găseau așchii de piatră și resturi de orz zdrobit. Urmăream scena cu atenție și mărturisesc, oarecum amuzat, că în timp ce mă aflam acolo, eu n-am simțit în capul meu carnal nici un fel de durere sau stare de indispoziție ; mă simțeam liniștit.

Lama Mingyar Dondup termină de curățat rana, puse o compresă de ierburi pe capul meu și o legă cu ajutorul unui cordon de mătase. Apoi făcu un semn către doi călugări care așteptau acolo cu o targă și le ordonă să mă ridice cu foarte multă grijă.

Cei doi, călugări din același ordin ca și mine, m-au așezat ușor pe targă și, însoți de lama Mingyar Dondup, m-au dus din acel loc.

Am privit în jurul meu cu surprindere : lumina pălea. Rămăsesem, oare, leșinat atât de mult timp încât se lăsase seara ? Înainte de a găsi răspuns la această întrebare, mi-am dat seama că și eu mă "stingeam", că galbenul și albastrul lumii spirituale începeau să pălească ; am simțit că trebuie neapărat să dorm, că nu mai putea rezista dorinței de a mă odihni.

Un timp, mi-am pierdut cunoștința, apoi am simțit cum capul îmi este străpuns de dureri zvâcnitoare, însoțite de licăriri de lumini roșii, albastre, verzi și galbene, a căror violență de nesuportat mă făcea aproape să înnebunesc. Am simțit pe frunte o mână răcoroasă și am auzit o voce blândă spunându-mi :

— Totul merge foarte bine, Lobsang, Totul merge foarte bine, odihnește-te, dormi !

Lumea părea că se transformă într-o pernă moale, moale ca puful de lebedă, în care m-am afundat bucuros, liniștit, și perna moale părea că mă înghite. Mi-am pierdut cunoștința din nou și am simțit că sufletul meu se înalță pe nesimțite spre spațiile interstelare în timp ce trupul strivit în bătaie rămâne adormit.

S-au scurs destul de multe ore grele înainte de a-mi recăpăta cunoștința. Când m-am trezit, l-am văzut pe învățătorul meu așezat lângă mine, ținându-mi mâinile în mâinile sale. Am deschis ochii și, văzând lumina inserării, am surâs ușor. A surâs și el, și a luat de pe o măsuță alăturată o ceașcă cu o băutură care răspândea un miros plăcut. Apropiind-o de buzele mele, mi-a spus.

— Bea asta, o să-ți faci bine.

Am băut licoarea și am simțit cum viața curgea iarăși prin mine atât de puternic încât am vrut să mă ridic. Efortul a fost însă mult prea mare ; am avut impresia că o măciucă grea se abătuse din nou asupra capului meu, am văzut lumini strălucitoare, constelații luminoase, și am renunțat la ideea de a mă ridica.

Umbrele serii se alungeau : de undeva de jos, urcau spre mine sunetele slabe ale cochiliilor în care călugării suflau ca să ne cheme la slujba de seară.

Învățătorul meu îmi spuse :

— Trebuie să lipsesc cam o jumătate de oră, Lobsang, căci Prea înțeleptul dorește să mă vadă. Prietenii tăi, Timon și Yulgye, sunt aici ; ei vor avea grijă de tine în lipsa mea și mă vor chema dacă va fi cazul.

Mi-a strâns mâna cu multă căldură, s-a ridicat și a părăsit încăperea.

Au apărut două figuri cunoscute, puțin speriate și foarte emoționate. Cei doi tovarăși ai mei se așezară lângă mine, iar Timon spuse :

— Oh, Lobsang ! Maestrul-bucătar a fost certat aspru din cauza tal

— Da, spuse celălalt, a fost dat afară din lamaserie pentru că și-a încălcat grav îndatoririle de serviciu. Chiar în acest moment este condus sub escortă la poartă !

Amândoi tremurau de emoție. Timon continuă :

— Te-am crezut mort, Lobsang, sângerai într-adevăr ca un iac rănit !

Privindu-i, nu mi-am putut ascunde surâsul ; vocile lor trădau în ce măsură erau stăpânit, de emoția provocată de această întâmplare, care venea să spargă monotonia vieții din lamaserie. Îi înțelegeam ; și eu, la rândul meu, aș fi fost foarte emoționat dacă victima ar fi fost altcineva. Le-am surâs din nou, apoi m-am simțit cuprins de o toropeală copleșitoare. Am închis ochii ca să mă odihnesc puțin și mi-am pierdut din nou cunoștința.

Timp de câteva zile – șapte sau poate opt – am stat lungit la pat, iar învățătorul meu, lama Mingyar Dondup, a făcut pe infirmierul ; grație lui am supraviețuit. Viata într-o lamaserie nu este deloc ușoară ; de fapt, numai cei puternici rezistă, aici. Chiar dacă lama Mingyar Dondup nu ar fi fost un om plin de bunătate și de gingășie, ar fi existat motive puternice pentru a mi se salva viața. Așa cum am mai spus, eu trebuia să îndeplinesc o misiune deosebită ; încercările la care am fost supus încă din copilărie aveau drept scop, presupun, să mă călească, să devin imun la suferință, căci toate profesiile ce mi se făcuseră – și fuseseră destule – arătau că voi duce o existență dureroasă, greu de suportat.

Pe măsură ce starea mea se ameliora, am avut nenumărate ocazii de a discuta cu maestrul meu. Am vorbit despre o mulțime de lucruri, uneori despre subiecte banale, alteori despre subiecte la care nu ne-am fi așteptat. Am vorbit îndelung despre diferitele aspecte ale ocultismului și îmi amintesc că într-o zi i-am spus :

— Onorabile lama, trebuie să fie minunat să fii bibliotecar și în felul acesta să posezi toate cunoștințele din lume. Dacă nu ar fi fost aceste groaznice profeții în legătură cu viitorul meu, m-aș fi făcut bibliotecar.

Lama surâse :

— Chinezii au un proverb : « O imagine face mai mult decât o mie de cuvinte ! » Dar eu îți spun, Lobsang, că toate lecturile și imaginile la un loc nu valorează cât cunoștințele practice și experimentale.

L-am privit atent ca să văd dacă, într-adevăr, vorbește serios ; apoi m-am dus cu gândul la acel călugăr japonez, Kenji Tekeuchi care, timp de aproape șaptezeci de ani, studiasse cuvinte tipărite și nu reușise să le pună în practică și nici săși asimileze lecturile.

Lama mi-a citit gândurile.

— Da, spuse, bătrânul este nebun. El și-a provocat un fel de indigestie mentală citind totul și neasimilând nimic. El își închipuie că este un om mare, un om de o înaltă spiritualitate. Din păcate nu este decât un sărman bătrân ce își face iluzii deșarte. (Lama oftă melancolic și adăugă) : Pe plan spiritual, a eșuat, știind totul dar neînvățând nimic. Este periculos să citești fără discernământ, fără să dai atenție la ceea

ce îți cade în mână. Acest om a urmat toate marile religii ale lumii și, deși nu le-a înțeles, s-a lăudat că este omul cel mai evoluat de pe pământ.

— Onorabile lama, am spus eu, dacă aceste cărți sunt atât de periculoase, pentru ce există ?

Învățătorul meu îmi aruncă o privire mirată, apoi îmi surâse.

— Dar, dragul meu Lobsang, răspunsul este foarte clar !

Citește, citește mereu, dar nu lăsa nici o carte să-ți denatureze vreodată puterea de judecată și de discernământ. O carte poate avea drept scop să te instruiască sau chiar să te distreze. Ea nu este un învățător pe care să-l urmezi orbește, fără să te gândești. Nici o ființă înzestrată cu rațiune nu trebuie adusă la condiția de sclav grație unei cărți sau cuvintelor unei alte persoane.

Am dat din cap în semn de aprobare. Da, toate acestea mi se păreau logice. Dar atunci, de ce trebuie să ne interesăm de cărți ?

— De ce, Lobsang ? spuse el ca răspuns la întrebarea mea mută. Pentru ce trebuie să existe cărți, aceasta se înțelege de la sine ! Bibliotecile din întreaga lume conțin majoritatea cunoștințelor omenești, dar numai un imbecil ar putea pretinde că omenirea este sclava cărților care, într-adevăr, sunt acolo numai pentru a o îndruma, pentru a-i servi drept referință, pentru a-i veni în ajutor. Este adevărat că dacă nu sunt bine înțelese, ele pot fi dăunătoare, căci pot alimenta orgoliul cuiva care ajunge să se supraestimeze, și îl pot îndruma pe căi greșite, întortocheate, căi pe care, în lipsa unor cunoștințe suficiente, cu siguranță că se va rătăci.

— Ei bine, onorabile lama, am insistat, la ce servesc, de fapt, cărțile ?

— Nimeni nu se poate duce în toate orașele din lume ca să învețe sub îndrumarea unor mari învățători, dar cuvântul tipărit – canea – Îți poate aduce învățătura lor la tine acasă. Nimeni nu te obligă să crezi tot ce citești în cărți – marii scriitori au fost întotdeauna de această părere. Tu va trebui să faci apel la propria ta judecată și să te servești de cuvintele lor înțelepte ca de o călăuză care te va ajuta să descoperi propria ta înțelepciune. Pot afirma că un om care nu este încă pregătit să studieze o anumită problemă își poate face un mare rău dacă citește cărți care se referă la acel subiect și dacă încearcă să se ridice, ca să spun așa, deasupra condiției sale karmice însușindu-și cuvintele și operele altcuiva. Este, de asemenea, posibil ca acela care studiază să fie un om foarte puțin evoluat și, în acest caz, studiul unor subiecte care nu sunt potrivite puterii lui de înțelegere, îi pot întârzia în loc să-i accelereze evoluția ; prietenul nostru japonez este un exemplu în acest caz.

Lama sună să ni se aducă ceai, fără de care nu am fi putut continua discuția. Când călugărul-servitor ni l-a adus, am reluat convorbirea.

— Lobsang, Îmi spuse el, tu vei avea o viață deosebită de a celorlalți și din această cauză ești supus unei instruiți foarte susținute ; îți întărim puterile telepatice apelând la toate metodele pe care le cunoaștem. Datorită telepatiei și clarviziunii, tu vei avea posibilitatea să studiezi unele dintre cele mai valoroase lucrări ale lumii fără să fie nevoie să cunoști limba în care au fost scrise.

Am rămas cu gura căscată ; cum aș fi putut studia o lucrare scrisă într-o limbă necunoscută ? Acest mod de a studia m-a pus pe gânduri, dar învățătorul meu a început să-mi explice imediat despre ce este vorba.

— Când capacitățile tale telepatice și de clarviziune vor fi suficient de dezvoltate, tu vei putea lua cunoștința de conținutul unei cărți prin intermediul celor care vor veni să o citească sau vor fi pe cale să o citească. Este una din aplicațiile mai puțin cunoscute ale telepatiei care, în acest caz, trebuie asociată clarviziunii. În multe țări ale lumii, oamenii nu au întotdeauna posibilitatea de a fi admiși în sălile de lectură ale bibliotecilor publice decât dacă dovedesc că sunt studenți sau cercetători de profesie. Pentru tine acest lucru nu va constitui un impediment, căci vei avea puțința de a călători în planul astral și de a studia ; acest fapt îți va fi de cel mai mare folos toată viața.

Mi-a vorbit despre aplicațiile ocultismului. Cel care folosește puterile oculte pentru a face rău sau pentru a domina o altă persoană, se face vinovat de nesocotirea legilor divine și va fi pedepsit aspru pentru acest lucru. Facultățile esoterice și metafizice, percepțiile extrasenzoriale nu trebuie folosite decât pentru a face bine, pentru a veni în ajutorul altora, pentru a îmbogăți volumul cunoștințelor omenești.

— Dar, onorabile lama ! am exclamat, ce se poate spune despre oamenii care ies din corpul lor în urma unor emoții puternice sau ca efect al voinței proprii ? Când se desprind de corpul lor ei riscă să-și piardă viața de fiică. Nu se poate face nimic pentru a le atrage atenția asupra pericolului care îi pândeste atunci când practică asemenea experiențe ?

Lama m-a privit zâmbind ușor.

— Este adevărat, Lobsang, că un mare număr de oameni citesc cărți care tratează asemenea subiecte oculte și încearcă să experimenteze astfel de științe fără să aibă lângă ei un maestru veritabil. Mulți oameni își părăsesc corpul, sub efectul alcoolului, al unui excitant, sau al unor practici dăunătoare spiritului, după care sunt cuprinși de panică. Tu le vei putea fi de mare ajutor. Tu vei putea, în cursul vieții tale, să atragi atenția celor interesați de acest domeniu, că singurul lucru de care trebuie să se teamă în materie de ocultism, este teama. Teamă de frâu liber gândurilor nedorite, face să pătrundă în oameni entitățile malefice și le permite acestora să-i domine, să-i acapareze cu totul. De aceea, Lobsang, va trebui să le repeți neîncetat că nimic nu e mai de temut decât teama însăși. Teamă este cea care declanșează războaiele, care

crează vrajbă, care îi face pe oameni să ridice mâna unii asupra celorlalți. Teama, și numai ea, iată adevăratul dușman al omului și, dacă vom reuși să o alungăm odată pentru totdeauna, crede-mă, vom reuși să ne schimbăm cu totul.

Teama ? Oare ce însemnătate putea să aibă această discuție despre teamă ? Mi-am ridicat privirea spre învățătorul meu și bănuiesc că a citit în ochii mei întrebarea mută. Sau poate că mi-a citit gândurile prin telepatie ; indiferent cum a aflat, mi-a răspuns de îndată :

— Așadar, îți pui întrebări despre teamă ? Ei bine, tu ești tânăr și inocent !

« Nu chiar atât de inocent pe cât se crede ! », mi-am spus în gând.

Lama râse puțin ca și cum ar fi gustat această glumă – deși eu nu pronunțasem nici un cuvânt – și apoi continuă :

— Teama este ceva real, ceva de care te vei izbi în viață.

Tu ai auzit de cei care au căzut în patima beției, care își intoxică trupul cu alcool. Acești oameni văd, când sunt beți, tot felul de creaturi bizare. Unii spun că văd elefanți de culoare verde cu dungi trandafirii sau ființe și mai ciudate. Vreau să-ți atrag atenția, Lobsang, că toate aceste creaturi neobișnuite pe care ei le văd, și care sunt considerate niște halucinații, sunt într-adevăr reale.

Am continuat să-mi pun întrebări despre teamă. Bineînțeles, eu cunoșteam sensul fizic al acestui termen. Mi-am amintit de ziua în care a trebuit să stau nemișcat în fața lamaseriei din Chakpori pentru a mă supune probei cc trebuia să ateste că sunt în stare să rabd, înainte de a mi se da voie să intru și să fiu acceptat ca unul din cei mai umili chela. M-am întors spre învățătorul meu și l-am întrebat :

— Onorabile lama, ce înseamnă toată această teamă ? Am auzit de creaturi care se află în planul astral inferior, însă în timpul călătoriilor pe care Ic-am tăcut în astral, n-am întâlnit niciodată nici măcar una singură care să mă fac să simt cea mai mică teamă.

Lama rămase o clipă pe gânduri, apoi, ridicându-se brusc, îmi spuse :

— Vino după mine !

M-am ridicat la rândul meu și l-am urmat ; am trecut printr-un culoar de piatră, am luat-o la dreapta, apoi la stânga și din nou la dreapta. Am mers apoi mai departe până când am ajuns, în cele din urmă, într-o încăpere care nu era luminată. Aveam impresia că intru într-o mare de întuneric. Lama intră primul, aprinse lampa aflată lângă ușă apoi, făcând semn să mă așez pe jos, îmi spuse :

— Acum tu ești destul de mare ca să poți cunoaște entitățile din astralul inferior. Eu sunt gata să te ajut ca să poți vedea aceste creaturi. Voi avea grijă ca ele să nu-ți facă nici un rău, căci nu trebuie să le provoci înainte de a fi pregătit să te aperi de ele. Am

să sting lumina ; tu încearcă să fii cât mai destins pentru a te odihni cât mai bine, și apoi lasă-te dus, plutind, În afara corpului tău, oriunde vei vrea sau la voia întâmplării, fără vreo țintă precisă, ușor ca adierea brizei.

A stins lumina și a închis ușa. Camera se cufundase din nou în beznă. Era atâtă liniște încât nu i se auzea nici respirația ; puteam să simt însă, în apropierea mea, prezenta lui binefăcătoare.

Călătoriile în plan astral nu erau o noutate pentru mine. Căpătasem, încă de la naștere, facultatea de a mă deplasa în astral și de a-mi aminti întotdeauna totul la întoarcerea din aceste călătorii. Acum, lungit pe jos, cu capul așezat pe poala robei, mi-am împreunat mâinile și picioarele și am meditat la întregul proces prin care se poate ieși din corp, proces atât de simplu pentru un inițiat. Curând, am simțit o ușoară tresărire care arăta că se producea separarea corpului astral de cel fizic, după care m-am simțit scaldat în lumină. Îmi părea Că plutesc la capătul Cordonului meu de Argint Deasupra mea domnea întunecul, întunericul încăperii pe care mă pregăteam s-o părăsesc și în care nu era pic de lumină. M-am uitat în jurul meu, dar nici această călătorie nu se deosebea cu nimic față de cele pe care le făcusem înainte. Am vrut să mă ridic deasupra Muntelui de Fier și atunci am observat că nu mă mai aflu în camera mea ci că pluteam la o înălțime de aproximativ o sută de metri. Deodată, nu am mai avut cunoștință nici de Potala, nici de Muntele de Fier, nici de Tibet, nici de valea Lhasa. M-am simțit cuprins de teamă, Cordonul meu de Argint tremura violent și am fost înspăimântat când am văzut că ceața de culoare albastră-argintie ce emana întotdeauna din Cordon căpătase acum o culoare urâtă, galben-verzuie.

Pe neașteptate, am avut impresia că sunt tras cu brutalitate în jos ca și cum niște nebuni furioși s-ar fi sforțat să mă aducă înapoi în corp. Instinctiv, mi-am plecat privirea și puțin a lipsit să nu-mi pierd cunoștința din cauza a ceea ce, am văzut.

În jurul meu, sau mai degrabă dedesubtul meu, se deplasau creaturi atât de ciudate și de înfricoșătoare încât păreau scăpate din coșmarul unui bețiv. Una dintre ele, cea mai oribilă creatură pe care o văzusem în viața mea, venea spre mine șerpuiind ; semăna cu un enorm melc fără cochilie, având un oribil cap de om, ale cărui culori nu aveau nimic omenesc. Avea fața roșie, nasul și urechile verzi, iar ochii păreau că i se rotesc în orbite. Am mai văzut și alte creaturi mai monstruoase și mai scârboase decât acest melc. Unele dintre acestea erau imposibil de descris, dar toate aveau în comun o caracteristică omenească : cruzimea. Se apropiau de mine ca să mă sfâșie și încercau să-mi smulgă Cordonul de Argint. Le priveam înfiorat și mă gândeam : « Teama ! Așadar, iată ce este teama ! Ei bine, aceste larve nu-mi pot face nici un rău, sunt invulnerabil la atacurile lor ! » Chiar în clipa în care am emis aceste gânduri, entitățile au dispărut și au încetat de a mai exista. Cordonul eteric cu care eram legat de corpul meu fizic începu să strălucească din nou și își recăpătă culorile normale. M-am simțit fericit, eliberat și am înțeles că, după ce am fost supus la această încercare pe care am

depășit-o, nu aveam de ce să mă mai tem de ceea ce s-ar putea întâmpla în astral. Experiența m-a învățat pentru totdeauna că lucrurile de care ne temem nu ne pot face nici un rău decât dacă, tocmai din cauza fricii, le permitem să acționeze împotriva noastră.

O mișcare bruscă a Cordonului de Argint mi-a atras atenția ; am privit în jos, de data aceasta fără nici un fel de ezitare, fără pic de teamă. Am zărit o lumină slabă. Învățătorul meu, lama Mingyar Dondup, aprinsese mica lampă iar eu simțeam cum corpul meu astral era atras spre corpul meu fizic. Ușor, am trecut plutind prin acoperișul lamaseriei din Chakpori și, am coborât în poziție orizontală deasupra învelișului meu carnal, după care, încet, foarte încet, corpul astral și cel fizic s-au contopit formând un singur corp. Cu un tremur ușor, m-am ridicat din nou în poziția în care am stat înainte de a întreprinde această experiență. Lama m-a privit zâmbindu-mi cu căldură.

— Te-ai descurcat foarte bine. Lobsang ! mi-a spus. Vreau să-ți încredințez un mare secret ; tu ai depășit această primă încercare mult mai bine decât am depășit-o eu altădată. Sunt mândru de tine !

Această problemă a fricii continua să mă frământa și de aceea l-am întrebat :

— Onorabile lama, de ce ne putem într-adevăr teme ? Învățătorul meu se întunecă puțin la față, și cu o voce gravă spuse :

— Tu ai dus o viață decentă, Lobsang, și nu ai de ce să te temi. Dar există criminali, cei care au făcut rău altora. Atunci când sunt singuri, îi torturează conștiința. Creaturile din astralul inferior se hrănesc cu frica altora ; cei care au conștiința încărcată reprezintă hrana acestor creaturi. Oamenii crează gânduri-formă malefice. Poate, într-o zi, vei putea intra într-o foarte veche catedrală sau într-un templu foarte vechi, construite cu foarte mulți ani înainte. Vei suna la zidurile acestora (ca și ale catedralei noastre Jo Khang) emit unde binefăcătoare datorită gândurilor curate ale celor care sau rugat în ele. Dar dacă vei putea vizita o închisoare foarte veche, în care mulți oameni au suferit și au fost supuși la chinuri, vei simți cum zidurile acesteia emit unde malefice. Putem deduce de aici că locuitorii caselor creează gânduri-formă care impregnează pereții ; în consecință o casă “bună” este impregnată cu gânduri-formă bune care emit unde benefice, iar casele impregnate cu gânduri-formă rele răspândesc fluide nefaste. Prin urmare, este limpede că o casă în care răul a fost făcut radiază numai gânduri rele, iar clarvăzătorii pot vedea și simți, în plan astral, aceste gânduri și aceste gânduri-formă.

Lama se opri puțin și apoi continuă :

— Au existat cazuri, așa cum ai să întâlnești și tu mai târziu, în care unii călugări, sau alți oameni, s-au simțit superiori față de ceea ce erau în realitate ; atunci și-au construit o formă-gând și, după un timp oarecare, aceasta i-a tăcut să vadă lucrurile în roz. Îmi

aduc aminte de un caz de acest fel : e vorba de un bătrân călugăr birman, un om foarte ignorant și pe deasupra, trebuie s-o spun, un călugăr de rang inferior și lipsit de inteligentă, căruia a trebuit să-i facem concesii pentru că era fratele nostru – aparținea aceluiași Ordin ca și noi. Ducea o viață solitară ca cea mai mare parte dintre noi dar, în loc să-și consacre timpul pentru meditație și contemplare sau pentru alte activități benefice, și-a închipuit că a devenit un om important în Birmania. El uitase că nu era decât un călugăr umil care abia pusese piciorul pe Calea Iluminării. În singurătatea chiliei sale, el își imagina că este un mare prinț, cu domenii vaste și cu bogății imense. La început, aceasta era o distracție inofensivă. Nimeni nu s-a gândit să-i reproșeze acestui om faptul că trăia într-o lume de himere, de vise fără rost, căci, așa cum am mai spus, nu avea nici atâta inteligentă și nici atâtea cunoștințe pentru a se consacra cu adevărat unor preocupări spirituale. În cursul anilor ce au urmat, acest om, ori de câte ori era singur, devenea din nou un mare prinț. Această iluzie îl tăcea să aibă o viziune “colorată” asupra realității și să-i schimbe felul de a fi. Pe măsură ce timpul trecea, începu să se confunde într-atâta cu personajul pe care și-l imaginase încât locul umilului călugăr care se ștergea din personalitatea sa era luat de un nobil arogant. Sărmanul sfârși prin a fi convins că era cu adevărat un prinț birman. Într-o zi, el se adresă unui abate ca și cum acesta ar fi fost un iobag de pe domeniile sale princiare. Abatele nu era așa de îngăduitor cum suntem unii dintre noi și, din nenorocire, reacția acestuia i-a provocat sărmanului pseudo-print un șoc atât de puternic încât și-a pierdut mințile.

În ceea ce te privește, Lobsang, tu nu ai a te teme din acest punct de vedere : tu ești statornic, bine echilibrat și curajos. Amintește-ți numai de ceea ce ți-a

În ceea ce te privește, Lobsang, tu nu ai a te teme din acest punct de vedere : tu ești statornic, bine echilibrat și curajos. Amintește-ți numai de ceea ce ți-am spus : teama ne roade sufletele. Iluziile deșarte și fără rost ne împing pe un drum greșit, în așa fel încât, cu trecerea anilor, himerele devin realități în timp ce realitățile dispar pentru a nu reapare decât după mai multe încercări. Ai grijă ca picioarele tale să nu se abată de la Cărare. Nu lăsa ca dorințele și imaginația lipsită de sens să-ți coloreze sau să-ți deformeze viziunea asupra realității. Această lume este o lume a iluziei, dar pentru acei dintre noi care pot privi realitatea în față, iluzia poate deveni realitate atunci când părăsim această lume.

M-am gândit la toate acestea ; trebuie să mărturisesc că auzisem deja vorbindu-se de acel călugăr care se credea prinț, căci citisem povestea lui într-o carte din biblioteca învățătorului meu.

— Onorabile lama ! am zis, la ce servește atunci puterea ocultă ?

Lama Mingyar Dondup și-a împreunat mâinile și m-a privit drept în ochi.

— La ce servește puterea ocultă ? Ei bine, este ușor de înțeles, Lobsang ! Avem dreptul să-i ajutăm pe cei care merită să fie ajutați. Noi nu avem dreptul să-i ajutăm pe cei care nu doresc ajutorul nostru, sau care nu sunt gata să-l primească. Noi nu folosim puterea sau facultățile oculte în interes personal, în speranța unui avantaj sau a unei – recompense. Scopul puterii oculte, ascensiunea noastră spre bine, este acela de a accelera evoluția și de a ajuta lumea în ansamblul ei, nu numai lumea oamenilor, dar și cea a naturii, a animalelor, a tuturor lucrurilor.

Am fost întrerupți de slujba care începea în templul din apropiere ; ar fi fost o lipsă de respect față de zei să continuăm să vorbim atât timp cât aceștia erau venerați în locașul sfânt, Am încetat discuția și am rămas așezați în tăcere aproape de flacăra tremurătoare a lămpii cu unt care ardea slab.

Capitol VIII

Era într-adevăr foarte plăcut să stai tolănit în iarba moale și proaspătă care creștea la picioarele lui Pargo Kaling. Deasupra, în spatele meu, bătrânele stânci se înălțau spre cer și de acolo, de unde mă aflam culcat la pământ, vârful clădirii părea că atinge ușor norii. « Bobocul de lotus » din vârf simboliza Spiritul, în timp ce “frunzele” care susțineau bobocul reprezentau Aerul. Cât despre mine, mă odihneam sprijinit de stânca ascuțită care reprezenta Viața pe Pământ. Așa cum stăteam lungit, vedeam înălțându-se în depărtare « Treptele Desăvârșirii ». Ei bine, « a te desăvârși », acesta era acum țelul meu !

Da, era foarte plăcut să-mi pierd timpul aici și să mă uit la negustorii care treceau prin apropiere, veniți din India, din China și din Birmania Unii dintre ei mergeau pe jos conducându-și animalele cu care transportau de la mari distanțe mărfuri exotice. Ați, poate oboșiți, mergeau călare privind în jurul lor. Mă întrebam așa într-o doară ce putea să fie în coșulețele lor de răchită, și deodată, am sărit în sus ; cu siguranță că pentru aceasta mă aflam aici ! Menirea mea era aceea de a privi aura unui număr cât mai mare de oameni. Mă aflam aici pentru a “ghici”, grație auri și telepatiei, ce voiau să facă acești oameni, ce gândeau ei și care le erau intențiile.

Un sărman cerșetor orb era așezat de partea cealaltă a drumului. Plin de praf, îmbrăcat în zdrențe, cerea de pomană văicărindu-se celor ce treceau pe acolo. Mulți dintre trecători îi aruncau bani mărunți, amuzându-se de felul în care îi căuta băjbâind prin praf ; el reușea să-i găsească după zgomotul pe care-l făceau când cădeau pe pământ sau se izbeau de vreo piatră. Uneori, dar foarte rar, se întâmpla să-i scape vreun bănuț ; atunci, trecătorul îl lua de jos și-l arunca din nou. Gândindu-mă la acel sărman, am întors capul în direcția lui și, surprins de ceea ce vedeam, m-am ridicat brusc. Îi vedeam aura ! Până atunci mă uitasem la el cu totul indiferent. Acum, când îl priveam atent, am observat că era un om bogat, că avea bani și bunuri puse la păstrare la loc sigur și că se prefăcea că este un sărman orb pentru că cerșitul era pentru el modalitatea cea mai comodă de a-și câștiga existența. Nu, nu era cu puțință ! Fără îndoială că mă înșelam ; poate că-mi supraestimam facultățile cu care eram înzestrat. Poate că acestea începuseră să slăbească. Gândul acesta mă neliniști și mă făcu să plec de acolo, fără prea multă tragere de inimă. Voiam să-l caut pe lama Mingyar Dondup, care se afla la Kundu Ling, ca să mă ajute să înțeleg mai clar care era de fapt adevărul.

Cu câteva săptămâni mai înainte, fusesem supus unei operații al cărui scop fusese acela de a mi se deschide mai larg cel de-al « Treilea Ochi ». Chiar de la naștere, posedam capacități de clarviziune neobișnuite, capacitatea de a vedea aura din jurul corpului omenesc, din jurul animalelor și plantelor. Această operație dureroasă reușise să-mi intensifice facultățile cu mult peste așteptările învățătorului meu. În prezent, mi se tăcea o pregătire intensă împinsă până la limita posibilităților mele de asimilare ; în afara orelor de odihnă, toate celelalte ore le consacram studierii ocultismului. Mă

simțeam zdrobit sub presiunea acestui efort, în timp ce cutare sau cutare lama mă “îndopa” cu cunoștințe prin telepatie sau prin alte metode neobișnuite al căror proces îl studiam. Oe ce e nevoie să-ți faci lecțiile ca școlar când te poți instrui cu ajutorul telepatici ? De ce să-ți pui întrebări legate de intențiile unui om, dacă îi poți vedea aura ? Și cu toate acestea, orbul acela mă intriga !

— Onorabile lama, unde sunteți ? am strigat, traversând strada în fugă în căutarea învățătorului meu. Am intrat în părculeț atât de repede încât eram gata să cad.

— la te uită ! îmi spuse surâzând lama care ședea liniștit pe trunchiul unui arbore tăiat, la te uită, ești foarte emoționat pentru că ai descoperit că « orbul » are ochii la fel de sănătoși ca ai tăi.

Simțeam că mă sufoc de atâta efort și indignare.

— Da ! am exclamat, acel om este un impostor, un escroc, căci îi fură pe cei de bună credință. Cred că ar trebui dus la închisoare !

Lama a izbucnit în râs văzându-mi fața roșie de furie.

— Lobsang, ce rost are să te agiți în halul ăsta ? Omul acela își vinde serviciile tot așa cum un altul vinde moriști de rugăciune. Oamenii îi dau câțiva bănuți ca să se creadă despre ei că sunt generoși ; ei se cred arunci buni. În felul acesta, orbul a făcut ca ritmul vibrațiilor lor moleculare să se accelereze, să se ridice pe plan spiritual, să se apropie de zei. Când dau pomană, oamenii se simt bine. Banii pe care îi dau ? Nu reprezintă mai nimic. Nu cheltuiesc prea mult.

— Dar nu e orb ! am strigat exasperat. E un hot.

— Lobsang, îmi spuse lama, el nu face rău nimănui, își

vinde numai serviciile pe care le face. Mai târziu, când vei fi în Occident, vei vedea oameni care se ocupă cu publicitatea și care difuzează false adevăruri ; ei ridică în slăvi calitățile unor produse care, de fapt sunt dăunătoare sănătății copiilor, ajungând chiar să transforme oameni în toate mințile în nebuni furioși.

A bătut ușor cu palma în bușteanul pe care ședea și mi-a făcut semn să mă așez alături de el. M-am așezat și am început să lovesc cu călcâiul în scoarța bușteanului.

— Trebuie să înveți să te servești în același timp și de aură și de telepatie, continuă ci. Dacă te folosești numai de una fără cealaltă, riști să tragi concluzii greșite, ca în cazul celui orb Este necesar să folosești toate facultățile cu care ești înzestrat, toate puterile de care dispui pentru a rezolva fiecare problemă. În această după-amiază, eu trebuie să lipsesc ; marele lama-medic, reverendul Chinrobnobo, de la spitalul din Menzekang, va veni să stea de vorbă cu tine.

— Mda ! am zic eu pe un ton posac, el nu-mi vorbește niciodată, nici nu mă bagă în seamă.

— Totul se va schimba, vei vedea... într-un fel sau altul...

În această după-amiază, spuse Lama.

« Într-un fel sau altul ! » mi-am zis. Aceste cuvinte avură darul să mă neliniștească.

Ne-am întors împreună spre Muntele de Fier ; În drum, ne-am oprit să admirăm încă o dată vechile sculpturi colorate, tăiate în rocă, atât de vechi și totuși atât de vii. Apoi am început să urcăm din greu poteca povârnită și bolovănoasă.

— Viața este ca această cărare, Lobsang, spuse el. Viața urmează un drum obositor, presărat cu bolovani, cu piedici și capcane, dar dacă perseverezi, sfârșești prin a ajunge în vârf.

. Ajunși în partea de sus a potecii, am auzit sunetele de gong care anunțau slujba de la templu ; ne-am despărțit fiecare mergând în altă parte, e] pentru a se întâlni cu persoane de același rang, eu pentru a-mi regăsi camarazii de clasă. De îndată ce slujba s-a terminat și am mâncat, am fost căutat de un chela mai mic decât mine, care părea destul de neliniștit.

— Lobsang, mi s-a adresat el timid, sfațul lama-medic Chinrobnobo vrea să te vadă imediat la Școala de Medicină.

Mi-am aranjat roba, am respirat adânc ca să-mi liniștesc nervii și, stăpân pe mine, m-am îndreptat spre Școala de Medicină.

Se auzi o voce gravă și puternică, o voce care semăna cu sunetul pe care îi scoate cochilia în care se suflă pentru a chema călugării la slujba de la templu. M-am prezentat în fata lui înclinându-mă și transmițându-i urările mele respectuoase potrivit regulilor stabilite prin tradiție. Lama era un bărbat înalt și solid, cu umeri largi și, privindu-l cum arată, era de ajuns să inspire groază unui copil ca mine. Aveam impresia că era în stare să-mi zboare, cu dosul palmelor sale puternice, capul de pe umeri și să mi-l rostogolească în vreo prăpastie de munte. El mă rugă să mă așez înaintea lui cu atâta bunăvoință încât eram să cad pe jos de uimire.

— Ei bine, băiete, Începu el cu o voce gravă, asemănătoare bubuitului unui tunet într-un munte îndepărtat, am auzit vorbindu-se mult despre tine. Ilustrul tău maestru, lama Mingyar Dondup, afirmă că ești o adevărată minune, că facultățile tale paranormale sunt formidabile. Asta vrem să vedem și noi acum.

Eram așezat în fața lui și tremuram.

— Tu mă vezi ? Și ce vezi ? mă întrebă el.

Tremurând din ce în ce mai tare, i-am spus ce mi-a trecut mai întâi prin minte.

— Văd un om atât de mare și de puternic, venerabile lama medic, încât venind aici l-am asemuit cu un munte.

Râse atât de zgomotos și aerul vibră atât de puternic încât m-am temut să nu zboare roba de pe mine.

— Privește-mă, băiete, privește aura și spune-mi ce vezi ! îmi ordonă el Și ce poți să spui despre ea.

L-am privit, dar nu uitându-mă fix la el, căci în felul acesta există riscul de a slăbi aura unei siluete îmbrăcate. Așa că am privit mai degrabă în direcția lui.

— Onorabile lama, i-am spus, văd mai întâi conturul fizic al corpului dumneavoastră, vag, așa cum ar arăta fără îmbrăcăminte. Apoi, foarte aproape de dumneavoastră, disting o lumină slabă, albăstruie, asemănătoare culorii fumului pe care îl scoate lemnul verde care arde. Această lumină îmi arată că ați lucrat foarte mult, că ați cunoscut nopți lungi de insomnie de câțiva timp și că energia dumneavoastră eterică este slabă.

M-a privit insistent, cu ochii holbați, și a clătinat din cap satisfăcut.

— Continuă !

— Onorabile lama, aura dumneavoastră se întinde până la o distanță de trei metri în jur, de fiecare parte a corpului. Culorile se suprapun atât pe verticală cât și pe orizontală. Se distinge culoarea galbenă care indică o înaltă spiritualitate. În acest moment, sunteți uimit că un copil de vârsta mea este în stare să vă spună atâtea lucruri și vă gândiți că învățătorul meu, lama Mingyar Dondup, nu este cu totul neștiutor. Vă gândiți că va trebui să-i cereți scuze pentru că v-ați exprimat unele îndoieli asupra capacităților mele.

Un râs puternic m-a tăcut să tac.

— Ai dreptate, băiete, ai perfectă dreptate ! strigă lama încântat. Continuă !

— Onorabile lama ! (Ceea ce îmi cerea, pentru mine era o joacă de copil.) De curând ați avut un accident în urma căruia v-ați lovit la ficat și aveți de gând să luați iarbă de tatura și să faceți un masaj profund atunci când veți fi sub efectul anesteziant al acesteia. Vă gândiți, poate, că destinul va face ca printre cele mai mult de șase mii de specii de plante să nu găsiți, tocmai când aveți nevoie, iarbă de tatura.

A încetat să mai râdă și m-a privit cu respect. Am mai adăugat :

— Aura dumneavoastră arată, în plus, că în curând veți fi principalul Abate-medic al Tibetului.

S-a apropiat de mine cu o oarecare teamă.

— Dragă băiete, îmi spuse, tu ești înzestrat cu o mare putere... vei ajunge departe. Dar să nu abuzezi de ea nicio dată, niciodată. Ea poate fi periculoasă. Acum să discutăm despre aură. Să discutăm dar să bem și ceai.

A pus mâna pe un clopoțel de argint și l-a agitat atât de violent încât am crezut că o să-l scape pe jos. În câteva clipe, un tânăr călugăr apărură în mare grabă aducându-ne ceai și – ce bucurie ! – câteva dulciuri aduse din India, Mama noastră. În timp ce stăteam acolo, mă gândeam, privind în jur, că toți acești lama de rang înalt se bucurau de un tratament privilegiat.

La picioarele noastre puteam vedea marile parcuri din Lhasa ; Dodpal și Khati erau foarte aproape, ca să zic așa, la o azvârlitură de bă]. Mai la stânga, Chorten-ul din sectorul nostru, Kesar Lhakhang, se înalță ca o santinelă, În timp ce de cealaltă parte a drumului, mai la nord, priveliștea mea favorită, Pargo Kaling (Poarta de Apus) domina împrejurimile cu silueta ei solitară.

— Cum se formează aura, onorabile Lama ? am întrebat eu plin de interes.

— Așa cum ți-a explicat respectabilul tău maestru, lama Mingyar Dondup, creierul primește mesaje de la Eul Superior. În creier iau naștere atunci curenți electrici. Întreaga viață nu este altceva decât electricitate. Aura este una din manifestările ei. În jurul corpului apare, așa cum știi, un nimb, o aureolă. Pictorii din vechime au reprezentat întotdeauna un sfânt sau un zeu cu acel « Nimb de aur » în jurul capului.

— Pentru ce atât de puțini oameni văd aura și aureola, onorabile lama ?

— Unii oameni neagă existența aurei numai pentru că ei nu pot vedea. Aceștia uită că nici aerul nu poate fi văzut, și totuși, aerul există pentru că fără el n-ar mai putea trăi nimeni ! Unele persoane, dar acestea sunt foarte rare, pot vedea aura. Alte persoane n-o văd. Unii oameni pot auzi sunete de frecvență mai înaltă sau mai joasă decât cele pe care le pot auzi semenii lor. Aceasta nu are nici o legătură cu gradul de evoluție spirituală a observatorului, după cum mersul pe picioroange nu denotă înalte calități morale din partea celui care se poate deplasa cu ajutorul lor. (Surâse și adăugă.) Cândva, am mers și eu pe picioroange tot așa de bine ca și tine. Acum, însă, greutatea pe care o am nu-mi mai permite s-o fac.

Am surâs la rândul meu, gândindu-mă că, așa cum arăta ci acum, ar fi avut nevoie în loc de picioroange obișnuite de niște trunchiuri de copac.

— Atunci când te-am operat ca să – deschidem cel de-al « Treilea Ochi », spuse marele lama-medic, am putut observa că unele părți ale lobului tău frontal se deosebesc mult de cele normale și ne-am dat seama că, pe plan fizic, erai născut să fii clarvăzător și telepat. Acesta este unul dintre motivele pentru care a trebuit să se facă, și ți se va face și în continuare, o pregătire atât de intensă și de aprofundată. (M-a privit satisfăcut și a adăugat) : Va trebui deci să rămâi aici, la Școala de Medicină,

câteva zile. Dorim să te examinăm mai îndeaproape ca să vedem cum putem să-ți îmbunătățim și mai mult facultățile de care dispui și să te învățăm și alte lucruri.

Din pragul ușii se auzi o tuse reținută, discretă ; maestrul meu tocmai intra în cameră. M-am ridicat dintr-un salt, și m-am înclinat în fata lui ; lama Chinrobnobo făcu și el la fel.

Învățătorul meu surâse.

— Am primit mesajul dumneavoastră telepatic, spuse el marelui lama-medic, și m-am grăbit să vă vizitez și să am, poate, plăcerea de a mi se confirma aprecierile pe care le-am făcut în legătură cu tânărul meu prieten.

Tăcu, îmi surâse și luă loc. Marele lama-medic surâse și el.

— Stimate coleg, spuse el, mă grăbesc să mă înclin în fața înaltelor dumneavoastră cunoștințe și sunt de acord să-l primesc aici pe acest tânăr ca să-l supun la câteva examene. Stimate coleg, posedați aptitudini remarcabile, sunteți o persoană foarte dotată, dar nu ați întâlnit niciodată până acum un tânăr ca acesta.

Atunci, spre marea mea uimire, izbucniră amândoi în râs, iar lama Chinrobnobo scoase de undeva din spatele lui, trei borcane cu nuci murate în oțet ! Trebuie că arătam foarte încurcat, căci cei doi lama se întoarseră spre mine râzând și mai puternic.

— Lobsang, tu nu-ți folosești facultățile telepatice. Altfel ai fi știut că noi ne-am făcut vinovați de păcatul de a paria. Ne-am înțeles că dacă se va confirma ceea ce am afumat despre tine, reverendul lama-medic îți va da trei borcane de nuci murate, iar dacă tu nu ai fost la înălțime, eu aș fi făcut o lungă călătorie pentru a îndeplini o misiune medicală specială pentru prietenul meu.

Învățătorul meu mi-a surâs din nou și a continuat :

— Bineînțeles, aș fi făcut oricum această călătorie pentru el și te-aș fi luat și pe tine, dar acum lucrurile s-au lămurit și onoarea a fost salvată. (A privit apoi spre cele trei borcane) : Lobsang, ia-le cu tine când pleci ; ele sunt trofeele învingătorului, iar învingătorul ești tu.

Mă simțeam grozav de încurcat ; era clar că nu-mi puteam permite să mă folosesc de facultățile mele telepatice ca să aflu ce intenții aveau acești doi lama de rang înalt. Gândul că aș fi putut să fac așa ceva, mă făcea să simt un fior pe șira spinării. Îl iubeam mult pe maestrul meu, lama Mingyar Dondup, și respectam cunoștințele și înțelepciunea marelui lama Chinrobnobo. Ar fi fost o dovadă de proastă educație, o insultă chiar, dacă mi-aș fi permis să ascult în secret discuția dintre ei, chiar dacă aceasta avea loc pe cale telepatică. Lama Chinrobnobo s-a întors spre mine și mi-a spus :

— Da, băiete, sentimentele tale îți fac cinste. Sunt într-adevăr fericit să te primim printre noi. Te vom ajuta să faci progrese.

Învățătorul meu mi se adresa :

— Acum, Lobsang, vei rămâne aici, în această clădire, timp de aproximativ o săptămână, căci va trebui să mai înveți câte ceva despre aură. Ah, da ! continuă el, citindu-mi în priviri, știu că tu crezi că știi totul despre acest subiect. Tu poți vedea aura și o poți interpreta, dar acum vei învăța « de ce » și “cum” apare și se manifestă acest fenomen ; trebuie să afli, de asemenea, care este limita viziunii tale asupra omului pe care îi studiezi. Acum trebuie să plec dar ne vom vedea mâine din nou.

S-a ridicat și, la rândul nostru, am făcut la fel. Și-a luat apoi rămas bun și a părăsit camera în care ne simțisem atât de bine împreună. Lama Chinrobnobo s-a întors spre mine și mi-a spus :

— Nu te neliniști, Lobsang, n-o să ți se întâmple nimic.

Vrem doar să te ajutăm și să-ți grăbim evoluția. La început o să vorbim puțin despre aura umană. În ce te privește, tu vezi foarte clar aura și, bineînțeles, știi s-o interpretezi, dar acum imaginează-ți că, de fapt, nu ești înzestrat cu această facultate. Pune-te în locul celor nouăzeci și nouă la sută, sau poate și mai mult, din populația acestui glob.

A agitat din nou clopoțelul de argint și de îndată a apărut asistentul care ne-a adus ceai și bineînțeles « celelalte lucruri » care îmi plăceau atât de mult. Este interesant de știut că în Tibet se bea uneori până la șaiszeci de cești de ceai zilnic. Evident, Tibetul este o țară rece și ceaiul fierbinte ne încălzește ; în afară de aceasta, nouă ne era imposibil să cumpărăm băuturi ca acelea pe care le au la dispoziție occidentalii. Tot ce puteam avea era ceaiul și tsampa, afară de cazul când vreo persoană mai cu milă ne aducea dintr-o țară ca India alimente care nu se găseau în Tibet.

Ne-am așezat cât mai confortabil și lama Chinrobnobo relua discuția :

— Am vorbit deja despre originea aurei. Ea este forța vitală a corpului omenesc. Să presupunem, Lobsang, că tu nu poți vedea aura și că nu știi nimic despre ea ; numai plecând de la această presupunere, voi putea să-ți spun ce vede și ce nu vede muritorul de rând.

Am dat din cap în semn că am înțeles ce-mi spusese.

Evident, mă născusem cu facultatea de a distinge aura și alte fenomene asemănătoare și aceste capacități îmi fuseseră dezvoltate prin operația celui de-al « Treilea Ochi ».

Odinioară, greșeam adesea spunând ceea ce vedeam în jurul corpului, căci nu mă îndoiam de faptul că și ceilalți posedau această facultate. Îmi amintesc cum, într-o bună zi, spuseseam despre un om că era încă viu – un om pe care bătrânul Tzu și cu

mine îl descoperiserăm zăcând la marginea drumului. Tzu mi-a răspuns că mă înșelam și că omul era mort. « Dar, Tzu, am exclamat eu plin de uimire, luminile lui sunt încă aprinse ». Din fericire, o puternică rafală de vânt mi-a împrăștiat vorbele și Tzu nu le-a putut înțelege. Totuși, mânat de curiozitate, s-a uitat mai bine la acel om și a constatat că era viu !

— Omul obișnuit, Lobsang, nu poate vedea aura umană...

Unii sunt convingși că ea nici nu există. Tot așa de bine ar putea să spună și despre aer că nu există pentru că nu îl pot vedea. (Lama s-a uitat la mine ca să fie sigur că îl ascultam și că nu mă gândeam la borcanele cu nuci. Mulțumit că îl urmăream cu atenție, a dat în cap și a continuat) : Atât timp cât un corp este viu, el radiază o aură pe care o pot distinge cei care sunt înzestrați cu puterea, cu darul sau facultatea – spune-i cum vrei – necesară pentru aceasta. Trebuie să-ți spun, Lobsang, că pentru a vedea cât mai bine aura unei persoane, aceasta trebuie să fie complet dezbrăcată. Am să-ți explic mai târziu de ce. Pentru o interpretare mai generală, este de ajuns să analizezi aura unei persoane îmbrăcate, dar dacă vrei să cercetezi aura pentru un consult medical, trebuie ca persoana să fie complet dezbrăcată.

Învelișul eteric înconjoară întregul corp și se întinde pe o distanță care poate varia între trei milimetri și opt până la zece centimetri. El arată ca un fel de ceată de culoare gri-albăstruie, deși termenul “ceată” nu este cel mai potrivit pentru că prin el se poate vedea foarte clar. Acest înveliș este o emanație pur animală, ea derivă mai ales din vitalitatea animală a corpului, punând în evidență starea de sănătate a unei persoane. Aura unui om perfect sănătos se întinde până la opt sau zece centimetri față de corp. Numai cei mai bine înzestrați, Lobsang, pot distinge un alt strat, căci între învelișul eteric și aura propriu-zisă se află un alt strat, lat cam de șapte centimetri și jumătate, și e nevoie să fii înzestrat cu facultăți excepționale pentru a-i vedea culorile. Trebuie să recunosc că nu reușesc să văd nimic acolo.

Această mărturisire m-a umplut de bucurie, căci eu eram în stare să disting toate culorile din acel strat, și m-am grăbit să-i spun acest Lucru.

— Da, da, Lobsang ! Știi că poți să vezi această bandă, căci ești înzestat mai ales cu această însușire : nu uita, Însă, că am presupus că nu ești în stare să vezi aura, pentru ați putea da toate explicațiile necesare.

Lama își însoți cuvintele dojenindu-mă din priviri, fără îndoială, fiindcă îi întrerupsesem expunerea. Când a socotit că i-am înțeles bine reproșul, astfel încât să-mi pot stăpâni pornirea de a-l mai întrerupe, el continuă :

— Așadar, există mai întâi învelișul eteric. Urmează apoi acea zonă, strat sau bandă, cum vrei să-i spui, pe care prea puțini dintre noi sunt în stare s-o vadă altfel decât ca pe un spațiu gol. La exteriorul acestei zone se întinde aura propriu-zisă. Ea nu depinde atât de mult de vitalitatea animală cât de vitalitatea spirituală. Ea este formată din

benzi care se rotesc și din striatii având toate culorile spectrului vizibil – altfel spus având un număr mai mare de culori decât cele percepute de ochiul omenesc, căci aura este percepută prin alte simțuri decât cele ale vederii fizice obișnuite. Fiecare organ al corpului uman generează un fascicul de lumină propriu, fascicul de raze care se modifică în funcție de gândurile individului. Aceste indicații pot fi distinse – în număr mare și de o manieră foarte clară – În zona eterică și în spațiul care se întinde dincolo de ea și, atunci când privim corpul în toată goliciunea lui, aura ne apare mult mai intensă, punând în evidență mai bine starea de sănătate sau de boală.

Așadar, cei care posedă facultatea clarviziunii pot pune diagnostice asupra stării de sănătate a unui individ. (Toate aceste lucruri le știam foarte bine, pentru mine erau o joacă, tăcusem experiențe de acest gen după ce fusesem opera ! la cel de-al « Treilea Ochi ». Știam că grupuri de lama-medici se duceau să vadă bolnavi dezbrăcați până la piele și îi examinau pentru a încerca să le aline durerile. Crezusem că urma să fiu instruit pentru a fi în stare să fac ce făceau ei.) În prezent, continuă lama, tu primești o educație specială, foarte riguroasă, și, când vei fi în Occident, sperăm că vei reuși să construiești un aparat grație căruia chiar oamenii lipsiți de orice putere ocultă să fie în stare să distingă aura umană. Medicii vor putea să analizeze aura și să stabilească un diagnostic corect și un tratament corespunzător pentru vindecarea bolnavilor. În ce fel ? Despre asta vom discuta mai târziu.

Știu că lucrurile acestea se par plictisitoare. Pentru că tu te-ai născut cu darul clarviziunii, poate că nu te-ai gândit la procesul specific al acestui talent ; acesta este un gol care trebuie umplut, căci un om care nu cunoaște un subiect decât pe jumătate nu este decât pe jumătate pregătit și deci pe jumătate util. Iar tu vei fi extrem de folositor. Dar acum întrerupem aici, expunerea, Lobsang ; ne vom retrage în camerele noastre pentru a ne odihni și vom reflecta mai târziu la problemele peste care am trecut ușor. Săptămâna aceasta vei fi scutit de a mai lua parte la slujbele din templu : acesta este chiar ordinul Prea înțeleptului. Toate energiile, toate eforturile tale vor trebui îndreptate spre un singur scop ; acela de ați însuși cât mai bine disciplinele pe care eu și colegii mei le vom preda.

S-a ridicat și am făcut și eu la fel ; încă odată a luat clopoțelul de argint în mâna lui puternică și l-a scuturat cu atâta vigoare încât am crezut că îl va face praf. Călugărul-servitor veni în fugă și el îi spuse :

— Te vei ocupa de Lobsang Rampa, căci el este un oaspete de seamă, așa cum știi de altfel. Ocupă-te de el tot așa cum te-ai ocupa de un călugăr de rang înalt.

Lama s-a întors spre mine și s-a înclinat ; m-am grăbit să-i răspund la salut, se înțelege, iar călugărul-servitor mi-a tăcut semn să-l urmez :

— Oprește-te, strigă cu glas tunător, lama Chinrobnobo.

Ți-ai uitat nucile !

M-am întors în grabă și mi-am luat prețioasele borcane zâmbind stânjenit, după care m-am îndreptat spre camera cerni fusese rezervată.

Am trecut printr-un culoar mic și am intrat apoi într-o încăpere foarte plăcută a cărei fereastră dădea spre podul plutitor al Fluviului Fericit.

— Sunt aici pentru a vă servi, Maestre, spuse călugărul servitor. Acest clopoțel vă stă la dispoziție, folosiți-i ori de câte ori doriți.

S-a răsucit pe călcâie și a ieșit din cameră. Spectacolul pe care mi-l oferea Valea Sacră mă fascina, căci bacul făcut din piei de iac umflate tocmai se îndepărta de mal împins de prăjina luntrașului pentru a trece dincolo, prin curenții rezezi ai fluviului. Pe celălalt mal, așteptau trei sau patru bărbați care, judecând după felul în care erau îmbrăca, păreau a fi niște persoane importante. Impresia mi-a fost confirmată de comportamentul excesiv de servil al luntrașului care îi ajuta să se imbarce pe bac. Am urmărit toată scena timp de câteva minute și, deodată, am simțit cum mă doboară oboseala. M-am întins fără a încerca să iau măcar o pernă și, înainte de a putea înțelege ce se întâmplă cu mine, am căzut pe spate, adormit.

Orele treceau însoțite de zornăitul moriștilor de rugăciune.

Mi-am revenit dintr-o dată, tremurând de spaimă. Slujba ! Întârziaseam la slujbă. Mi-am aplecat capul și am ascultat cu atenție. De undeva, o voce psalmodia o litanie. Asta îmi era de ajuns... Am sărit în picioare și am fugit spre locul unde știam că este ușa. Nu se mai afla acolo ! M-am izbit cu tărie de zidul de piatră, gata-gata să-mi sparg capul, și am căzut pe spate. Un fulger alb-albăstrui mi-a străbătut capul în clipa în care m-am lovit de piatră, dar mi-am venit repede în fire și m-am sculat imediat în picioare. Cuprins de panică la ideea ci voi întârzia la slujbă, alergam buimăcit în jurul camerei nereușind să găsesc ușa. În zăpăceala mea, nu am reușit să dau nici de fereastră.

— Lobsang ! se auzi o voce din întuneric, și s-a întâmplat ceva ?

Era vocea călugărului-asistent care m-a trezit la realitate asemenea unui duș rece.

— Ah ! i-am răspuns fâstâcit, am crezut că am întârziat la slujbă. Am uitat că am fost scutit.

L-am auzit râzând înfundat, după care a continuat :

— Mă duc să aprind lampa, căci este foarte întuneric în noaptea aceasta.

O luminiță plâpândă strălucea pe prag, în locul cel mai neașteptat. Asistentul veni spre mine.

— A fost foarte amuzant, spuse el. La început am crezut că o întreagă turmă de iaci s-a năpustit în cameră. Surâsul său făcu să-mi pară mai blând reproșul pe care mi-l tăcuse.

M-am liniștit, iar călugărul s-a îndepărtat ducând cu el lampa. Prin careul mai puțin întunecos al ferestrei, am văzut o stea căzătoare lunecând pe bolta cerului și dispărând apoi undeva, în spațiul nesfârșit. M-am întors pe o parte și am adormit.

Masa de dimineață a constituit-o veșnica tsampa și ceaiul.

Este o hrană întăritoare, dar puțin gustoasă. După ce am terminat, călugărul-asistent s-a apropiat de mine și mi-a zis :

— Dacă ați terminat, vreți să mă urmați ?

M-am ridicat și am părăsit camera împreună.

De această dată, am mers pe un drum pe care nu-l cunoșteam și am intrat într-o aripă a lamaseriei Chakpori de a cărei existență nu știam nimic. Am coborât atât de multe scări încât mi se părea că vom ajunge în măruntaiele Muntelui de Fier. Ne urmam drumul la lumina slabă a lămpilor pe care le aveam la noi. În cele din urmă, asistentul s-a oprit și mi-a arătat cu degetul să merg tot înainte.

— Mergi drept înainte și intră în camera din stânga. M-a salutat, s-a întors și a plecat de unde venise.

Mi-am continuat drumul întrebându-mă ce o să nu se întâmple. Am ajuns în dreptul camerei, am intrat și primul lucru care mi-a atras atenția a fost o morișcă de rugăciune aflată în mijlocul ei. Nu am avut timp să mă uit mai atent la ea, deși mi-am dat seama că nu era o morișcă de rugăciune obișnuită, căci m-am auzit strigat pe nume :

— Ei bine, Lobsang, suntem fericiți că te afli printre noi. Mi-am aruncat privirea spre locul de unde auzisem vocea și l-am zărit pe maestrul meu, lama Mingyar Dondup, alături de marele lama-medic Chinrobnobo și de un lama indian, cu un aer foarte distins, lama Marfata. Acesta studiasse medicina occidentală la o universitate germană numită, mi se pare, Heidelberg. În prezent, era călugăr budist.

Indianul m-a privit cu atâta insistență, atât de pătrunzător, încât am avut impresia că vede prin mine și că se uită, de fapt, la partea din spate a robei mele. Simțindu-mă în ziua aceea cu conștiința curată i-am înfruntat privirea, ta urma urinelor, de ce mi-aș pleca privirea ? Îmi permiteam pentru că eram discipolul lui Mingyar Dondup și a marelui lama-medic Chinrobnobo. Buzele sale rigide au schițat un surâs care trăda mai degrabă o durere acută. A dat din cap aprobator și s-a întors spre învățătorul meu :

— Da, fără îndoială, acest băiat este exact așa cum mi l-ați descris.

Lama Mingyar Dondup a surâs și el... dar atât de spontan și de sincer încât mi-a încălzit inima.

Lama Chinrobnobo mi se adresa spunând :

— Lobsang, te-am adus în această cameră secretă pentru că vrem să-ți arătăm unciile lucruri și să discutăm cu tine. Învățătorul tău și cu mine te-am examinat și suntem multu miți de puterile cu care ești înzestrat și pe care ți le vei dezvolta. Colegul nostru indian, Marfata, nu crede că o asemenea minune poate exista în Tibet. Sperăm că vei dovedi că tot ce am afirmat despre tine este adevărat.

Mă uitam la indian și mă gândeam : « Iată un om care are o părere foarte bună despre propria-i persoană. »

M-am întors spre lama Chinrobnobo și i-am spus :

— Onorabile lama, Prea înțeleptul, care a fost atât de bun să mă primească de atâtea ori în audiență, mi-a cerut în mod special să nu fac demonstrații cu aceste puteri, căci, mi-a spus Sfinția sa, demonstrația nu este decât soluția superficială a unui spirit leneș. Cei care cer probe nu sunt în stare să accepte adevărul acestor probe, chiar dacă ele au fost demonstrate în mod incontestabil.

Lama Chinrobnobo izbucni într-un râs atât de puternic încât am crezut că o să zbor de acolo. Maestrul meu începu și el să râdă uitându-se la indianul Marfata care, după felul în care mă țintuia cu privirea, se vedea că nu-mi împărtășea părerile.

— Dragă băiete, spuse indianul, tu vorbești bine dar numai vorbele nu dovedesc nimic, așa cum de altfel ai recunoscut chiar tu. Acum, dragul meu, spune-mi ce vezi în mine ?

Întrebarea m-a pus în încurcătură, căci vedeam la acest om destule lucruri care îmi displăceau.

— Ilustre lamai i-am spus, dacă vă voi spune ce văd, mi-e teamă să nu vă jignesc și să trec în ochii dumneavoastră drept un nerușinat.

Învățătorul meu înclină capul în semn de aprobare, iar pe fața marelui lama-medic Chinrobnobo apăru un surâs care radia ca lumina unei luni pline.

— Spune-mi ce vezi, băiete, căci n-avem timp de pierdut cu vorbărie de prisos, spuse indianul.

Câteva clipe m-am uitat insistent la marele lama indian și mi-am dat seama că se simte tulburat ; apoi i-am spus :

— Ilustre lama ! Mi-ați cerut să vă vorbesc deschis și cred că învățătorul meu, lama Mingyar Dondup, și marele lama-medic Chinrobnobo doresc de asemenea să mă exprim rară ocolișuri. Vă văd pentru prima oară, dar aura și gândurile dumneavoastră îmi permit să vă spun că, sunteți o persoană care a călătorit enorm, că ați traversat marile oceane ale globului. V-ați dus într-o insulă mică, al cărui nume nu îl cunosc, ai căror locuitori sunt albi și lângă care se află o altă insulă mică, cuibărită în prima ca un pui lângă mama sa. Fată de acești oameni v-ați arătat foarte neprietenos și ei au dorit

să întreprindă ceva împotriva dumneavoastră din cauza unei întâmplări în legătură cu... (Aici, am ezitat și m-am oprit căci imaginea era foarte neclară ; era vorba de niște lucruri despre care nu știam nimic. Totuși, am continuat, cu mare greutate) :... în legătură cu un oraș indian, Calcutta cred, și cu un fel de groapă neagră în care oamenii acestei insule se aflau într-o situație foarte neplăcută. Ei considerau că ați fi putut să-i scutiți de aceste neazuri în loc să le provocați.

Marele lama-medic începu să râdă, și asta mi-a făcut plăcere, căci însemna că eram pe drumul cel bun. Învățătorul meu părea indiferent, în timp ce indianul mormăia ceva, nemulțumit. Am continuat :

— V-a dus într-o altă țară și pot să citesc clar în mîntea dumneavoastră numele de Heidelberg. În această țară, ați studiat medicina folosindu-vă de practici barbare ; a tăiat, ați amputat, nu a procedat așa cum se obișnuiește în Tibet. La sfârșit, vi s-a înmănat o hârtie mare cu o grămadă de sigilii. Mai văd din aura dumneavoastră că sunteți un om bolnav. (Am inspirat adânc, căci nu știam cum va reacționa la ceea ce urma să-i spun.) Boala de care suferiți nu are vindecare, celulele corpului se înmulțesc în dezordine, ca buruienile, ele se înmulțesc anormal și atacă toate organele vitale. Onorabile lama ! Vă veți termina șederea pe acest pământ din pricina gândurilor dumneavoastră care nu văd decât răul din mîntea oamenilor.

Câteva clipe, care mi s-au părut lungi cât un secol, nu s-a auzit nici un sunet în tăcerea adâncă care se lăsase. Apoi, lama Chinrobnobo spuse :

— Ai perfectă dreptate. Lobsang, perfectă dreptate !

— Nu se poate ! Băiatului i s-a spus dinainte, zise indianul.

Lama Mingyar Dondup interveni atunci în ajutorul meu.

— Nimeni nu a discutat despre cazul dumneavoastră ; dimpotrivă, Lobsang ne-a spus acum lucruri pe care noi nu le cunoșteam, căci noi nu v-am examinat meii aura și nici gândurile, pentru că nu ne-ați cerut-o. Ceea ce ne interesează însă este să știm dacă Lobsang Rampa posedă această facultate și dacă da, să i-o dezvoltăm în continuare. Momentul și locul nu sunt potrivite pentru a ne certa, avem lucruri mai serioase de tăcut. Vino !

S-a ridicat și m-a dus la o mare morișcă. M-am uitat la acest aparat ciudat și am înțeles că de fapt nu era vorba de o morișcă de rugăciuni. Era un aparat care avea o înălțime cam de un metru și douăzeci de centimetri și o lățime de un metru și cincizeci. Pe una din laturi avea două mici ferestre de sticlă. În partea opusă a aparatului se aflau două ferestre mult mai mari. Dintr-o latură ieșea în afară un mâner lung. Aparatul era un mister pentru mine, nu aveam nici cea mai mică idee la ce putea folosi. Lama Chinrobnobo spuse :

— Cu ajutorul acestui aparat pot vedea aura chiar și cei care nu sunt clarvăzători. Marele lama indian Marfata a venit la noi pentru un consult ; nu a vrut să ne spună de ce suferă, invocând faptul că, întrucât noi cunoaștem atât de multe despre medicina esoterică, vom putea singuri, fără ajutorul vreunui aparat, să-i stabilim diagnosticul. L-am chemat aici pentru a-l examina folosind acest aparat. Dacă acceptă, Își va scoate roba, tu îi vei privi mai întâi aura și după aceea ne vei spune boala de care suferă. Apoi, vom acționa acest instrument și vom verifica dacă diagnosticul tău coincide cu cel al aparatului.

Învățătorul meu a arătat un punct pe peretele întunecat ; indianul s-a așezat în fața lui, s-a dezbrăcat complet și a rămas nemișcat, gol și bronzat, lângă perete.

— Lobsang, privește cu atenție și spune-ne ce vezi, îmi porunci el.

Am privit spre indian, dar nu direct, ci pe lângă el ; am procedat astfel ca să-mi acomodez vederea, căci acesta este modul în care se poate sesiza cel mai bine aura. Cu alte cuvinte, nu am folosit privirea normală, binoculară, ci am privit cu fiecare ochi în altă direcție. Este destul de greu de explicat dar, mai pe înțeles, aceasta constă în a privi cu un ochi spre stânga și cu un ochi spre dreapta și acest procedeu – acest mic secret – poate fi învățat de majoritatea oamenilor.

L-am privit în felul acesta pe indian ; aura sa vibra și scânteia. Am văzut că era un om deosebit, Înzestrat cu facultăți intelectuale remarcabile, dar care, din nenorocire, din cauza răului tainic pe care îl purta în el, avea o viziune falsă despre lume. În timp ce îl examinam, îmi exprimam gândurile cu voce tare, exact așa cum îmi veneau în minte. Nu mai țineam seama de atenția deosebită cu care lama Mingyar Dondup și marele lama-medic îmi urmăreau cuvintele.

— Este clar că numeroasele tensiuni pe care le-ați trăit au provocat îmbolnăvirea corpului. Marele lama indian a cunoscut multe neajunsuri și greutăți : ele i-au ruinat sănătatea și i-au dereglat mecanismul de reproducere a celulelor care a încercat să scape de sub controlul Eului Superior. De aceea suferă aici (am arătat spre ficat) și mai tot timpul este prost dispus, morocănos ; de fiecare dată când se enervează, răul se agravează. După ceea ce văd în aura sa, pot trage concluzia că dacă ar fi mai calm, mai indiferent, ca maestrul meu, lama Mingyar Dondup, va rămâne mai mult timp în viață și își va îndeplini misiunea într-o mai mare măsură, fără să se mai întoarcă aici, pe pământ.

Din nou s-a lăsat tăcerea și am gustat plăcerea de a-l vedea pe lama indian dând din cap ca și cum ar fi confirmat cu totul diagnosticul meu. Lama Chinrobnobo s-a întors spre aparatul din mijlocul încăperii și a privit prin ferestrele mici ale acestuia. Învățătorul meu a apucat mânerul și l-a învârtit cu o forță din ce în ce mai mare până când, la un cuvânt al lui lama Chinrobnobo, a păstrat aceeași viteză de rotație. Câtva

timp a privit prin aparat la cel pe care-l examina, apoi s-a ridicat și, în liniște, a fost înlocuit de maestrul meu.

După ce au terminat examenul, s-au apropiat și au început să discute telepatic. Nu am încercat deloc să le interceptez gândurile, căci dacă aș fi procedat astfel însemna că aș fi dat dovadă de o crasă lipsă de tact raportată la “condiția” mea. În cele din urmă, s-au întors spre indian și i-au zis :

— Tot ce v-a spus Lobsang Rampa este adevărat. V-am examinat și noi aura cu cea mai mare atenție și credem că aveți un cancer la ficat. Credem, de asemenea, că acesta se datorește caracterului dumneavoastră melancolic, depresiv. Dacă însă veți duce o viață liniștită, suntem convinși că veți avea în față încă destui ani în timpul cărora vă veți putea îndeplini misiunea. Noi suntem gata să facem tot ceea ce este necesar ca să puteți rămâne aici la Chakpori, dacă doriți acest lucru.

Indianul a discutat cu ei câțva timp, după care i-a făcut un semn lui Chinrobnobo și au părăsit împreună încăperea. Lama Mingyar Dondup m-a bătut ușor pe umăr și mi-a spus : – Ai lucrat bine, Lobsang. Acum vreau să-ți arăt acest aparat.

S-a îndreptat spre acea mașinărie extraordinară și a ridicat una din laturile capacului. Întreaga structură era în mișcare și, în interior, am văzut o serie de pârghii care se roteau în jurul unui ax central. La capătul acestor pârghii se aflau prisme de sticlă rubinii, albastre, galbene și albe. Când se învârtea de mâner, curelele cu care erau legate de ax imprimau pârghiilor o mișcare de rotație și am observat că fiecare prismă era adusă pe linia ce putea fi văzută prin cele două oculare. Lama mi-a explicat cum funcționează aparatul și apoi a adăugat :

— Este vorba, după cum se vede, de un sistem primitiv, executat destul de grosolan. Îl folosim aici pentru experiențe, în speranța că vom construi un altul mult mai perfecționat și de dimensiuni mai reduse. Tu nu vei fi nevoit să te servești de el. Lobsang, dar putini sunt cei înzestrați cu darul de a vedea aura atât de clar ca tine. Într-o zi am să-ți explic amănunțit modul în care funcționează acest aparat, dar să știi că este vorba de principiul interferenței de culori, conform căruia prismele colorate, în mișcarea lor de rotație, întrerup raza vizuală – disipând astfel până la dispariție imaginea normală a corpului omenesc – și intensifică razele mult mai slabe ale auri.

A închis, capacul la loc și s-a îndreptat spre un alt aparat așezat pe o masă din colțul camerei. Chiar în acea clipă, lama Chinrobnobo intră în cameră.

— Ah ! spuse el, vrei să-i pune la încercare puterea telepatică ? Bine ! Trebuie să asist și eu !

învățătorul meu mi-a arătat un cilindru straniu care părea făcut dintr-o hârtie obișnuită.

— Lobsang, asta este o hârtie groasă, obișnuită. Cu ajutorul unui instrument cu vârful tocit, i s-au făcut o mulțime de găurile, ale căror margini sunt ieșite în afară. Apoi

hârtia a fost răsucită în așa fel încât toate proeminențele să se afle la exterior, iar foii i s-a dat forma de cilindru, în vârf, am fixat un pai rigid. Cilindrul se sprijină pe vârful ascuțit al unui ac fixat într-un mic pedestal. Așadar, cilindrul este așezat pe un soclu unde nu există practic nici o frecare. Și acum, privește cu atenție !

S-a așezat și și-a pus mâinile de fiecare parte a cilindrului, fără să-l atingă, lăsând o distanță cam de doi sau trei centimetri între mâini și proeminente. Imediat cilindrul începu să se învârtă și am rămas uimit văzându-l cât de repede se rotea. Lama l-a oprit cu un gest grăbit și și-a pus mâinile invers, astfel încât degetele – În loc să fie îndreptate spre exteriorul corpului, ca mai înainte – erau, de data aceasta, îndreptate spre corp. Cilindrul începu să se rotească din nou, dar de data aceasta în sens opus !

— Păi, suflați pe deasupra ! am zis.

— Toată lumea spune fa fel ! interveni lama-medicul, dar se înălbeală cu desăvârșire.

Se apropie de un pedestal aflat lângă peretele din fund și aduse de acolo o placă de sticlă foarte groasă pe care o dădu cu multă atenție învățătorului meu. Acesta opri rotația cilindrului și se așeză, în timp ce lama-medicul puse placa de sticlă între lama Mingyar Dondup și cilindrul de hârtie.

— Gândiți-vă intens la rotația cilindrului, spuse lama medicul.

Ceea ce și făcu învățătorul meu, căci cilindrul începu să se învârtească. Dacă cilindrul ar fi fost făcut să se rotească atunci când cineva ar fi suflat deasupra lui, placa de sticlă ar fi împiedicat acest lucru.

A oprit cilindrul din nou, s-a întors spre mine și mi-a zis : – Acum este rândul tău, Lobsang !

S-a ridicat de pe scaun și eu i-am luat locul. Am pus și eu mâinile tot așa cum tăcuse și el. Lama Chinrobnobo a ținut în continuare geamul în fața mea în așa fel încât să nu pot sufla asupra cilindrului. Toate acestea mi s-au părut de-a dreptul caraghioase. Probabil că cilindrul era de aceeași părere cu mine căci a rămas nemișcat.

— Gândește-te că trebuie să se învârtă, Lobsang ! spuse maestrul meu.

L-am ascultat și cilindrul a început să se învârtă imediat.

Am vrut să plec de acolo, să o iau la fugă : credeam că cilindrul este vrăjit. Apoi, rațiunea (atât cât mai rămăsese din ea) a învins și am rămas pe loc.

— Întregul mecanism, Lobsang, spuse învățătorul meu, este acționat numai de forța aurei umane. Tu te-ai gândit să-l faci să se rotească și aura i-a imprimat această mișcare. Poate că te-ar interesa să știi că un aparat de acest gen a fost experimentat în mai toate țările lumii. Savanții cei mai renumiți au încercat să explice modul de

funcționare al aparatului, dar cum occidentalii nu cred în forța eterică, bineînțeles că au inventat explicații mai stranii decât însăși această forță !

Marele lama-medic spuse :

— Mi s-a făcut foame, Mingyar Dondup, cred că este vremea să ne întoarcem în camerele noastre să ne odihnim și să ne refacem puțin. Nu trebuie să abuzăm de puterile și de răbdarea acestui tânăr căci, mai târziu, calitățile lui vor fi puse la grele încercări.

Am părăsit încăperea în care luminile se stingeau și ne-am îndreptat, pe culoarul de piatră, spre clădirea principală din Chakpori. Curând, m-am aflat împreună cu lama Mingyar Dondup într-o cameră unde, spre marea mea bucurie, am mâncat bine și m-am simțit refăcut.

— Mănâncă bine, Lobsang, spuse lama, căci ne vom vedea din nou în cursul zilei ca să discutăm și despre alte subiecte.

M-am odihnit în camera mea timp de o oră sau două, privind pe fereastră, căci asta era o slăbiciune a mea. Îmi plăcea să admir de sus forfota acestei lumi îmi plăcea să privesc negustorii care treceau încet, într-o procesiune sinuoasă, prin Poarta de Apus ; fiecare pas pe care îl tăceau arăta cât de fericiți se simțeau că au reușit să ajungă la capătul unui drum lung și greu prin înaltele defileuri ale munților. Într-o zi, negustorii mi-au vorbit despre panorama minunată ce putea fi văzută dintr-un anumit punct al unei trecători înalte ; venind dinspre frontiera indiană, putea fi admirat printr-o deschizătură a munților, Orașul Sfânt cu acoperișurile sale scânteietoare și pereții albi ai « Grămezii de Orez », termen bine găsit, căci albeața lor, răspândită din belșug pe povârnișurile munților, te tăcea să te gândești, într-adevăr, la o grămadă de orez. Îmi plăcea să privesc luntrașul care traversa Fluviul Fericit și speram ca, într-o bună zi, bacul lui din piele de iac să se desumfle, iar el însuși să se scufunde, încetul cu încetul, până când apa îi va ajunge până la gât ; nu am avut niciodată norocul să se întâmple acest lucru, luntrașul ajungea întotdeauna la celălalt mal, încărcat oameni și bagaje și se întorcea de unde plecase.

Nu peste mult timp, m-am întâlnit din nou, în camera aceea spațioasă, cu lama Mingyar Dondup și cu marele lama-medic Chinrobnobo.

— Lobsang, îmi spuse acesta din urmă, niciodată să nu uiți că dacă vrei să examinezi un bolnav pentru a-i ușura suferințele, pacientul, fie acesta bărbat sau femeie, trebuie să se dezbrace complet.

— Onorabile lama-medic, am răspuns eu roșu la față, nu văd de ce ar trebui să se dezbrace cineva de hainele sale în clima aspră de la noi, atâta timp cât îi pot vedea perfect aura chiar îmbrăcat și apoi... ! Respectabile lama-medic, cum aș putea să-i cer unei femei să se dezbrace ?

M-am îngrozit numai la gândul că aş putea să fac așa ceva. Probabil că arătam foarte caraghios căci maestrul meu și lama Chinrobnobo au izbucnit în râs ; s-au așezat pentru a putea râde mai în voie. Eu, stând în picioare înaintea Lor, mă simțeam cât se poate de caraghios și în același timp intrigat, căci puteam să văd aura perfect, fără nici cea mai mică dificultate, și nu înțelegeam de ce aş renunța la practica mea obișnuită.

— Lobsang ! spuse lama-medicul, tu ești un clarvăzător foarte înzestrat, dar mai există unele lucruri pe care nu ești încă în stare să le vezi. Ne-ai făcut o demonstrație remarcabilă asupra facultății tale de a vedea aura, dar nu ai fi putut descoperi un cancer la ficat dacă pacientul nu s-ar fi dezbrăcat.

Am reflectat la cuvintele lui și am fost nevoit să recunosc că lama Chinrobnobo avea dreptate. Îl privisem pe indian atunci când era încă îmbrăcat și dacă descoperisem multe lucruri despre caracterul și comportamentul său, în schimb nu-i descoperisem boala.

— A veți perfectă dreptate, onorabile lama-medic, am zis ; mi-ar face plăcere ca dumneavoastră să mă inițiați mai mult în acest domeniu.

Învățătorul meu mi-a spus atunci :

— Când privești aura unei persoane, tu trebuie să vezi numai aura acesteia ; pe tine nu trebuie să te intereseze gândurile oii a cărei lână s-a transformat în robă. Aura persoanei pe care o consulți va fi întotdeauna influențată de aura veșmintelor ei, ale cărei raze vor interfera cu razele corpului. Privește la acest geam ; dacă eu suflu asupra lui, răsuflarea mea va avea ca efect aburirea geamului, cu alte cuvinte va deveni mai puțin transparent și tu nu vei mai vedea clar prin el. Chiar când geamul este transparent, el influențează lumina, sau mai degrabă culoarea lumină care trece prin el. Tot astfel, când privești un obiect printr-o bucată de sticlă colorată, intensitatea vibrațiilor care vin de la el este atenuată diferit, în funcție de frecvența lor. Așadar, aura unei persoane îmbrăcate, sau care poartă asupra ei vreo podoabă, va fi modificată în funcție de conținutul eteric al hainelor sau podoabelor.

M-am gândit la cuvintele lui și am recunoscut că acestea conțineau o mare parte de adevăr. El continuă :

— Și altceva acum ; fiecare organ al corpului își proiectează propria imagine, propria sa stare de sănătate sau 'boală, în eter, și aura, arunci când este eliberată de influențata veșmintelor, mărește și în același timp intensifică impresia pe care o primește. Așadar, cred că ai înțeles că dacă vrei să ajuți pe cineva, va trebui să-l examinezi complet dezbrăcat și fără nici un fel de podoabe pe el. (A surâs și a adăugat.) Și dacă este frig, ei bine, Lobsang, nu ai decât să-ți duci pacientul într-un loc călduros !

— Onorabile lama, am spus, acum câtva timp mi-ați spus că lucrați la un aparat care vă va permite să vindecați bolile grație aurei.

— Este cât se poate de exact. Lobsang, spuse maestrul meu, boala nu este de fapt decât o disonanță, o lipsă de armonie a vibrațiilor corpului. Când ritmul vibrațiilor moleculare al unui organ este perturbat, organul se îmbolnăvește. Dacă am reuși să vedem în ce măsură vibrațiile unui organ s-au îndepărtat de starea normală, atunci, prin restabilirea ritmului vibrațiilor la valoarea sa inițială, am putea să vindecăm acel organ. În cazul unei boli mentale, creierul primește mesaje de la Eul Superior, mesaje pe care nu este în stare să le interpreteze corect și de aceea comportamentul bolnavului va fi diferit de cel al unui om considerat normal. Așadar, dacă o ființă omenească nu poate raționa sau acționa normal, se zice despre ea că suferă de o boală mentală. Măsurând abaterea ritmului – insuficiența stimulării – noi vom putea să ajutăm o persoană să-și recapete echilibrul normal. Ritmul vibrațiilor poate fi mai scăzut decât cel normal, ceea ce are drept consecință o “substimulare”, sau mai ridicat, ceea ce provoacă tulburări foarte asemănătoare celor cauzate de o febră cerebrală. Este de netăgăduit că, datorită auri, bolile pot fi vindecate.

Marele Iama-medic îi întrerupse expunerea.

— Apropo, stimate coleg, spuse el, lama Marfata a discutat acest subiect cu mine și mi-a spus că în unele locuri din India, în anumite lamaserii retrase, se folosește un aparat de înaltă tensiune, cunoscut sub numele de... (a ezitat puțin) generatorul lui Graaf. (Nu era prea sigur în privința denumirii, dar acea un efort într-adevăr laudabil pentru a ne informa exact.) Acest generator fumizează, se pare, un curent având o tensiune foarte mare și o intensitate extrem de scăzută ; acest curent, aplicat în mod corespunzător unui corp, întărește considerabil intensitatea auri în asemenea măsură încât chiar și un neclarvăzător o poate vedea. Mi s-a spus chiar că aura a putut fi fotografiată în aceste condiții.

Maestrul meu a înclinat capul aprobator și a răspuns :

— Da, se mai poate vedea aura umană și cu ajutorul unei vopsele speciale, un lichid care se introduce între două plăci de sticlă. Alegând o iluminare și un plan îndepărtat adecvat, și privind prin acest ecran un corp omenesc gol, este într-adevăr posibil ca multi oameni să vadă aura.

Fără voia mea, m-am amestecat în discuție și am spus :

— Dar, onorabili lama, pentru ce oamenii trebuie să recurgă la toate aceste artificii ? De ce nu pot ei să vadă aura așa cum o văd eu ?

Cei doi mentori au izbucnit în râs ; de data aceasta au considerat că n-ar avea nici un rost să-mi mai explice diferența dintre instrucția pe care o căpătasem eu și cea a omului de pe stradă.

Lama-medicul continuă :

— Deocamdată bâjbâim în întuneric încercăm să ne vindecăm bolnavii prin metode empirice cu ajutorul plantelor, a pilulelor și poțiunilor. Ne putem asemui cu un orb care caută un ac căzut pe jos. Ce mult aș dori să existe un aparat conceput în așa fel incit, grație lui, un neclarvăzător să poată vedea aura umană, să-i observe toate imperfecțiunile și, după descoperirea acestora, să poată restabili armonia ritmurilor în care vibrează celulele, știut fiind că lipsa lor de armonie stă la originea bolilor.

În restul zilelor până la sfârșitul săptămânii, maestrul au continuat să mă inițieze cu ajutorul hipnotismului și al telepatiei ; puterile mi s-au consolidat și s-au intensificat în, urma acestui mod de instruire. Am discutat apoi îndelung despre cele mai bune mijloace de a vedea aura și despre posibilitatea de a pune la punct un instrument care să permită oricui să o poată vedea.

În ultima noapte a acelei săptămâni, m-am întors în mica mea cameră din lamaseria de la Chakpori de unde, privind pe fereastră, mă gândeam că a doua zi voi fi nevoit să mă întorc în marele salon comun unde dormeam împreună cu ceilalți chela.

În vale se vedeau luminile sclipind. Ultimele raze de soare care se revărsau peste marginile stâncoase ale văii noastre mângâiau acoperișurile aurite ca tot atâtea degete sclipitoare, lansând fascicule de lumină care se spărgeau în culorile irizate ale unui spectru de aur. Culorile albastre, galbene, roșii și verzi îți atrăgeau privirea și apoi păleau din ce în ce mai mult pe măsură ce lumina slăbea. Curând valea păru și ea învăluită în catifeaua întunecată a nopții. Pe fereastra deschisă simțeam parfumul sălciilor și al florilor din gradina de jos, iar vântul care sufla ușor purtă până la mane mireasmă de polen și de muguri înfloriți.

Soarele care trăgea să moară dispăru cu totul iar fasciculele de lumină, care mângâiaseră până atunci marginile văii stâncoase, se ridicaseră acum spre cerul întunecat aruncând pe norii joși reflexe albastrii și roșii. Puțin câte puțin, noaptea se lăsa pe măsură ce soarele se afunda tot mai adânc dincolo de orizont. Pe cerul violet începură să apară, ca niște puncte sclipitoare, luminile lui Venus și ale lui Marte. Curând, își tăcu apariția pe firmament luna arătându-și fata luminoasă presărată cu cratere. Micul nor pufos care tocmai trecea prin dreptul ei, mă iacu să o asemui unei femei care-și acoperea trupul după ce i se examinase aura. M-am întors de la fereastră și din acea clipă m-am hotărât să fac tot ce este cu putință ca să contribui la o mai bună cunoaștere a aurei omenești și să-i sprijin pe cei care se vor răspândi în lume pentru a alina suferințele milioanele de oameni. M-am întins jos pe piatră și, punându-mi capul pe o robă ce îmi servea drept pernă, am adormit.

Capitol IX

Era o liniște adâncă. Domnea o atmosferă de concentrare intensă. Din când în când, la intervale mari de timp, se stârnea câte un freamăt abia auzit care se stingea lăsând în urma lui o tăcere de mormânt. Priveam în jur la siluetele nemișcate, rigide, îmbrăcate în robe lungi. Toți acești oameni erau absorbiți de munca lor. Unii își concentrău întreaga atenție asupra problemelor din afara lumii noastre. Mi-am aruncat pe rând privirea asupra unei siluete apoi asupra alteia. În apropiere, stătea un abate de rang înalt venit tocmai dintr-o regiune îndepărtată. Puțin mai departe, îmbrăcat cu o robă săracăcioasă, se afla un călugăr coborât din munți. Fără să-mi dau am împins una din mesele lungi și joase ca să-mi fac mai mult loc. Tăcerea devenise apăsătoare, era o tăcere vie, inexplicabilă, în ciuda prezențe ! în sală a atâtor oameni.

Bang ! Tăcerea fu întreruptă brutal de un zgomot foarte puternic. Am sărit în sus și, în același timp, m-am răsucit brusc. Un bibliotecar era întins pe jos, cât era de lung, buimăcit, neștiind ce se întâmplă cu el. Cărțile cu coperti de lemn i se risipiseră pe podea. Venise foarte încărcat și nu putuse vedea că în calea lui se afla acum masa pe care o împinsesem. Și cum aceasta nu era mai înaltă de jumătate de metru, a fost de ajuns să se împiedice ca să cadă cu întreg maldărul de cărți.

Mâini evlavioase au adunat cărțile și au șters praful de pe ele. Cărțile sunt respectate în Tibet. Ele sunt păstrătoarele cunoașterii și de aceea cu ele trebuie să se umble cu mare grijă ca să nu se deterioreze. Așa se explică de ce se ocupau toți de cărți și nu de cel căzut. Am împins masa în locul de unde o deplasasem. Minunea minunilor, nimeni nu mi-a adresat nici cea mai mică mustrare ! Cel ce adusese cărțile se ridică de jos frecându-și capul, neînțelegând cum de a putut să cadă. S-a gândit, poate, că eram prea departe de el ca să-i fi putut pune piedică. Dând din cap nedumerit, s-a răsucit pe călcâie și a plecat. Curând, calmul se așternu din nou în bibliotecă, iar călugării își reluară lectura întreruptă atât de brutal.

Fiindcă fusesem rănit la cap și la spate muncind la bucătărie, am fost îndepărtat de acolo pentru totdeauna. Acum, pentru muncile “auxiliare”, trebuia să merg la marea bibliotecă, să șterg copertile cărților și să mă ocup de întreținerea și de aranjarea lor. Cărțile tibetane sunt mari și grele. Copertile de lemn sunt acoperite cu sculpturi foarte complicate care indică titlul și la care se adaugă unori câte o imagine. Era o muncă destul de anevoioasă aceea de a scoate cărțile din rafturi, de a le căra în liniște la masa mea, de a le șterge și de a le duce îndărăt la locul lor. Bibliotecarul era foarte meticulos și se uita cu atenție la fiecare volum ca să se asigure că într-adevăr era curat. Revistele și ziarele venite din multe târî străine erau legate între două plăci de lemn. Îmi plăcea foarte mult să mă uit la ele, cu toate că nu înțelegeam nici un cuvânt de acolo. Multe dintre aceste ziare străine, vechi de mai multe luni, erau ilustrate și îmi făcea o deosebită plăcere să le privesc ori de câte ori aveam prilejul. Cu cât mai mult încerca bibliotecarul să mă împiedice să mă uit la ele, cu atât mai mult mă cufundam

în lectura lor ori de câte ori îi vedeam întors cu spatele. Mă fascinau îndeosebi ilustrațiile care reprezentau vehicule cu roți. În întreg Tibetul nu exista, bineînțeles, nici un vehicul cu roți. Profeții preziceau clar că ziua în care vor apărea roți în Tibet va fi « începutul sfârșitului » ; țara noastră va fi invadată după aceea de forțele răului care se vor răspândi ca o tumoare canceroasă. Noi sperăm că, în ciuda profeției, națiunile mari și puternice de pe glob vor lăsa în pace mica noastră țară care nu era animată de nici o intenție războinică și care nu râvnea la spațiul vital al nimănu.

Fascinat, priveam ilustrațiile ; într-o revistă (al cărei nume, bineînțeles, nu-l știam), am văzut niște gravuri care reprezentau procesul de tipărire al revistelor. Se vedeau acolo mașini uriașe cu niște cilindri mari și roți dințate imense. Oamenii, așa cum apăreau în imagini, lucrau ca niște apucați, și mă gândeam în ce măsură se deosebeau lucrurile aici în Tibet de cele de acolo. Aici, mândria meșteșugarului artist și mulțumirea lucrului bine făcut erau la loc de cinste. Meșteșugarul tibetan n-avea suflet de comerciant. Am privit din nou gravurile și mă gândeam la felul în care se tipăreau cărțile la noi.

Toate cărțile erau tipărite în satul Shö. Călugării-sculptori gravau cu multă iscusință caracterele tibetane în lemn prețios ; ei lucrau foarte încet, ca să poată asigura o fidelitate cât mai bună și celor mai mici detalii. Odată terminată operația de sculptare a caracterelor de pe întreaga planșetă, aceasta era preluată de alți călugări care o șlefuiuau până când erau înlăturate toate asperitățile ; după aceea, alți meșteri îi controlau textul ca să se asigure că a fost reprodus cu exactitate, deoarece în lucrările tibetane nu trebuie să se strecoare nici o greșală, Aici nu timpul era luat în considerare ci calitatea execuției.

După ce toate planșetele erau sculptate, șlefuite și controlate, ele treceau în mâinile călugărilor tipografi. Aceștia le puneau pe un banc de lemn și apoi îmbibau cu cerneală caracterele sculptate. Bineînțeles că acestea erau sculptate pe dos, pentru ca după imprimare, scrisul să apară corect pe hârtie. După ce se mai făceau un control pentru a se asigura că toate caracterele au fost îmbibate cu cerneală, pe suprafața planșetelor se așeza repede o hârtie bine întinsă, asemănătoare papirusului egiptean. Foaia de hârtie era presată, după care era ridicată în sus printr-o mișcare rapidă. Călugări controlori apucau pagina imediat și o examinau cu « la mai mare atenție ; dacă descopereau vreo greșală – indiferent de ce natură ar fi fost aceasta – hârtia nu era nici ștearsă și nici arsă ci făcută teanc și ambalată.

În Tibet, cuvântul tipărit este considerat sfânt ; este o ofensă adusă cunoașterii distrugerea sau deteriorarea unei hârtii care conține texte științifice sau religioase, și acesta este motivul pentru care, în decursul timpului. Tibetul a adunat – top după top, balot după balot – documente tipărite cu ușoare imperfecțiuni. Dacă foaia de hârtie era considerată bine imprimată, se trecea la tipărirea alteia, după care urma examinarea cu aceeași grijă. Aceste operații se repetau pentru fiecare filă. Am privit adesea cum

muncesc acești oameni și, În cursul studiilor, a trebuit să execut și eu o astfel de muncă. Am sculptat caractere pe dos, le-am șlefuit și, sub o strictă supraveghere, le-am îmbibat cu cerneală, iar mai târziu am tipărit cărți.

Cărțile tibetane nu sunt legate ca cele din Occident. O carte tibetană are o lungime mai mare decât cele din alte țări, căci un rând tipărit este lung de aproape un metru, în timp ce lățimea foii nu depășește treizeci de centimetru. Toate foile de hârtie erau întinse cu grijă și, după un timp, – noi nu ne grăbeam niciodată – cerneala se usca bine. Odată uscată cerneala, foile erau puse una peste alta, în ordinea numerotației. Pe o planșetă de bază de care erau prinse două curele, foile erau așezate cu grijă, și peste acest teanc se punea o altă planșetă grea – coperta. Pe copertă se sculpta titlul cărții precum și scene extrase din textele sacre. Cu ajutorul celor două curele, planșetele erau legate între ele atât de strâns încât foile formau o masă compactă. Cărțile de valoare erau apoi înfășurate în mătase și sigilate, pentru ca numai cei care aveau dreptul de a le consulta să poată tulbura pacea acestor opere înfăptuite cu atâta grijă.

Observasem că imaginile din cărțile occidentale reprezentau adesea femei sumar îmbrăcate și îmi spuneam că trebuie să fie foarte cald în acele țări, căci altfel cum s-ar explica faptul că ele se plimbau într-o ținută atât de lejeră ? În unele imagini, se vedeau oameni căzuți la pământ – morți, după toate aparențele – în timp ce în picioare, lângă ei, se aflau indivizi cu figuri sinistre ținând în mână oiște obiecte metalice din țeava cărora ieșea un fum subțire. Nu am înțeles prea bine pentru ce făceau toate acestea dar, judecând după impresiile pe care mi le-au lăsat, oamenii aceștia își făcuseră din faptul de a ucide principala distracție. Apoi alți oameni, bine făcuți, îmbrăcați în niște haine ciudate, prindeau încheieturile mâinilor celor care țineau acele obiecte din care ieșea fum, într-un fel de închizători metalice.

Femeile atât de sumar îmbrăcate nu mă tulburau și nu stârneau în mine nici un interes deosebit, căci budiștii și hindușii și, de fapt, cam toate popoarele orientale, știu că sexualitatea constituie un element firesc al vieții omenești. Ei mai știu și că raporturile sexuale constituie poate forma cea mai înaltă de extaz pe care o poate resimți o ființă umană. Din acest motiv, multe dintre picturile noastre religioase reprezintă un bărbat și o femeie – considerați în general drept zeu și zeiță – în îmbrățișarea lor cea mai intimă. Noi cunoaștem atât de bine realitățile existentei și ale nașterii, încât nu avem nevoie să aruncăm un vâl peste fapte, și de aceea detaliile imaginilor sunt de cele mai multe ori redată aproape fotografic. În ochii noștri, acest fapt nu capătă un aspect pornografic, nu are nimic indecent, ci reprezintă modalitatea cea mai potrivită de a ne arăta că unirea dintre un bărbat și o femeie dă naștere la anumite senzații specifice. Ni s-a explicat că din unirea sufletelor se naște o plăcere mult mai intensă dar că, natural, această unire nu se putea înfăptui în această lume.

De la negustorii cu care am stat de vorbă – atât cei din Lhasa și din satul Shö cât și cei care se odihneau pe marginea drumului, aproape de Poarte de Apus – am aflat cu

uimire că la occidentali este indecent să-ți expui corpul în fața altora. Nu am reușit să înțeleg cum te poți rușina de lucrul cel mai elementar cu care ai fost înzestrat de la natură. Mi-am amintit despre discuția pe care am avut-o cu un negustor bătrân care străbătea mereu drumul dintre Kalingpong din India și Lhasa. Mă obișnuisem să-l întâmpin la Poarta de Apus și să-i urez bun venit în țara noastră. Stăteam de vorbă despre o mulțime de lucruri ; eu îi spuneam ce s-a mai întâmplat prin Lhasa în ultimul timp, el îmi aducea vești din lumea din afară. Îi aducea foarte des ziare și reviste Maestrului meu, lama Mingyar Dondup, și mie îmi revenea cinstea de a i le preda personal. Acest negustor mi-a zis într-o zi :

— Ți-am vorbit mult despre oamenii din Occident, dar nu pot încă să-i pricep. Mai ales una din afirmațiile lor nu are nici un înțeles pentru mine. Ei spun, Într-adevăr, că omul a fost creat după imaginea lui Dumnezeu și cu toate acestea le este rușine să-și expună corpul făcut după această imagine. Trebuie să înțeleg de aici că le este rușine de forma divină ?

S-a uitat la mine întrebător și, bineînțeles, am tăcut, neștiind ce să-i răspund. Omul este tăcut după imaginea lui Dumnezeu ; deci dacă Dumnezeu este ultima perfecțiune, și trebuie să fie așa, nu este nici o rușine să expunem privirilor altora imaginea lui Dumnezeu. Noi “păgânii” nu ne rușinăm de corpul nostru, noi știm că fără sex speța umană nu s-ar putea perpetua. Mai știam că sexualitatea, în anumite condiții și într-un cadru corespunzător, contribuie la creșterea spiritualității unui bărbat și a unei femei.

Am fost uluit să aflu că unii soți, căsătoriți de mulți ani, nu și-au văzut trupurile goale. Când mi-a spus că ei nu « făceau dragoste » decât după ce trăgeau jaluzelele și stingeau lumina, mi-am închipuit că povestitorul credea că sunt complet străin de ce se petrece în lume și de aceea m-am hotărât să-l întreb pe învățătorul meu despre problema sexualității,

Am plecat de la Poarta de Apus și m-am avântat pe o cărare îngustă și periculoasă pe care noi, băieții de la Chakpori, o preferăm cărării obișnuite. Această scurtături care i-ar fi inspirat teamă oricărui om de la munte, și care ne înfricoșa și pe noi adeseori, constituia un adevărat examen al curajului pentru cei care se aventurau pe ea. A merge pe această potecă era punctul nostru de onoare, și nu apucam pe cărarea obișnuită decât atunci când eram însoțiți de o persoană mai în vârstă căreia trebuia să-i acordăm respectul cuvenit. Ascensiunea ne obliga să ne agățăm cu mâinile și picioarele de muchiile stâncilor și să rămânem suspendați în gol, cu alte cuvinte să facem mereu niște lucruri pe care, nici un om întreg la minte nu le-ar fi făcut pentru tot aurul din lume.

Am ajuns în cele din urmă în vârf și am intrat în Chakpori pe un drum cunoscut numai de noi, drum care le-ar fi provocat crize de apoplexie Maeștrilor Disciplinei. Am intrat în curtea interioară mult mai obosit decât dacă aș fi urcat pe cărarea obișnuită, dar

eram mândru că onoarea îmi fusese satisfăcută, mai ales că reușisem să mă catăr pe această scurtătură cu mult mai repede decât alți băieți.

M-am scuturat de praful și pietricelele care se adunaseră în robă și mi-am curățat bolul de cele câteva ierburi care rămăseseră agățate de el ; simțindu-mă îndeajuns de prezentabil, am intrat în clădire ca să-l caut pe lama Mingyar Dondup. L-am văzut îndepărtându-se de locul unde mă aflam. L-am strigat, iar el s-a îndreptat spre mine ; nici un alt lama de la Chakpori nu ar fi tăcut acest lucru, dar învățătorul meu îi trata pe toți ca pe niște egali ai săi. El spunea că nu forma exterioară, nu învelișul carnal contează, ci ceea ce se află în interior, ceea ce guvernează acest corp. Învățătorul meu era el însuși o mare încarnare, care fusese recunoscută cu ușurință chiar în momentul întoarcerii sale pe acest pământ. Și n-am să uit niciodată exemplul pe care mi-l dădea permanent acest om eminent prin comportarea sa, arătându-și întotdeauna modestia și respectând atât sentimentele celor de talia lui cât și pe cele ale persoanelor care îi erau, s-o spunem deschis, cu mult inferioare.

— Ei bine, Lobsang ! mi-a spus, te-am văzut cum te cățării pe cărarea interzisă și dacă aș fi fost Maestru al Disciplinei, corpul tău te-ar fi usturat nu în puține locuri și ai fi fost fericit să te mai poți line pe picioare. (Începu să râdă și adăugă) : Dar și eu făceam același lucru, cândva, și încerc un fior când îi văd pe alții făcând ceea ce eu nu mai sunt în stare să fac, deși ar trebui să mă dojenesc pentru asta. Ei bine, spune-mi de ce ești așa de grăbit ?

Am aruncat privirile spre el și i-am spus :

— Onorabile lama, am auzit lucruri înspăimântătoare pe seama celor din Occident și mă simt grozav de încurcat nu știu dacă cel cu care am vorbit și-a râs de mine sau dacă în ochii lui am părut mai prost decât sunt, sau dacă acele lucruri de necrezut pe care mi le-a descris sunt adevărate.

— Vino cu mine, Lobsang, îmi spuse maestrul, tocmai mă îndreptat spre camera mea ca să meditez. O să stăm de vorbă mai întâi. Meditația poate să mai aștepte.

Ne-am îndreptat așadar, mergând alături, spre camera lui – cameră ce dădea spre Parcul Comorilor. Am intrat în încăpere după el și am observat că în loc să se așeze, l-a sunat pe asistentul său să ne aducă ceai. Apoi se apropie de fereastră de unde contemplă admirabila panoramă ce se deschidea în fata ochilor noștri. O panoramă extraordinară, poate una dintre cele mai frumoase din lume. Jos de tot, puțin spre stânga, se întindea grădina roditoare și împădurită care se numea Norbu Lânga sau Parcul Comorilor. (În limba chineză, « Terasale Noptii » înseamnă moartea, sau cel puțin « a merge pe Terasale Noptii » înseamnă moartea, sau cel puțin « a merge pe Terasale Noptii » înseamna a muri. Găsesc că este nostim.) Se vedea apa limpede sclipind printre arbori și micul templu al Prea înțeleptului strălucind în soare. Cineva venea pe drum, o cărare făcută din pietre plate așezate la distanță unele de altele

pentru ca apa în care stăteau să poată curge liber și ca peștii să se poată mișca în voie printre ele. Am crezut că disting în cel de pe cărare pe unul din înalții demnitari ai guvernului.

— Da, Lobsang, este un demnitar care merge să-l vadă pe Prea înțeleptul, spuse lama drept răspuns la întrebarea mea mută. Am mai rămas câțva timp la fereastră căci era plăcut să privim acel parc dincolo de care curgea Fluviul Fericit, care scânteia și părea că saltă de bucurie ca și cum ar fi vrut să salute această zi frumoasă. Am putut să vedem locul care îmi plăcea atât de mult ; era pentru mine o sursă de încântare și de uimire să-l privesc pe luntraș cum se urcă pe bacul din piele de iac și cum îl împinge prin apele fluviului cu ajutorul unei prăjini până la celălalt mal.

Jos, sub picioarele noastre, între noi și Norbu Lânga, niște pelerini înaintau încet pe drumul Lingkor-ului fără să-și arunce privirile spre Chakpori. Toată atenția le era îndreptată spre Parcul Comorilor, în speranța de a vedea acolo ceva interesant ; mereu cu urechile la pândă, trebuie că aflaseră că Prea înțeleptul se va afla la Norbu Lânga. Puteam să mai văd de asemenea și Kashya Lânga, un mic parc plin de copaci situat la marginea Drumului Lacului. Un alt drum lega Drumul Lingkor-ului de Kyi Chu. Pe acest drum mergeau mai ales călătorii care voiau să treacă fluviul cu bacul. Dar alții îl foloseau ca să ajungă la Grădina Călugărului care se afla dincolo de Drumul Bacului.

Călugărul-servitor ne aduse ceaiul însoțit de excelentele prăjituri.

Învățătorul meu spuse :

— Vino să mâncăm, Lobsang, să ne refacem puterile căci oamenii, ca să poată discuta în liniște, trebuie să aibă ceva nu numai în cap ci și în stomac !

S-a așezat pe una din acele perne tari care, în Tibet, țin loc de scaune, căci noi obișnuim să stăm cu picioarele încrucișate.

Mi-a făcut semn să mi așez și eu, ceea ce am și făcut de îndată, căci vederea bunătaților de pe măsuța joasă mi-a stârnit pofta de mâncare. Am mâncat în liniște. În Tibet, călugării mănâncă în tăcere ; la masă nu se vorbește, ou se face zgomot. Când sunt singuri, călugării mănâncă în liniște, dar dacă se află într-un grup mai mare, atunci li se citește cu voce tare pasaje extrase din Cărțile Sfinte. Lectorul stă pe un loc mai înalt ca să poată vedea nu numai textul din care citește ci și pe acei călugări care, fiind prea absorbit de hrană, sunt mai puțin atenți la lectură. În timpul mesei luată în grup, supraveghetorii sunt și ei prezenți pentru a se asigura că în afară de vocea cititorului nu se aude nici un alt zgomot din partea călugărilor care mănâncă. Însă noi eram singuri ; lama și cu mine am vorbit de una de alta, știind că multe din vechile obiceiuri, ca acela de a mânca în liniște, erau bune pentru păstrarea disciplinei, dar aveau mai puțină importanță când era vorba de numai două persoane. Mă simțeam flatat în vanitatea mea, căci mă consideram partener de discuție al unui om într-adevăr important din țara mea.

— Ei bine, Lobsang, acum că am terminat de mâncat, ia spune ce te frământă ?

— Onorabile lama ! i-am spus cu vocea tremurată, un negustor care trecea prin Lhasa și cu care am stat de vorbă nu demult, aproape de Poarta de Apus, mi-a spus niște lucruri ciudate despre Occidentali. El mi-a spus că aceștia consideră indecente picturile noastre religioase. Mi-a dat amănunte incredibile despre viața lor sexuală și mă întreb acum dacă într-adevăr nu și-a bătut joc de mine.

Lama m-a privit, a rămas puțin pe gânduri, și apoi mi-a spus :

— Lobsang, ca să discutăm despre acest subiect nu este de ajuns doar o singură convorbire. Noi trebuie să mai asistăm și la serviciul divin care trebuie să înceapă în curând. Să vorbim deci pentru început de un singur aspect al problemei ; ești de acord ?

Am dat din cap nerăbdător, caci eram destul de intrigat.

Lama a continuat :

— Toate acestea își au rădăcinile în religie. Cea din Apus este diferită de cea din Răsărit. Vom vorbi despre ele și vom vedea ce legătură au cu subiectul de care ne ocupăm. (Și-a aranjat mai bine roba în jurul lui și a sunat servitorul ca să curețe masa pe care mâncasem. După ce călugărul-servitor și-a terminat treaba și a ieșit, lama s-a întors către mine și atunci a început o discuție pe care eu am găsit-o pasionantă.) Lobsang, trebuie să facem o paralelă între una din religiile apusene și religia noastră budistă. Din cele învățate până acum, cred că ai înțeles că învățăturile Domnului nostru Gautama au suferit unele modificări în decursul timpului. În timpul secolelor care s-au scurs de când Gautama a părăsit acest pământ și a fost ridicat la rangul de Buddha, învățăturile pe care el ni le-a lăsat au fost modificate într-o anumită măsură. Unii dintre noi consideră că nu s-a procedat corect. Alții gândesc că e bine pentru că în felul acesta au fost aduse la nivelul gândirii modeme.

S-a uitat la mine ca să fie sigur că îl ascultam cu atenție și că înțelegeam ceea ce îmi spunea. Îl înțelegeam perfect și îl urmăream atent. A dat scurt din cap și a continuat :

— Noi l-am avut pe Marele Inițiat pe care îl numim Gautama și pe care alții îl numesc Buddha. Creștinii, la rândul lor, l-au avut și ei pe Marele lor Inițiat. Acesta a propovăduit anumite învățături. Legenda și, de fapt, documentele ne arată că acest Mare Inițiat, care, așa cum arată chiar Scripturile lor, a rătăcit prin pustii, a fost prin India și Tibet pentru a se instrui ca să găsească Adevărul pentru o religie potrivită mentalității și spiritualității apusene. Acest Mare Inițiat a fost la Lhasa și a vizitat catedrala noastră Jo Kang. Apoi s-a întors în Occident și a întemeiat o religie admirabilă și foarte potrivită popoarelor de acolo. Dar atunci când acest Mare Inițiat a părăsit Terra – cum de altfel o părăsise și Gautama – s-au iscat unele neînțelegeri în sânul bisericii creștine. La șaizeci de ani de la moartea Lui, conducătorii bisericii s-au

întrunit la un congres care s-a ținut în orașul Constantinopol. Dogma creștina, credința creștină au suferit atunci modificări. Fără îndoială, anumiți preoți s-au gândit că dacă vor introduce în dogmă și pedepse pentru cei ce se abat de la respectarea învățăturilor creștine, vor reuși să-i supună pe cei mai refractari membri ai bisericii.

M-a privit ca să vadă dacă eram atent. Și din nou i-am tăcut semn cu capul că îl urmăream și că expunerea lui mă interesa foarte mult.

— Cei care participau la acest congres de la Constantinopol, în anul 60, nu nutreau nici un fel de simpatie pentru femei, tot așa cum există printre noi călugări care sunt gata să leșine numai la ideea de femeie. Mulți dintre acei oameni considerau sexualitatea ca ceva murdar, imoral, ca ceva care servește doar în caz de necesitate absolută și numai pentru propagarea speciei. Ei înșiși nu erau confrunțați decât într-o foarte mică măsură cu asemenea necesități sexuale ; fără îndoială, nevoile lor erau de altă natură, unele poate de ordin spiritual, cine știe. Cert este că au hotărât să declare că sexualitatea este un lucru rău, o operă a diavolului. Ei au decretat că toți copiii se nasc păcătoși și că nu erau demni de a-și primi răsplata divină decât după ce vor fi mai întâi spălați de aceste păcate. (A tăcut o clipă, apoi a adăugat surâzând) : Nu știu ce au gândit că se va întâmpla cu milioanele de prunci născuți înaintea acestui congres de la Constantinopol ! Ceea ce îți explic, Lobsang, se referă la creștinism așa cum îl înțeleg eu. Atunci când vei merge să trăiești printre oamenii din Occident, vei căpăta și alte informații despre această religie care îmi vor modifica, poate, părerile pe care le am despre ea.

În clipa în care a terminat această frază, s-au auzit sunetele trompetelor și cele ale cochiliilor de melci marini, chemând la slujbă. În jurul nostru se auzea rumoarea reținută a călugărilor pregătindu-se pentru serviciul divin. Ne-am ridicat și neam aranjat robele înainte de a pleca la templu. La intrare, În clipa când s-a despărțit de mine, mi-a spus :

— După ce se termină slujba să vii înapoi în camera mea, Lobsang, ca să continuăm lecția.

Am intrat în templu și m-am dus lângă colegii mei ; m-am rugat și i-am mulțumit zeului meu pentru că m-am născut tibetan ca și învățătorul meu, lama Mingyar Dondup. Vechiul templu era foarte frumos ; în acea atmosferă de înaltă spiritualitate, simțeam cum norii de tămâie care pluteau ușor ne pun în legătură cu ființele vii de pe alte planuri. Tămâia nu este numai o aromă plăcut mirositoare, ceva care un loc sfânt ; ea este o forță vie, o astfel de forță încât – dacă se alege un anumit fel de tămâie – se poate stăpâni într-adevăr ritmul vibrațiilor. În seara aceea, în templu, fumul de tămâie care plutea molatec amintea atmosfera suavă a timpurilor de altădată. Din locul în care mă aflam, scrutam cu privirea semiîntunericul care domnea în templu. Vocilor grave, psalmodiate, ale bătrânilor călugări li se alătura, din când în când, sunetul clopoțelilor de argint. Printre noi se afla în acea seară un călugăr japonez. El străbătuse în lung și-n

lat toată țara noastră, după ce stătuse un timp în India. Era un om important în țara lui și adusese cu el niște tobe din lemn, tobe care joacă un rol foarte important în viața călugărilor japonezi. Talentul multilateral al acestui călugăr și muzica deosebită a tobelor în care bătea mă făcea să-l privesc cu admirație. Găseam, într-adevăr, că e ceva extraordinar să bați într-o cutie de lemn și să scoți asemenea sunete muzicale.

În afara acestor tobe, mai avea un fel de benzi din piele pe care erau prinși clopoței ; călugării noștri îl acompaniau agitând clopoțeii de argint. Când într-un anumit moment, s-a auzit sunetul ca de tunet din marea cochilie de melc, mi s-a părut că vibrează tot templul. În atmosfera de acolo în care totul vibra și luminile scânteiau, fumul de tămâie, văzut mai de departe, părea că formează imagini ale unor lama morți de multă vreme. Slujba s-a terminat repede și, așa cum m-am înțeles cu maestrul meu, m-am grăbit să-l întâlnesc.

— Văd că n-ai pierdut timpul, Lobsang, zise el vesel. Am crezut că te vei duce să iei o gustare !

— Nu, onorabile lama, m-am grăbit să aflu mai multe despre subiectul care mă interesează, căci tot ce mi-a povestit negustorul și alții m-au pus în încurcătură.

Lama începu să râdă.

— Sexualitatea este un subiect care interesează pe toată lumea ! La urma urmelor, ea este cea care face ca planeta noastră să nu se depopuleze.

— Onorabile lama, mi-ați spus că sexualitatea vine pe locul doi printre marile forțe care conduc omenirea. Ce înțelegeți prin aceasta ? Întrucât ea împiedică reducerea numărului de oameni de pe glob, nu ar trebui să fie considerată drept forța cea mai importantă ?

— Forța cea mai importantă din lume, Lobsang, nu este instinctul sexual, este imaginația, căci fără ea nici instinctul sexual nu ar exista. Dacă bărbatului i-ar lipsi imaginația, el nu ar mai fi atras de femeie. Fără imaginație, n-ar exista nici scriitori, nici artiști, n-ar exista nimic bun, nimic constructiv.

— Dar, onorabile lama, spuneți că imaginația este indispensabilă sexualității ? În acest caz ce rol mai poate juca ea la animale ?

— Această facultate o posedă atât oamenii cât și animalele, Lobsang. Mulți oameni cred că animalul este lipsit cu totul de minte, de orice fel de inteligență, însă eu, care am trăit un număr surprinzător de ani, pot să afirm contrariul. (Învățătorul meu mă privi și, îndreptându-și degetul arătător spre mine, spuse) : Tu, care spui că iubești pisicile templului, poți pretinde că sunt lipsite de imaginație ? Tu te oprești întotdeauna ca să le vorbești și să le mângâi. Dacă le-ai arătat cândva dragostea ta, ele te vor aștepta să mai vii și a doua oară și a treia oară. Dacă ar fi vorba despre niște reacții lipsite de sensibilitate, de niște mecanisme cerebrale, pisicile nu te-ar mai

aștepta încă de la a doua sau a treia oară, ci ar fi nevoie să te vadă de mai multe ori până când să capete obișnuinta necesară. Nu, Lobsang, toate animalele au imaginație. Masculul își imaginează plăcerea pe care o va simți alături de femela sa – și reciproc – și inevitabilul se produce.

M-am gândit la lucrurile pe care tocmai le aflasem și mi-am zis că maestrul meu avea perfectă dreptate. Văzusem păsărelele cum bat din aripi la fel cum clipesc tinerele femei ! Observasem cu câtă îngrijorare își așteaptă o păsărică perechea să revină din nesfârșita goană după hrană. Văzusem cu câtă bucurie femela iubitoare își întâmpina masculul la întoarcerea acestuia. Am înțeles acum că animalele nu erau lipsite de imaginație și că maestrul meu avea dreptate atunci când spunea că forța principală a lumii este imaginația.

— Unul dintre negustori mi-a spus că, pe măsură ce o persoană se ocupă mai intens de ocultism, cu atât disprețuiește mai mult sexualitatea. Este adevărat, onorabile lama, sau a vrut să-și rădă de mine ? Am auzit atâtea ciudățenii încât nu mai știu ce să cred.

Lama Mingyar Dondup dădu din cap melancolic.

— Este adevărat că un număr însemnat de oameni care studiază ocultismul sunt cu totul împotriva vieții sexuale și aceasta pentru următorul motiv ; și s-a spus deja că cei mai mari ocultști nu erau oameni normali, în sensul că sufereau de o boală fizică. O persoană poate suferi de o boală gravă, de tuberculoză sau de cancer, o alta poate suferi de tulburări nervoase ; acesta este un rău care poate dezvolta percepțiile metafizice. (Încruntându-și sprâncenele, continuă) : Pentru mulți oameni, instinctul sexual este un stimulent puternic. Unii, dintr-un motiv sau altul, încearcă să-l sublimeze în vederea creșterii forțelor spirituale. Odată ce o persoană, bărbat sau femeie, a renunțat la o anumită practică, ea devine un adversar înverșunat al ei. Nimeni nu va lupta cu mai multă îndârjire împotriva relelor provocate de alcool decât bețivul care a renunțat la băutura ! Tot astfel, bărbatul și femeia care au renunțat la plăcerile cărnii (poate pentru că nu erau în stare să guste sau să ofere aceste plăceri) se îndreaptă spre ocultism și întreaga energie de care dispuneau (cu sau fără succes) în viața sexuală, o vor consacra de acum înainte ocultismului. Din nefericire, se întâmplă uneori ca acești oameni să-și piardă simțul măsurii. Ei susțin sus și tare că nu se poate evolua decât renunțând definitiv la viața sexuală. Nimic nu poate fi mai absurd și mai împotriva adevărului ; mulți dintre oamenii eminenți de pe pământ duc o viață normală și aceasta nu-i împiedică să facă progrese remarcabile în metafizică.

Între timp, marele lama-medic Chinrobnobo intră în încăpere. L-am salutat și el s-a așezat lângă noi.

— Tocmai începusem să-i vorbesc lui Lobsang despre unele subiecte referitoare la sexualitate și ocultism, spuse învățătorul meu.

— Ah da, răspuse lama Chinrobnobo, de câtva timp mă gândeam că a sosit momentul ca el să se lămurească asupra acestei probleme.

Maestrul meu își continuă expunerea :

— Este clar că cei care duc o viață sexuală normală – și asta trebuie să facă ! – își dezvoltă și forța spirituală. Nu trebuie să abuzăm de activitățile sexuale, după cum nu trebuie nici să le interzicem. Declanșând anumite vibrații la o ființă umană, actul sexual îi poate mări forța spirituală. Totuși, adăugă el privind-mă cu o anumită severitate, să nu uiți, Lobsang, că acest act nu este permis decât celor care se iubesc, celor care se simt legați pe plan sentimental și spiritual. Prostituirea corpului nu este permisă, este un fapt condamnable ; ea poate fi tot atât de dăunătoare pentru cineva pe cât de benefică îi poate fi iubirea. În plus, un bărbat sau o femeie nu ar trebui să aibă decât un singur partener și ar trebui să reziste oricărei tentații care i-ar putea îndepărta de la drumul cel bun.

Lama Chinrobnobo adăugă și el :

— Mai este un subiect despre care ar trebui să-i vorbiți, onorabile lama, și anume acela al controlului nașterilor. Vă las dumneavoastră grija de a-i explica acest lucru elevului de care vă ocupați

S-a ridicat, a salutat cu o oarecare solemnitate și a ieșit din cameră. Învățătorul meu m-a întrebat :

— Nu ești sătul de această discuție, Lobsang ?

— Nu, onorabile lama, am răspuns, sunt nerăbdător să aflu

cât mai mult căci toate aceste lucruri mi se par atât de ciudate.

— Atunci, trebuie să știi că, în primele timpuri după apariția oamenilor pe Pământ, aceștia erau grupați în familii ; existau în lume familii mai puțin numeroase care, cu timpul, s-au mărit. Cum era de așteptat, au apărut neînțelegeri și certuri între oameni. Familiile au început să se lupte între ele. Învingătorii îi ucideau pe învinși, le luau femeile și le duceau în țara lor. Era evident pentru ei că cu cât o familie era mai numeroasă, cu atât devenea mai puternică, putând să se apere mai bine împotriva dușmanilor. Odată cu creșterea numărului celor ce o alcătuiau, familia a devenit trib, denumire sub care va fi cunoscută mai apoi. (Mi-a aruncat o privire puțin melancolică și apoi a continuat) : La rândul lor, triburile se măreau și ele odată cu trecerea anilor și secolelor. Unii dintre membrii triburilor au fost ridicați la rang de preoți, dar preoți care se bucurau de anumite puteri politice și care își aveau ațintite privirile spre viitor ! Aceștia au hotărât să facă niște legi, pe care le-au considerat drept porunci ale unui zeu, care să fie binefăcătoare pentru întregul trib. Ei propovăduiau că oamenii trebuie să crească și să se înmulțească. În acele timpuri, aceasta constituia o necesitate absolută, căci dacă membrii unui trib nu se “înmulțeau”, acel trib slăbea și risca să fie

distrus în întregime. Așadar, preoții care porunceau poporului lor să crească și să se înmulțească apărau viitorul propriul lor trib. De atunci s-au scurs multe secole și este clar în prezent că populația globului a crescut într-un asemenea ritm încât pământul a devenit suprapopulat. Resursele sale nu vor mai suficiente pentru a-și hrăni locuitorii ; va trebui să se ia măsuri pentru reglementarea acestei situații.

Toate acestea mi se păreau cât se poate de firești și le înțelegeam foarte bine ; eram fericit să știu că prietenii mei din Pargo Kaling, negustorii care veneau din târî îndepărtate, nu mă mințiseră.

— Chiar și în prezent, spuse mai departe învățătorul meu, unele religii consideră drept condamnabilă ideea de a limita numărul nașterilor, dar dacă studiem istoria universală se observă că cea mai mare parte a războaielor au la origine lipsa spațiului vital care determină un popor să atace un altul. O țară a cărei populație crește cu repeziciune știe că dacă ritmul de creștere rămâne ridicat, nu va mai exista nici destulă hrană și nici locuri de muncă suficiente pentru cetățenii săi. Atunci, țara intră în război, proclamând că are nevoie de spațiu vital !

— Onorabile lama, ce soluție găsiți dumneavoastră acestei probleme ?

— Lobsang, mi-a răspuns, ar fi ușor să se găsească soluții dacă oamenii de bună credință, bărbați și femei, s-ar aduna la un loc ca să discute calm această problemă. Vechile forme de religie – învățăturile religioase de odinioară – erau potrivite unei lumi tinere, cu o populație mai redusă, dar acum este inevitabil ca această problemă să fie privită dintr-un alt punct de vedere. Tu m-ai întrebat, ce aș face eu ? Ei bine, eu aș legaliza controlul nașterilor. Aș educa oamenii în această problemă, le-aș explica în ce constă ea, cum poate fi aplicată și tot ce se poate ști în legătură cu acest subiect. Aș avea grijă ca oamenii care vor copii să poată avea unul sau doi și cei care nu-și doresc să știe ce să facă pentru a evita sarcina Religia noastră nu consideră aceasta drept un păcat, Lobsang Am studiat lucrări foarte vechi, din timpurile foarte îndepărtate, când Occidentul nu era decât un pustiu, căci, așa cum știi, viața a apărut mai întâi în China și în regiunile din jurul Tibetului, apoi s-a răspândit în India și abia după aceea în Occident. Dar iată că încep să mă îndepărtez de subiect !

M-am gândit ca, la prima ocazie, să-i cer maestrului meu să-mi spună mai multe despre originea vieții pe pământ. Deocamdată, căutam să mă clarific asupra vieții sexuale.

Lama mă privi și, văzând cu câtă atenție îl urmăream, continuă :

— Așa cum ți-am spus, cele mai multe războaie izbucnesc din cauza suprapopulării globului. Este o realitate că au existat războaie – și vor exista întotdeauna – atât timp cât populația va crește în continuare. Ele devin necesare în această situație, căci altfel planeta va forfoti de atât de multe ființe omenești tot așa cum pe un animal mort forfotesc furnicile. Când vei părăsi Tibetul, a cărui populație nu este numeroasă, și

când vei vizita marile orașe ale lumii, vei fi îngrozit și uluit de mulțimile imense de oameni care locuiesc în ele. Vei constata că am avut dreptate : războaiele sunt necesare căci, grafie lor, se limitează numărul locuitorilor acestei planete. Dacă nu ar exista nici războaie și nici boli, numărul indivizilor ar continua să crească și atunci ar apărea foametea. Oamenii ar deveni atunci ca niște nori de lăcuste care distrug totul în calea lor și care, după ce nu vor mai avea ce mânca, se vor devora între ele. Oamenii vor trebui să învețe din aceste lecții și să caute soluții pentru viitor.

— Onorabile lama, unii dintre negustorii care mi-au vorbit despre controlul nașterilor spuneau că mulți oameni consideră acest lucru ca fiind un păcat. De ce gândesc ei așa ?

Maestrul meu se gândi puțin, întrebându-se fără îndoială în ce măsură putea să răspundă la întrebare, astfel încât să fie înțeles de un tânăr ca mine, și apoi spuse :

— Pentru unii, controlul nașterilor ar fi totuna cu uciderea unei ființe care nu s-a născut încă ; potrivit religiei noastre, Lobsang, sufletul nu vine să anime o ființă nenăscută, Credința noastră ne spune că nu poate fi vorba în nici un caz de crimă, și că este absurd să consideri crimă faptul de a lua măsuri împotriva concepției. Este ca și cum am spune că distrugem tot atâtea plante atunci când împiedicăm semințele lor să încolțească ! Oamenii își închipuie adesea că ei sunt cel mai minunat produs al acestui univers imens. În realitate, oamenii nu sunt decât o formă de viață, și nu cea mai evoluată ; dar acum nu avem timp să ne lungim asupra acestui subiect.

Mă mai preocupa un lucru ; era ceva care mi se părea așa de scandalos, așa de îngrozitor, că abia îndrăzneam să aduc vorba. Totuși, am făcut-o !

— Onorabile lama ! Se pare că, unele animale, vacile de exemplu, sunt fecundate prin mijloace artificiale. Este oare adevărat ?

Lama păru surprins de întrebare, apoi mi răspunse :

— Da, Lobsang, este exact. Există în Occident oameni care se străduiesc să sporească numărul vitelor prin ceea ce ei numesc însămânțare artificială. Cu alte cuvinte, vacile sunt fecundate cu ajutorul unor seringi mari, în loc să fie duse la tauri. Acești oameni se pare că nu n seama de faptul că procrearea unui pui, fie că este vorba de un pui de om, de un pui de urs sau de puiul unei vaci, nu este doar un simplu proces mecanic de împreunare. Dacă vrem să avem vite sănătoase, trebuie ca împreunarea să fie însoțită, dacă nu de iubire, cel puțin de o oarecare afecțiune. Dacă oamenii ar fi procreați prin însămânțare artificială, s-ar putea ca – Lipsind iubirea în acest proces – nou-născuții să devină niște sub-oameni ! Îți repet. Lobsang, dacă dorim să obținem o specie umană sau animală mai bună trebuie ca părintii să dea dovadă de afecțiune unul pentru celălalt, pentru ca actul sexual să le ridice totodată ritmul vibrațiilor lor fizice și psihice. Însămânțarea artificială, efectuată într-un climat de indiferență, în care

afecțiunea nu joacă nici un rol, nu poate da decât rezultate fără valoare. După părerea mea, însămânțarea artificială este una dintre cele mai mari crime de pe acest pământ.

Cum stăteam așezat acolo, crepusculul începu să pătrundă în cameră, învăluindu-l și pe lama Mingyar Dondup a cărui aură, în întunericul care creștea, degaja lumina aurită a unei înalte spiritualități. Pentru mine, clarvăzătorul, această aurită lumină strălucea îndeajuns pentru a percepe și amurgul. Și percepțiile mele supra-normale m-au tăcut să-mi dau seama, ca și cum aș fi știut de mai înainte, că mă aflu în prezență unuia dintre cei mai importanți oameni din Tibet. Aceasta mă încălzi inima și am simțit că întreaga mea ființă vibra de dragoste pentru cel care era învățătorul meu.

Sunetele cochiliilor de melc așteptându-l din nou dar, de această dată, nu pe noi ne chemau la slujbă ci pe alții. Ne-am apropiat de fereastră și am privit afară. Lama puse o mână pe umărul meu și privi valea peste care începea să se aștearnă întunericul violet.

— Fie ca stăpân să-ți fie conștiința, Lobsang, îmi spuse.

Vei ști întotdeauna dacă un lucru este demn de laudă sau condamnat. Tu vei călători departe, mai departe decât îți închipui, și în drumurile tale vei da peste multe tentații. Fie ca stăpân să-ți fie conștiința. Noi, tibetanii, suntem un popor liniștit, puțin numeros, care trăiește în pace, care crede în bine și în sfințenia spiritului. Oriunde vei merge, orice ți s-ar întâmpla, lasă-te condus de propria-ți conștiință. Noi încercăm să te ajutăm. Ne străduim să dezvoltăm formidabila ta putere telepatică și de clarviziune pentru ca, atât timp cât vei trăi, să poți păstra legătura cu marii lama ramași aici pe înălțimile Himalaiei și care, mai târziu, își vor consacra întregul lor timp așteptând mesaje tale.

Să aștepte mesajele mele?! Am rămas cu gura căscată ; mesajele mele ? Cu ce mă deosebeam de ceilalți ? Pentru ce marii lama ar aștepta tot timpul mesaje de la mine ? Maestrul meu începu să râdă și mă bătă pe umăr.

— Rațiunea existenței tale, Lobsang, este aceea de a duce la bun sfârșit o misiune cu totul deosebită. În ciuda tuturor încercărilor, a tuturor suferințelor, vei reuși s-o îndeplinești.

Dar ar fi nedrept să fii lăsat de unul singur într-o Lume străină, o lume care ar râde de tine, care te-ar considera un mincinos, un impostor, un mistificator. Să nu fii cuprins de deznădejde niciodată, să nu renunți niciodată, căci dreptatea va învinge. Tu, Lobsang, vei câștiga partida.

Umbrele înserării se transformară pe nesimțite în noapte ; la picioarele noastre, străluceau luminile orașului Lhasa. Deasupra noastră, luna nouă ne privea curioasă de undeva de peste vârful munților. Astrele, milioanele de astre, sclipeau pe firmament. Mi-am ridicat ochii spre bolta cerească și m-am gândit la toate prezicerile

ce mi se făcuseră. M-am gândit de asemenea la încrederea pe care mi-o arăta maestrul meu, lama Mingyar Dondup, și m-am simțit fericit.

Capitol X

Profesorul era prost dispus ; poate că ceaiul pe care îl băuse fusese prea rece sau tsampa nu fusese îndeajuns de prăjită sau amestecată după gustul lui. Profesorul era prost dispus ; așezați în clasă, tremuram cu toții de frică. Pe neașteptate, îi luase la bătaie pe băieții din stânga și, din dreapta mea. Aveam o memorie bună, știam lecțiile la perfecție, puteam să repet orice capitol sau verset din cele o sută opt volume din Kan-Gyur. « Bang ! Bang ! ». Am fost luat prin surprindere și cred că am sărit în sus ; cei trei colegi din stânga mea și ceilalți trei din dreapta mea tăcură la ‘fel. Câteva clipe, nu ne-am dat seama care dintre noi primea chelfâneala, apoi, cum profesorul începu să lovească mai tare, am înțeles eu eram victima furiei sale ! Continuă să mă bată, mormăind iară încetare :

— Favoritul lui lama ! Cretin răsfățat ce ești ! Am să te învăț eu minte !

Praful care ieșea din roba mea s-a adunat ca un nor făcându-mă să strănut. N-am înțeles de ce acest lucru l-a făcut să turbeze de mânie și să înceapă să lovească mai tare, făcând să țâșnească din robă și mai mult praf. Din fericire, și el nu se îndoia de aceasta, prevăzusem proasta lui dispoziție și mă îmbrăcasem mai gros ca de obicei, astfel încât loviturile lui erau suportabile. De altfel, mă călisem. Acest profesor era un tiran, un om care pretindea perfecțiunea din partea celorlalți fără ca el să fie perfect. Nu numai că ne pretindea să recităm lecțiile cuvânt cu cuvânt, dar dacă pronunțarea, inflexiunea nu corespundea dorințelor sale, punea mâna pe baston, trecea repede în spatele nostru și ne lovea cu sete. Acum era absorbit de un asemenea exercițiu și în praful gros care ieșea simțeam că mă sufoc. În Tibet, ca de altfel oriunde în lume, băieții mai mici când se joacă sau s ; bat, se rostogolesc prin praf și, atunci când sunt lipsiți de grija unei mame, nu se gândesc întotdeauna să-și perie hainele ; ale mele erau pline de praf și această porție de bastoane pe care o căpătam echivala cu o curățea făcută cu aspiratorul. Profesorul continua să dea zicându-mi :

— Am să te învăț eu să mai pronunți prost cuvintele ! Să fii lipsit de respect față de Sfânta Știință ! Cretin răsfățat care lipsește mai tot timpul de la lecții și care, când se întoarce, știe mai mult decât elevii mei... mucosule... am să te învăț, am să te învăț eu minte, într-un fel sau altul

În Tibet, noi stăm cea mai mare parte a timpului așezați, cu picioarele încrucișate sub noi, pe niște perne groase cam de zece centimetri, și avem fiecare în față niște table înalte de treizeci până la patruzeci de centimetri, în funcție de talia elevului. Deodată, profesorul mă apucă de ceafă și mă izbi cu capul de tabla mea de ardezie. Așezându-mă în felul acesta în poziția în care putea să mă lovească mai bine, trase aer în piept și, de data aceasta, se dezlănțui în voie. M-am făcut colac ca să mă apăr, dar aceasta mai mult în virtutea obiceiului și nu fiindcă aș fi suferit prea tare. El își dădea osteneala să ne facă rău, nouă băieților, dar eram căliți, pielea noastră era aproape “tăbăcită” iar corecțiile de acest gen pe care ni le aplica deveniseră de acum obișnuită pentru noi.

Unul din colegi, la câțiva metri în dreapta mea, scoase un ușor cotcodăcit și profesorul, lăsându-mă ca și cum aș fi fost un cărbune aprins care-l frigea, sări ca un tigru asupra lui. Am avut grijă să nu mi se vadă pe față cât de mult mă amuza când vedeam norii de praf care ieșeau din roba lui. Auzeam țipetele de durere, de teamă și de oroare în dreapta mea, căci profesorul lovea orbește. În cele din urmă, gâfâind și simțindu-se probabil satisfăcut, se opri.

— Ah ! spuse gâfâind, asta să vă fie învățătură de minte, monștri ce sunteți, ca să fiți atenți la fiecare cuvânt al meu. Și acum, Lobsang Rampa, începe din nou și ai grijă ca pronunția ta să fie perfectă.

Am reluat textul de la început și când îmi dau silința ajung într-adevăr la rezultate bune. De data aceasta mi-a reușit foarte bine, atât de bine încât profesorul s-a înmuiat și m-a scutit de o nouă porție de lovituri.

Pe tot timpul lecției, care dura cinci ore, profesorul se plimba de la un capăt la celălalt al clasei fără să ne slăbească din priviri și nu era nevoie de cine știe ce năzbâtie pentru a se arunca asupra unui nefericit elev în momentul în care acesta ar fi crezut că nu este observat. În Tibet, ziua de lucru începe la miezul nopții ; ea începe printr-o slujbă religioasă urmată, bineînțeles, de altele la intervale regulate. După aceea suntem repartizați să facem treburi gospodărești pentru a nu uita că trebuie să rămânem umili și să nu disprețuim personalul de serviciu. Avem de asemenea și pauze după care ne întoarcem la lecții. Lecțiile durează cinci ore fără întrerupere și, în acest timp, profesorii se străduiesc să ne facă să lucrăm cât mai bine, vă asigur. Bineînțeles, noi studiam mult mai mult pe durata unei zile, dar lecțiile propriu-zise durau cinci ore. Orele se scurgeau încet : aveam impresia că ne aflam în clasă de mai multe zile. Aveam impresia că umbrele stăteau pe loc, că soarele a rămas înțepenit pe cer. Din când în când, se auzea, câte un oftat de disperare și de plictiseală ; ne spuneam că unul dintre zei ar fi trebuit să coboare din Olimpul său ca să ne scape de acest profesor crud, care uitase că odinioară fusese și el tânăr ca noi.

În sfârșit, s-au auzit sunetele cochiliilor de melc. Pe acoperiș, foarte sus deasupra noastră, răsună glasul unei, trompete al cărei ecou se răsfrânse în vale. Cu o urmă de regret în glas, profesorul ne spuse :

— Ei bine, mă tem ci va trebui să vă las să plecați dar, credeți-mă, atunci când ne vom revedea, am să verific dacă ați băgat ceva la cap !

Ne-a arătat ușa cu degetul. Băieții din primul rând s-au ridicat dintr-o săritură și s-au năpustit spre ieșire. Mă pregăteam să-i imit când profesorul mă chemă înapoi :

— Tu, Lobsang Rampa, mi-a spus, du-te să-l întâlnești pe maestrul tău și urmează-i cu sfințenie învățăturile, dar să nu vii aici să te lauzi, În fața elevilor mei, explicându-le că ți se face instruirea prin hipnotism și prin alte metode. O să văd dacă nu cumva o să

te dau afară. (Îmi dădu o lovitură zdravănă peste cap și continuă) : Acuma fugi, că numai când te văd, mă enervez : unii spun că știi mai mult decât elevii mei.

De îndată ce mi-a dat drumul, am luat-o la sănătoasă fără să mai închid ușa. El a strigat ceva la mine, dar eu alergam prea repede pentru a mai face cale întoarsă.

Afară, unii din colegii mei mă așteptau într-un loc de unde profesorul, se înțelege, nu putea să ne audă.

— Trebuie să facem ceva cu individul ăsta, spuse unul dintre ei.

— Da ! zise un altul, dacă o s-o țină tot așa, până la urmă o să rănească pe careva dintre noi.

— Tu, Lobsang, adăugă un al treilea, tu care te tot lauzi cu maestrul și învățătorul tău, de ce nu-i povestești felul în care ne maltratează ?

Gândindu-mă la vorbele lor, mi s-a părut că este o idee bună ; chiar dacă trebuia să ne învețe, nu avea nici un motiv să se folosească. În acest scop, de metode atât de brutale. Cu cât mă gândeam mai mult, cu atât ideea mi se părea mai bună. Am să-l caut pe lama Mingyar Dondup, am să-i spun în ce fel eram tratați, iar el o să-l vrăjească pe profesor transformându-l într-o broască râioasă sau în orice altă faptură de felul acesta.

— Da ! am strigat. Am să plec chiar acum !

M-am întors și am luat-o la fugă. Am apucat-o pe coridoarele cunoscute și, urcând din ce în ce mai sus, am ajuns aproape de acoperiș. În cele din urmă, am dat coltul și am ajuns pe culoarul unde se afla camera maestrului meu. Am văzut, prin ușa deschisă a încăperii, că lama se afla înăuntru. M-a poftit să intru și m-a întrebat.

— Ei bine, Lobsang, de ce ești atât de emoționat ? Te-au numit abate sau ce ți s-a întâmplat ?

L-am privit melancolic, Întrebându-l la rândul meu :

— Onorabile lama, pentru ce colegii mei și cu mine suntem atât de rău tratați la lecții ?

Lama îmi aruncă o privire severi, având aerul unui om surprins de ceea ce aflase.

— Cum vine asta, Lobsang ? mi-a zis. Așează-te și spune-mi ce te supără ?

M-am așezat și am început trista poveste. Învățătorul meu m-a ascultat cu atenție, nu m-a întrerupt nici măcar o singură dată și n-a făcut nici o observație. M-a lăsat să-mi golesc sacul și, atunci când am ajuns la sfârșitul istorisirii și aproape că nu mai puteam respira, mi-a spus :

— Lobsang, tu îți dai seama că viața însăși se aseamănă cu o școală ?

— Cu o școală ?

L-am privit ca și cum și-ar fi pierdut brusc mințile. Nu aș fi fost mai surprins dacă m-ar fi anunțat că soarele și luna și-au schimbat locurile pe cer.

— Onorabile lama, vreți să spuneți că viața este o școală ‘?

— Bineînțeles, Lobsang. Odihnește-te puțin, să ne bem ceaiul și după aceea vom sta de vorbă.

A chemat servitorul care de îndată ne-a adus ceaiul și alte câteva bunătăți care-mi plăceau atât de mult. Maestrul meu era cumpătat la mâncare. Eu însă, așa cum îmi spusese cândva, eram atât de hămesit încât mâncam cât patru oameni ! Își însoțise însă cuvintele cu un surâs ironic care a mai atenuat din asprimea observației și a făcut să nu mă simt deloc jignit. Mă necăjea în glumă uneori și știam că nu o tăcea cu răutate, căci el niciodată nu ar fi ofensat pe cineva. Nu mă supăram defel pentru observațiile pe care mi le făcea, fiindcă știam că erau spre binele meu. Ne-am băut ceaiul și lama a scris un bilet pe care l-a dat asistentului.

— Lobsang, am scris în bilet că nu vom asista în seara aceasta la slujba din templu ; noi avem multe lucruri de discutat și, deși serviciile divine sunt foarte importante, este necesar, în actualele împrejurări, să-ți facem o instruire intensă.

S-a sculat și s-a apropiat de fereastră.

M-am ridicat la rândul meu și m-am dus lângă el, căci îmi plăcea foarte mult să privesc la tot ce se petrece afară, iar învățătorul meu ocupa una din camerele situate la cea mai mare înălțime a lamaseriei Chakpori, o cameră de unde vederea putea cuprinde spații întinse și orizonturi vaste. În plus, lama poseda un obiect foarte prețios – un telescop. Câte ore am petrecut în compania acestui instrument ! Câte ore ca să privesc câmpia Lhasa, să mă uit la negustorii din oraș, să observ femeile care-și vedeau de ocupațiile lor obișnuite, făcându-și micile cumpărături, ducându-se în vizită sau pierzându-și pur și simplu timpul. Am admirat tot acest spectacol timp de aproape un sfert de oră, după care învățătorul meu mi-a spus :

— Să ne așezăm, Lobsang, și să vorbim despre problema școlii, vrei ? Ascultă-mă cu atenție, Lobsang, căci trebuie să înțelegi bine acest subiect, încă de la început, iar dacă ceva îți scapă, întrerupe-mă imediat.

Am dat din cap și i-am răspuns politicos :

— Da, onorabile lama, am să vă ascult și am să-mi dau silința să înțeleg. Și dacă ceva o să-mi scape, o să vă anunț.

— Viata seamănă cu o școală, spuse el. Când ne vom afla dincolo, în lumea astrală, înainte de a ne reîncarna, vom discuta cu alte spirite despre ce urmează să învățăm aici. Cu câțva timp în urmă, ți-am povestit istoria bătrânului Seng, chinezul. Ți-am propus arunci, dacă-ți mai amintești, să-i dăm un nume chinezesc, căci dacă i-am fi

dat nume tibetan, te-ai fi gândit la cine știe ce persoană cunoscută de noi. Ei bine, bătrânul Sena, odată mort, și-a revăzut tot trecutul și a constatat că era necesar să mai învețe unele lucruri. Atunci ajutoarele lui spirituale îi vor căuta părinți, sau mai degrabă viitori părinți, ale căror condiții de viață să-i permită sufletului, care a fost cândva bătrânul Sena, să învețe lecțiile dorite. (Lama m-a privit și a continuat) : Tot așa stau lucrurile și în viață ; de exemplu, când un băiat dorește să devină călugăr-medic, se va duce la Chakpori iar dacă vrea să facă treburi gospodărești, va merge la Potala, căci se pare că acolo este lipsă de servitori ! Așadar, ne alegem școala în funcție de ceea ce dorim să învățăm.

Am dat din cap aprobator căci toate acestea mi se păreau clare. Proprii mei părinți aranjaseră să fiu primit la Chakpori, cu condiția de a putea suporta prima încercare a puterii de a răbda.

Lama continuă :

— Când o ființă este gata să vină pe lume, totul este deja prevăzut ; ea va coborî pe pământ, se va naște dintr-o anumită femeie care locuiește într-un anumit loc și care este căsătorită cu un bărbat dintr-o anumită clasă socială. S-a considerat că în felul acesta cel ce se va naște va avea posibilitatea, de a căpăta experiența și cunoștințele prevăzute dinainte. Copilul vine pe lume la timpul stabilit anterior. Mai întâi, el trebuie să învețe să se hrănească, să-și controleze anumite părți ale corpului său fizic, să vorbească și să asculte. La început, tu știi asta, el trebuie să învețe să vadă (S-a uitat la mine surâzând și a adăugat.) Nici unuia dintre noi nu-i place școala ; unii dintre noi trebuie să meargă la școala, alții nu sunt obligați. Noi ne hotărâm să mergem la școala, nu din cauza karmei, ci pentru a putea învăța mai mult. Copilul crește, merge la școala unde este deseori tratat cu duritate de către profesorul său, dar nu e nimic rău în asta, Lobsang.

Disciplina nu a dăunat niciodată nimănui. Ea transformă mulțimea într-o armată. Omul nu se poate cultiva dacă nu se supune unei anumite discipline. Tu te gândești adesea el ești tratat rău, că profesorul tău este sever și crud ; indiferent de ce gândești acum, să știi că tu ești acela care a ales să vină pe lume în aceste condiții.

— Zău, onorabile Lama, am exclamat, dacă eu am fost acela care a ales să vină aici, cred că ar trebui să fiu consultat de psihiatru. De altfel, dacă eu am vrut așa, cum se face că nu știu nimic despre aceasta ?

Maestrul meu se uită lung la mine și începu să râdă din toată mima.

— Înțeleg ce simți acum, Lobsang, îmi răspunse, dar nu ai nici un motiv să te neliniștești. Tu ai venit aici ca să înveți anumite lucruri. După ce le vei fi învățat, vei pleca în lumea largă, dincolo de granițele noastre, ca să afli și mai multe. Calea nu va fi ușoară, dar vei reuși în cele din urmă și de aceea eu nu doresc ca tu să-ți pierzi curajul. Orice om, oricare ar fi situația lui – în viață, a coborât din planurile astrale pe

acest pământ pentru a învăța și, în felul acesta, pentru a putea evolua. Tu știi, la fel de bine ca și mine, Lobsang, că dacă vrei să progresezi în lamaserie, trebuie să înveți și să-ți iei examenele. Tu nu ai avea o părere bună despre un băiat care, gratie unor favoruri, ți-ar lua-o înainte și ar ajunge lama sau abate. Atâta timp cât vor exista examene, tu nu vei fi lăsat în urma altora din pricina nedreptății sau a capriciilor unui profesor.

Acum puteam să înțeleg toate acestea ; când ți se explică, lucrurile par foarte simple.

— Venim pe lume ca să învățăm și, oricât de dure și de

amare ar fi lecțiile, să nu uităm că noi le-am ales înainte de a ne naște. După ce vom părăsi această lume, ne vom odihni un anumit timp dincolo și apoi, dacă vom don să evoluăm, va trebui să ne continuăm calea. Ne putem întoarce pe pământ, într-un mediu diferit de cel în care am trăit, ca să cunoaștem o existență complet nouă. Când suntem în clasă, ni se întâmplă să gândim că ziua nu se mai termină niciodată, că profesorul o ține la nesfârșit tot așa. Viata noastră este la fel ; dacă totul ne-ar merge din plin, dacă am obține tot ceea ce dorim, nu am învăța nimic și ne-am lăsa, pur și simplu, duși de valurile vieții. Din nenorocire, realitatea este că omul nu e altceva decât un ucenic al cărui singur meșter durerea.

— În acest caz, onorabile lama, am zis, de ce pentru unii băieți și, de asemenea, pentru unii lama aceste valuri sunt atât de blânde ? Mi se pare că eu suport încercări dintre cele mai nenorocite, așa cum mi s-a prezis, și nu înțeleg de ce trebuie să fiu stâlcit în bătaie de un profesor iute la mânie atunci când mă străduiesc într-adevăr să răspund cât mai bine.

— Dar, Lobsang, ești tu sigur că acești oameni sunt într-adevăr mulțumiți de soarta lor ? La urma urmelor, ești sigur că viața lor este așa de ușoară ? Atâta timp cât nu știi ce au hotărât să facă înainte de a coborâ în această lume, tu nu poți să-i judeci. Fiecare ființă vine aici știind dinainte ce vrea să învețe, cum vrea să acționeze și ce aspiră să devină părăsind această planetă. Tu îmi spui că ți-ai dat toată silința astăzi în clasă. Ești tu sigur de asta ? Nu ai fost mai degrabă mulțumit de tine, nu ai fost convins că știai deja tot ce se putea ști despre acea lecție ? Prin atitudinea ta arogantă, nu l-ai tăcut pe profesorul tău să încerce un sentiment de inferioritate ?

S-a uitat la mine cu atâta reproș în privire încât m-am simțit vinovat și am roșit.

Da, știa multe lucruri. Și mai avea și acea calitate teribilă de a te lovi' acolo unde te durea cel mai tare. Da, fusesem mândru de mine, crezusem că, de data aceasta, profesorul nemi va reproșa nici cea mai mică greșală. Și înfumurarea mea a contribuit, bineînțeles, nu în mică măsură, la enervarea profesorului. Mi-ăllalt lăsat capul în jos rușinat.

— Da, onorabile lama, aveți dreptate, sunt la fel de vinovat ca ceilalți elevi.

Lama a zâmbit și și-a înclinat capul aprobator.

— Mai târziu, Lobsang, vei merge la Tchoung-king, în China, așa cum știi. (Am înclinat capul tăcut, refuzând să-mi imaginez clipa în care voi fi forțat să părăsesc Tibetul. El a continuat) : Înainte de a pleca de aici, vom scrie la diverse colegii și universități ca să ne trimită programele lor didactice amănunțite. Atunci când vom cunoaște domeniul de învățământ în care-și pregătesc studenții, vom alege colegiul sau universitatea de care vei avea nevoie în această viață. Tot astfel, un om, în lumea astrală, înainte de a se reîncarna, se va gândi în primul rând la ce își propune să facă, la ce vrea să învețe și la ce va realiza în cele din urmă. Atunci, așa cum ți-am spus deja, i se caută părintii potriviți. Aceasta echivalează cu alegerea unei școli potrivite.

Cu cât mă gândeam mai intens la această poveste cu școala, cu atât ea îmi plăcea mai puțin.

— Onorabile lama ! i-am spus, pentru ce unii oameni sunt copleșiți de boli și de nenorociri ; ce învață ei din toate acestea ?

— Tu nu trebuie să uiți, Lobsang, răspunse maestrul meu, că o ființă care coboară pe acest pământ are multe de învățat și aici nu este vorba de a studia sculptura sau o limbă străină, sau de a reține texte sacre. Ea are nevoie să învețe lucruri care a vor fi de folos după moarte, în lumea astrală. Așa cum ți-am mai spus, această lume este o lume a iluziei și este concepută perfect pentru a ne învăța durerea ; suportând-o, vom fi în stare să înțelgem greutățile și suferințele altora. (Mă gândeam la cele ce-mi spusese și mi-am dat seama cât de important fusese subiectul discuției noastre. Pe cât se pare, lama-nu-a citit gândurile, căci a spus) : Noaptea se apropie, este timpul să încheiem discuția căci mai avem încă multe lucruri de făcut. Eu trebuie să merg până la Vârf (așa numim noi Petala) și doresc să te iau cu mine. Ai să petreci noaptea și toată ziua de mâine acolo. Vom putea discuta din nou despre acest subiect, însă acum, du-te, îmbracă o robă curată și mai ia cu tine una de schimb.

S-a ridicat și a părăsit încăperea. Am ezitat o clipă, clei eram consternat, apoi m-am grăbit să-nu pun roba cea mai frumoasă și să-mi pregătesc o a doua robă tot atât de bună ca și prima.

Am coborât împreună drumul de munte, am luat-o pe drumul Mani Lhakang și, în clipa în care treceam prin fata lui Pargo Kaling, am auzit în spatele meu un țipăt sfâșietor, care m-a făcut să sar în șa.

— Hei ! Sfinte lama-medic ! se auzi strigând o voce feminină la marginea drumului.

Lama a privit în jurul său și a descălecat. Știind cât de greu mă împac cu călăritul, mi-a făcut semn să rămân în șa, favoare pe care am primit-o cu plăcere.

— Da, femeie, ce fi s-a întâmplat ? a întrebat-o lama pe un ton binevoitor.

Am văzut o femeie prosternându-se la picioarele lui.

— Oh ! Sfinte lama-medic ! spuse ea gâfâind, bărbatul meu, acest mizerabil pui de lele, nu a fost în stare să-mi facă un copil normal !

Apoi, în tăcere, uluită de propria-i îndrăzneală, întinse spre învățătorul meu un mic pachet. El s-a aplecat și a privit cu atenție.

— Dar, femeie, spuse el, de ce ii reproșezi soțului tău răul de care suferă copilul ?

— Pentru că mizerabilul ăsta destrăbălat aleargă toată ziua după fuste, nu-i stă gândul decât la femei și acum că ne-am căsătorit nu este nici măcar în stare să-mi dea un copil normal.

Spre marea mea uimire, ea începu să plângă cu lacrimi mari care cădeau ca grindina în praful de pe drum.

Lama scrută cu privirea întunericul. Din umbră, de lângă Pargo Kaling, se desprinse o siluetă ; era un bărbat îmbrăcat în zdrențe, care arăta ca un câine bătut. Maestrul meu îl făcu semn să se apropie ; omul îl ascultă și căzu în genunchi în fata lui. Lama se uită la amândoi și le spuse :

— Nu aveți dreptate când vă reproșați unul celuilalt infirmitatea de care suferă copilul încă de la naștere, căci nu voi sunteți răspunzători de ea ; aceasta are legătură cu karma. (Uitându-se din nou la copil, el îl dădu la o parte scutecele cu care era înfășat. L-a cercetat cu multă atenție și atunci mi-am dat seama că îi examina aura. Se îndreptă apoi și spuse) : Femeie, copilul poate fi vindecat, suntem în stare să-l vindecăm. De ce nu l-ați adus mai repede la noi ?

Sărmana femeie se prosternă din nou și se grăbi să-i dea copilul soțului ei, care îl luă ca pe un lucru ce ar fi putut fi explozie dintr-o clipă în alta. Femeia își împreună mâinile și, cu ochii ațintiți asupra învățătorului meu, răspunse :

— Sfinte lama-medic, cine ne-ar fi luat în seamă ? Noi suntem Ragyabi și unii dintre călugări ne disprețuiesc. Nu puteam veni, venerabile lama, deși ar fi trebuit să facem ceva pentru copilul nostru, și asta cât mai repede !

Toate acestea mi s-au părut ridicole. Ragyabii, care se ocupă de morți, locuiesc la sud-est de Lhasa ; ei sunt tot atât de folositori ca oricare membru al comunității noastre. Știam asta de la maestrul meu care îmi repetase de atâtea ori că orice persoană, indiferent de munca pe care o face, aduce servicii comunității. Mi-am amintit ce mi-a spus într-o zi, râzând din toată inima : « Chiar și hatii sunt de folos, Lobsang, căci fără ei nu ar mai fi nevoie de polițiști, deci hoții creează locuri de muncă pentru polițiști ! »

Dar să ne întoarcem la Ragyabi ; mulți oameni ii consideră spurcați pentru că se îngrijesc de morți ; ei taie cadavrele în bucăți pentru ca vulturii să le poată devora mai repede. Știam că ei fac un lucru bun, așa cum era de părere și lama, căci solul de la

Lhasa este în general atât de stâncos, atât de tare, încât nu se pot săpa în el morminte, și chiar dacă s-ar putea, clima este atât de rece că ar împiedica descompunerea rapidă a cadavrelor.

— Femeie ! spuse lama, peste trei zile să-mi aduci copilul.

O să încercăm tot posibilul ca să-l vindecăm căci, după câte am putut constata, copilul poate fi vindecat. (A scotocit prin săculețul său și a scos din el o bucată de pergament. A scris în grabă câteva cuvinte și l-a dat femeii) : Du biletul la Chakpori și asistentul îți va da voie să intri. Am să-l anunț pe portar, așa că nu trebuie să-și faci griji pentru asta. Fii liniștită, cu toții suntem oameni în fața zeilor, nu ai de ce să te temi de noi. (S-a întors apoi spre soț.) Rămâi credincios soției tale. (A privit-o pe femeie și i-a spus) Nu-ți mai insulta bărbatul. Dacă ai să fii mai bună cu el, poate Că nu se va mai duce să se consoleze în altă parte. Și acum, Întoarceți-vă acasă, iar după trei zile să veniți la Chakpori. Am să vă ajut, vă promit.

A încălecat din nou pe poneiul său și ne-am continuat drumul. Glasurile celor doi care ne mulțumeau ne-au însoțit câtva timp după care s-au stins în depărtare.

— Presupun că, cel puțin în noaptea asta, se vor înțelege și vor fi mulțumiți, spuse lama. Râse puțin și o luă la stânga, chiar înainte de satul Shö, pe drumul care urca. Eram tulburat de această primă întâlnire cu oameni căsătoriți.

— Sfinte lama, am exclamat, nu înțeleg de ce acești oameni trăiesc împreună dacă nu se iubesc ! De ce sunt lucrurile rânduite astfel ?

Maestrul meu îmi răspunse surâzând :

— Tu îmi spui « Sfinte lama » ? Te consideri un țăran ? Cât despre întrebarea pe care mi-ai pus-o o să discutăm mâine. Astă seară avem foarte multe de făcut. Vom vorbi mâine despre aceste lucruri și am să încerc să-ți limpezesc gândurile Căci mi se pare că mintea ta este confuză !

Am urcat împreună colina. Mi-a plăcut întotdeauna să-mi arunc privirea înapoi spre satul Shö, în vale, și mă întrebam ce s-ar întâmpla dacă aş arunca un pietroi asupra unui acoperiș. Oare acoperișul ar fi fost străpuns ? Sau vacarmul pe care l-ar fi produs i-ar fi făcut pe cei care locuiau acolo să creadă că sunt lapidați de către demoni ? Ce-i drept, nu am îndrăznit niciodată să arunc vreo piatră pentru că îmi era teamă ca nu cumva aceasta să treacă prin acoperiș și să rănească pe cineva. Dar ispita era mare.

La Potala, am urcat din greu nenumărate scări – și nu orice fel de scări, căci acestea erau uzate și abrupte – și am ajuns în cele din urmă la camerele noastre situate mai sus decât cele ale călugărilor de rând, deasupra magaziilor. Lama Mingyar Dondup a intrat în camera lui, iar eu în camera mea, aflată în apropiere, și care-mi fusese repartizată datorită rangului înalt al maestrului meu și faptului că eu îi eram discipol. M-am apropiat de fereastră și, după cum îmi era obiceiul, am privit afară. O pasăre de noapte

își chema perechea în crângul de sălcii. La lamina strălucitoare a lunii, am putut vedea undele pe care le stârneau în apa mocirloasă picioarele lungi ale păsării. De undeva din apropiere, se înalță strigătul femeiei ca răspuns la chemarea masculului. « Ei bine, mi-am zis, iată în sfârșit un cuplu care pare că trăiește în armonie. »

Era însă timpul să merg la culcare și să mă odihnesc bine, căci urma să asist la slujba de la miezul nopții iar a doua zi trebuia să mă scol devreme.

În după-amiaza zilei următoare, lama a intrat în camera mea unde mă găsi studiind dintr-o carte veche.

— Vino la mine, Lobsang, mi-a spus, tocmai m-am întors, de la o întrevvedere cu Prea înțeleptul ; acum putem sta de vorbă despre problemele care te frământă.

M-am dus în camera lui și m-am așezat gândindu-mă la toate lucrurile care mă obsedau.

— Învățătorule, am spus, pentru ce oamenii căsătoriți nu se înțeleg între ei ? Am observat aura celor doi Ragyabi, ieri seară, și am avut impresia că se urau. Dacă așa stau lucrurile, de ce s-au mai căsătorit ?

Lama rămase câteva clipe tăcut după care răspunse cu tristețe în glas :

— Oamenii uită, Lobsang, că ei vin în această lume ca să învețe niște lecții. Înainte de nașterea unui individ, în timp ce el se află încă de cealaltă parte a vieții, i se hotărăște genul de partener cu care se va căsători. Trebuie să înțelegi că multi oameni se căsătoresc sub imboldul a ceea ce am putea numi o pasiune fierbinte. Când pasiunea s-a stins, noutatea, misterul dispar transformându-se în obișnuință care dă naștere disprețului.

« Obișnuința dă naștere disprețului ». Am reflectat mult asupra acestor cuvinte. Atunci de ce se căsătoresc oamenii ? Pe cât se pare, ei se căsătoresc pentru a-și perpetua specia. Dar de ce, pentru a-și realiza scopul, nu procedează ca animalele ? Mi-am ridicat privirile spre lama și i-am pus această întrebare. M-a privit, la rândul lui, și mi-a spus :

— Dar, Lobsang, tu mă uimești, tu ar trebui deja să știi că ființele considerate drept animale se unesc adesea pentru toată viața. Acesta este cazul multor animale și, mai cu seamă, cel al unor păsări mai evoluate. Dacă oamenii și-ar uni viața numai pentru a-și perpetua specia, copiii care s-ar naște ar fi niște flinte aproape lipsite de suflet, asemănătoare creaturilor născute prin însămânțare artificială. Actul sexual trebuie să se împlinească în iubire, părintii trebuie să se iubească pentru a zămisli un copil cât mai reușit, căci altfel pruncul ar fi asemenea unui obiect fabricat în serie !

Problema relațiilor conjugale mă intriga cu adevărat. Mă gândeam la părintii mei ; mama era o femeie autoritară, iar tatăl meu se arătase foarte aspru cu noi, copiii. Nu

încercam nici un fel de afecțiune pentru ei ori de câte ori le evocam amintirea, l-am spus învățătorului meu :

— Dar de-ce oamenii se căsătoresc sub imboldul pasiunii ?

De ce nu consideră ei căsătoria ca o afacere ?

— Lobsang, răspuse el, se întâmplă destul de des ca japonezii și chinezii s-o considere astfel. Căsătoriile lor sunt uneori aranjate chiar înainte ca tinerii să se cunoască și trebuie să recunosc că ele dau rezultate cu mult mai bune decât cele din lumea occidentală. Chinezii compară căsătoria cu ceainicul. Aceștia nu se căsătoresc în febra pasiunii, căci, spun ei, o astfel de căsătorie este asemenea unui ceainic în care apa, odată fiartă la foc iute se răcește la fel de repede. Ei fac lucrurile mai chibzuit ; pun ceainicul mic la un foc mai domol astfel încât apa să fiarbă mai încet și, în felul acesta, să rămână caldă cât mai mult timp !

S-a uitat la mine să vadă dacă l-am urmărit cu atenție și dacă explicațiile sale au fost destul de clare pentru mine. – Totuși, eu nu înțeleg, onorabile lama, de ce oamenii sunt atât de nefericiți împreună ?

— Lobsang, oamenii vin în această lume ca la o școală, ca să învețe și, dacă soții obișnuiți ar fi în mod ideal fericiți împreună, ei n-ar mai învăța, căci nu ar mai fi nimic de învățat. Ei vin aici pentru a trăi împreună în bună înțelegere – acest lucru face parte din lecție – și ei trebuie să învețe să dea și să primească. Oamenii au și părțile lor rele, nu sunt toleranți, din care cauză își plictisesc partenerul de viață, îl calcă pe nervi. Unul trebuie să învețe cum să se dezbrace de aceste cusururi, iar celălalt trebuie să învețe să fie mai tolerant. Orice cuplu, sau aproape, ar putea să trăiască în armonie dacă fiecare ar învăța să dea și să primească.

— Onorabile lama, l-am întrebat, ce sfaturi ați da soților pentru a-i ajuta să trăiască în bună înțelegere ?

— Soțul și soția, Lobsang, ar trebui să aștepte un moment prielnic pentru a discuta prietenește, cu delicatețe, cu calm, cauzele neînțelegerilor dintre ei. Dacă și-ar vorbi deschis despre toate piedicile care-i despart, căutând să le înlăture, căsătoria lor ar fi mai fericită.

Asta m-a făcut să mă gândesc la ce s-ar fi întâmplat dacă părintii mei s-ar fi angajat într-o discuție asupra unui subiect oarecare. Cred că s-ar fi înțeles tot așa cum s-ar fi înțeles focul cu apa. Lama mi-a ghicit fără îndoială gândurile, căci îmi spuse :

— Trebuie ca soții să știe să dea și să primească, căci pentru a putea învăța ceva, ei trebuie să fie în stare să-și dea seama că ceva îi face să se opună unul celuilalt.

— Dar cum se face, am întrebat, că o persoană se îndrăgostește de o alta sau se simte atrasă de ea ? Și dacă cele două ființe se atrag una către cealaltă într-un moment al vieții lor, de ce se despart apoi așa de repede ?

— Tu știi bine, Lobsang, că dacă am vedea aura unei persoane, am putea spune multe lucruri despre ea. Muritorii de rând nu văd aura, dar cea mai mare parte dintre ei încearcă instinctiv un anumit sentiment față de semenii lor ; ei pot spune dacă cineva le este simpatic sau antipatic. Ei nu cunosc cauza, dar simt când cineva le place sau le displace.

— Atunci, Maestre, cum e posibil ca cineva să încerce brusc un sentiment de afecțiune pentru altcineva pentru ca apoi, tot atât de brusc, acesta să-i devină antipatic ?

— Când relațiile dintre oameni ajung la un anumit punct, când se simt îndrăgostiți, ritmul vibrațiilor lor crește ; atunci este posibil ca un bărbat și o femeie să emită vibrații de un asemenea ritm încât stările lor sufletești să se armonizeze. Din păcate, aceste vibrații își pierd adeseori din intensitate. Soția devine nepăsătoare și refuză uneori soțului ceea ce i se cuvine de drept. Atunci acesta își găsește consolarea lângă o altă femeie și, încetul cu încetul, soi se îndepărtează unul de celălalt. Treptat, vibrațiile lor eterice nu se mai armonizează și se ajunge la situația în care soții nu mai nutresc decât antipatie unul față de celălalt.

Da, înțelegeam foarte bine ; teoria pe care mi-o prezentase explica multe lucruri, dar am atacat din nou !

— Onorabile lama, m-am întrebat adesea de ce un copil moare uneori la nici o lună de la naștere ; ce șanse ar mai avea el de a învăța cât de puțin sau de a-și plăti ceva din karma sa.

După cât mă duce mintea, asta înseamnă pierdere de timp pentru toată lumea.

Lama Mingyar Dondup începu să surâdă văzând cu vehemență îi puneam întrebările.

— Nu, Lobsang, nu se pierde nimic ! Ideile tale sunt neclare. Tu presupui că un om nu trăiește decât o singură dată. Să luăm un exemplu. (S-a uitat la mine, apoi a zăbovit pun privind pe fereastră. Am fost sigur că se gândea la cei doi Ragyabi... sau poate la copilul lor.) Încearcă să-ți imaginezi că urmărești viețile unui om care trece printr-o serie de încarnări, spuse el. Să zicem că acest om a dus o viață grea și că, la bătrânețe, se gândește că a ajuns la capătul puterilor și că nu mai poate suporta o asemenea existență. Atunci se hotărăște să-și pună capăt zilelor și se sinucide : în consecință, el moare înainte de a i se fi împlinit sorocul. Fiecărui om îi este destinată o anumită durată de viață, un anumit număr de ani, de zile și de ore. Toate acestea sunt hotărâte înainte de venirea lui pe pământ. Dacă o persoană își curmă viața cu zece luni, de exemplu, înaintea datei hotărâte pentru a muri, ea va trebui să se nască din nou pentru a trăi doar acele zece luni cu care și-a scurtat viața anterioară.

L-am privit gândindu-mă la învățămintele ce puteau fi trase din aceste revelații. Lama continuă :

L-am privit gândindu-mă la învățămintele ce puteau fi trase din aceste revelații. Lama continuă :

— Un omiși pune capăt zilelor. El rămâne în lumea astrală până când i se prezintă o ocazie de a se întoarce pe pământ în condiții corespunzătoare pentru a-și trăi timpul care îi mai rămăsese de trăit. Acest om, care trebuia să mai trăiască încă zece luni pe pământ, va reveni poate sub forma unui copil bolnăvicios ce se va stinge la o vârstă fragedă. Pierzându-și copilul, părinții vor învăța ceva ; ei vor pierde un copil, dar vor căpăta experiență. În felul acesta, ei vor mai plăti puțin din datoria Lor karmică.

Cred că suntem de acord că, atât timp cât oamenii se află în această lume, părerile lor, modul lor de a înțelege, valorilor lor, în sfârșit, totul, este fals. Aici, pe pământ, o repet, este lumea iluziilor, lumea falselor valori, și atunci când oamenii se reîntorc în lumea mai vastă a Eului Superior, ei își dau seama că grelele și absurdele încercări pe care le-au suportat cât timp s-au aflat în lumea de aici nu au fost, în definitiv, chiar atât de lipsite de sens.

Am privit în jurul meu și m-am gândit la toate prezicerile ce mi se făcuseră despre greutățile pe care urma să le întâmpin, despre torturile la care urma să fiu supus, despre peregrinările mele prin țări îndepărtate și ciudate.

— Atunci, am zis eu, o persoană care face o profeție se pune pur și simplu în legătură cu sursa de informații ; dacă totul este stabilit înainte de a ne naște, înseamnă că este posibil, în anumite condiții, să avem acces la această sursă ?

— Da, ai perfectă dreptate, a spus lama, dar să nu crezi că totul este fixat « dinainte într-o manieră inevitabilă și în cele mai mici amănunte. Doar liniile mari sunt trasate. Ni se pun în față anumite probleme pe care trebuie să le rezolvăm, anumite căi de urmat, dar suntem lăsați să acționăm așa cum credem de cuviința. O persoană va reuși, o alta va eșua în încercările care i-au fost prezise. Vreau să-ți dau un exemplu ; să presupunem că punem doi oameni să meargă de aici până la Kalingpong, în India. Ei nu sunt obligați să meargă pe același drum, dar indiferent ce rută aleg, ei trebuie să ajungă, dacă este posibil, la aceeași destinație. Unul o apucă pe un drum, celălalt pe altul și, în funcție de calea aleasă, fiecare va trăi întâmplări diferite. Așa este și viața noastră ; destinația noastră este cunoscută, dar felul în care ajungem acolo îl alegem noi.

Sosirea unui curier întrerupse discuția noastră, și lama, după ce îmi spuse pe scurt despre ce era vorba, părăsi camera, urmându-l pe mesager de-a lungul coridorului. M-am apropiat din nou de fereastră, mi-am pus coatele pe pervaz și mi-am sprijinit fata în mâini. M-am gândit la tot ce învățasem, la toate întâmplările din viața mea, și am simțit cum întreaga mea ființă vibra de afecțiune pentru acest om eminent, lama

Mingyar Dondup, Învățătorul meu, care îmi arăta căldura sufletească pe care părinții nu mi-o împărtășiseră. Am hotărât atunci ca, indiferent de ceea ce îmi va rezerva viitorul, să acționez întotdeauna ca și cum învățătorul meu ar fi aproape de mine, supraveghindu-mă.

Jos, pe o pajiște, călugării-muzicieni exersau de zor ; instrumentele lor scoteau sunete variate, scârțâituri și scrâșnete. Îi priveam distrat, căci muzica nu însemna mare lucru pentru mine. Deși nu aveam ureche muzicală, puteam să-mi dau seama că depuneau un efort considerabil pentru a pregăti conștiincios partiturile muzicale. M-am îndepărtat de la fereastră spunându-mi că e mai bine să-mi omor timpul citind o carte.

M-am plictisit repede și de lectură ; mă simțeam neliniștit.

Acumulam experiențele într-un ritm accelerat. Întorceam paginile distrat și, brusc, am pus foile tipărite la loc între copertile de lemn sculptat și am înnodat curelele. Era o carte prețioasă și trebuia învelită în mătase. Cu foarte multă grijă am învelit-o și am pus-o în raftul de unde o luasem.

M-am ridicat și m-am dus să privesc din nou pe fereastră.

Atmosfera era apăsătoare, nu se simțea nici cea mai mică adiere de vânt. M-am întors și am părăsit camera. Peste tot domnea liniștea, o liniște specifică unui mare edificiu aproape viu.

Aici, la Potala, oamenii își îndeplineau de secole îndatoririle sacre ; aici, chiar și zidurile își dobândiseră o existență proprie. Am ajuns repede la capătul culoarului și am urcat scara ce se afla acolo. Curând, mă plimbam pe acoperiș, aproape de Mormintele Sfinte.

M-am îndreptat în liniște spre locul meu preferat, un colț ferit de vânturile care coborau din munți. Rezemat cu spatele de o Imagine Sfântă, cu mâinile puse sub cap, admiram priveliștea din vale. După câțiva timp, m-am plictisit s-o mai privesc și mi-am îndreptat privirile spre stele. În timp ce mă uitam la ele, am avut strania impresie că toate aceste lumi îndepărtate se roteau în jurul Potalei. Am încercat o senzație de amețală ; am avut impresia că o să cad. Și cum contemplant cerul, am văzut o dâră subțire luminoasă Ea deveni din ce în ce mai vie și apoi se topi brusc într-o explozie de lumină. « O altă cometă a dispărut ! » mi-am spus, în timp ce ea se consuma și murea împrăștiind o ploaie de scânteii de un roșu stins.

Mi s-a părut că aud, foarte slab, târșâit de pași, undeva în apropiere. Am întors ușor capul, Întrebându-mă ce putea să fie. La lumina slabă revărsată de stele, am zărit o siluetă cu capișon care venea dinspre partea opusă Mormintelor Sfinte. M-am uitat la ea atent. Silueta se îndrepta spre zidul dinspre orașul Lhasa. Am recunoscut profilul acelui om atunci când a privit în depărtare. « Omul cel mai singuratic din Tibet », mi-am zis. Omul care poartă pe umerii săi griji și responsabilități pe care nici un alt

tibetan nu le are. Am auzit un oftat adânc și m-am întrebat dacă și El a fost obiectul unor profeții atât de neliniștitoare ca acelea care mă priveau. M-am strecurat cu grijă ca să ou fac nici un zgomot și m-am îndepărtat în liniște. Nu aveam deloc dorința de a pătrunde indiscret, chiar fără voia mea, în gândurile cele mai intime ale cuiva. Curând, am găsit intrarea pe unde venisem și m-am îndreptat tiptil spre camera mea care-mi devenise sanctuar.

Trei zile mai târziu, eram de față când lama Mingyar Dondup a examinat copilul familiei de Ragyabi. L-a dezbrăcat și i-a cercetat aura cu mare atenție. Câtva timp l-a pipăit la baza craniului. Copilul nu a plâns și nici nu a țipat cât timp a fost examinat. Cât era de mic, el înțelegea, bănuiesc, că lama încerca să-i redea sănătatea. În cele din urmă, Învățătorul meu s-a ridicat și a spus :

— Ei bine, Lobsang, îl vom vindeca. Tot răul a fost provocat de o naștere grea.

Părintii · copilului așteptau într-o cameră din apropierea intrării. Urmându-mi maestrul ca o umbră, m-am dus să-i văd pe acei oameni. În clipa în care am intrat, ei s-au aruncat la picioarele învățătorului meu. Cu o voce blândă le-a spus :

— Fiul vostru poate fi vindecat și îl vom vindeca. După ce l-am examinat, este clar că în momentul nașterii copilul a căzut sau s-a lovit. Totul se poate aranja. Să nu vă fie teamă.

Mama a răspuns tremurând :

— Sfinte lama, aveți dreptate. El a venit pe lume brusc, atunci când nu mă așteptam și a căzut pe jos. Eram singură atunci.

Lama a dat din cap înțelegător și cu blândețe :

— Veniți mâine tot la această oră ; sunt sigur că atunci când

veți pleca de aici, veți putea lua cu voi copilul vindecat.

Când am ieșit din cameră, ei continuau să se prosterneze. Lama m-a pus să examinez și eu copilul.

— Privește, Lobsang, mi-a spus, în acest loc se exercită o apăsare. Observă că lumina aurei nu are forma unui cerc, ci a unui evantai. (Mi-a luat mâinile și mi le-a plimbat de-a lungul conturului locului bolnav.) Eu am să pun la locul lui osul supărător.

Privește !

Cu o rapiditate de neînchipuit, și-a înfundat degetele în carnea copilului și le-a retras imediat. Copilul nu a țipat ; operația a fost făcută atât de rapid încât acesta nici nu a simțit durerea. Acum, capul nu i se mai legăna într-o parte, ci stătea drept, în poziție normală. Învățătorul a masat gâtul copilului câtva timp, plecând de la cap spre inimă și niciodată în sens invers.

A doua zi, la ora stabilită, părintii au venit să-și vadă pruncul. Bucuria lor nu mai cunoștea margini, considerau vindecarea copilului o adevărată minune.

— Pentru asta va trebui să plățiți, spuse lama. Vi s-a făcut un bine ; așadar, va trebui să plățiți tăcându-vă bine unul celuilalt. Înceta să vă mai certați, · trăiți împreună în bună înțelegere, căci un copil este influențat de felul în care se poartă părintii cu el. Copilul unor părinți răi va deveni rău ; copilul unor oameni nenorociți, lipsiți de dragoste, va deveni la rândul lui nenorocit și lipsit de dragoste. Plățiți-vă datoria, arătând bunătate și dragoste unul față de celălalt. O să trecem pe la voi peste o săptămână ca să vedem cum se mai simte pruncul.

A zâmbit, a mângâiat copilul pe obraz și, întorcându-se, a ieșit din cameră, urmat de mine.

— Oamenii foarte săraci sunt uneori mândri, Lobsang le pare foarte rău că nu au destui bani ca să plătească. Să faci întotdeauna în așa fel încât să le dai impresia că plătesc. (Lama adăugă surâzând) : Eu le-am spus că ar trebui să plătească pentru îngrijirea copilului. Asta le-a făcut plăcere, căci au crezut că dacă și-au îmbrăcat vesmintele lor bune m-au impresionat atât de tare încât i-am considerat niște oameni înstăriți. Dar singurul fel în care își pot plăti datoria este, așa cum le-am spus, să-și arate dragostea unul față de celălalt. Dacă întotdeauna unui bărbat sau unei femei posibilitatea de a-și manifesta mândria, amorul său propriu, Lobsang, și va face ce vei dori !

La întoarcerea în cameră, am luat luneta cu care mă amuzam uneori. Făcând să culiseze tuburile de aramă strălucitoare, am îndreptat luneta spre orașul Lhasa. Am zărit, imediat în câmpul meu vizual două siluete dintre care una purta în brațe un copilăș. Și am mai văzut cum bărbatul a cuprins cu brațul umerii femeii și a îmbrățișat-o. În liniște, am pus luneta la locul ei și m-am întors la studiile mele.

Capitol XI

Ne aflam în curte gata de joacă ; cocoțați pe picioroange, încercam să ne doborâm unul pe celălalt, învingător era acela care, rezistând atacurilor colegilor săi, reușea să rămână pe picioroange. Până la urmă, ne-am prăvălit râzând unii peste ceilalți ; careva își vârâse picioroangele într-o scobitură a terenului, se dezechilibrase și, lovindu-se de noi, ne făcuse să ne prăbușim.

— Bătrânul profesor Raks este prost dispus astăzi ! îmi spuse unul din colegi cu o voce veselă.

— Da ! strigă un altul, oricare din confrății lui s-ar fi făcut verde de invidie la ideea că el își putea descărca nervii pe noi fără să obosească.

Am privit unii la ceilalți și am izbucnit în râs : umor negru ? Verde de gelozie ? Am strigat la cei care mai erau pe picioroange să coboare și să se așeze lângă noi ca să începem un nou joc.

Câte culori puteam întrebuința pentru a descrie anumite stări sau situații ?

Am trecut de la umorul negru la un abate care vede negru în fața ochilor, apoi la un profesor verde de invidie. Un altul a făcut aluzie la o tânără femeie roșcată pe care o văzuse în oraș. Dar noi nu puteam să ne dăm seama dacă exemplul era potrivit, pentru că nici unul dintre noi nu știa ce însemna de fapt o femeie roșcată.

— Se spune, de asemenea, zise un băiat care stătea la dreapta mea, că un om este “galben”, că este galben de frică. La urma urmelor galbenul este adesea folosit atunci când se vorbește despre lașitate.

Am reflectat la toate acestea, și mi-am spus că dacă existau asemenea expresii și în alte limbi, însemna că există o rațiune pentru asta. Trebuia să-l consult neapărat pe maestrul meu, lama Mingyar Dondup.

— Onorabile lama ! (Intrasem în camera lui foarte iritat. M-a privit fără ca starea mea să-l fi tulburat în vreun fel.) Onorabile lama, de ce folosim culorile pentru a descrie unele stări sufletești ?

A pus deoparte cartea pe care o studia și mi-a făcut semn să mă așez.

— Bănuiesc că te referi la expresiile obișnuite, ca aceea de, a avea gânduri negre sau de a fi verde de invidie ?

— Da, am răspuns, Încă și mai iritat de faptul că înțelesese perfect ceea ce voiam să spun. Aș vrea să știu ce importanță au toate aceste culori. Trebuie să existe o explicație pentru asta !

— Ei bine, Lobsang, iată-te constrâns să suporti din nou o lungă expunere, spuse el râzând. Dar cum știu că ai făcut niște exerciții oboseitoare, cred că am putea lua ceaiul împreună înainte de a aborda subiectul.

Nu am avut mult de așteptat și ceaiul a sosit. De data aceasta ni s-a adus și tsampa, ca pentru orice călugăr, fie el lama sau chela. Am mâncat în tăcere. Am continuat să mă gândesc la culori și mă întrebam ce explicații voi căpăta. După ce mi-am terminat mâncarea modestă, m-am uitat la învățătorul meu, așteptând explicațiile.

— Tu cunoști câte ceva despre instrumentele muzicale.

Lobsang, Își începu el expunerea. Știi de exemplu că există în Occident un instrument numit pian. Îți amintești că am văzut odată un pian într-o fotografie. El are o claviatură prevăzută cu numeroase clape, unele albe, altele negre. Ei bine, să nu ne ocupăm de clapele negre ci numai de cele albe și să ne închipuim că am avea o claviatură lungă de trei kilometri și chiar mai mult dacă vrei. Să presupunem că vom putea obține cu ajutorul claviaturii toate vibrațiile corespunzătoare oricărui plan de existență. (M-a privit ca să se convingă că îl înțelegeam, căci un pian era pentru mine un lucru neobișnuit. Cum spusese chiar lama, văzusem unul împreună, o singură dată, într-o fotografie dintr-o revistă. După ce a fost sigur că am înțeles ideea evocată de această comparație, a continuat) : Dacă ai avea o asemenea claviatură capabilă să emită toate ritmurile posibile, atunci întreaga gamă a vibrații » umane s-ar întinde doar pe lungimea a trei clape din mijloc. Tu știi, cel puțin așa sper, că tot ce există reprezintă vibrație. Să luăm cazul vibrației cu frecvența cea mai joasă cunoscută de om. Ea ar corespunde materiei solide, dure. Dacă tu atingi această materie, ca va opune rezistență degetului tău și, simultan, toate moleculele sale vor începe să vibreze ! Dacă vei apăsa pe o altă clapă a acestei claviaturi imagine, vei putea obține vibrații cu frecvențe mai ridicate pe care le vei percepe ca pe niște sunete. Mergând mat sus pe scara frecvențelor, prin apăsarea unei alte clape, vor fi emise vibrații corespunzătoare văzului.

M-am ridicat brusc. Cum poate fi viața o vibrație ? Dacă privesc un obiect... ei bine, cum se face că îi văd ?

— Tu mi-ai pus niște întrebări despre culori, Lobsang. Ei bine, anumite vibrații se manifestă ca niște culori în aura unui individ. De exemplu, dacă el este deprimat, dacă se simte profund mâhnit, unele organe de simț generează o vibrație a cărei frecvența corespunde culorii pe care noi o numim albastră ; aceasta poate fi percepută foarte slab chiar și de cei care nu sunt clarvăzători, și de aceea aproape în toate limbile lumii, această culoare corespunde unei stări de melancolie adâncă, de deprimare.

Începeam să înțeleg, dar mă întrebam cum este cu puțință ca o persoană să fie verde de gelozie ; i-am pus întrebarea învățătorului meu.

— Lobsang, prin deducție ar fi trebuit să ajungi la concluzia că, dacă un om este chinuit de patima invidiei, vibrațiile se modifică, în sensul că de data aceasta culoarea devine verzuie. Nu înseamnă că fața, acela om capătă culoarea verzuie, cred că nu te îndoiești de asta, ci că lasă doar această impresie. Aș mai adăuga, că o persoană născută sub o anumită influență planetară va prezenta o mai mare sensibilitate pentru culoarea caracteristică semnului zodiacal respectiv.

— Da ! am exclamat, eu știu că o persoană născută în zodia Berbecului iubește culoarea roșie !

— Da, pentru el ea se supune legilor armoniei. Unii oameni sunt influențați într-o mai mare măsură de o anumită culoare deoarece vibrația acesteia se află în armonie cu propria lor vibrație fundamentală. Iată de ce un individ născut sub semnul Berbecului va prefera culoarea roșie, întrucât vibrația corespunzătoare acestei culori domină în mare măsură personalitatea sa.

O întrebare îmi stătea pe buze. Verdele și albastrul nu mai prezentau secrete pentru mine, puteam chiar să înțeleg pentru ce, atunci când o persoană își concentrează atenția asupra unui anumit g de studii, aura acesteia poate fi presărată cu pete cafenii. Dar nu puteam înțelege ce legătură putea exista între o femeie și culoarea roșcată !

Maestrul meu m-a privit perplex gata, pentru ca în clipa următoare să izbucnească în râs ; mă întrebam ce putusem să-i spun astfel încât să-i provoc o asemenea stare pe care abia și-o stăpâna. Mi-a explicat apoi, cu multă bunăvoință și destul de amănunții, cum stau lucrurile, pentru ca pe viitor să fiu mai bine informat asupra acestui subiect.

— Voiam de asemenea să-ți spun, Lobsang, că fiecare persoană este caracterizată de o frecvență fundamentală a vibrațiilor ; cu alte cuvinte, moleculele fiecărui individ vibrează pe o anumită frecvență, într-un anumit ritm, iar lungimile de undă ale creierului uman pot fi clasificate în grupe distincte. Nu există persoane care să aibă o aceeași lungime de undă, dar atunci când lungimile lor de undă sunt foarte apropiate sau când lungimea de undă a unei persoane reprezintă una din armonicele celeilalte, se spune că aceste unde sunt compatibile și că persoanele aflate în această situație se înțeleg în general foarte bine.

L-am privit gândindu-mă la unii artiști ar căror caracter lăsa de dorit.

— Onorabile lama, este adevărat că printre artiști unii vibrează la un ritm mai ridicat decât alții ? l-am întrebat.

— Este adevărat, Lobsang. Dacă un om este înzestrat cu ceea ce numim inspirație, dacă el trebuie să devină un mare a. "tist, frecvența vibrațiilor sale trebuie să fie cu mult mai ridicată decât cea a omului obișnuit. Aceasta îl face iritabil și, În general, este dificil de trăit în preajma lui. Având ritmul vibrațiilor mai rapid, el este înclinat să-i

privească de sus pe oamenii obișnuiți. Dar opera pe care o realizează este câteodată atât de înaltă încât îi putem trece cu vederea capriciile și himerele !

Mi-am imaginat acea formidabilă claviatură întinsă pe lungimea a mai multor kilometri și mi s-a părut de neînțeles că, pe un asemenea registru imens, tot ce tine de experiența umană cuprinde numa, trei note. L-am întrebat pe lama despre acest lucru.

— Lobsang, omului îi place să creadă că el est singurul lucru important al Creației. În realitate, există multe forme de viață. Ele se află în alte lumi, fiind cu totul diferite de ființele umane. Omul obișnuit nu ar fi în stare să-și imagineze, nici măcar confuz, asemenea forme de viață. Pe claviatura noastră imaginară, locuitorii unei planete foarte îndepărtate s-ar afla, în raport cu noi, la o extremitate a acesteia. Ființele vii de pe planurile astrale ale existenței ar fi situate și mai departe pe această claviatură, căci o fantomă care poate trece prin ziduri este alcătuită dintr-o substanță atât de subtilă încât ritmul propriu de vibrație este deosebit de ridicat. (M-a privit și a izbucnit în râs văzând că rămăsesem perplex.) Înțelege, îmi explică el, o fantomă poate traversa un zid de piatră căci acesta este alcătuit din molecule în vibrație. Întrucât aceste molecule sunt separate prin spații, este posibil ca o creatură, ale cărei molecule sunt suficient de mici încât să se poată strecura prin spațiile intermoleculare ale zidului, să-l poată traversa fără a întâmpina nici cea mai mică rezistență. Bineînțeles, creaturile astrale au un ritm vibratoriu foarte înalt, ele fiind alcătuite dintr-o materie extrem de fină. Cei mai mulți oameni cred că regiunile situate deasupra globului nostru pământesc, dincolo de atmosfera care ne înconjoară, sunt niște spații goale. Ei se înălbeală : spațiul, oriunde s-ar afla, conține molecule. Sunt mai ales molecule de hidrogen, foarte dispersate, dar ele există și prezenta lor poate fi măsurată tot așa cum poate fi constatată și prezența a ceea ce noi numim o fantomă.

În clipa aceea răsunară clopotele templului chemându-ne din nou la slujbă.

— Vom relua discuția mâine, Lobsang, căci doresc ca tu să înțelegi bine acest subiect, Îmi spuse lama, după care intră în templu.

Sfârșitul slujbei însemna și începutul unei curse de alergări ; o cursă pentru hrană. Ne era la toți foame căci proviziile ne erau pe sfârșite. Era ziua când sosea un nou transport de orz proaspăt prăjit. În Tibet, toți călugării poartă la ei un săculeț de piele în care păstrează orz pisat și prăjit care, adăugat la ceaiul cu unt, se transformă în tsampa. Am luat-o deci la fugă ca să ne alăturăm grupului care aștepta să-și umple săculețele, după care am intrat într-o sală unde ni se turna ceaiul pentru cină.

Această hrană era groaznică. Mestecându-mi tsampa, mă tot gândeam dacă nu mi se deranjase stomacul. Alimentul avea un gust oribil de ulei ars și nu știam dacă voi reuși să-l înghit.

— Puah ! bombăni un vecin de masă, toată chestia asta e arsă, nimeni nu va putea să înghită așa ceva.

— Cred că nu se poate mânca ! am zis.

Strâmbându-mă, am mai luat o gură de tsampa ; mă gândeam cu groază că nu voi reuși să o înghit. În Tibet, cine risipea asemenea alimente săvârșea un păcat grav. M-am uitat la cei din jur și am văzut că și ceilalți se chinuiau ca și mine. Tsampa era rea, fără nici o îndoială. Fiecare și-a lăsat mâncarea, lucru foarte rar în comunitatea noastră unde nimeni nu reușea să se sature. Am înghițit cum am putut tsampa pe care o aveam în gură și am simțit că ceva mă izbea în stomac cu destulă tărie. M-am ridicat în grabă de la masă, cu mâna la gură și m-am năpustit spre ușă !...

« Ei bine, tinere ? » se auzi o voce cu un accent ciudat în clipa în care mă întorceam în sala de mese după ce vomasem mâncarea periculoasă. L-am văzut atunci pe Kenji Tekeuchi, călugărul japonez, care umblase peste tot în lume, care văzuse multe și făcuse de toate și care-și ispășea acum modul de viață prin perioade de instabilitate mentală. S-a uitat la mine cu simpatie.

— E destul de rea, nu-i așa ? remarcă el. Și eu am avut necazuri cu mâncarea ca și tine și mă aflu aici din același motiv. Să vedem ce-o să se mai întâmple. Am să mai rămân puțin afară în speranța că aerul proaspăt va mai alunga ceva din mirosurile neplăcute ale acestei mâncări execrabile.

— Onorabile ! am spus cu o oarecare rețineră în glas, puteți să-mi spuneți pentru ce aici, în Tibet, hrana este atât de monotona ? Mi s-a făcut greață de tsampa și de ceai, de ceai și de tsampa, de tsampa și de ceai. Uneori abia mai pot să le înghit.

Japonezul m-a privit cu multă înțelegere și cu și mai multă simpatie.

— Ah ! tu mă întrebi fiindcă știi că am gustat din tot felul de mâncăruri ? Da, este adevărat. Am călătorit foarte mult în viața mea. Am cunoscut bucătăria englezească, germană, rusească... cea a tuturor țărilor prin care am trecut. În pofida legământului meu religios, am trăit bine, cel puțin așa credeam atunci, dar faptul că nu mi-am respectat întru totul acest legământ îmi pricinuieste mult rău acum. (Mă privi și păru să revină brusc la realitate.) Ah ! da, mă întrebai de ce ești supus unui regim alimentar atât de monoton. Am să-ți spun de ce. Occidentalii mănâncă foarte mult, iar hrana lor este foarte variată. Organele digestive acționează în afara voinței noastre, cu alte cuvinte, ele nu depind de acea parte creierului care comandă mișcările. Dacă, prin intermediul ochilor, creierul ia cunoștință de hrana ce urmează a fi consumată, atunci stomacul va secreta cantitatea necesară de suc gastric la o concentrație corespunzătoare aceluia fel de hrană. Dacă, dimpotrivă, totul este înghițit de-a valma iar cel care mănâncă vorbește ba de una ba de alta în timpul mesei, sucurile nu sunt pregătite, digestia nu se face complet, nefericitul suferă de indigestie și, uneori, de ulcer stomacal.

Vrei să știi pentru ce regimul tău alimentar este așa de simplu ? Ei bine, cu cât o alimentație este mai simplă și mai monotona, cu atât se dezvoltă mai mult

componentele psihice ale corpului. Am fost un student sânguincios al ocultismului, am avut puteri remarcabile de clarviziune. M-am îndopat însă cu tot felul de mâncăruri rafinate și de băuturi scumpe și, din pricina lor, mi-am pierdut toate facultățile metafizice. M-am retras la Chakpori pentru a mă îngriji și a găsi, înainte de a părăsi această lume, un colțișor unde să-mi odihnesc trupul epuizat de indigestia provocată de abuzul de alimente și băuturi. (Mă privi din nou, tresări iarăși într-un fel ciudat și – apoi spuse) : Oh da, fiule ! Urmează-mi sfatul, mulțumește-te cu o hrană simplă în toate zilele viei tale și atunci nu-ți vei pierde niciodată puterile ; dacă nu-l vei urma și-ți vei încărcă stomacul lacom și veșnic înfometat atunci vei pierde totul pentru a câștiga ce' ! Ei bine, fiule, te vei alege cu indigestie, cu ulcer la stomac și cu un caracter insuportabil. Oh ! plec, simt că iar mi se face rău !

Călugărul japonez Kenji Tekeuchi se ridică și se îndreptă cu pași nesiguri spre sectorul unde stăteau călugării. L-am urmărit cu privirea și am dat din cap cu tristețe. Mi-ar fi plăcut să pot vorbi cu el mai mult. Despre ce alimente era vorba ? Erau oare gustoase ? Apoi, mi-am alungat repede aceste gânduri. La ce bun să-mi creez asemenea imagini ispititoare când tot ce aveam în fața mea era ceaiul cu unt rânced și tsampa în asemenea hal de arsă că arăta ca o magmă calcinată, amestecată, Dumnezeu știe cum, cu un ingredient uleios ciudat. Am clătinat din cap și am intrat din nou în sala de mese.

Mai târziu, pe inserat, am vorbit cu maestrul meu, lama Mingyar Dondup.

— Onorabile lama, pentru ce oamenii își cumpără horoscoape de la vânzătorii ambulanti ?

— Așa cum știi și tu, mi-a răspuns lama cu un surâs mai degrabă trist, nici un horoscop nu poate fi valabil dacă nu a fost stabilit special pentru persoana în cauză. Nici un horoscop nu poate fi făcut în serie. Vânzătorii ambulanti, când le vând, nu au alt scop decât să stoarcă bani de la creduli.

(M-a privit lung și a adăugat) : Pelerinii care cumpără asemenea horoscoape, odată ajunși acasă, arată rudelor și cunoscuților amintirile pe care le-au adus de la Potala ! Lor le face o mare plăcere, la fel și vânzătorilor, atunci de ce să-i necăjim ? Toată lumea este mulțumită !

— Credeți că oamenii ar trebui să-și facă horoscopul ? am întrebat.

— Nu, Lobsang, nu. De cele mai multe ori, oamenii se folosesc de horoscop ca să evite acțiuni în care sunt obligați, să-și asume responsabilități. Eu sunt cu totul împotriva practicii de a apela la astrologie sau la horoscoape, afară de unele cazuri care, din motive speciale, sunt bine întemeiate. Omul obișnuit se aseamănă cu pelerinul care traversează orașul Lhasa. El nu poate vedea drumul din fața lui din cauza arborilor, a caselor și a serpentinilor. El trebuie să fie pregătit pentru orice eventualitate. De la înălțimea unde ne aflăm, noi putem să vedem drumul și să-i

sesizăm obstacolele. Pelerinul este ca o persoană fără horoscop. Noi, care ne aflăm mult mai sus decât pelerinul, ne putem asemăna unor oameni care au horoscop, căci putem vedea drumul cu obstacolele și dificultățile lui și, În felul acesta, putem să le depășim înainte ca ele să apară.

— Onorabile lama, mai există o problemă care mă tulbură foarte mult. Puteți să-mi explicați de ce știm în această viață lucruri pe care-le știam în trecut ?

M-am uitat la el oarecum îngrijorat ; întotdeauna m-am temut să-i pun astfel de întrebări, căci nu se cuvenea să împing curiozitatea atât de departe, dar lama nu s-a supărat și mi-a răspuns simplu :

— Înainte de a coborâ în această lume, Lobsang, noi am prevăzut ceea ce intenționăm să facem aici. Cunoștințele sunt înmagazinate în subconștientul nostru și dacă am reuși să intrăm în contact cu el, așa cum fac unii dintre noi, am ști tot ce ne-am propus să facem.

Este clar, în acest caz, că nu am avea nici un merit în dorința noastră de a evolua, căci am ști că lucrăm după un plan dinainte stabilit. Se întâmplă uneori ca, dintr-un motiv oarecare, un individ să adoarmă sau să-și părăsească trupul rămânând conștient și să intre atunci în legătură cu Eul Superior. El ar putea să culeagă, din subconștient, cunoștințele acumulate aici și să transmită aceste revelații corpului fizic, astfel încât, atunci când corpul astral se întoarce în corpul carnal, mintea individului să, a cunoștință despre unele fapte petrecute într-o viață anterioară. Mai poate fi vorba și de un avertisment pentru a nu se repeta o greșeală comisă într-o serie de vieți anterioare. Să presupunem că o persoană este obsedată de ideea sinuciderii ; dacă ea a fost pedepsită pentru săvârșirea acestui act în cursul mai multor vieți, ea va păstra conștiința acelor încercări, astfel încât amintirea îi va împiedica să-și pună din nou capăt zilelor.

Am reflectat la tot ce mi-a spus, apoi m-am apropiat de fereastră și am privit în jos. La picioarele mele se întindea verdele proaspăt al mlaștinii și minunatul verde al sălciilor. Lama Mingyar Dondup mi-a întrerupt visarea.

— Îmi place să privești pe fereastră, Lobsang. Te-ai gândit vreodată că, dacă faci acest lucru atât de des, este pentru că verdele îți odihnește ochii ?

Într-adevăr, după ce-mi terminam lecțiile, mă simțeam atras instinctiv de verdele naturii.

— Verdele, Lobsang, este culoarea cea mai odihnitoare pentru ochi. Da, verdele îi odihnește. Când te vei afla în lumea occidentală, vei observa că în anumite teatre există o încăpere, numită « camera verde », în care actorii vin să-și odihnească ochii după ce au stat în atmosfera încărcată de căldura reflectoarelor din scenă și au suportat strălucirea orbitoare a luminilor rampei și a proiectoarelor.

Am deschis ochii mari și m-am hotărât să aprofundez această problemă a culorilor îndată ce se va ivi prilejul.

— Acum, spuse lama, trebuie să te părăsesc, dar vino să mă vezi mâine căci vreau să te învăț și alte lucruri.

S-a ridicat, m-a bătut ușor pe umăr și a ieșit. Am rămas un timp lângă fereastră contemplând verdele mlaștinii și arborii atât de odihnitori pentru ochi.

Capitol XII

Înainte de a începe să cobor pe cărare, m-am oprit și am privit țintă în partea de jos a muntelui. Aveam inima grea și ochii înlăcrimați dar nu îndrăzneau să plâng. Îl duceau pe bătrânul călugăr japonez la poalele munților. Bătrânul călugăr Kenji Tekeuchi se “întorcea” la strămoșii săi. Acum, cioclii duceau departe de noi sărmanul său trup sfrijit. Sufletul lui se plimba oare pe vreo cărare străjuită de cireși infloriți ? sau își privea greșelile din trecut gândindu-se la o nouă întoarcere în lumea aceasta ? Am mai privit odată micul convoi înainte ca acesta să dispară după o curbă a cărării. Priveam impresionanta povară care, până nu demult, fusese o ființă omenească. O umbră trecu prin fata soarelui și pentru o clipă am crezut că zăresc o figură în nori.

Oare să fie adevărat, m-am întrebat, că există Păzitori ai Lumii ? Mari Spirite ocrotitoare care veghează asupra suferințelor pe care le îndură omul pe acest pământ pentru a cunoaște Viața ? Poate că seamănă cu profesorii din școala, mi-am zis. Oare Kenji Tekeuchi se ducea să-i întâlnească ? Ii vor spune oare că și-a învățat bine lecția ? Speram să fie așa, căci acest bătrân plătând văzuse multe lucruri în viață și suferise destul. Sau va fi nevoit să se întoarcă din nou într-un corp de came – să se reîncarneze – pentru a putea să mai învețe ? Atunci când oare va reveni ? În șase sute de ani sau imediat ?

M-am gândit intens la toate acestea, m-am gândit la slujba la care urma să iau parte. Slujba pentru călăuzirea morților ; lămpile cu unt a căror lumină tremurătoare seamănă flacăra unei vieți care se stinge. Mă gândeam la norii de fum de tămâie frumos mirositoare care păreau că iau forma unor ființe vii. Pentru o clipă, am avut impresia că bătrânul Kenji Tekeuchi revenise viu printre noi în loc să fie expus înaintea noastră ca un cadavru uscățiv. Poate că tocmai privea în Cronica Akașă trecându-și în revistă toate faptele trecute. Poate că vedea în ce perioade ale vieții se îndepărtase de la drumul drept pentru a-și aminti de aceasta în următoarea sa existență.

Bătrânul mă învățase multe. În felul său ciudat, își manifestase prietenia pentru mine, Îmi vorbise ca de la egal la egal. Iar acum, părăsise această lume. Cu gândurile departe, am dat cu piciorul într piatră și apoi am început să scormonesc în pământ cu sandalele mele tocite. A avut și el o mamă ? Nu mi-l puteam imagina tânăr, înconjurat de familie. Atât de departe de țara în care văzuse lumina zilei, trebuie că s-a simțit singur printre noi. Atât de departe de adierile calde din țara sa și de Muntele ei Sfânt. Îmi vorbea adeseori despre Japonia și, de fiecare dată, vocea-i devenea aspră iar ochii îi luceau ciudat.

Într-o zi, am fost uluit când mi-a spus că oamenii care se ocupă de ocultism ar face mai bine să aștepte cu răbdare în loc să deranjeze un maestru.

— Maestrul vine întotdeauna atunci când discipolul este pregătit să-l primească, mi-a spus, și când ai un maestru, urmează-i întocmai sfaturile ca să poți evolua mai repede.

Ziua se stingea. Pe cer se adunau nori iar vântul începea din nou să măture pietricelele întâlnite în cale.

Jos de tot ; în câmpie, un mic grup de oameni se ivi la poalele muntelui. Așezară cu grijă trista povară pe spatele unui ponei, apoi, încălecând, se îndepărtară încet. Am privit câmpia până când umilul cortegiu a dispărut cu totul. Încet, m-am întors și am început să urc muntele urmând cărarea.